

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: 'fri@frinet.dk' (fri@frinet.dk)
Titel: SV: Høring: Frist d. 7. maj 2021: Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder - journalnummer: 2021-1935
Sendt: 06-04-2021 11:21:41

FRI takker for muligheden for at afgive høringssvar på ovenstående høring.

Vi har ingen bemærkninger til den, da den ikke direkte påvirker rammebetingelserne for rådgivende ingeniørvirksomheder.

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen

Erhvervspolitisk Chef
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Fra: Jette Blendstrup Sørensen <jette@mim.dk>

Sendt: 26. marts 2021 12:11

Til: Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; ktc@ktc.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; info@15junifonden.dk; 92grp@92grp.dk; Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Info-Akademiraadet <info@akademiraadet.dk>; mail@arkitektforeningen.dk; kontakt@biologiforbundet.dk; Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug <info@baeredygtigtlandbrug.dk>; cowi@cowi.com; Danmarks Fiskeriforening (mail) <mail@dkfisk.dk>; dif@dif.dk; post@jaegerne.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; info@pelagisk.dk; Danmarks Sportsfiskerforbund -post <post@sportsfiskerforbundet.dk>; Dansk Akvakultur <danskakvakultur@danskakvakultur.dk>; hb@danskefritidsfiskere.dk; kontor@botaniskforening.dk; info@dcu.dk; Dansk Erhverv (info) <info@danskerhverv.dk>; def@danskerhvervsfremme.dk; teamstr@gmail.com; di@di.dk; dj@journalistforbundet.dk; Dansk Kennel Klub <post@dansk-kennel-klub.dk>; formand@dls-jagt.dk; Dansk Landbrugsrådgivning <landscentret@landscentret.dk>; dof@dof.dk; dpf@pattedyrforening.dk; mail@kopenhagenfur.com; Dansk Planteværn <info@plantevaern.dk>; selskabformiljoret@horten.dk; info@skovforeningen.dk; dsf@sportsdykning.dk; Dansk Træforening <dktimber@dktimber.dk>; dvl@dvl.dk; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; bgi@danskehavne.dk; info@christmastree.dk; dl@landskabsarkitekter.dk; post@dmoge.dk; mail@danskemedier.dk; Danske Svineproducenter <info@danskesvineproducenter.dk>; danva@danva.dk; ddl@ddl.org; kontakt@naturfonden.dk; Det Grønne Museum <info@dgmuseum.dk>; info@rgo.dk; journalen@dr.dk; db@dyrenesbeskyttelse.dk; info@energinet.dk; entomologiskforening@gmail.com; mail@envina.dk; post@fabnet.dk; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk; redaktion@fadbd.dk; bestyrelsen@fadbd.dk; Midtjyllandvest@fredningsnaevn <midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk>; Foreningen af Rådgivende Ingeniører <fri@frinet.dk>; info@herregaardsjaegeren.dk; fr@friluftsrådet.dk; info.dk@greenpeace.org; info@hededanmark.dk; info@hedeselskabet.dk; post@ja.dk; mail@kammeradvokaten.dk; info@landboudom.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; mail@landdistrikterne.dk; mail@bygland.dk; info@praktiskoekologi.dk; ark@moesgaardmuseum.dk; Nationalpark Kongernes Nordsjælland <knsj@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Mols Bjerger <mols@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Skjoldungernes Land <npskjold@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Thy <thy@danmarksnationalparker.dk>; NST - Nationalpark Vadehavet <vadehavet@danmarksnationalparker.dk>; sekretariat@nogu.dk; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; kontakt@nordeafonden.dk; baltic@oceana.org; info@orbicon.dk; patriotisk@patriotisk.dk; plf@plf.dk; ramboll@ramboll.dk; realdania@realdania.dk; sekretariatet@danske-smaaer.dk; SEGES <info@seges.dk>; info@skovdyrkerne.dk; ks@smaaskov.dk; info@teknologisk.dk; info@verdensskove.org; wwff@wwf.dk; info@veluxfoundations.dk; info@okologi.dk; post@avjf.dk; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug <dca@au.dk>; dce@au.dk; ku@ku.dk; ruc@ruc.dk; sl@sl.ku.dk; sdu@sdu.dk; aau@aau.dk; au@au.dk

Emne: Høring: Frist d. 7. maj 2021: Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder

Til ikke ministerielle høringsparter

Hermed udsendes ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) i høring, jf. vedlagte høringsbrev, udkast til ændring af bekendtgørelse, ændrede kortbilag samt høringsliste. Materialet lægges også på høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>

Som det fremgår af høringsbrevet er høringsperioden 6 uger fra den 26. marts til den 7. maj 2021. Bemærkninger skal fremsendes senest d. 7. maj 2021.

Høringssvar bedes sendt til Miljøministeriets hovedpostkasse mim@mim.dk med angivelse af journalnummer: 2021-1935.

Høringssvar offentliggøres på Høringsportalen og ved at afgive høringssvar samtykker man til offentliggørelse, herunder af

afsenders navn og mailadresse.

Venlig hilsen

Jette Blendstrup Sørensen

Chefkonsulent i Vild natur og biodiversitet

+45 22 28 87 58 | jette@mim.dk

Miljøministeriet

Departementet | Slotsholmsgade 12 | 1216 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk

Facebook | Twitter | Instagram | LinkedIn

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Dansk Land og Strandjagt (post@dls-jagt.dk)
Titel: Høringssvar
Sendt: 26-04-2021 09:24:23
Bilag: habitatudpegning.pdf;

Miljøministeriet.

Departementet

Natur og Klimatilpasning

J.nr. 2021-1935

Dansk Land og Strandjagts sekretariat har udarbejdet høringssvar til styrelsens høringsbrev, som findes på vedhæftet fil.

Høringssvar fra Dansk Land og Strandjagt må offentliggøres.

Med venlig hilsen.

Dansk Land og Strandjagt.

Dansk Land- og Strandjagt

26-4-21

Miljøministeriet
Departementet
Natur og Klimatilpasning
J.nr. 2021-1935

Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Dansk Land og Strandjagt takker for det tilsendte høringsbrev, som Dansk Land og Strandjagts høringssekretariat har gennemgået.

Dansk Land og Strandjagt mener, at uanset om nogle af de nyudpegede områder erstatter "gamle" som indlemmes, mener vi efterhånden, at EU er fuldstændig urealistisk til hvor mange tiltag man kan lave i et kulturland som Danmark. Når man hævder at udpegningen ikke indskrænker jægere og fiskeres aktiviteter, har vi flere gange oplevet det anderledes. Når vi ser på kortmaterialet over områder med forskellige beskyttelsesgrader i Danmark er der næsten ikke noget tilbage, som ikke er beskyttet.

Dansk Land og Strandjagts svar må være, at vi i Danmark har så stor en beskyttelsesgrad i forhold til vores størrelse og befolkningstæthed at vi ikke behøver mere. Jagtloven, naturbeskyttelsesloven og mange andre regler fastsætter de grænser, der er nødvendige for at beskytte de arter, der ønskes beskyttet. Danmark skal ikke ligge under for bureaukratiske krav fra EU.

Dansk Land og Strandjagt opfordrer de danske politikere til at genforhandle EU's habitatdirektiv, så udpegnings arealerne bliver retfærdige landene imellem. EU er et fællesskab og derfor bør der i medlemslandene, være den samme procentdel af et lands areal der er udpeget til beskyttet areal.

Med venlig hilsen
Dansk Land og Strandjagt.

Landsformand: Erik Clausen
Limfjordsvej 6, 6400 Sønderborg.
E-mail: formand@dls-jagt.dk
Mobil 40586278.

Dansk Land og Strandjagt
Tlf : 61609292
Internet: www.dls-jagt.dk
E-mail: post@dls-jagt.dk

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Basic Business Consulting v/Ole Nyvold (postmaster@babc.dk)
Titel: Høringssvar til Journalnummer 2021-1935
Sendt: 28-04-2021 10:00:30
Bilag: 27-04-21 høringssvar de 6 eu-fuglebeskyttelsesområder SMJ.pdf;

I foreningen Beskyt Jammerland Bugt har vi bedt biolog Søren Mark Jensen om at udarbejde vedhæftede høringssvar i forbindelse med udpegningen af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Med venlig hilsen

Ole Nyvold
formand
Beskyt Jammerland Bugt

Thoras Vænge 22, 2.tv.
Gl. Holte
2950 Vedbæk
Mobil: +45 20 16 31 75

Høringssvar vedrørende ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

*Sagen behandles i Miljøministeriet under **journalnummer 2021-1935**, og er fremsendt til Miljøministeriets hovedpostkasse: mim@mim.dk*

Baggrund

EU-Kommissionen åbnede helt tilbage i 2016 en såkaldt "pilotsag" (uformel advarsel) mod Danmark for utilstrækkelig udpegning af marine Natura 2000-områder. Danmark, ved Miljøstyrelsen, har siden været i dialog med Kommissionens Miljødirektorat om sagen og har nu sendt forslag om 6 nye marine fuglebeskyttelsesområder i offentlig høring.

De seks områder ligger i Flensborg Fjord, Sejerø Bugt, Smålandsfarvandet, Nordvestlige Kattegat, Rønne Banke og Skagerrak. Den naturbeskyttelsesmæssige begrundelse for at udpege de 6 områder er, at de hver især har stor betydning for 7 arter af trækkende europæiske havfugle. Fx er Flensborg-Fjord-området udpeget af hensyn til ederfugle og Sejerø-Bugt-området af hensyn til sorttænder. Havænderne udgør altså her det, som i EU-terminologi kaldes områdernes "udpegningsgrundlag", og som EU-medlemslandene er forpligtet til at yde en særlig effektiv beskyttelse.

Af høringsmaterialet (1) fremgår det, at Miljøministeriets faglige begrundelse for at foreslå de nye EU-fuglebeskyttelsesområder udgøres af 4 teknisk-faglige rapporter fra Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet. I høringsmaterialet er der derfor indsat link til de 4 rapporter. Disse link fungerer imidlertid kun for de 2 af de 4 rapporters vedkommende.

Når man som interesseret borger på anden vis har skaffet sig adgang til alle rapporterne, fremgår det af disse, at DCE i maj 2016 blev bedt af ministeriet om at vurdere om en række havområder, som Dansk Ornitologisk Forening på daværende tidspunkt anså som vigtige fugleområder, levede op til de kriterier, som normalt gælder for udpegning af EU-fuglebeskyttelsesområder. Af ministeriets bestilling fremgår desuden, at DCE også bedes vurdere, om andre havområder kunne være relevante.

De fugledata, som Dansk Ornitologisk Forening i sin tid har lagt til grund for sine forslag til nye EU-fuglebeskyttelsesområder, bygger ifølge foreningen selv ikke på standardiserede metoder. Fugleregistreringerne var herudover foretaget i forskellige sæsoner og årstal, hvorfor data fra forskellige områder kan være svære at sammenligne, hvorfor dette datagrundlag må siges at være behæftet med stor usikkerhed (2).

DCE har i sine analyser primært taget udgangspunkt i de områder, som Dansk Ornitologisk Forening havde angivet, og DCE uddyber og understreger også i de 4 rapporter, at data fra foreningen udgjorde et ganske mangelfuldt grundlag. Forskerne ved DCE konstaterer desuden i rapporterne, at der, selv om de også benytter yderligere data fra det danske naturovervågningsprogram (NOVANA), er tale om et samlet set ret ufuldstændigt fagligt grundlag for udpegning af de 6 nye områder. Forskerne udtaler således: "Vi understreger, at vidensgrundlaget om arternes forekomst i en række områder er begrænset, hvorfor vurderingerne bliver noget usikre" (3).

Under den årelange proces, som ligger til grund for Miljøministeriets forslag om udpegning af de 6 nye områder, har ministeriet været i dialog med andre ministerier (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Transport- og Boligministeriet) og med "Sund og Bælt", som med baggrund i interesser forbundet med bl.a. infrastrukturudvikling har ytret bekymring vedrørende udpegning af visse af de foreslåede områder. Miljøministeriet har løbende bedt Aarhus Universitet forholde sig til disse input og bestilt og fået yderligere input, hvorfor der i alt er blevet tale om 4 rapporter.

Overordnet må det anses for positivt og i overensstemmelse med både EU's overordnede naturpolitik (EU's Biodiversitets strategi - 2030) og EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv, at Danmark nu efter den kraftige anmodning fra EU-kommissionen endelig planlægger udpegning af flere og større marine EU-fuglebeskyttelsesområder.

DK har et særligt ansvar for flere arter af trækkende europæiske havfugle

De fælles europæiske bestande af havfugle og i særlig grad havdykænder, som fx ederfugle, er blevet voldsomt formindskede gennem de senere år, og de kræver helt indlysende meget stærkere beskyttelse indenfor EU. Den vesteuropæiske trækfuglebestand af ederfugle er fx næsten halveret gennem de sidste få årtier, og ederfuglene er nu klassificeret som udryddelsestruede i EU (4), og også indenfor det regional hav-samarbejde omkring Østersøen (Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, HELCOM (5)), er der fokus på, at især vinterbestanden af ederfugle er gået tilbage og er udryddelsestruet.

På grund af sin geografiske placering på fuglenes trækruter og på grund af vores mange indre farvande med mindre end 20 meters dybde har Danmark en helt særlig og afgørende betydning for de vesteuropæiske bestande af mange arter af trækkende havfugle. Forskerne ved DCE udtrykker også dette - om end ikke så tydeligt i de 4 rapporter som i andre medier (6).

Med henblik på at sikre bedre og mere koordineret beskyttelse af ederfugle arbejdes der derfor nu også internationalt på at etablere en overordnet forvaltningsplan for ederfugle under den internationale trækfugleaftale AEWA.

Omkring halvdelen af den samlede vesteuropæiske trækfuglebestand af ederfugle, som af Birdlife International vurderes til at være på 980.000 individer, overvintrer (raster) i de danske farvande. Her feder de sig op ved at dykke efter bl.a. blåmuslinger, snegle mv, før de drager nord på til Finlands, Estlands, Sveriges og Norges skærgårde, hvor de yngler om sommeren. Fuglene øger deres kropsvægt betydeligt under vinteropholdet i Danmark, hvilket er en forudsætning for, at de kan tilbagelægge deres rejse nord på for at yngle, lægge æg og opfostre ællinger.

Danmarks særlige betydning for flere af de fælleseuropæiske arter af trækkende havfugle er derfor en hovedårsag til, at EU-kommissionens lægger særligt pres på Danmark for at udpege og beskytte de vigtigste havområder som levesteder for ederfugle og flere andre europæiske havfugle, som følger nogenlunde det samme livsmønster.

Udfordringer og faglig usikkerhed

I det danske naturovervågningsprogram (NOVANA) er der generelt langt bedre data for landbaserede naturområder og vilde plante- og dyrearter, end der er, når det gælder havet. Overvågning af naturtyper og dyrearter i havet kræver andre og mere kostbare registreringsmetoder end registrering af naturområder og dyr på land. Desuden kan forekomster og udbredelsen af fx havfugle variere og ændre sig markant over tid, ligesom der kan være store variationer i, hvor fuglene opholder sig fra dag til dag og fra sæson til sæson. Fx kan klimaændringer og etablering af større infrastrukturanlæg på havet medføre ændringer i fuglens levesteder (ændret fødegrundlag, ændret omfang af forstyrrelser mv) og dermed i fuglenes udbredelsesmønstre.

At skaffe sig faglig vished om de forskellige havområders betydning, som opholdssteder og spisekamre for de europæiske havfugle, kræver derfor både jævnlige og opdaterede optællinger. Sådan overvågning er arbejdskrævende og dyr og har kun fundet sted i begrænset omfang for mange af de danske havområders vedkommende.

I de 4 teknisk-faglige rapporter fra DCE udtrykkes det derfor også, at der reelt er tale om mange usikkerheder og uklarheder for så vidt angår de 6 foreslåede havområders indhold og betydning for de europæiske havfugle.

Forskerne må ty til bedst mulige "kvalificerede antagelser", når de skal vurdere om områderne lever op til de normale internationale kriterier for udpegning – fx om områderne regelmæssigt rummer mere end 1 % af de samlede bestande af trækkende havdykænder. Det ville kræve, at der udførtes fugletællinger i mange år i træk og gennem alle sæsoner, hvilket ikke er sket i noget dansk havområde (3).

De tilgængelige data vedrørende de 6 foreslåede områders betydning for havdykænder er i realiteten indhentet ved, at der for år siden eller i nogle tilfælde for nylig ganske få gange er optalt fugle i forbindelse med flyvning i ca. 75 meters højde over havoverfladen. Det er en metode, som er velegnet til fx optælling af svaner, men den er ret uegnet til optællinger af havdykænder, som forstyrres og flygter ved at dykke, hvorved de ikke medtælles af de to personer, som forsøger at registrere antallet af fugle fra hver sin side af flyet.

Bl.a. i Tyskland er det derfor obligatorisk, at havfugle-optællinger i forbindelse med miljøvurderinger skal foretages fra fly i mindst 250 meters højde og ved hjælp af moderne digital fototeknik.

Nyere data bruges ikke

Danmark fremhæves ofte som det land i verden, som satser mest på havenergi, og i de senere år er der etableret en række havvindmølleparker i de indre danske farvande, og adskillige flere er under planlægning.

I forbindelse med de statslige myndigheders tilladelse eller afslag på ansøgninger om at etablere de enkelte havvindmølleparker, skal investorerne med deres etableringsansøgninger levere omfangsrige miljøredegørelser ("Vurderinger af Virkninger på Miljøet", VVM), hvor især de mulige negative konsekvenser for havfugle er en central komponent.

I mangel af tilstrækkelige data fra det nationale overvågningsprogram (NOVANA) må der derfor i forbindelse med hver enkelt havvindmølleparkplan foretages overflyvninger og optællinger for at kaste lys over områdernes fuglemæssige indhold og betydning. Er der store koncentrationer i områderne, kan dette konflikte med behovet for at passe på fuglebestandene, som fortrænges fra deres vigtigste opholdssteder og spisekamre.

I kraft af de mange havvindmøllepark-miljø-redegørelser findes der nu en stor mængde nye og relevante data fra flere forskellige havområder. Fx er det i forbindelse med miljøredegørelsen for en mulig havvindmøllepark i Jammerland Bugt syd for Kalundborg blevet dokumenteret, at bugten i undersøgelsestidspunktet rummede en overraskende stor vinterbestand af ederfugle. Der blev foretaget to overflyvninger – én i okt. og én i nov. 2014, hvor det vurderedes, at der var henholdsvis 273.000 og 129.000 ederfugle i bugten. Det svarer til mere end en fjerdedel af hele den samlede vesteuropæiske trækfuglebestand, og det ligger altså meget langt over det mest almindeligt brugte 1% 's kriterium for udpegning af fuglebeskyttelsesområder. Ved miljøvurderingen blev det også konstateret, at der var forekomster af sortænder og gråstrubede lappedykkere, som lå væsentligt over 1 % 's-kriteriet. Disse data tyder meget stærkt på, at Jammerland Bugt er et af verdens vigtigste marine fagleområder.

På grund af de meget store forekomster af havdykænder i Jammerland Bugt forlangte myndighederne, at vindmølleparkinvestorens miljøredegørelse skulle suppleres med flere fugleoptællinger. Disse blev tilsyneladende foretaget denne vinter (2020/2021), men er endnu ikke gjort tilgængelige for offentligheden.

Selv om der i ingen af de 6 foreslåede EU-fuglebeskyttelsesområder på noget tidspunkt er fundet så markant store forekomster af de truede europæiske ederfugle, er Jammerland Bugt ikke overvejet medtaget i forslaget om de 6 nye EU-fuglebeskyttelsesområder, som nu er i høring.

Af rapporterne fra DCE fremgår det, at forskere "har haft adgang til rapporter om fuglefordelinger fra en række VVM-redegørelser om havvindmølleparker, men ikke indenfor den givne tidsramme har haft mulighed for at tilvejebringe og inddrage rådata fra disse til brug i analyser" (7).

Ifølge EU's Habitat og Fugledirektiv gælder ellers en forpligtelse for EU-medlemslandene til, at de skal benytte den tilgængelige, bedste og nyeste videnskabelige viden i deres arbejde med at udpege og forvalte EU-fuglebeskyttelsesområderne.

På denne baggrund er det også lidt overraskende, at Miljøministeren i Berlinske Business den 21. april 2021 udtaler, at de danske fuglebeskyttelsesområder udpeges efter anerkendte fuglefaglige kriteriers, og at "De er nøje udpeget, der hvor fuglene rent faktisk er".

Konklusion og forslag

Forslaget om udpegning af de 6 nye EU-fuglebeskyttelsesområder bør trækkes tilbage, da det hviler på et utilstrækkeligt fagligt grundlag.

Relevante og tilgængelige data fra de miljøredegørelser, som er foretaget i forbindelse med aktuelle planer om etablering af havvindmølleparker rundt omkring i de danske indre farvande, bør medtages og indarbejdes i reviderede analyser fra DCE.

Ikke at inddrage disse både tilgængelige og relevante faglige data må opfattes som værende i strid med EU's Natura 2000 retsregler.

På lidt længere sigt må det anses for både fagligt relevant, mere omkostningseffektivt samt erhvervs- og samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, hvis der investeres mere i at etablere pålidelige og tilstrækkelige data vedrørende havfugle i det nationale overvågningsprogram.

EU's Biodiversitetsstrategi-2030 fastslår, at mindst 10 % af EU-landenes samlede havareal skal være strengt beskyttet inden år 2030. Danmark skal derfor indenfor en kort tidshorizont identificere og udpege mere end dobbelt så stort et strengt beskyttet havareal, end der nu er i støbeskeen i forbindelse med den danske Havplan, som Miljøministeriet netop har sendt i offentlig høring.

I den forbindelse bør det særlige danske ansvar for de fælles europæiske havfugle have meget høj prioritet, og for at få udvalgt de vigtigste havområder må der både etableres et mere tilstrækkeligt datagrundlag og etableres en mere aktiv regulering i forhold at begrænse de mulige negative effekter (havvindmøller, klapning, fiskeri, jagt mv) på fuglebestandene i de beskyttede områder.

Mede venlig hilsen

Søren Mark Jensen

Gadevangsvej 153

3400 Hillerød

tel 30 63 32 54

mail Smjbeijing@gmail.com

Referencer

1. <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>)
2. "Status og udviklingstendenser for Danmarks Internationalt vigtige Fugleområder, IBA'er", Dansk Ornitologisk Forening, 2015.
3. "Vurdering af IBA'er (Important Birds Areas) i relation til fuglebeskyttelsesområder – med særligt henblik på marine arter og områder", DCE, Aarhus universitet, 2016.
4. https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist_en.htm
5. <https://helcom.fi/media/red%20list%20species%20information%20sheet/HELCOM-Red-List-Somateria-mollissima.pdf>
6. "Østersøens edderfugle i krise", Natur/vildtforvaltning, Jæger 3, 2021.
7. "Beskrivelse af udbredelse af udvalgte vandfuglearter i tre marine IBA-områder", DCE, Aarhus Universitet, 2020.

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Dorthe Winther (dw@danske-smaaoer.dk)
Titel: Høringssvar journalnummer: 2021-1935.
Sendt: 29-04-2021 20:12:08
Bilag: Høringssvar udpegning af internationale naturbeskyttelsesområder.pdf;

Hermed fremsendes Høringssvar vedr. høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Venlig hilsen

Dorthe Winther
Formand
Sammenslutningen af Danske Småøer
Hov Agre 8
4245 Omø
Tlf. 6170 5249
Hjemmeside: danske-smaaoer.dk

Til
Miljøministeriet
mim@mim.dk
journalnummer: 2021-1935.

Den 30. april 2021

Høringssvar vedr. høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Sammenslutningen af Danske Småøer er en interesseorganisation for 27 ikke-brofaste øer¹. For de små øer har det omkringliggende hav og beskyttelse af havets biodiversitet altid været en stor og vigtig del af øboernes virkelighed.

Derfor er det med glæde, at vi kan konstatere, at Folketinget nu tager initiativ til at udpege 6 nye internationale beskyttelsesområder, og vi ser frem til, at denne nye udpegning ud over at beskytte arter også vil medvirke til øget biodiversitet i disse områder.

Vi vil gerne opfordre til, at de godkendende myndigheder, som det også fremgår af bekendtgørelsen, er særlig restriktive ift. at give tilladelse til nye aktiviteter, der kan skade det, området er udpeget til at beskytte, og at man desuden er specielt opmærksom på, om der til den påtænkte aktivitet ikke kan findes andre mindst lige så gode løsninger med andre placeringer uden for internationale beskyttelsesområder.

Venlig hilsen

Dorthe Winther
Formand
Sammenslutningen af Danske Småøer

¹ Agersø, Anholt, Askø-Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Aarø.
Øernes indbyggertal varierer mellem 8 og ca. 800 fastboende, og øerne er ikke egne kommuner.

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Lodal Askekilde (lodal.askekilde@gmail.com)
Titel: Journalnummer 2021-1935 / Høringssvar vedr. udvidelse af Fuglebeskyttelsesområde - Smålandsfarvandet - Omø
Sendt: 03-05-2021 15:02:12

Hermed fremsendes høringssvar.

Vi er mange, der på fuglelivets vegne er nervøse for at European Energy og andre interessenter, kan få held til at forpurre det store arbejde der er gjort for at udvide Natura 2000 – området, bl.a. i Smålandsfarvandet.

Der er jo arbejdet på det efter opsang fra EU siden 2016 og der ligger meget seriøse rapporter bag det forslag, der er i høring frem til 7. Maj 2021, nu forlænget til den 20. juni 2021.

Det er rigtigt fornuftigt og glædeligt at få udvidet Danmarks fuglebeskyttelsesområde. Fuglelivet må ikke ødelægges og slet ikke ved vores kyster.

Der er mange forslag, planer, projekter og interesser i at kunne tjene penge på vores alles Natur. Der bør ikke gives tilladelse til at ødelægge vores natur og kystområder, uden samtlige tilbundsgående undersøgelser er iværksat og godkendt forinden evt. tiltag. Myndigheder skal sikre, at vores kyster og natur ikke forringes. Eventuelle iværksatte projekter skal stoppes. NU. Og først genoptages, når samtlige tilbundsgående undersøgelser er iværksat og grundigt overvejet.

Vi har naturkrise og arter forsvinder. Naturen er ikke til forhandling.

Vi skal og bør beskytte vores natur (EU krav) og også fugleliv tæt på kysterne. Danmark forpligtes til at iværksætte nødvendige bevaringsforanstaltninger, så vi undgår forringelser af vores mange kyster, så forstyrrelser med betydelige konsekvenser for vores mange arter og fuglelivet ødelægges.

Smålandshavet er et fourageringsområde hvor sortand, fløjlsand og rigtig mange edderfugle yngler og finder deres føde i 4 – 5 vintermåneder på kysten. Det skal bevares. – Sig nej til kystnære Hav vind møller ved OMØ.

Med venlig hilsen

Kirsten Lodal Askekilde
Troldehøjen 21
4700 Næstved

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: S. Wium-Andersen (wium23@hotmail.com)
Titel: Høringssvar vedr. Fuglebeskyttelsesområder j.no: 2021-1935
Sendt: 04-05-2021 10:46:00

Til Miljøministeriet

Høringssvar vedr. Fuglebeskyttelsesområder j.no: 2021-1935

Da planerne for de nye fuglebeskyttelsesområder alle mangler de helt essentielle mål og forvaltningsplaner bør høringen gå om.

Allerede ved udpegningen af et fuglebeskyttelsesområde skal der være fremlagt mål for fuglebeskyttelsesområdet. Der skal desuden foreligge en detaljeret forvaltningsplan for, hvorledes målet sikres, vedligeholdes og områdets status forbedres. Dette er ikke tilfældet for de seks fuglebeskyttelsesområder, der nu er i høring. Samtidigt bemærkes det, at disse mål og forvaltningsplaner, der skal sikre målopfyldelsen synes at mangle for nogle af de tidligere udpegede marine fuglebeskyttelsesområder.

I høringsbrevets næstsidsste afsnit nævner Miljøministeriet direkte, at udpegningen ikke udelukker erhvervsmæssig og anden anvendelse af Natura 2000 områderne. Aktiviteter som fiskeri og jagt bør ikke kunne fortsætte uændret, da begge aktiviteter har en negativ indvirkning på bestandene af de fugle, som områderne er udlagt for at beskytte.

Fiskeri indsatsen vil skade på to måder. Ved at bunden pløjes op af fiskeredskaber som bund- og bomtravl, samt ved at der fanges betydelige mængder af havfugle i fiskenet. Et forhold, som ministeriet allerede har oplyst EU-Kommissionen om i den seneste "Artikel 12 indberetning i 2019, SR363". Problemerne er væsentlige for bl.a. edderfugl, toppet- og gråstrubet lappedykker.

At jagt og jagtlige forstyrrelser har en betydelig indvirkning på fuglebestandens størrelse er tidligere blevet belyst af DCE, Århus Universitet. DCE har påvist, at bestandene af edderfugl i Vadehavet forjages fra deres foretrukne fourageringsområder til andre områder, der ikke er optimale for fuglene, men har færre jagtlige forstyrrelser. Jagts direkte indflydelse er også nævnt i "Artikel 12" indberetningen som værende af betydning for troldand, taffeland, fløjlsand og havlit, der alle har faldende bestande i EU. De tre sidstnævnte arter er desuden globalt truede. EU-Kommissionen har i 2019 anmodet EU landene om, at alle arter med faldende bestande skal fredes for jagt.

På ovenstående baggrund vil jeg derfor foreslå, at planerne ændres og atter sendes i høring, når ovennævnte forhold er blevet afklaret og indarbejdet i de forslag om nye fuglebeskyttelsesområder, der skal fremsendes til EU-Kommissionen.

Akut er der et behov for at beskytte alle de i forslaget nævnte fuglearter mod jagt og jagtlige forstyrrelser, hvorfor et forbud mod jagt bør indføres nu indtil, der foreligger godkendte forvaltningsplaner for områderne. Hermed vil ministeriet også leve op til EU-Kommissionens henvendelse til Danmark i 2019, Ref. Ares(2019)3896523 – 19.06.2019

med venlig hilsen

Søren Wium-Andersen

Hillerød den 4.05.2021

--

Søren Wium-Andersen
Ådalen 15, Hillerød
tlf: (045) 5178 9115
mail: wium23@hotmail.com

Virusfri. www.avg.com

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Marianne Sørensen (m.sorensen3@gmail.com)
Titel: Journalnummer 2021-1935 / Høringssvar vedr. udvidelse af Fuglebeskyttelsesområde - Smålandsfarvandet - Omø
Sendt: 06-05-2021 20:33:08
Bilag: Journalnummer 2021-1935_Høringssvar.pdf;

Til Miljøministeriet

Hermed fremsender vi vores høringssvar med journalnummer 2021-1935. Teksten er vedhæftet og findes ligeledes i beskeden nedenfor.

Med venlig hilsen

Jan Lehto og Marianne Sørensen

Hermed fremsendes høringssvar vedr. udvidelse af Fuglebeskyttelsesområde - Smålandsfarvandet - Omø

Det er med stor bekymring, at vi ser European Energy og andre interessenter få lov til at planlægge og argumentere for en vindmøllepark i et område, der er omfattet af Natura 2000. Det skyldes det helt særlige værdifulde fauna og flora som findes i området.

Sverige og EU har allerede protesteret på naturens vegne, og det vækker undren hos organisationer, der beskæftiger sig med vores naturs bevaring, som fx DOF, Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Dansk Jægerforbund (DJ), at Danmark ikke selv går forrest i bestræbelserne for at beskytte den. Grønland har for nyligt vist vilje og mod til at bevare Kvanefjeldet på trods af løfter om arbejdspladser og stor fortjeneste i årtier, Danmark derimod er parat til at sælge ud af vores natur i områder, der er under EU's naturbeskyttelseslov. Også i det øvrige Skandinavien tager vi teten som dem, der prioriterer virksomheders fortjeneste fremfor miljøbeskyttelse og naturbevaring.

Tre ting bør tages med i overvejelse. 1. Udviklingszoner i Natura 2000 2. Landbrugets belastning af miljøet i vådområder 3. Industriens belastning af havmiljøet

AD 1: Søfartsstyrelsen forklarer at

Udviklingszonerne for vedvarende energi blev oprindeligt udlagt, så der ikke var overlap med Natura 2000-områder. Efterfølgende er der imidlertid etableret to nye fuglebeskyttelsesområder, der overlapper udlagte udviklingszoner for vedvarende energi ... ^[1]

Det er vigtigt at gøre sig klart, at de truede fuglearter selvsagt ikke kan læse kort, og at deres faktuelle leveområder udgøres af hele Omø, samt øens kyster og dens farvande. At argumentere med, at der er tegnet områder op til dem af Miljøministeriet, hvor de er beskyttet, og udviklingsområder, hvor de ikke er, kan være en politisk redningsplanke, men vildtfuglebestandene vil blive truet i samme omfang. Hvis man reelt ønsker at bevare et stykke vigtigt dansk natur af international betydning, er det IBA-området (Important Bird Area) i Smålandsfarvandet, der er udpeget af DOF BirdLife som et vigtigt fugleområde, man må anerkende som et naturområde, der skal beskyttes i fuldt ud.

AD 2:

Miljøstyrelsen har i 2018 understreget, at European Energy har taget omfattende hensyn til dykænderne, og at fortrængning af fuglene er på acceptabelt niveau. (Miljøstyrelsen til Allan Olhm, december 2020)

I Orbicons rapport fra 2016 sættes der nogle tal på, hvad miljøstyrelsen finder et acceptabelt niveau.

Forstyrrelser og fortrængning på grund af møllerne og den tilknyttede servicetrafik vurderes at ville påvirke et samlet antal fugle svarende til ca. 25 % af PBR ^[2] for rødstrubet lom, ca. 60 % af PBR for gråstrubet lappedykker, godt 3 x PBR for edderfugl, knap 75% af PBR for sortand og 1 – 1,1 x PBR for fløjlsand.

Men hvordan står det til med bestanden? Desværre er PBR-tallene ovenfor estimeret ud fra faglitteratur fra 2012 og 2015. Der er altså *ikke* tale om aktuelle tal. En eventuel vindmølleparks indgriben og påvirkning af standfugle og trækfugle på Omø finder sted i et område, der allerede er hårdt miljømæssigt belastet af landbrug og industri. På trods af DOF's indsigelser overfor Slagelse Kommune, har landmænd i årtier fået lov til at afvande Omø's mose til fordel for græssende køer med negativt resultat for trækfugle, ynglende fugle, artsrigdommen og mosens som helhed. Der findes somre, hvor mosen henligger næsten tør i mange måneder til skade for det enestående dyreliv.

AD 3: Det har været fremført af øens fiskere og DOF, at udledningen af norsk spildevand i Stignæs havn har forårsaget, at fiskebestanden har taget alvorligt skadet af denne spildevandsudledning, som ifølge byrådsmedlem Anne Bjergvang (Politiken d. 26.5.2020) sker, uden at giftstofferne bliver rensset fra, men, for at følge spot til skade, bliver lovliggjort ved at opløse det i

tilstrækkeligt rent dansk grundvand. Da Smålandshavet er et fourageringsområde, hvor sortand, fløjlsand og edderfugl finder deres føde i 4-5 vintermåneder, har det ifølge DOF allerede synlige konsekvenser for bl.a. edderfuglen.

Der er altså grund til at antage, at de alarmerende PBS-estimer, der blev foretaget i 2016, ser værre ud i 2021.

Konklusionen på ovenstående er, at man må finde viljen frem til at bevare vores natur.

Har vi råd? De skader, vi påfører naturen kan være irreversible. Fremtidens generationer vil givetvis ikke finde lige så mange undskyldninger for os, som vi selv kan med Greta Thunberg i erindring. Hvis grøn energi ødelægger dyrearters få og allerede hårdt trængte levesteder, så er den ikke grøn.

Er det alt eller intet for vindmølleparken? Tilsyneladende ikke. Teknologien muliggør at flytte vindmølleparkerne langt ud på havet, så de ikke er til gene for natur og fugleliv. Man bør altså ikke beslutte at gå imod protester fra EU, vores svenske naboer, fra DOF, DN og DJ og overhøre mange bekymrede borgeres saglige kritik.

En opsummering på vores høringssvar er, at det ud fra ovenstående betragtninger kun kan anbefales, at det maritime fuglebeskyttelsesområde udvides til at dække IBA-området udpeget af Dansk Ornitologisk Forening (DOF), og at *der ikke inkluderes udviklingszoner til råstofudvikling eller anden kommerciel maritim udnyttelse af områdets ressourcer*. Havplanerne, som beskrevet og vurderet marts 2021 af Søfartsstyrelsen, bør skrinlægges. Det nærværende projekt af European Energy kan ikke gennemføres uden betydelige konsekvenser for de arter, Natura 2000 skal beskytte. Der foreligger ikke bydende nødvendige hensyn uden alternativer.

Med venlig hilsen

Jan Lehto og Marianne Sørensen

[1] I "NATURA 2000-KONSEKVENSVURDERING AF DEN DANSKE HAVPLAN", Marts, 2021

[2] PBR (Potential Biological Removal), der er et mål for den ekstra dødelighed, som en bestand vurderes at kunne tåle.

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: dce@au.dk (dce@au.dk)
Fra: Preben Clausen (pc@bios.au.dk)
Titel: Vedr. Høring om ændring af habitatbekendtgørelsen
Sendt: 07-05-2021 09:33:07

Miljøministeriets journalnummer 2021-1935

Hermed fremsendes et par kommentarer, som handler om

- en opfordring til at rette nogle fejl i den eksisterende Habitatbekendtgørelse
- en kommentar til udpegningsgrundlagene for de foreslåede 6 nye/udvidede fuglebeskyttelsesområder

Manglende kortbilag:

I gældende Habitatbekendtgørelse (BEK nr. 1595 af 06/12/2018) mangler der ved nedtagning af en *.pdf fil af bekendtgørelsen fra retsinfo kortmateriale med afgrænsning af fuglebeskyttelsesområde F81, idet der på side 850-851 ses et spring fra F80 til F82.

Præcisering af stednavne:

I gældende Habitatbekendtgørelse (BEK nr. 1595 af 06/12/2018) omtales fuglebeskyttelsesområde nr. F84 med stednavnene "Ulvsund, Grønsund og Farø Fjord"

Der findes ikke en Farø Fjord jf. stednavneoversigterne i detaljerede topografiske kortbøger over Danmark – men inden for området ligger Fanefjord (med jagtfrat reservat), hvorfor det må være dette stednavn, der bør indgå. Hvis dette anerkendes skal det i givet fald rettes flere steder i bekendtgørelsen.

I gældende Habitatbekendtgørelse (BEK nr. 1595 af 06/12/2018) omtales fuglebeskyttelsesområde nr. F88 med stednavnene "Nakskov Fjord og Inderfjord"

Sidstenævnte hedder faktisk Indrefjord, hvilket kan ses på kortmaterialet på side 857. Hvis dette anerkendes skal det i givet fald rettes flere steder i bekendtgørelsen.

Udpegningsgrundlag for de foreslåede udvidede fuglebeskyttelsesområder

For de tre fuglebeskyttelsesområder som foreslås udvidet/lagt sammen omtales kun udprægede marine arter for disses udpegningsgrundlag. Det synes at være de "nye arter for udpegningsgrundlaget" eller relevante arter for det udvidede område.

Kan det antages at de arter, der ved høringen sidste år er foreslået optaget i reviderede udpegningsgrundlag for de eksisterende områder fortsat medtages?

For **F127** er det foruden nævnte rødstrubet lom, så vidt DCE er orienteret, trækfuglearterne mørkbuget knortegås, lysbuget knortegås, edderfugl, fløjlsand, sortand, klyde, lille kobbersneppe og almindelig ryle, samt ynglefuglene trane, klyde, almindelig ryle (engryle), tinksmid, dværgterne, havterne, splitterne, mosehornugle og rødrygget tornskade

For **F94** er det udover nævnte sortand, så vidt DCE er orienteret, trækfuglearterne gråstrubet lappedykker, edderfugl, fløjlsand og klyde samt ynglefuglene rørhøg, klyde, dværgterne, havterne, splitterne og rødrygget tornskade

Venlig hilsen

Preben Clausen

Preben Clausen
Seniorforsker, Ph.D.
DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi
Institut for Bioscience
Aarhus Universitet
Grenåvej 14
8410 Rønde

Tlf. 871 58857 / Mobil 2334 4767
email pc@bios.au.dk

Arbejdsweb: <http://person.au.dk/da/pc@bios.au.dk/>
Private facebook: <http://www.facebook.com/preben.clausen>

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Lasse Møller Vollesen (LMV@DI.DK)
Titel: Journalnr.: 2021-1935. Danske Råstoffers høringssvar om ændring af habitatsbekendtgørelsen - udpegning af seks marine fuglebeskyttelsesområder
Sendt: 21-05-2021 09:21:42
Bilag: Danske Råstoffers høringssvar om ændring af habitatsbekendtgørelsen - udpegning af seks marine fuglebeskyttelsesområder.pdf;

Til Miljøministeriet

Hermed Danske Råstoffers høringssvar om ændring af habitatsbekendtgørelsen – udpegning af seks marine fuglebeskyttelsesområder.

Vi takker for muligheden for at afgive bemærkninger i sagen.

Med venlig hilsen

Lasse Møller Vollesen
Sekretariatsleder, Danske Råstoffer

(+45) 7216 0269
(+45) 2120 3995 (Mobil)
lmv@di.dk
danskeraastoffer.dk

Danske Råstoffer

Læs, hvordan DI behandler og beskytter
persondata i [DI's Privatlivspolitik](#)

21. maj 2021

Miljøministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Pr mail: mim@mim.dk

Angående journalnummer 2021-1935: Ændring af habitatbekendtgørelsen – udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder

Danske Råstoffer har modtaget høring om ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder.

Overordnet set er det foreningens opfattelse, at der er foretaget en fornuftig udpegning og afgrænsning.

Men ved oprettelse af et enkelt område, er der efter vores mening, risiko for at begå en stor fejl.

De marine råstoffer omkring Bornholm ligger på Rønne Banke. Geologien og vanddybder omkring øen betyder, at der ikke er andre områder tilgængelige. Med udlægning af fuglebeskyttelsesområde 252, på 1200 km² Rønne Banke og Adler Grund, risikerer man at afskære Bornholm fra en samfundskritisk forsyning af råstoffer

Der foregår en råstofindvinding på Rønne Banke, der bl.a. resulterer i en væsentlig eksport af høj-kvalitets sandprodukter til kunder i det baltiske område.

Som spinoff til denne produktion, forsyner samme virksomhed Bornholm med kvalitetssand til f.eks. betonproduktion, til både elementproduktion og færdigbeton. Uden eksportdelen vil volumen være for lille til at opretholde en søplads, og produktion på Bornholm, og denne del af råstofforsyningen vil forsvinde.

Råstoffer vil herefter skulle sejles til øen, hvilket vil betyde en tidobling af sejlafstanden, med tilsvarende prisstigninger, og ikke mindst øget miljøpåvirkning ved Carbon-footprint.

Højere priser på råstoffer vil hæmme Bornholms udviklingsmuligheder generelt. Effektiv og billig adgang til råstoffer, er en forudsætning for at Danmark fungerer og udvikler sig. Råstoffer fra havet bruges til mange formål, og som følge af øget konkurrence om pladsen på land, vil de marine råstoffers samfundsmæssige betydning kun øges i de kommende år.

Med udlægningen af område 252 risikerer større infrastrukturprojekter på Bornholm, at blive negativt påvirket. På Bornholm vil det især betyde, at havneudvidelser og kystsikring vil blive vanskeliggjort.

Her anvendes store mængder sand til opfyldninger. Og skal disse hentes i f.eks. Fakse eller Køge Bugt, vil det betyde markant højere priser og øgede emissioner.

Danske Råstoffer foreslår derfor at der udlægges beredskabsområder til indvinding, til havneudvidelser og kystfodring. Således at disse interesser er sikret.

Danske Råstoffer stiller i øvrigt spørgsmålstejn ved, om udpegningsgrundlaget er til stede. I DCE rapporten fra 2016 opereres der med bestande af Havlit i størrelsesorden 20.000 – 30.000 fugle. Der er tale om optællinger der daterer sig tilbage til starten af nullerne.

Men i senere optællinger er der tale om nogle få tusinde individer. De nyeste optællinger har man undladt at tage med,- uvist af hvilken grund!

Naturen er dynamisk, og i dette tilfælde lader det til, at selve grundlaget for at udpege et fuglebeskyttelsesområde, er forsvundet over de sidste 20 år. Det er beklageligt, hvis der er tale om en bestandstilbagegang i den størrelsesorden. Men set fra et proportionalitetssynspunkt, giver det ikke mening, at udpege 1200 km² til en bestand, der ikke længere er at finde i området.

Hvis man vælger at udpege området på Rønne Banke, vil Danske Råstoffer opfordre myndighederne (MST) til at udøve en fleksibel sagsbehandling, der afspejler den væsentlige betydning råstofindvindingen har for det Bornholmske samfund.

Danske Råstoffer opfordrer til en dialog om hvordan råstofindvindingen på Rønne Banke kan forløbe hensigtsmæssigt, således at både natur og samfundsinteresser varetages.

En række af råstofområderne på Rønne Banke er udlagt på baggrund af en historisk indvinding der ikke længere er aktiv, og foreningen er indstillet på en reduktion i antallet af områder og arealer til råstofindvinding.

Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde med departementet og styrelsen, til fælles gavn for miljøet og råstofinteresserne i Danmark.

Med venlig hilsen

Lasse Møller Vollesen

Sekretariatsleder i Danske Råstoffer

Til: Jette Blendstrup Sørensen (jette@mim.dk)
Fra: Bent Outzen (bo@arkitektforeningen.dk)
Titel: SV: Forlængelse af høringsfrist til d. 20. juni 2021: Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder
Sendt: 03-05-2021 13:51:00

Kære Jette

Tak for muligheden for at givet et høringssvar på denne sag. Vi har dog ikke bemærkninger.

På vegne af Arkitektforeningen.

Bent Outzen
Politisk konsulent

+45 3085 9006

Akademisk Arkitektforening
Danish Association of Architects
Åbenrå 34
DK-1124 København K

arkitektforeningen.dk

Fra: Arkitektforeningen <mail@arkitektforeningen.dk>

Sendt: 3. maj 2021 08:48

Til: Bent Outzen <bo@arkitektforeningen.dk>

Emne: VS: Forlængelse af høringsfrist til d. 20. juni 2021: Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder

Fra: Jette Blendstrup Sørensen <jette@mim.dk>

Sendt: 29. april 2021 16:59

Til: Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; ktc@ktc.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; info@15junifonden.dk; 92grp@92grp.dk; Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Info-Akademiraadet <info@akademiraadet.dk>; Arkitektforeningen <mail@arkitektforeningen.dk>; kontakt@biologiforbundet.dk; Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug <info@baeredygtigtlandbrug.dk>; cowi@cowi.com; Danmarks Fiskeriforening (mail) <mail@dkfisk.dk>; dif@dif.dk; post@jaegerne.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; info@pelagisk.dk; Danmarks Sportsfiskerforbund -post <post@sportsfiskerforbundet.dk>; Dansk Akvakultur <danskakvakultur@danskakvakultur.dk>; hb@danskefritidsfiskere.dk; kontor@botaniskforening.dk; info@dcu.dk; Dansk Erhverv (info) <info@danskerhverv.dk>; def@danskerhvervsfremme.dk; teamstr@gmail.com; di@di.dk; dj@journalistforbundet.dk; Dansk Kennel Klub <post@dansk-kennel-klub.dk>; formand@dls-jagt.dk; Dansk Landbrugsrådgivning <landscentret@landscentret.dk>; dof@dof.dk; dof@pattedyrforening.dk; mail@kopenhagenfur.com; Dansk Planteværn <info@plantevaern.dk>; selskabformiljoret@horten.dk; info@skovforeningen.dk; dsf@sportsdykning.dk; Dansk Træforening <dktimber@dktimber.dk>; dvl@dvl.dk; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; bgi@danskehavne.dk; info@christmastree.dk; dl@landskabsarkitekter.dk; post@dmoge.dk; mail@danskemedier.dk; Danske Svineproducenter <info@danskevineproducenter.dk>; danva@danva.dk; ddl@ddl.org; kontakt@naturfonden.dk; Det Grønne Museum <info@dgmuseum.dk>; info@rgo.dk; journalen@dr.dk; db@dyrenesbeskyttelse.dk; info@energinet.dk; entomologiskforening@gmail.com; mail@envina.dk; post@fabnet.dk; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk; redaktion@fadn.dk; bestyrelsen@fadn.dk; Midtjyllandvest@fredningsnaevn <midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk>; fri@frinet.dk; info@herregaardsjaegeren.dk; fr@friluftsraadet.dk; info.dk@greenpeace.org; info@hededanmark.dk; info@hedeselskabet.dk; post@ja.dk; mail@kammeradvokaten.dk; info@landboungdom.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; mail@landdistrikterne.dk; mail@bygoland.dk; info@praktiskoekologi.dk; ark@moesgaardmuseum.dk; Nationalpark Kongernes Nordsjælland <knsj@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Mols Bjerge <mols@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Skjoldungernes Land <npskjold@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Thy <thy@danmarksnationalparker.dk>; NST - Nationalpark Vadehavet <vadehavet@danmarksnationalparker.dk>; sekretariat@nogu.dk; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; kontakt@nordeafonden.dk; baltic@oceana.org; info@orbicon.dk; patriotisk@patriotisk.dk; plf@plf.dk; ramboll@ramboll.dk; realdania@realdania.dk; sekretariatet@danke-smaaer.dk; SEGES <info@seges.dk>; info@skovdyrkerne.dk;

ks@smaaskov.dk; info@teknologisk.dk; info@verdensskove.org; wwf@wwf.dk; info@veluxfoundations.dk; info@okologi.dk; post@avjf.dk; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug <dca@au.dk>; dce@au.dk; ku@ku.dk; ruc@ruc.dk; sl@sl.ku.dk; sdu@sdu.dk; aau@aau.dk; au@au.dk

Emne: Forlængelse af høringsfrist til d. 20. juni 2021: Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder

Efter anmodning fra en høringspart er høringsfristen forlænget med 6 uger for alle høringsparter, så fristen udløber **d. 20. juni 2021**.

Den nye frist vil også blive lagt på høringsportalen.

Venlig hilsen

Jette Blendstrup Sørensen

Chefkonsulent i Vild natur og biodiversitet
+45 22 28 87 58 | jette@mim.dk

Miljøministeriet

Departementet | Slotsholmsgade 12 | 1216 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk
Facebook | Twitter | Instagram | LinkedIn

Fra: Jette Blendstrup Sørensen

Sendt: 26. marts 2021 12:11

Til: Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; krc@krc.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; info@15junifonden.dk; 92grp@92grp.dk; Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; info@akademiraadet.dk; mail@arkitektforeningen.dk; kontakt@biologiforbundet.dk; Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug <info@baeredygtigtlandbrug.dk>; cowi@cowi.com; Danmarks Fiskeriforening (mail) <mail@dkfisk.dk>; dif@dif.dk; post@jaegerne.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; info@pelagisk.dk; Danmarks Sportsfiskerforbund -post <post@sportsfiskerforbundet.dk>; Dansk Akvakultur <danskakvakultur@danskakvakultur.dk>; hb@danskefritidsfiskere.dk; kontor@botaniskforening.dk; info@dcu.dk; Dansk Erhverv (info) <info@danskerhverv.dk>; def@danskerhvervsfremme.dk; teamstr@gmail.com; di@di.dk; dj@journalistforbundet.dk; Dansk Kennel Klub <post@dansk-kennel-klub.dk>; formand@dls-jagt.dk; Dansk Landbrugsrådgivning <landscentret@landscentret.dk>; dof@dof.dk; dpf@pattedyrforening.dk; mail@kopenhagenfur.com; Dansk Planteværn <info@plantevaern.dk>; selskabformiljoret@horten.dk; info@skovforeningen.dk; dsf@sportsdykning.dk; Dansk Træforening <dktimber@dktimber.dk>; dvl@dvl.dk; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; bgi@danskehavne.dk; info@christmastree.dk; dl@landskabsarkitekter.dk; post@dmoge.dk; mail@danskemedier.dk; Danske Svineproducenter <info@danskevineproducenter.dk>; danva@danva.dk; ddl@ddl.org; kontakt@naturfonden.dk; info@dgmuseum.dk; info@rgo.dk; journalen@dr.dk; db@dyrenesbeskyttelse.dk; info@energinet.dk; entomologiskforening@gmail.com; mail@envina.dk; post@fabnet.dk; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk; redaktion@fadbd.dk; bestyrelsen@fadbd.dk; Midtjyllandvest@fredningsnaev <midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk>; fri@frinet.dk; info@herregaardsjaegeren.dk; fr@friluftsraadet.dk; info.dk@greenpeace.org; info@hededanmark.dk; info@hedeselskabet.dk; post@ja.dk; mail@kammeradvokaten.dk; info@landboudom.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; mail@landdistrikterne.dk; mail@byogland.dk; info@praktiskoekologi.dk; ark@moesgaardmuseum.dk; Nationalpark Kongernes Nordsjælland <knsj@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Mols Bjerger <mols@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Skjoldungernes Land <npskjold@danmarksnationalparker.dk>; Nationalpark Thy <thy@danmarksnationalparker.dk>; NST - Nationalpark Vadehavet <vadehavet@danmarksnationalparker.dk>; sekretariat@nogu.dk; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; kontakt@nordeafonden.dk; baltic@oceana.org; info@orbicon.dk; patriotisk@patriotisk.dk; plf@plf.dk; ramboll@ramboll.dk; realdania@realdania.dk; sekretariatet@danske-smaaer.dk; SEGES <info@seges.dk>; info@skovdyrkerne.dk; ks@smaaskov.dk; info@teknologisk.dk; info@verdensskove.org; wwf@wwf.dk; info@veluxfoundations.dk; info@okologi.dk; post@avjf.dk; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug <dca@au.dk>; dce@au.dk; ku@ku.dk; ruc@ruc.dk; sl@sl.ku.dk; sdu@sdu.dk; aau@aau.dk; au@au.dk

Emne: Høring: Frist d. 7. maj 2021: Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder

Til ikke ministerielle høringsparter

Hermed udsendes ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) i høring, jf. vedlagte høringsbrev, udkast til ændring af bekendtgørelse, ændrede kortbilag samt høringsliste. Materialet lægges også på høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>

Som det fremgår af høringsbrevet er høringsperioden 6 uger fra den 26. marts til den 7. maj 2021. Bemærkninger skal fremsendes senest d. 7. maj 2021.

Høringssvar bedes sendt til Miljøministeriets hovedpostkasse mim@mim.dk med angivelse af journalnummer: 2021-1935.

Høringssvar offentliggøres på Høringsportalen og ved at afgive høringssvar samtykker man til offentliggørelse, herunder af afsenders navn og mailadresse.

Venlig hilsen

Jette Blendstrup Sørensen

Chefkonsulent i Vild natur og biodiversitet

+45 22 28 87 58 | jette@mim.dk

Miljøministeriet

Departementet | Slotsholmsgade 12 | 1216 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk

Facebook | Twitter | Instagram | LinkedIn

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Karen Post (KPO@lf.dk)
Fra: Lisbeth Jess Plesner (lisbeth@danskakvakultur.dk)
Titel: Høring Ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder_ journalnummer: 2021-1935.
Sendt: 16-06-2021 16:19:05
Bilag: 210620 Habitatbekt Fuglebessk marine _ DA LF final.pdf; Miljøstyrelsens FAQ.pdf; Kriterier til forslag til ændringer i Natura 2000-grænserne.pdf;

Til Miljøstyrelsen - journalnummer: 2021-1935.

Hermed fremsendes høringssvar til høring om ændring af habitatbekendtgørelsen - udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder. Høringssvaret er udarbejdet af Landbrug og Fødevare samt Dansk Akvakultur.

Desuden er to bilag vedhæftet:

1. Miljøstyrelsen, Notat: Ofte stillede spørgsmål om justering af Natura 2000-områdernes grænser, Den 28. september 2017, Opdateret d. 16. maj 2018,
2. Miljøstyrelsen, Notat: Kriterier til forslag til ændringer i Natura 2000-grænserne.

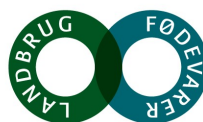
Venlig hilsen

Lisbeth Jess Plesner
Chefkonsulent / Chief Adviser
Dansk Akvakultur
Mobil +45 2282 8702

Dansk Akvakultur

Agro Food Park 15, DK-8200 Aarhus www.danskakvakultur.dk

Dansk Akvakultur repræsenterer det samlede opdrætserhverv for fisk og skaldyr. Med en eksport på ca. 1,5 mia. kr. bidrager vores medlemmer positivt til dansk økonomi og beskæftigelse – primært i landdistrikterne. Vores målsætning er at fremme bæredygtig vækst og produktion af gode og sunde akvakulturprodukter. Det gør vi ved at sikre bedre rammevilkår og synliggøre akvakulturerhvervets værdi for samfundet.

Miljøministeriet
mim@mim.dk

Aarhus, den 16. juni 2021

Bemærkning til høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) j. nr. 2021-1935

Tak for det fremsendte høringsmateriale vedr. udpegning af nye eller udvidelse af eksisterende fuglebeskyttelsesområder.

Ved udpegning af nye Natura 2000-beskyttelsesområder bør det være en forudsætning, at områderne dels er udpeget korrekt i forhold til de beskyttelseshensyn der skal varetages, og dels under hensyntagen til opretholdelse og udviklingsmuligheder for igangværende aktiviteter herunder akvakultur.

I forhold til sidstnævnte er det vigtigt, at der er i forbindelse med udpegning af områder, allerede er foretages en vurdering af

1. om de arter, som et område er udpeget til at beskytte, har gunstig bevaringsstatus, og
2. om der evt. skal igangsættes bevaringsforanstaltninger for at opnå dette, samt hvilke.

Af høringsmaterialet fremgår det desværre ikke, om de udpegede beskyttelsesarter og -områder er i god tilstand, eller om udpegningen vil medføre igangsættelse af bevaringsforanstaltninger, herunder restriktioner mod eksisterende aktiviteter som fx akvakulturaktiviteter.

- Vi opfordrer derfor til, at der inden udpegningen gennemføres, offentliggøres dels en vurdering af om områderne/arterne er i god tilstand, og dels en vurdering af, om den foreslåede udpegning af nye fuglebeskyttelsesområder vil medføre, at der skal igangsættes bevaringsforanstaltninger i forhold til bestående akvakultur-aktiviteter.
- Såfremt den foreslåede udpegning medfører, at der skal igangsættes bevaringsforanstaltninger der medfører væsentlige konsekvenser for den fortsatte drift af eksisterende akvakultur, opfordrer vi til at udpegningsområderne tilpasses, så dette ikke skal ske.

Ligesom i forbindelse med justeringen af habitatbekendtgørelsen i 2018 i forhold til husdyrbrug, burde der inden udpegningen, være lavet en vurdering af konsekvenserne af udpegningerne, samt været taget højde for at ny-udpegede Natura 2000-områder ikke skal give yderligere restriktioner for eksisterende akvakultur.

Fra Miljøstyrelsens hjemmeside vedr. ændringen af habitatbekendtgørelsen i 2018¹:

"I forslagene til at udvide Natura 2000-områderne med naturtyper og levesteder er der lagt vægt på, at den pågældende natur eller levested i forvejen er i god tilstand. Der er ligeledes taget højde for, at eventuelle nye arealer som Natura 2000-områderne udvides med ikke skal give yderligere restriktioner for eksisterende husdyrbrug."

Hensynet til de eksisterende husdyrbrug indgik tillige direkte i vurderingen af, om et areal skulle inddrages i Natura 2000-områderne. Det fremgik således af Miljøstyrelsens "Kriterier til forslag til ændringer i Natura 2000-grænser", punkt 3b:

"Ved vurdering af om arealerne kan inddrages, lægges der vægt på

- i. *Afstand til nærmeste husdyrbrug – ved forslag om medtagelse af ammoniakfølsom natur lægges der vægt på afstanden til husdyrbrug, således at eksisterende husdyrbrug ikke berøres yderligere af husdyrregulering."*

Dette bekræftes tillige i Miljøstyrelsens "Ofte stillede spørgsmål om justering af Natura 2000-områders grænser", side 4 (opdateret den 16. maj 2018).

Hensynet til de eksisterende husdyrbrug udmøntede sig derfor i et konkret og eksplicit afstandskriterium, der indgik ved vurderingen af, om et areal skulle inddrages i Natura 2000-områderne.

Af Habitatdirektivets artikel 6.2 følger endvidere, at staten skal igangsættes passende foranstaltninger, såfremt der i et område er forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for et områdets udpegning.

Habitatdirektivet: Artikel 6.2: Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i de særlige bevaringsområder samt forstyrrelser af de arter, for hvilke områderne er udpeget, for så vidt disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for dette direktivs målsætninger.

Der bør således i forbindelse med udpegningen have været sket en vurdering af, om der i de udpegede områder, vil ske forstyrrelser af igangværende aktiviteter, således at der skal igangsættes foranstaltninger.

Vi har i den forbindelse noteret os, at det på Miljøministeriets tekniske gennemgang den 26.4.2021 blev oplyst, at områderne udpeges pga. tilstedeværelse af de fugle, som områderne skal beskytte, og at man i den forbindelse har vurderet, at de beskyttede arter kan sameksistere med eksisterende aktiviteter i områderne. På denne baggrund var det Miljøministeriets umiddelbare vurdering, at udpegningen ikke vil få betydning for eksisterende aktiviteter. Det må således også forventes, at der ikke efterfølgende i forbindelse med fornyede tilladelser af eksisterende aktiviteter vil ske indskrænkninger i disse aktiviteter.

¹ [Høringer \(mst.dk\)](https://mst.dk)

Hvis det i forbindelse med udarbejdelse af forvaltningsplaner mod forventning vurderes, at der er behov for restriktioner i forhold til eksisterende aktiviteter, bør dette ske efter reglerne i Naturbeskyttelsesloven §§ 19 ff, herunder § 19g om erstatning.

Område i F128 Smålandsfarvandet

I udkastet foreslås bl.a. udpeget nye fuglebeskyttelsesområder i Smålandsfarvandet F128, til beskyttelse af gråstrubet lappedykker og edderfugl, se figur 1 og 2. Indenfor det udpegede område er 4 havbrug beliggende hhv. Onsevig, Fejøl, Rågø og Skalø Havbrug jf. figur 1.

Af høringsmaterialet fremgår, at udpegningen af fuglebeskyttelsesområderne ikke udelukker erhvervmæssig anvendelse af Natura 2000-områderne².

Det er vores erfaring, at forvaltningen af Natura 2000-områder i forhold til havbrug og anden akvakultur forvaltes restriktivt. Dette ses bl.a. i Fødevareministeriets udkast til bekendtgørelse om opdræt af muslinger og østers i vandsøjlen³, der har været i høring indtil 12.5.2021. I udkast bekendtgørelse er der lagt op til, at der ikke må være kommercielle opdrætsanlæg tættere end 300 m på et naturbeskyttet område. ”§ 11 stk. 8. Et kommercielt opdrætsanlæg må ikke placeres tættere end 300 meter på et naturbeskyttet område.” ”

For at undgå konflikter mellem det foreslåede fuglebeskyttelsesområde F128 og de eksisterende havbrug opfordres der til, at Fuglebeskyttelsesområdet justeres, så det ikke er bestående akvakulturaktiviteter indenfor ny-udpegede områder.

En sådan justering er endvidere bedst stemmende med det afstandskriterium, som blev anlagt i forbindelse med ændringerne af habitatbekendtgørelsen i 2018. Lighedsbetragtninger samt hensyn til havbrugsvirksomhederne taler således i særlig grad for, at et tilsvarende kriterium inddrages og anvendes i denne sag.

Inddragelse af dette kriterium vil tillige stadfæste Miljøministeriets udtalelser af 26.4.2021 om, at udpegningen ikke vil få betydning for eksisterende aktiviteter, jf. nærmere ovenfor.

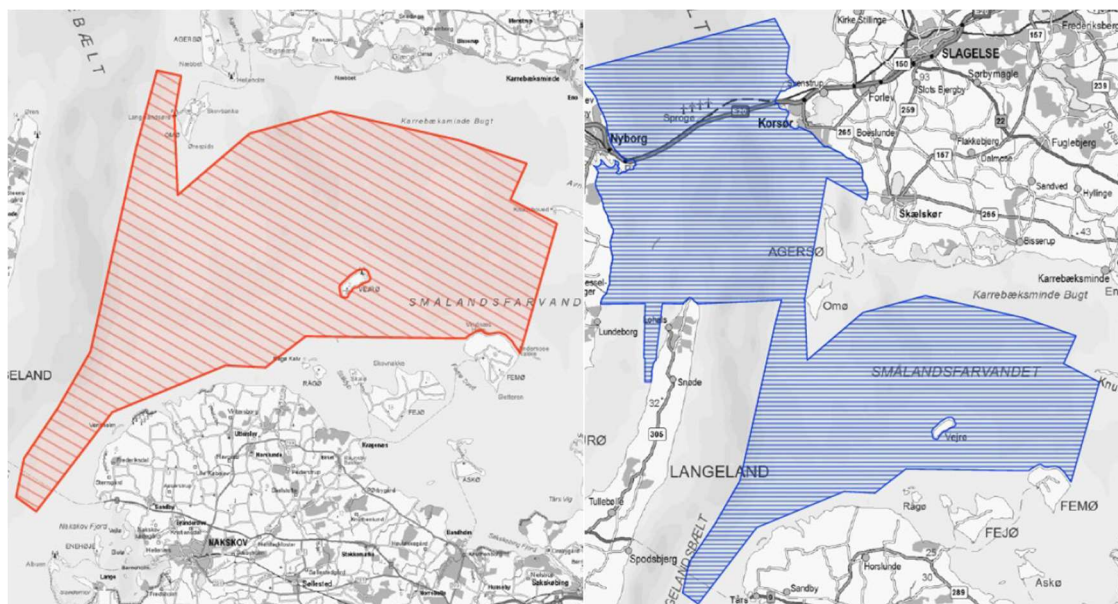
Generelt opfordres der til, at der ikke udpeges nye fuglebeskyttelsesområder, hvor der er bestående eller planlagte akvakulturaktiviteter inden for en grænse på 300 m fra et område.

² Fra høringsmaterialet (mine understregninger): ”Udpegningsområde udelukker ikke erhvervmæssig og anden anvendelse af Natura 2000-områderne, men forpligter medlemslandene til at iværksætte nødvendige bevaringsforanstaltninger, at undgå forringelser af områderne og forstyrrelser med betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget for, samt at foretage en væsentligheds- og konsekvensvurdering af planer og projekter og ikke give tilladelse til nye aktiviteter, der kan skade det, området er udpeget til at beskytte.”

³ [Høringsdetaljer - Høringsportalen \(hoeringsportalen.dk\)](https://hoeringsportalen.dk)

Figur 1: Nuværende Natura 2000-områder samt eksisterende havbrug (kilde MiljøGIS)

Figur 2: Forslag om ny udpegnig af F128 Smålandsfarvandet jf. kortbilag til høringen. Nyt Fuglebeskyttelsesområde tv m. rødt, og det nye samlede Natura 2000-område med blåt th.

Med venlig hilsen

Dansk Akvakultur

Lisbeth Jess Plesner

Lisbeth Jess Plesner
Chefkonsulent
lisbeth@danskakvakultur.dk

Landbrug & Fødevarer

Karen Post

Karen Post Bache
Naturchef
kpo@lf.dk

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen
Naturbeskyttelse

J.nr. SVANA-5669-00241
Ref. LBA/HEVIN

Den 28. september 2017
Opdateret d. 16. maj
2018

Ofte stillede spørgsmål om justering af Natura 2000-områdernes grænser

Miljøstyrelsen har med tekniske bidrag fra kommunerne og statslige lodsejere gennemgået de udpegede Natura 2000-områder, og har den 28. september 2017 sendt forslag til justering af Natura 2000-områdegrænserne i offentlig høring med frist den 3. januar 2018.

Natura 2000-områderne består af habitat- og fuglebeskyttelsesområder udpeget efter EU's naturdirektiver (fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet). Med Naturpakken, maj 2016 er det aftalt, at områdegrænserne skal gennemgås med det formål at undersøge, om andelen af intensive jordbrugsarealer og byarealer kan mindskes og evt. udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål.

Indholdsfortegnelse

Forslag til ændrede Natura 2000-grænser – svar:	3
Arealmæssigt omfang af forslag til grænsejustering?	3
Baggrundsdata – hvor findes data, der begrundet forslag til områdejustering?	3
Bilag IV arter og områdeudpegningen – tager forslaget højde for bilag IV-arter?	3
Ejerforhold - hvem ejer de arealer, hvor der er forslået ændringer i høringsforslaget?	3
Kriterier for forslag til justering af områdegrænser	4
Kompensation – gives der kompensation til lodsejere?	4
Natura 2000-område – fugle- og/eller habitatområde?	4
Hvad står der i Naturpakken, 2016 – rammen for grænsejusteringer?	4
Påvirkes eksisterende husdyrbrug af forslag til ændrede afgrænsning?	4
Hvad betyder det for naturen at grænserne ændres?	4
Offentlig høring – svar:	6
Hvorfor sender Miljøstyrelsen nu et nyt forslag til justerede Natura 2000 – grænser i høring.	6
Afgivelse af høringssvar	6
Hvad hvis andre foreslår noget på min ejendom?	6
Hvad hvis jeg ikke er enig i styrelsens vurdering af mit høringssvar?	6
Hvem kan give høringssvar på min ejendom?	7
Kan jeg være sikker på, at de foreslåede arealer tages ud af områdeudpegningen?	7
Offentlig høring – bliver lodsejere og øvrige interessenter hørt?	7
Hvordan er orienteret om høringen?	7
Spørgsmål til processen – svar:	8
Hvem skal godkende de nye grænser?	8
Hvornår træder de nye grænser i kraft?	8
Natura 2000-planerne – skal de opdateres efter en grænsejustering?	8

Generelle spørgsmål – svar:	9
Anmeldeordning for arealer indenfor Natura 2000-udpegningen?	9
EU-forpligtelsen til udpegning af fugle- og habitatområder	9
Fuglebeskyttelsesdirektivet – hvor finder jeg det?	9
Gunstig bevaringsstatus – hvordan er det defineret?	9
Habitatdirektivet – hvor finder jeg det?	9
Hvad betyder det at være i et Natura 2000-område?	9
Konsekvensvurdering af ansøgninger om tilladelser, godkendelser, dispensationer mm. i Natura 2000-områder?	10
Tilstandssystem – hvordan vurderes naturkvalitet?	10
Udpegningsgrundlag – hvad betyder udpegningsgrundlag?	10
Bilag 1	11
Bilag 2	13

Forslag til ændrede Natura 2000-grænser – svar:

Arealmæssigt omfang af forslag til grænsejustering?

Miljøstyrelsen har gennemgået de udpegede Natura 2000-områder og vurderet arealernes betydning for de arter og naturtyper, som skal beskyttes efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiverne. I høringsmaterialet er det foreslået, at der på land udtages ca. 28.000 ha af Natura 2000-områderne, så disse arealer ikke længere er registreret som Natura 2000. Arealerne er fortrinsvis intensive jordbrugsarealer, men omfatter også byer, sommerhusområder og andre bebyggede arealer. Det foreslås desuden, at der på land udpeges yderligere ca. 5.000 ha natur som Natura 2000-beskyttet i tilknytning til de eksisterende Natura 2000-områder, idet disse arealer understøtter fuglebeskyttelses- og habitatdirektivernes målsætninger. Foruden udpegning af arealer, der ikke tidligere har været beskyttet efter Natura 2000 foreslås, det, at en række habitatområder eller dele heraf tillige får status som fuglebeskyttelsesområder. Se nærmere om det enkelte Natura 2000-område i høringsmaterialet.

Forslaget til justering af Natura 2000-grænserne vedrører kun landarealer. I de senest udpegede habitatområder fra 2010 indgår havnearealer ikke i udpegningen. I høringsforslaget udtages havnearealer beliggende i randen af Natura 2000-områder.

Baggrundsdata – hvor findes data, der begrundet forslag til områdejustering?

Grundlaget for forslag til justering af områdegrenserne er data fra Danmarks Miljøportals [naturdata](#) og [arealinformation](#) og kortlag fra [mimGIS](#). Endvidere har kommunerne og statslige lodsejere givet oplysninger i forbindelse med tekniske bidrag til grænsejusteringen. Data om fugle er desuden hentet i [DOF-basen](#).

Foruden specifikke data om et areals naturindhold har historiske luftfoto og højdekort været anvendt til vurdering af om, at et areal, der foreslås udtaget, ikke har været udsat for misforvaltning f.eks. i form af opdyrkning, siden området blev udpeget.

Bilag IV arter og områdeudpegningen – tager forslaget højde for bilag IV-arter?

Flere dyre- og plantearter er omfattet af habitatdirektivets beskyttelsesbestemmelser om en specifik beskyttelse i hele deres udbredelsesområde (bilag IV-arter). Der er ingen forpligtelse til at udpege beskyttelsesområder for bilag IV-arter, og der er derfor ikke taget hensyn til yngle- og rasteområder for disse arter. Der gælder dog en undtagelse for de enkelte arter, som både er omfattet af habitatdirektivets bestemmelser om bevaring af levesteder for arter i habitatområder (bilag II-arter) og af den specifikke artsbeskyttelse (bilag IV). Det gælder f.eks. odder og stor vandsalamander. Disse arter indgår som bilag II-arter i processen.

Ejerforhold - hvem ejer de arealer, hvor der er foreslået ændringer i høringsforslaget?

Der er foreslået tre typer af ændringer:

1. kvalitetssikring af de eksisterende grænser, så præcisionen svarer til de digitale værktøjer, som anvendes i dag. Her er der ikke taget hensyn til ejerforhold.
2. udtagning af arealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af de arter og naturtyper, som det enkelte område er udpeget for. Der er overvejende tale om privatejede bebyggede arealer eller intensive landbrugsarealer er de typisk privatejede.
3. Mindre udvidelser i tilknytning til eksisterende Natura 2000-områder og evt. helt eller delvis omklassificering af habitatområder, så disse også gøres til fuglebeskyttelsesområder. Ved udvidelser er der taget hensyn til eksisterende privatejede husdyrbrug og det er kun undtagelsesvis at privatejede skovarealer er medtaget.

Kriterier for forslag til justering af områdegrenser

Alle arealer i fuglebeskyttelses- og habitatområder er gennemgået med fokus på arealernes betydning for de arter og naturtyper, som de er udpeget for at beskytte. På baggrund heraf er det vurderet, om de enkelte arealer kan udtages fra områderne uden at forringe beskyttelsen og dermed muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus.

Vurderingen er foretaget ud fra en række kriterier, der kan ses på [styrelsens hjemmeside](#).

Kompensation – gives der kompensation til lodsejere?

Der gives ikke kompensation for udpegningsaf Natura 2000-områder. Natura 2000-planer, vil helt overvejende blive gennemført ved frivillige aftaler og støtteordninger. Fx kompenserer tilskud fra landdistriktsprogrammet for omkostninger i forbindelse med faktiske anlægsudgifter samt yder støtte til arealdrift. I det omfang der gennemføres projekter, som forringer værdien af arealer i omdrift, er der mulighed for at kompensere lodsejeren for tab. Dette gælder uanset om projekterne er gennemført efter landdistriktsordningen eller med naturforvaltningsmidler og eventuelt suppleret med tilskud fra EU's Life-ordning.

Natura 2000-område – fugle- og/eller habitatområde?

Natura 2000-områderne består af enten habitatområder, der er udpeget for at beskytte bestemte arter eller naturtyper eller fuglebeskyttelsesområder, der er udpeget for at beskytte bestemte fugle og disses levesteder. Områderne kan ligge hver for sig eller overlappe helt eller delvist. Ved udarbejdelse af forslag til justering af områdernes grænser er grænserne for fugle- og habitatområderne vurderet hver for sig med udgangspunkt i de aktuelle udpegningsgrundlag. Dette er gjort for at sikre målrettet regulering. Se [udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder](#) eller [udpegningsgrundlag for habitatområder](#).

Hvad står der i Naturpakken, 2016 – rammen for grænsejusteringer?

Med [Aftale om Naturpakke](#), maj 2016 er det besluttet at undersøge mulighederne for at tilpasse Natura 2000-områdernes grænser. Aftaleteksten er:

"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning

Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål." (Naturpakken side 13)

Påvirkes eksisterende husdyrbrug af forslag til ændrede afgrænsning?

Forslagene til udvidelsen af Natura 2000-områderne med ca. 5.000 ha er alle vurderet i forhold til eksisterende husdyrbrug og det er hensigten ikke at skærpe kravene til disse i forhold til ammoniakfølsomhed, da der inden for en given afstand ikke er foreslået kortlagt eller registreret såkaldt kategori 1-natur tættere på eksisterende brug, end tilfældet er i dag. Forslag til fuglebeskyttelsesarealer i eksisterende habitatområder medfører ikke skærpede krav til husdyrbrug.

Hvad betyder det for naturen at grænserne ændres?

Med høringsforslaget udtages arealer uden betydning for den natur, som de udpegede områder skal beskytte. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at forslaget ikke vil betyde en forringelse af muligheden for målopfyldelse. Områderne udvides desuden med arealer af nærliggende værdifuld natur, i alt 5.000

ha. Overordnet set betyder forslaget, at der kommer en bedre sammenhæng mellem områdeudpegningen, og det som områderne skal beskytte.

Offentlig høring – svar:

Hvorfor sender Miljøstyrelsen nu et nyt forslag til justerede Natura 2000 – grænser i høring.

Miljøstyrelsen vil i perioden fra den 17. maj til 31. maj 2018 foretage en målrettet høring over nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser.

Miljøstyrelsen har tidligere haft et forslag til justerede Natura 2000-grænser i høring i perioden 28. september 2017 til 3. januar 2018.

De modtagne høringssvar har i flere situationer givet anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000 grænser.

Høringen er målrettet de arealer, hvor der foreslås yderligere ændring i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000 områder. Det er således ejere af de arealer, hvor der foreslås en helt ny områdegrænse, der høres. Derudover høres også de kommuner, som arealerne ligger i.

Ændringer i Natura 2000-områdegrænserne, hvor det oprindelige høringsforslag helt eller delvist annulleres, er ikke en del af høringen.

Afgivelse af høringssvar

Miljøstyrelsens forslag til justerede grænser for Natura 2000-områderne har været i offentlig høring fra d. 28. september 2017 til d. 3. januar 2018. Alle kunne indenfor fristen afgive høringssvar.

Miljøstyrelsen vil i perioden fra den 17. maj til 31. maj 2018 foretage en målrettet høring over nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser.

Høringsforslaget kan findes på [styrelsens hjemmeside](#). Høringssvar kan sendes til Miljøstyrelsen enten pr. mail eller post:

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
MST@MST.dk

Hvad hvis andre foreslår noget på min ejendom?

I forbindelse med den offentlige høring kan der gives kommentarer til de foreslåede ændringer i grænserne på Natura 2000-områderne. Der vil formentlig også gives forslag til andre ændringer af grænsedragningen.

Såfremt dette er tilfældet vil Miljøstyrelsen tage stilling til forslaget, og såfremt Miljøstyrelsen finder forslaget relevant i forhold til den politiske aftale (Naturpakken) og direktivforpligtelserne, vil der blive gennemført en kort ekstra høring af relevante parter, inden der tages stilling til, om forslaget skal indgå i den endelige justering af Natura 2000-områdernes grænser.

Hvad hvis jeg ikke er enig i styrelsens vurdering af mit høringssvar?

Miljøstyrelsen vil vurdere alle høringssvar på baggrund af den politiske aftale (Naturpakken), og naturfagligt i forhold til direktivforpligtelserne. Styrelsen er ikke forpligtet til at følge høringssvarene. Styrelsens behandling af høringssvar vil blive offentliggjort i form af høringsnotater. Vær desuden opmærksom på, at justeringerne af områdegrænserne efterfølgende skal godkendes af EU-Kommissionen, og derfor skal forslagene også leve op til EU-kravene, hvilket betyder, at der i godkendelsesfasen kan ske yderligere ændringer.

Hvem kan give høringssvar på min ejendom?

I den offentlige høring kan alle fremsende høringssvar.

Kan jeg være sikker på, at de foreslåede arealer tages ud af områdeudpegningen?

Miljøstyrelsen har sendt et forslag i offentlig høring, og der kan i høringsperioden fremkomme synspunkter, der medfører, at foreslåede ændringer ikke gennemføres, eller at yderligere ændringer indarbejdes i det endelige forslag, som EU-Kommissionen skal godkende. Tilsvarende kan EU-Kommissionen kræve andre ændringer end dem, som Miljøstyrelsen foreslår gennemført.

Eventuelle ændringer i grænsedragningen gennemføres ved, at miljø- og fødevareministeren udsteder en bekendtgørelse.

Offentlig høring – bliver lodsejere og øvrige interessenter hørt?

Udkast til justering af områdegrænser er i offentlig høring i mindst 12 uger. Høringen annonceres offentligt, og alle berørte jordbrug (med CVR-nr.) bliver orienteret direkte om, at høringen er igangsat.

I høringen kan alle komme med deres synspunkter til Miljøstyrelsens forslag til justering af områdegrænserne og fremsætte andre forslag til at tage arealer ud eller forslag til at inkludere arealer i områderne. Det skal dog bemærkes, at der som udgangspunkt ikke udtages kortlagt og registreret direktivnatur, levesteder eller artskortlægning.

Hvordan er orienteret om høringen?

I forbindelse med høringens start d. 28. september er der annonceret i landsdækkende og lokale aviser og fagblade. Derudover er der blevet sendt direkte besked ud via e-boks til alle lodsejere i Natura 2000 (med CVR-nummer) og berørte erhvervsdrivende (med CVR-nummer) lokaliseret indenfor 500m af både de nuværende og forslag til justerede Natura 2000-grænser. Landbrugsforeninger, kommunalbestyrelsesmedlemmer, organisationer, kommuner og offentlige myndigheder er ligeledes blevet orienteret om, at forslaget til ændringer i Natura 2000-områdegrænserne er sendt i høring.

Spørgsmål til processen – svar:

Hvem skal godkende de nye grænser?

EU-Kommissionen skal godkende væsentlige forslag til grænseændringer. Ændringerne er først gældende i Danmark, når miljø- og fødevareministeren udsteder en bekendtgørelse om dette.

Hvornår træder de nye grænser i kraft?

Når den offentlige høring er slut, og Miljøstyrelsen har behandlet de modtagne høringssvar, skal miljø- og fødevareministeren og aftaleparterne i Naturpakken tage stilling til resultatet. Ændringerne træder i kraft ved udstedelse af en bekendtgørelse.

Natura 2000-planerne – skal de opdateres efter en grænsejustering?

Nej, grænsejusteringen ændrer ikke ved forpligtelsen til at beskytte eller til at udarbejde planer for de udpegede områder og ændrer derfor ikke ved den indsats, der er fastsat med Natura 2000-planerne 2016-21. De ændrede grænser forventes at indgå i Natura 2000-planerne for 2022-27 og dermed i de basisanalyser, som forventes udarbejdet inden udgangen af 2019.

Generelle spørgsmål – svar:

Anmeldeordning for arealer indenfor Natura 2000-udpegningen?

Indenfor de udpegede Natura 2000-områder kræver bestemte former for driftsændringer og andre aktiviteter en forudgående anmeldelse til enten kommunen eller Miljøstyrelsen, selvom aktiviteten normalt ikke kræver tilladelse eller lignende.

- Efter naturbeskyttelseslovens § 19 b skal ejere anmelde en række driftsændringer eller aktiviteter uden for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer til kommunerne, se naturbeskyttelseslovens bilag 2.
- Efter skovlovens § 17 skal ejere anmelde en række særlige aktiviteter på skovbevoksede, fredskovspligtige arealer til Miljøstyrelsen, se skovlovens bilag 1.

EU-forpligtelsen til udpegning af fugle- og habitatområder

Der er i fugle- og habitatdirektiverne en forpligtelse til at udpege særlige beskyttelsesområder. Det fremgår af habitatdirektivets artikel 4 og fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 3. Områderne udpeges med det formål at beskytte særlige arter eller naturtyper opført på direktivernes bilag. Retningslinjer for områdeudpegningen fremgår af habitatdirektivets bilag 3 og fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 (se bilag 1 for fulde tekst)

De udpegede områder og de justerede områdegrenser skal accepteres hhv. godkendes af EU-Kommissionen. Den danske udpegning sker efter §36 i lov om miljømål (lovbekendtgørelse nr. 119 af 26/1 2017). De nuværende danske Natura 2000-områder er godkendte af EU-Kommissionen, og den igangsatte justering af områdegrenserne sker på nationalt initiativ. Arealet med direktivnatur reduceres ikke, og der er derfor ikke gennemført en samlet analyse af de udpegede områder, men væsentlige ændringer dokumenteres naturfagligt.

Se mere på Miljøstyrelsens hjemmeside om de udpegede områder og udpegningsgrundlag

Fuglebeskyttelsesdirektivet – hvor finder jeg det?

EU's direktiv om beskyttelse af vilde fugle, fuglebeskyttelsesdirektivet, som kan findes på EU Kommissionens hjemmeside, danner grundlag for udpegning af fuglebeskyttelsesområder, der sammen med habitatområderne udgør Natura 2000-områderne.

Gunstig bevaringsstatus – hvordan er det defineret?

Naturtypernes og arternes bevaringsstatus er defineret som alle de forhold, der indvirker på naturtypen eller arten og som på lang sigt kan påvirke eller få indflydelse på arternes udbredelse, talrighed og overlevelse. Det følger af habitatdirektivet og habitatbekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016. Se bilag 2 for definition af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter.

Habitatdirektivet – hvor finder jeg det?

EU's direktiv om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, habitatdirektivet, kan findes på EU Kommissionens hjemmeside. Direktivet danner grundlag for udpegning af habitatområder, der sammen med fuglebeskyttelsesområderne udgør Natura 2000-områderne.

Hvad betyder det at være i et Natura 2000-område?

Den grundlæggende regulering af områderne adskiller sig ikke fra andre arealer. De mange åbne naturarealer er reguleret af naturbeskyttelsesloven, skovarealer af skovloven. Derudover gælder de forskellige sektorlove for f.eks. vandløb, miljø og planlægning indenfor som udenfor områderne.

Der tages dog særlige hensyn i de udpegede områder, idet der i forbindelse med en tilladelse, dispensation mm. er krav om, at der ska ske en konsekvensvurdering af, om den ansøgte aktivitet kan forringe den natur, som det enkelte område er udpeget for at beskytte. Er det tilfældet kan der ikke gives tilladelse, dispensation mm. Dette gælder både for aktiviteter indenfor og udenfor områderne, som vurderes at kunne have en påvirkning af Natura 2000-området.

Særlig regulering:

Indenfor de udpegede beskyttelsesområder gælder desuden en anmeldeordning, som forpligter lodsejere til at anmelde aktiviteter, som ellers lovligt kan iværksættes. Det gælder f.eks. plantning af juletræer og energipil i fuglebeskyttelsesområder, væsentlig ændring af græsningsintensiteten eller renafdrift i skovene.

Derudover er der i habitatområderne naturtyper, som er særligt ammoniakfølsomme og afkaster særlige krav til husdyrbrug indenfor som udenfor områderne.

Muligheder for tilskud:

For at sikre og forbedre naturen i de udpegede områder er der under landdistriktsprogrammet (LDP) særlige tilskudsordninger til f.eks. naturpleje, hegning og rydning. Tilskud som kun gives til konkrete arealer indenfor en særlig udpegning, som fremgår af LDP-skemaet.

Konsekvensvurdering af ansøgninger om tilladelser, godkendelser, dispensationer mm. i Natura 2000-områder?

Alle ansøgninger om tilladelser, godkendelser, dispensationer m.v., skal vurderes for, om det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder uanset om den ansøgte aktivitet foregår indenfor eller udenfor et udpeget Natura 2000-område. Hvis en væsentlig påvirkning af Natura-2000 området ikke kan udelukkes, skal myndighederne sikre sig, at der udarbejdes en vurdering af konsekvenserne for arter og naturtyper i Natura 2000-området. Der kan kun gives tilladelse m.v., hvis det kan udelukkes, at det ansøgte vil skade de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte.

Konsekvensvurderingen er et lovbundet krav, som for en stor del af den relevante lovgivning fremgår af habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter). Der er tilsvarende regler i flere sektorministeriers lovgivning. Der er udarbejdet en vejledning til støtte for sagsbehandlingen.

Tilstandssystem – hvordan vurderes naturkvalitet?

Der er fastsat regler for vurdering af naturtilstand i Natura 2000-områderne via et tilstandssystem bestående af fem klasser, jf. målbekendtgørelsen. Tilstandssystemet bygger på direkte forvaltningsbare parametre som f.eks. tilgroning, dræning, forstyrrelse og forekomst af invasive arter og på en vurdering af planter, som forekommer på arealet. Arealer indenfor de udpegede Natura 2000-områder kortlægges og tilstandsvurderes hvert 6. år (for fredskovpligtige skove dog hvert 12. år) forud for udarbejdelse af Natura 2000-planer.

Hvis der med grænsejusteringen udpeges nye naturarealer eller levesteder for arter, vil Miljøstyrelsen kortlægge disse, så de fremover kan indgå i Natura 2000-planlægningen på samme måde som de hidtil udpegede arealer.

Udpegningsgrundlag – hvad betyder udpegningsgrundlag?

Natura 2000-områderne består af et eller flere habitat- og/eller fuglebeskyttelsesområder, der hver især har deres eget udpegningsgrundlag. Udpegningsgrundlaget er baseret på udvalgte beskyttelseskrævende naturtyper og arter angivet i bilagene til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne eller tilbagevendende store bestande af trækfugle. Desuden skal arten eller naturtypen have en væsentlig og stabil forekomst i et beskyttelsesområde for at blive en del af udpegningsgrundlaget.

Seneste opdatering af udpegningsgrundlaget gælder fra 1. januar 2013. Udpegningsgrundlaget opdateres som hovedregel hvert sjette år og vil blive opdateret i 2018 på grundlag af de justerede områdegrænser.

Bilag 1

Habitatdirektivet – bilag 3

KRITERIER FOR UDVÆLGELSE AF DE LOKALITETER, DER KAN UDPEGES SOM LOKALITETER AF FÆLLESSKABSBETYDNING OG SOM SÆRLIGE BEVARINGSOMRÅDER

ETAPE 1: National vurdering af lokaliteternes relative betydning for hver naturtype i bilag I og hver art i bilag II (herunder prioriterede naturtyper og prioriterede arter)

A. Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given naturtype i bilag I

- a) Den pågældende naturtypes repræsentativitet på lokaliteten.
- b) Den del af lokaliteten, der er dækket af den pågældende naturtype i forhold til det samlede areal, der er dækket af denne naturtype på det nationale område.
- c) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for den pågældende naturtypes struktur og funktioner.
- d) Global vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende naturtype.

B. Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given art i bilag II

- a) Størrelse og tæthed af den bestand af arten, der findes på lokaliteten, i forhold til de bestande, der findes på det nationale område.
- b) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for de levestedselementer, der er vigtige for den pågældende art.
- c) Isolationsgrad af den bestand, der findes på lokaliteten, i forhold til artens naturlige udbredelsesområde.
- d) Samlet vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende art.

C. Efter disse kriterier klassificerer medlemsstaterne de lokaliteter, som de foreslår til den nationale liste, som lokaliteter, der kan udpeges som lokaliteter af fællesskabsbetydning, efter deres relative værdi for bevaringen af hver naturtype i bilag I eller hver art i bilag II.

D. Denne liste viser de lokaliteter, hvor de prioriterede naturtyper og prioriterede arter, som medlemsstaterne har udvalgt efter kriterierne i A og B, findes.

ETAPE 2: Vurdering af betydningen for Fællesskabet af de lokaliteter, der er opført på de nationale lister.

1. Samtlige af medlemsstaterne i etape 1 udpegede lokaliteter, hvor der findes prioriterede naturtyper og/eller prioriterede arter, betragtes som lokaliteter af fællesskabsbetydning.
2. Ved vurderingen af betydningen for Fællesskabet af de øvrige lokaliteter på de nationale lister, dvs. af, hvorvidt de bidrager til at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for en naturtype i bilag I eller en art i bilag II og/eller til sammenhængen i Natura 2000, tages der hensyn til følgende kriterier:

- a) lokalitetens relative værdi på nationalt plan
- b) lokalitetens geografiske placering i forhold til migrationsvejene for arter i bilag II samt til dens eventuelle tilhørsforhold til et sammenhængende økosystem, der er beliggende på begge sider af en eller flere af Fællesskabets indre grænser.
- c) lokalitetens samlede areal
- d) antallet af naturtyper i bilag I og arter i bilag II, der findes på lokaliteten

e) lokalitetens samlede økologiske værdi for de pågældende biogeografiske områder og/eller for hele det i artikel 2 nævnte område både for så vidt angår det karakteristiske eller unikke aspekt af elementerne heri og deres sammensætning.

Fuglebeskyttelsesdirektivet – artikel 4:

1. For arter, som er anført i bilag 1, træffes der særlige beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til deres levesteder for at sikre, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

I denne forbindelse tages der hensyn til:

- a) arter, der trues af udslettelse;
- b) arter, der er følsomme over for bestemte ændringer af deres levesteder;
- c) arter, der anses for sjældne, fordi bestanden er ringe eller den lokale udbredelse begrænset;
- d) andre arter, der kræver speciel opmærksomhed på grund af deres levesteders særlige beskaffenhed.

Ved vurderinger i forbindelse hermed skal der tages hensyn til tendenser og variationer vedrørende bestandens størrelse.

Medlemsstaterne udlægger som særligt beskyttede områder navnlig sådanne områder, som med hensyn til antal og udstrækning er bedst egnede til beskyttelse af disse arter, idet der tages hensyn til behovet for at beskytte arterne i det geografiske sø - og landområde, hvor dette direktiv finder anvendelse .

2 . Under hensyn til beskyttelsesbehovene i det geografiske sø - og landområde, hvor dette direktiv finder anvendelse, træffer medlemsstaterne tilsvarende foranstaltninger med hensyn til regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter , som ikke er anført i bilag I, for så vidt angår de pågældende arters yngle - , fjerskifte - og overvintringsområder samt rasteområderne inden for deres trækruter . Med henblik herpå er medlemsstaterne i særlig grad opmærksomme på, at vådområderne, og især vådområder af international betydning, beskyttes.

3. Medlemsstaterne fremsender alle relevante oplysninger til Kommissionen, således at denne kan tage passende initiativer til den samordning, som er nødvendig, for at de i stk. 1 og 2 omhandlede områder kan udgøre et samlet hele, der imødekommer behovet for beskyttelse af de pågældende arter i det geografiske sø - og landområde, hvor dette direktiv finder anvendelse.

4 . Medlemsstaterne træffer egnede foranstaltninger med henblik på i de i stk. 1 og 2 nævnte beskyttede områder at undgå forurening eller forringelse af levestederne samt forstyrrelse af fuglene, i det omfang en sådan forurening, forringelse eller forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med denne artikel. Medlemsstaterne bestræber sig på at undgå forurening eller forringelse af levesteder også uden for disse beskyttede områder.

Bilag 2

En naturtypes bevaringsstatus anses for gunstig, når:

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på lang sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er typiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts bevaringsstatus anses for gunstig når:

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare dens bestande.

Kriterier til forslag til ændringer i Natura 2000-grænserne

Nedenstående specifikke kriterier er en konkretisering af de mere overordnede kriterier der tidligere er offentliggjort. Det er de specifikke kriterier der er anvendt til udarbejdelse af høringsmaterialet.

1 Generelle kriterier for ændringer i områdegrænserne

- a. For enhver ændring skal det kunne begrundes naturfagligt, at der ikke sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning (2017)
- b. Ændringer i områdegrænserne skal som udgangspunkt ske i randen af Natura 2000-områderne, således at der ikke laves "huller" i områderne
- c. Der tages så vidt muligt hensyn til at tilpasse Natura 2000-grænserne til naturlige skel (fx veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.), så områdegrænserne så vidt muligt kan genfindes i landskabet
- d. Når der i nedenstående tekster omtales naturtyper og arter henvises der til hhv. habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 og regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget, jf. fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk.1.

2 Specifikke kriterier for at fjerne arealer fra Natura 2000-områderne

- a. Der fokuseres på at fjerne følgende areal typer fra Natura 2000-områderne:
 - i. Arealer i byzone
 - ii. Arealer med tæt bebyggelse, lokalplanlagte arealer med tæt bebyggelse som formål, aftaleområder for sommerhuse (fra 1977 og senere regionplangodkendte områder), arealer planlagt for eller med anlæg eller særligt forstyrrende aktiviteter (herunder erhvervshavne)
 - iii. Intensive jordbrugsarealer (herunder landbrug og skovbrug)
- b. Som udgangspunkt fjernes der ikke arealer¹
 - i. med habitatnatur (der foretages dog en konkret vurdering for enkelte søer² og vandløbsbræmmer med høje urter (6430) langs helt kanaliseret vandløb³)
 - ii. med levesteder med væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 eller 2 (der foretages dog en konkret vurdering for stor vandsalamander), fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget
 - iii. hvor der er givet tilskud til gennemførte projekter, der understøtter målsætningen i Natura 2000-planen. Dette gælder ikke for arealer, hvor der er givet tidsbegrænsede tilskud til slet/afgræsning
 - iv. hvor der er registreret lavbundsarealer, der har betydning for og ligger i tilknytning til lavbundshabitatnaturtyper eller arter knyttet til lavbundsområder (habitatnaturtyper og arter på aktuelle Natura 2000-områders udpegningsgrundlag)
 - v. der har betydning for at sikre
 01. opretholdelsen af det eksisterende udpegningsgrundlag (arealer, der ikke er eller endnu ikke er kortlagt, kan være af stor betydning for et områdes udpegningsgrundlag, fx. som fouragerings- eller rasteområde for fx fugle, sommerfugle, padder mm.)
 02. drift og pleje på den specifikt beskyttede natur

¹ Jf. habitatdirektivets art 9, hvorefter evt. misforvaltning ikke er begrundelse for at fjerne arealer med væsentlig betydning for den aktuelle naturtype eller art (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:DA:HTML>)

² kortlagte næringsrige søer (3150) der ligger over 100m fra anden natur, har et areal på under 1 ha, er total omgivet af intensivt dyrket landbrugsareal og er i dårlig tilstand

³ Se Habitatbeskrivelser, version. 1.05, maj 2016

- c. Supplerende kriterier for fuglebeskyttelsesområder
 - i. Sammenhængende arealer på øer, der er over 100 ha og som består af enten intensiv jordbrugsdrift, bebyggelse mv. (jf. pkt. 2a), kan udtages efter en konkret vurdering, hvis aktuelle fuglebeskyttelsesområde er udpeget for tilbagevendende trækfugle
 - ii. Hvis der er fugle på udpegningsgrundlaget, der kan have tilknytning til omdriftsarealer, foretages der en konkretvurdering af hvorvidt omdriftsarealer kan udtages
 - iii. Arealer i omdrift kan udtages, når de vurderes ikke at være af væsentlig betydning for udpegningsgrundlaget, herunder f.eks. forekomster af svaner og gæs

3 Specifikke kriterier for at kunne inddrage arealer i Natura 2000-områderne

- a. Der kan inddrages bilagsnatur eller levesteder for bilagsarter (se pkt. 1d), hvis
 - i. arealerne ligger i tilknytning til anden kortlagt habitatnatur eller til et levested for bilagsarter (se pkt. 1d)
 - ii. naturarealerne har en god kvalitet
- b. Ved vurdering af om arealerne kan inddrages, lægges der vægt på
 - i. Afstand til nærmeste husdyrbrug – ved forslag om medtagelse af ammoniakfølsomnatur⁴ lægges der vægt på afstanden til husdyrbrug, således at eksisterende husdyrbrug ikke berøres yderligere af husdyrregulering
 - ii. Udpegningsgrundlag – naturtypen eller arten skal være på udpegningsgrundlaget
 - iii. Naturkvalitet – bedst naturkvalitet prioriteres højest
 - iv. Hittidig registrering – områder som i forvejen er udpeget som habitatområde vurderes med henblik på mulig udpegning til fuglebeskyttelsesområde, hvis der er en stabil forekomst af sjældne eller truede fuglearter nævnt på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag. (jf. pkt. 1d)
- c. Supplerende kriterier til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder
 - i. Væsentlige forekomster af sjældne bilag 1 arter eller arter i stærk tilbagegang vurderet ud fra areal eller udbredelse
 - ii. Meget sjældne bilag 1 arter med stabil bestand eller bestand i fremgang
 - iii. Væsentlige levesteder for en række bilag 1 arter, hvor kun en mindre del af bestanden vurderes at være dækket af fuglebeskyttelsesområderne
 - iv. Væsentlige arealer til at sikre det eksisterende områdes udpegningsgrundlag

⁴ Ammoniakfølsomnatur: Kategori 1-natur jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk), Lisbeth Bjørndal Andersen (lba@mim.dk), Jette Blendstrup Sørensen (jette@mim.dk)
Fra: Kristian Nielsen (KRNI@DI.DK)
Titel: Høringssvar til ændring af habitatbekendtgørelsen (j.nr. 2021-1935)
Sendt: 17-06-2021 13:36:05
Bilag: Høringssvar til ændring af habitatbekendtgørelsen.docx;

Miljøministeriet
Att: Jette Blendstrup Sørensen

Dansk Industri fremsender hermed høringssvar til ændring af habitatbekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Nielsen
Chefkonsulent

(+45) 3377 3345
(+45) 5213 2375 (Mobil)
krni@di.dk
di.dk

Dansk Industri

Læs, hvordan DI behandler og beskytter
persondata i [DI's Privatlivspolitik](#)

16. juni 2021

KRNI

DI-2021-19045

Deres sagsnr.: 2021-1935

Miljøministeriet
Att: Jette Blendstrup Sørensen

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt på e-mail til jette@mim.dk,
lba@mim.dk og mim@mim.dk

Høringssvar til ændring af habitatbekendtgørelsen (j.nr. 2021-1935)

Dansk Industri takker for modtagelsen af ændring af habitatbekendtgørelse i høring den 29. april 2021.

Den nye bekendtgørelse udpeger eller udvider i alt seks marine fuglebeskyttelsesområder. Det drejer sig om områder i Flensborg Fjord, Sejrøbugten, Smålandsfarvandet, Nordvestlige Kattegat, Rønne Banke og Skagerrak.

Processen omkring udpegningen af fuglebeskyttelsesområder i udkastet til bekendtgørelse har desværre ikke haft en tilstrækkelig konsekvensvurdering og åbenhed overfor aktører i områderne. Åbenhed og dialog kunne have sparet mange ærgrelser og et stort ressourceforbrug i forbindelse med havmølleprojektet Omø Syd, der med det foreliggende udkast til bekendtgørelse ikke kan opføres.

Udkastet til ny habitatbekendtgørelse medfører, at European Energys havmølleprojekt Omø Syd ikke kan gennemføres.

Det vidner om en uheldig proces hos myndighederne. Energistyrelsen har kendt til projektet siden 2012, og de har godkendt forundersøgelsesrapporten i 2020 bl.a. på baggrund af, at Miljøstyrelsen i 2018 godkendte, at den begrænsede effekt af havvindmøller på havfugle i området var acceptabel.

Samtidig kan DI konstatere, at det er vanskeligt at realisere den nødvendige VE-kapacitet til opfyldelse af 2030 målet om en 100 pct. grøn elproduktion i Danmark. Det er derfor ærgerligt, hvis Omø Syd projektet ikke realiseres særligt i betragtning af, at der er tale om et stort støttefrit projekt.

Projektet kan reddes ved at skære et hjørne af fuglereservatet.

Vi opfordrer Regeringen til at gå i dialog med Europa-Kommissionen om den nødvendige tilpasning af fuglereservatet.

DI opfordrer også til, at myndighederne samarbejder bedre i forhold til godkendelsen af blandt andet store VE-projekter som Omø Syd, og at de inddrager VE-udviklere i områder, der er i proces til at blive omfattet af naturbeskyttelsesområder. Konkret bør myndighederne gå i dialog med European Energy om tilpasninger af fuglebeskyttelsesområdet eller af havmølleprojektet.

Med venlig hilsen

Kristian Nielsen

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Claus Lind Christensen (clc@jaegerne.dk), nis@jaegerne.dk (nis@jaegerne.dk), Jytte Harder (jh@jaegerne.dk), Christian Clausen (chc@jaegerne.dk)
Fra: Sabina Rohde (sro@jaegerne.dk)
Titel: Journalnummer 2021-1935
Sendt: 18-06-2021 13:54:00
Bilag: 210618 Høring om ændring af habitatbekendtgørelsen (fuglebeskyttelsesområder) Danmarks Jægerforbund.pdf;

Til rette vedkommende,

Hermed Jægerforbundets høringssvar til høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Med venlig hilsen

Sabina Rohde
Projektleder / Biolog

**DANMARKS
JÆGERFORBUND**

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34 • 8410 Rønne
Telefon +45 88 88 75 00 • Direkte +45 88 88 75 43 • Mobile: +45 27 80 28 54
E-mailadresse sro@jaegerne.dk

Se vores privatlivspolitik her
<https://www.jaegerforbundet.dk/om-dj/privatlivspolitik/>

Miljøministeriet
Mim@mim.dk

**DANMARKS
JÆGERFORBUND**

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34
8410 Rønde

Tlf. + 45 88 88 75 00

post@jaegerne.dk

18. juni 2021

Vedr.: Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen) - j.nr. 2021-1035

Miljøministeriet har den 26. marts (opdateret den 29. april) d.å. udsendt udkast til ændring af ovennævnte bekendtgørelse i offentlig høring, og i denne forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

Generelt

Jægerforbundet støtter udpegning af de nye områder, og ser positivt på den markante udvidelse af de marine fuglebeskyttelsesområder. Vi finder det særdeles vigtigt, at vi lever op til vores internationale forpligtigelser på området.

Vi antager, at der ved sammenlægning af områder gælder, at de tidligere udpegede arter for hvert af de oprindelige områder fortsat er på udpegningsgrundlaget for de nye sammenlagte områder.

Derudover har vi via deltagelse på høringsmøder vedr. de nye fuglebeskyttelsesområder fået oplyst, at Danmark alene henholder sig til udpegningskriterium F3a for international betydning (tilstedeværelse af 1% af flyway bestanden). Vi mener generelt set, at man bør udpege de arter, der kan udpeges for et givet område, uagtet hvilket kriterium, der er opfyldt for den pågældende art. For eksempel har man undladt at udpege sortand og fløjlsand for område 118 Smålandsfarvandet, uagtet at DCE rapport 203/2019 anviser, at disse kan udpeges med henvisning til kriterium F4b jf. rapportens side 34 hvor det fremgår at:

"Desuden forekommer både ederfugl, sortand og fløjlsand i området i disses fældningsperiode, og kunne derfor udpeges under kriterium F4b (jf. Miljøstyrelsen 2019). Beskyttelse af områder med forekomster af fældende havdykænder er af særlig betydning for disse arter, idet de er ekstraordinært følsomme over for menneskelige forstyrrelser, fordi de er ude af stand til at flyve igennem denne periode."

Vi undrer os over, at man i Danmark ser bort fra andre udpegningskriterier end F3a i forhold til udpegningsgrundlaget.

Metode:

Det fremgår af DCE rapport nr. 203/2019 at NOVANA programmet ikke er tilrettelagt hensigtsmæssigt i forhold til fuglenes opholdstid i området ved Flensborg Fjord. Metoden bør tilpasses så lokaliteten overvåges på den tid af året, hvor der forekommer det største antal fugle i området.

Jagt:

Generelt i forhold til jagt i Natura 2000-områder ønsker vi at gøre opmærksom på, at en udpegning af et fuglebeskyttelsesområde ikke har en generel indflydelse på jagten. En eventuel regulering af jagten i et Natura 2000-område skal vurderes i det enkelte område, med afsæt i en biologisk vurdering af jagtens betydning. Dette understreges i "Vejledning om jagt i medfør af rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle", hvoraf det fremgår at jagt er en legitim form for bæredygtig udnyttelse i Natura 2000 områder.

Spørgsmål vedrørende høringssvaret eller ved behov for uddybende kommentarer, bedes rettet til projektleder/biolog Sabina Rohde, Afdelingen for Rådgivning og Uddannelse. Telefon: 88 88 75 43 Mail: sro@jaegerne.dk

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55
E-mail clc@jaegerne.dk

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Tummas Juul (tuju@lolland.dk), jyha@lolland.dk (jyha@lolland.dk), Bjarne Hansen (BJHA@lolland.dk)
Fra: Jørgen Buhl (jobu@lolland.dk)
Titel: Høringssvar vedrørende ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder
journalnummer: 2021-1935.
Sendt: 18-06-2021 13:46:45

Til Miljøministeriets
Vedrørende journalnummer: 2021-1935.

Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Nakskov Havn vil gerne gøre opmærksom på at der er i udpegningsområde N116 befinder sig en klapplads (K_050_01). Udpegning af området ved klappladsen som Natura 2000 område, forventes at skabe konflikt og usikkerhed om klappladsens fortsatte funktion. Klappladsen er vigtig for Nakskov Havns fortsatte funktion og løbende vedligeholdelse af indsejlingen til havnen, og der findes ikke nærliggende alternative klappladser. "

Vi diskuterede også følgende punkter:

- 1) Bede om at få området ved klappladsen taget ud af udpegningen. Dette vil dog ikke hjælpe da N2000 området i stedet vil grænse op til klappladsen, og så skal det alligevel undersøges grundigt i forbindelse med klappinger hvad påvirkningen af N2000 området er.
- 2) Bede om at få udpeget en ny klapplads (bemærk at den eksisterende snart er fyldt alligevel). Dette er dog ikke en traditionel forespørgsel og det vil være mere naturligt at gøre dette i en separat proces.
- 3) Udfordre udpegningsgrundlaget ved at nærstudere fugtællingerne der er blevet anvendt til udpegningen af netop dette område. Der er 2 problemstillinger i denne model: det kan ikke nås at analysere fugletællingerne indenfor høringsfristen (og det vides ikke om det vil give et positivt resultat), og det forventes ikke at blive vel modtaget da vi udfordrer myndighedens faglighed.

Med venlig hilsen
Jørgen Buhl

Jørgen Buhl
Havnechef
tlf. 5467 7330
tlf. mobil 2424 0303
jobu@lolland.dk

Nakskov Havn • Stensøvej 1 • 4900 Nakskov • www.nakskovhavn.dk Rødbyhavn Trafikhavn • Østre kaj 3 • 4970 Rødbyhavn • www.rodbyport.dk

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Mette Ravn Steenstrup (mrs@mazanti.dk)
Fra: Mette Ravn Steenstrup (mrs@mazanti.dk)
Titel: 67236 - Høringssvar jr. nr. 2021-1935 og jr. nr. 2021-5494
Sendt: 18-06-2021 14:29:32
Bilag: Høringssvar Habitatbekendtgørelsen jr.nr. 2021-1935 og Beskyttede havstrategiområder jr. nr. 2021-5494.pdf; bilag til høringssvar.pdf;

Til rette vedkommende

På vegne Rønne Havn A/S fremsendes vedhæftet høringssvar med bilag vedrørende ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) (jr. nr. 2021-1935) og udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm (jr. nr. 2021-5494)

Med venlig hilsen

Mette Ravn Steenstrup

Sendt på vegne advokat Mette Ravn Steenstrup

Med venlig hilsen / Yours sincerely

Heidi Kock

Juridisk Assistent | Paralegal

dir +45 3319 3753

**MAZANTI—
ANDERSEN**

KØBENHAVN
Amaliegade 10
DK-1256 København K
+45 3314 3536

ODENSE
Klosterbakken 12
DK-5000 Odense C
+45 6314 1414

mazanti.dk

Mazanti-Andersen Advokatpartnerselskab - CVR-nr.: 35892052

GDPR – Danish version – English version

This e-mail and any attachments are confidential and maybe privileged. If you are not a named recipient, please notify the sender immediately and do not disclose the contents to another person, use it for any purpose or store or copy the information in any medium.

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Høringssvar om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) (jr. nr. 2021-1935) og udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm (jr. nr. 2021-5494)

Rønne Havn A/S skal hermed fremkomme med bemærkninger til ændringen af bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) og udpegningen af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, idet begge udkast, såfremt de realiseres i den foreliggende form, vil have afgørende negative konsekvenser for Rønne Havn A/S og dermed det bornholmske samfund.

Nedenfor under punkt 1 er der korte bemærkninger omkring Rønne Havn A/S, mens bemærkninger til de enkelte for Rønne Havn A/S og Bornholm væsentlige forhold er anført i punkt 2 og vores afsluttende bemærkninger er anført i punkt 3.

1. Rønne Havn A/S

Rønne Havn A/S er et aktieselskab og hovedsageligt ejet af Bornholms Regionskommune og beliggende på Bornholms sydvestlige side midt i Østersøen.

Rønne Havn er med Folketingets ord *"Bornholms største transportcenter og bindeleddet mellem den regionale og nationale infrastruktur"*, jf. Havnepakke II af 26. november 2010 side 16 (vedlagt).

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Rønne Havn drives på kommercielle vilkår og er i dag udviklet til en væsentlig færgenhavn, væsentlig Bulk mod- og aftager havn, væsentlig krydstogthavn og sidst, men ikke mindst, væsentlig installations- og servicehavn for både den allerede etablerede og den planlagte vindmølleindustri i Østersøen, ligesom Rønne Havn og Bornholm er udpeget til at huse Danmarks anden energipark.

2. Bemærkninger til de to udkast, der er i høring

I dette afsnit er indeholdt dels overordnede bemærkninger til udkastene i afsnit 2.1 og dels konkrete bemærkninger til det på høringsportalen liggende materiale i afsnit 2.2, både for så vidt angår habitatbekendtgørelsen og udpegningen af havstrategiområderne.

2.1 Det foreslåede habitatsområdes udstrækning mv.

Af side 4 i høringsskrivelsen opdateret 29. april 2021 fremgår følgende om F129 Rønne Banke:

"Der udpeges et nyt fuglebeskyttelsesområde F129 på Rønne Banke mellem den bornholmske kyst og den eksklusive økonomiske zone (EEZ) til Tyskland ved Adler Grund. Området er udpeget til beskyttelse af havlit. Ændringen resulterer i, at det eksisterende Natura 2000-område N211 Hvideodde Rev og N212 Bakkebrædt og Bakkegrund nedlægges som følge af denne udvidelse og habitatområderne H211 Hvideodde Rev og H212 Bakkebrædt og Bakkegrund, der tidligere var knyttet til hhv. N211 og N212, knyttes fremover til N252."

Området findes grafisk på side 6 og 14 i dokumentet "Ændrede kortbilag til habitatbekendtgørelsen", der findes på høringsportalen for habitatbekendtgørelsen.

Det nye beskyttelsesområde kaldet "nye fuglebeskyttelsesområde", må, på baggrund af det ovenfor nævnte citat, antages at være et nyt Natura 2000-område og udvider de hidtidige Natura 2000-områder ganske betydeligt. Området er placeret således, at det omfatter en del af kyststrækningen nord for Rønne og hele kyststrækningen fra Rønne til Dueodde, hvorved beskyttelsesområdet fanger ikke alene Rønne Havn, men også bl.a. Bornholms lufthavn.

Begrundelsen for at foretage denne udpegning er, at området ønskes udpeget til beskyttelse af havlitten. Denne fugleart lever imidlertid langt fra land på havet, som også navnet lyder, jf. vedlagte rapport fra Niras og nedenfor nævnte kommentarer til dokumentations- og undersøgelsesgrundlaget.

Rønne Havn tilslutter sig, at naturen beskyttes og prioriteres, men er af den opfattelse, at det skal ske i en balance overfor samfundet og samfundsudviklingen. Allerede fordi Rønne Havn er en infrastruktur af helt essentiel betydning for Bornholm, foreslår Rønne Havn, at fuglebeskyttelsesområdet F129 og derved Natura 2000 N252 trækkes tilbage fra øen i overensstemmelse med den hidtidige cirkulære Zone til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6, blandt andet vist på havplan.dk, der er lagt af hensyn til indflyvning til Bornholms lufthavn, jf. vedlagte kortbilag, hvor cirklen er indtegnet. En sådan tilbagetrækning af fuglebeskyttelsesområdet vil medføre, at den eksisterende aktivitet med besejling af havnen, herunder

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

betydelig daglig færgetrafik og offshore trafik mv. vil kunne opretholdes uden at der stilles supplerende krav end de nugældende og uden at der opstår risiko for, at der kunne fremsættes krav om, at den nuværende aktivitet i fremtiden kunne blive mødt med krav om VVM-pligt med godtgørelse af, at aktiviteten ikke har negativ indflydelse på Natura 2000-området. Ligeledes vil en sådan ændring medføre, at besejlingen af Rønne Havn kan fremtidssikres og herunder udvides, eksempelvis ved etablering af nye færgeruter til andre destinationer end de nuværende destinationer uden pålæggelse af VVM-pligt for så vidt angår en sådan aktivitets etablering og opretholdelse. Ligeledes vil de allerede planlagte udvidelser af Rønne Havn i den offentliggjorte Masterplan 2050, som allerede pt. er ved realisering af fase 2, kunne opretholdes som en helt nødvendig forudsætning for opretholdelsen og videreudviklingen af det bornholmske samfund.

Bornholm er en kendt krydstogtsdestination og ønskes både på national og regional plan opretholdt som sådan. Hovedparten af krydstogtsskibene anløber i havnen, men enkelte vælger at ankre op udenfor denne og sejle deres passagerer ind i Rønne Havn med chaloup. Denne aktivitet ønskes opretholdt, ligesom muligheden for at kunne udvide den ønskes opretholdt uden, at der stilles krav om VVM-pligt, hverken generelt eller for de enkelte opankringer. En sådan mulighed vil være afgørende for at opretholde denne for Bornholm væsentlige aktivitet.

Rønne Havn har allerede gennemført en succesfuld periode som installationshavn for Siemens Gamesa i forbindelse med opbygningen af vindmølleparken Danske Kriegers Flak og har indgået flere store kontrakter med de fremtidige vindmølleparkproducenter, som installationshavn. Rønne Havn arbejder desuden på at blive servicehavn for havvind i Østersøen omkring Bornholm, hvor Rønne Havn har endog gode forudsætninger til at være servicehavn, både qua havnens moderne infrastruktur og qua kompetencerne hos virksomheder, der i dag er til stede på Rønne Havn. Endeligt er Rønne Havn med i etableringen af Bornholm Bunker Hub med konservativt anslået 800-1000 årlige optankninger til havs, hvor et stort skib ankres op og tankes af et mindre tankskib med base i Rønne Havn. Brændstoffet, som overføres, vil primært være grønne brændstoffer, eksempelvis ammoniak og metanol, og projektet er et vigtigt element i den fremtidige omstilling af skibstrafikken til grønne brændstoffer. Det er væsentligt for realiseringen af dette projekt, som er en af tre anbefalinger givet af det regeringsudpegede Vækstteam Bornholm den 31. maj 2021, at aktiviteten kan tillades, uanset om denne måtte være lige udenfor eller lige indenfor et Natura 2000-område og at der ikke stilles yderligere betingelser end dem, der kendes i dag i forbindelse med optankning mv.

Det er Rønne Havns opfattelse, at en respekt af Zonen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6 vil muliggøre opretholdelsen og udbygning af en infrastruktur, der er vital for samfundet på Bornholm og som er forudsætningen for, at samfundet ikke alene består, men også i fremtiden kan gennemgå den nødvendige udvikling.

Det foreslåede Natura 2000-område vil derimod i den foreslåede form lukke for muligheden for udvikling og dermed være direkte skadelig for det bornholmske samfund.

Forslaget til udbredelse af henholdsvis N252 og F129 synes baseret på faglige eksperters udsagn omkring havlittens færden kortlagt ved forskellige optællinger over en årrække, se Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder, udgivet af DCE, Århus Universitet, Teknisk Rapport 203, 2019. Mængden af forekomster af havlit i området har været stærkt varierende med henholdsvis 55 %

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

(2004), 20 % (2008), 28 % (2013) og 26 % (2016) af det nationale antal af havlitter for hvert af de angivne årstal. Ydermere kan det ses af antal observationer, foretaget henholdsvis fra land og ved at overflyve en del af området, at forekomsten af havlit er langt større længere fra land (tabel 21).

Da havlitten således primært forekommer i stort antal langt fra land, så vil en indskrænkning af det udpegede område svarende til cirkelzonen omkring Bornholms Lufthavn ikke have en væsentlig negativ indflydelse på havlittens muligheder for at raste og fouragere ved Rønne Banke og man vil samtidig fortsat have mulighed for fortsat udvikling af Rønne Havn, der som Bornholms største transportcenter, udgør nøgleinfrastruktur, nødvendig for Bornholms fortsatte positive udvikling.

Havlitten har jf. optællinger, primært sin udbredelse i det foreslåede område F129. Det er dog vist, at havlitten også forekommer i andre områder af Østersøen omkring Bornholm. Det foreslås derfor, at der placeres andre fuglebeskyttelsesområder for havlitten øst for øen, sydøst for område M og/eller et område mellem område M og område I nord/nordvest for øen. Områderne I og M er angivet på Figur 3.2 side 10 i publikationen "Nye beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm marts 2021".

Dertil kommer, at den af DCE afgivne rapport, der påberåbes af 10. marts 2021 er et bestillingsarbejde og specifikt begrænset til vurdering af sameksistensen mellem råstofindvinding og havlitterne på Rønne Banke, jf. dennes side 4. Der er intet sted redegjort for, hvorfor der alene ses på farvandet, hvor der foretages råstofindvinding. Af rapportens side 19 fremgår direkte i andet sidste afsnit, at der ikke er videnskabeligt grundlag for udpegningen og den deraf følgende begrænsning af råstofindvindingen.

Konservativt estimeret er den fremtidige besejling af havnen cirka 7.500 anløb pr. år, hvor minimum igen konservativt fastsat 25 % vil udgøres af sydgående trafik blandt andet til energiøens to havmølleområder, nye færge- og krydstogtsruter samt aktivitet i forbindelse med Bornholm Bunker Hub

Fremtidens Energiø i Østersøen med to vindmøllefelter på hver 1 GW, - er pt. placeret langs det foreslåede nye fuglebeskyttelsesområde. Hvis en streng administration af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde gennemføres, er der en væsentlig risiko for, at det ikke er muligt at finde plads til opsætning af 2x1 GW havvind. Det vil medføre, at der samfundsmæssigt, herunder samfundsøkonomisk, må stilles spørgsmålstejn ved energiøens berettigelse, men området vil muligvis også medføre problemstillinger i forhold til kabling mv., jf. de nedenstående bemærkninger. Det kunne derfor overvejes, at energiøen blev flyttet/udvidet mod sydøst, såfremt at ovennævnte forslag om reduktion af fuglebeskyttelsesområdet ikke tages til følge.

Der sker i dag råstofudvinding på Rønne Banke i det foreslåede Fuglebeskyttelsesområde, og jf. publikationen "Vurdering af sameksistens mellem råstofindvinding og havlit på Rønne Banke" udgivet af DCE, Århus Universitet 10. marts 2021 er der sket råstofudvinding i området gennem hele observationsperioden. Der er ikke sporet nogen tilbagegang i antallet af Havlitter, der som tidligere beskrevet har varieret meget i antal gennem årene. Derfor konstateres det også i dokumentet, at havlitten kan sameksistere med råstofudvindingen, hvilket bør indgå i myndighedernes overvejelse i forbindelse med ovennævnte anmodning og således tale for, at denne imødekommes.

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Dertil kommer, at det stærkt varierende antal observationer af havlit over årene, kan berettige til et spørgsmål om, hvorvidt optællingerne er rigtige og/eller repræsentative. Dette giver anledning til, at der opstår bekymring om, hvorvidt dokumentationen og dermed beslutningsgrundlaget er korrekt og berettiger til den foreslåede udpegning af F129 og N252 i deres nuværende form, når udpegningen samtidig har så signifikant indflydelse på muligheden for den fortsatte udvikling af vital samfundsinfrastruktur som Rønne Havn.

2.2 Konkrete bemærkninger

Det reviderede udkast til bekendtgørelse strammer mulighederne for dispensation i betydelig grad og indfører blandt andet et nyt stk. 13 i § 7. Dette screenings- og godkendelsessystem, der udvides og omfatter en plan eller et program og et konkret projekt, vil medføre overordentlige store omkostninger, såfremt bestemmelsen fortolkes restriktivt. Udover de økonomiske ganske betydelige ekstraomkostninger, som i sig selv er konkurrenceforvridende, vil et screeningsforløb, som det i bestemmelsen forudsatte, medføre en forsinkelse på opnåelse af fornødne myndighedsgodkendelser og -tilladelser, der er meget tidskrævende og derfor er omvendt proportionale med den konkurrenceevne, som der pt. er til Bornholm og Rønne Havns fordel.

Det er i § 9 om afvigelser angivet, at der kun, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, fordi der ikke findes noget alternativ, kan tænkes en fravigelse af § 6, stk. 2 punkt 2 og i § 10 er det anført, at det klare og overordnede udgangspunkt ved administrationer af de i § 7 og § 8 nævnte bestemmelser er således, at der ikke gives tilladelse til dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan (i) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatsdirektivets bilag IV, litra a) eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatsdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier. Myndigheden kan dog fravige § 10, hvis der ikke kan findes et tilfredsstillende alternativ og hvis fravigelsen ikke hindrer, at den pågældende bestands bevaringsstatus opretholdes i dens naturlige udbredelsesområde, idet fravigelsen dog er præciseret til ganske få situationer, men dog her medtager hensynet til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art og af hensyn til særlige gavnlige virkninger på miljøet. Her er det efter Rønne Havns opfattelse afgørende, at det anerkendes, at det vil være af væsentlig samfundsøkonomisk betydning, såfremt at Rønne Havn ikke fik mulighed for at følge med fremtidsudviklingen og dermed etablere Energiøer, Bunker Hub mv., ligesom det er afgørende, at der sikres en besejlingskorridor syd mod Tyskland, Polen mv. og besejlingsmulighed ind og ud af Rønne Havn.

Af Miljøministeriets publikation "Nye beskyttede havstrategier i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, marts 2021" fremgår blandt andet på side 6, 2. afsnit i rapporten, at der inden for de foreslåede områder ikke i dag (er), "eksisterende tilladelser til olie og gas indvinding, havvind og energiøer, råstofindvinding, klapning, CO₂-lagring eller akvakultur. Udpegningen forventes ikke at have væsentlige negative konsekvenser for udbygning af hav og vind og energiøer, råstofforsyningen eller muligheden for klapning, CO₂-lagring og akvakultur. Der er dog samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med udpegningen ift. olie og gas efterforskning- og indvinding, idet områderne vil sætte begrænsninger på mulighederne for olie og gas tilladelser."

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Det er ikke Rønne Havns opfattelse, at udpegningen ikke får væsentlige negative konsekvenser for udbygningen af havvind og energigør, medmindre det af Zonen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6 omfattede område og en sydgående besejlingskorridor udtages.

Nederst på siden er det anført, at det dog må forventes, at placeringerne af områderne i et vist omfang kan gøre fiskeriet mere besværligt og omkostningskrævende, da der kan være situationer, hvor det ikke længere er muligt at fiske i sammenhængende trawltræk i samme omfang som tidligere, ligesom der kan blive længere transporttid ud til fiskeripladser og dermed større udgifter forbundet dermed. Samme gælder også for al anden trafik ind og ud af Rønne Havn, hvor sidstnævntes trafikandel er betydelig større end fiskerandelen.

I rapporten side 11 er det anført, at der også i område J på 321 km², at der er en række forhold, der er decideret forbud mod at iværksætte, herunder eksempelvis havvind og energigør, herunder konstruktion og seismiske undersøgelser mv. Det anføres dog nederst side 11, at anlæg og vedligehold af kabler, rør, ledninger mv. fortsat vil være muligt i begge typer af beskyttede områder, men det pålægges godkendelsesmyndigheden, at det sker under størst mulig hensyntagen til de beskyttede havstrategiområder. Der vil også ved denne vurdering kunne tages sociale og økonomiske hensyn.

Det er Rønne Havns opfattelse, at der bør gives tilladelse til, at sådanne aktiviteter udøves, jf. ovenfor.

På side 12 er anført, at der eventuelt kan blive behov for at forbyde eller begrænse nye typer aktiviteter, som ikke kendes i dag, men som kan vise sig at påvirke havbunden tilsvarende ovennævnte aktiviteter.

Det kan således påregnes, at der etableres yderligere begrænsninger for udøvelse af en sædvanlig og naturlig aktivitet, hvilket er i strid med grundlæggende samfundsøkonomiske værdier.

På side 36 beskrives område J som allerede udpeget Natura 2000 område N252. Dette er kun delvist korrekt, idet område J udgøres af det tidligere område N252, der dog foreslås gjort betydeligt større jf. Habitatbekendtgørelsen.

Rønne Havn tilslutter sig naturligvis en relevant udpegning og foreslår derfor også det ovenfor nævnte, idet bemærkes, at der ikke er aktivitet, hverken af dyre-, fiske- eller fugleliv så tæt på havnen, som kan indikere, at udpegningsområdet for strengt beskyttede havstrategiområder bør udstrækkes helt til havnen.

På side 43 er det omkring havvind og energigør anført, at etablering af havvind kan medføre et lokalt tab af havbund, hvor møllerne etableres. Derudover kan aktiviteten være forbundet med væsentlige forstyrrelse, som både kan påvirke havpattedyr og fisk. Konstruktionen ændrer endvidere hydrografen, herunder særligt strømforhold i området. Møllefundamenterne vil ofte blive støttet af sten og dermed kan etableringen af møller medføre revdannelse til fordel for revtilknyttede arter, eksempelvis fisk. Det anføres i sidste afsnit på siden, at *"med en politisk aftale for energigør i Nordsøen er der opnået enighed om, at energigør bliver en kunstig anlagt inddæmning med tilknytning af fx havvindmøller. Ud over effekterne af havvindmølleparken forventes etableringen af en energigør at medføre tab af havbund og forstyrrelser inkl. støj. Endvidere medfører en kunstig ø en påvirkning af områdets hydrografiske forhold."*

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Rønne Havn konstaterer, at der intet er anført om den planlagte energi på Bornholm, hvilket Rønne Havn naturligvis er uforstående overfor.

Under punkt 6 om udpegningens forventede indvirkning på havmiljøet og på maritime aktiviteter anføres dog side 52 under 6.3.2 af havvind og energi, at Miljøministeriet er klar over, at der en planlagt energi på Bornholm med tilknyttede 2 GW. Der anføres tillige i 1. afsnit i punktet afslutningsvis *"Det fremgår af Energistyrelsens screening af bruttoområder til energi i Nordsøen, at der er væsentlige egnede arealer til havvind uden for de beskyttede områder"*. Der er ingen oplysning omkring Østersøen, men det anføres dog i næste afsnit, at *"udpegningen af beskyttede havstrategiområder overlapper ikke med eksisterende havvind i hverken Nordsøen eller Østersøen omkring Bornholm. Der forventes ikke at være overlap med arealindmeldinger til vedvarende energi og energi i forslag til havplan."*

Det areal, der er foreslået udpeget til Natura 2000-område sydvest for havnen medfører imidlertid, at området til brug for havvind og energi kan blive reduceret, idet en streng administration af området kan påvirke de planlagte vindenergifelter, hvorved det ikke bliver muligt at opsætte de forudsatte 2 GW havvind. Det er derfor ikke Rønne Havns opfattelse, at udpegningen kan vurderes til ikke at have væsentlige negative konsekvenser for de udpegede planlagte energi. Dertil kommer, at konstruktionen af sådanne besværliggøres ved det udpegede både for så vidt angår selve etableringen og driften, herunder for så vidt angår transport og service.

Under afsnit 6.3.9 på side 55 er der afslutningsvis omkring udvidelser af erhvervshavne anført bemærkninger omkring udvidelse af havne og øverst side 56 er anført, at de udpegede områder ikke overlapper med planlagte havneudvidelser, men at udpegningen vil medføre, at der fremover ikke kan gives tilladelse til nye havneudvidelser i de beskyttede områder. Natura 2000-området placeret lige sydvest for Rønne Havn er imidlertid i direkte konflikt med den planlagte havneudvidelse, der følger af Masterplanen for Rønne Havn, jf. det under punkt 1 indledningsvist nævnte. Dele af de udpegede områder er således i direkte konflikt med allerede planlagte og påkrævede havneudvidelser.

Rønne Havn er derfor ingenlunde enig i, at udpegningen kan vurderes til ikke at have væsentlige negative konsekvenser i forhold til muligheden for transport- og infrastruktur, herunder eksempelvis havneudvidelser og det præciseres i den forbindelse, at Rønne Havns fortsatte udvikling er nøglen til opretholdelsen af det bornholmske samfund.

I punkt 6.3.10 lige nedenfor på side 56 er anført, at udkastet til beskyttede havstrategiområder ikke forventes at overlapse med arealindmeldinger til kabelkorridorer for vedvarende energi, Baltic Pipe og Nord Stream 2 og at det er en vurdering, at udpegningen ikke vil have væsentlige negative konsekvenser i forhold til anlæg og vedligehold af kabler, rør og ledninger. Dette udsagn er Rønne Havn ikke enig i og finder, at udpegningen risikerer at blokere for kabelforbindelser, samtidig med, at udpegningen vil medføre store økonomiske implikationer.

På side 57 er det under punkt 6.3.14 om sejlads og søtransport anført, at der ikke iværksættes regulering i forhold til sejlads, flydende sejladsafmærkninger og søtransport og at udpegningen derfor ikke har negative konsekvenser for muligheden for sejlads. Heri kan indlægges en forudsætning om, at den eksisterende og fremtidige sejlads uændret og uforstyrret kan foregå henover de udpegede områder. Imidlertid fremgår det af

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

punkt 6.4.4 på samme side i andet afsnit, at der kan være en *"lille negativ virkning på klimatiske faktorer eller luftkvaliteten på grund af øget brændstofforbrug, hvis fiskerne er nødsaget til at sejle en lidt længere sejlroute end normalt. Det vurderes dog, som en lille virkning og er derfor ikke kvantificeret."*

Udsagnet tager ikke på nogen måde højde for den betydelige kommercielle sejlads, der er ind og ud af Rønne Havn og er i øvrigt i konflikt med punkt 6.3.14 lige ovenfor, hvorefter det må antages, at der ikke er nogen påvirkning af sejladsen. Er dette udsagn korrekt, strider det mod, hvorfor der så skulle være længere sejlads, som anført i punkt 6.4.4.

På side 63 anføres bemærkninger om datagrundlaget og manglende viden, hvilket også er præciseret de flere følgende sider. Rønne Havn tilslutter sig, at der er en betydende manglende viden om det egentlige grundlag og appellerer derfor til, at der ikke sker udpegning af områder, som ikke er fagligt berettigede dertil.

I udkastet til udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, marts 2021, fra Miljøministeriet, er det på side 6 øverst i boks 1 anført, at havstrategierne skal udarbejdes og gennemføres for at beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og hvor det er muligt genoprette maritime økomiljøer i områder, hvor disse er blevet negativt påvirket. Dette medfører efter Rønne Havns opfattelse i sig selv, at så burde de såkaldte "døde områder" i Østersøens omkring Bornholm kunne anvendes til genopretning og dermed til udpegning. Havstrategierne skal tillige forebygge og reducere tilførsler i havmiljøet, blandt andet for at sikre de marine økosystemer, menneskesundhed og legitime anvendelser af havet. Rønne Havn understreger, at havnens anvendelse i nutiden og også i fremtiden vil være en legitim anvendelse. Den samfundsbegrundede færgebetjening af Bornholm må anses for at være legitim, ligesom etablering af havvind via store offshore vindmøller, energier mv. må tilsvarende anses for at være legitime og beskyttelsesværdige formål.

På side 7 i rapporten er det afslutningsvist anført, at ved udpegningen af de nye havstrategiområder er eksisterende og planlagte aktiviteter taget i betragtning for at skabe en beskyttelse, der også tager erhvervs- og samfundsøkonomiske hensyn. Det er Rønne Havns opfattelse, at det ikke er en varetagelse af erhvervsmæssige og samfundsøkonomiske hensyn, at kun nu planlagte aktiviteter er medtaget, særligt ikke når end ikke Rønne Havns masterplan for 2050 er omfattet.

Sammenholdes de nugældende internationale naturbeskyttelsesområder med det påtænkte – særligt for så vidt angår N252 er der tale om ganske betydelig udvidelse uden, at den nærmere er begrundet i dens form og udstrækning.

3. Afsluttende bemærkninger

Generelt kan det forventes, at der skal påregnes tid til at få foretaget en konkret vurdering for hvert enkelt projekt i forhold til habitatbestemmelserne og eventuelt miljøvurderingsloven (VVM). Hertil kan det forventes, at tilladelser til aktiviteterne kan medføre begrænsninger for kommende aktiviteter udførelse.

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Af DCEs rapport af 10. marts 2021 fremgår tillige, at havlittens reaktioner på menneskelige aktiviteter er relativt ringe kendt, hvilket kan betyde, at bygherre pålægges krav om yderligere undersøgelser for at få belyst forskellige forhold.

Rønne Havn ønsker afklaret, hvor store konsekvenser de tids- og ressourcekrævende godkendelsesprocedurer og de begrænsninger og aktivitetsudøvelsen både pt. og fremadrettet. Rønne Havn beder tillige om en bekræftelse på, at forslagene ikke får konsekvenser for eksisterende aktiviteter, ligesom Rønne Havn anmoder om, at områdefrænsningen flyttes således, at Zonen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6 og en sydgående besejlingskorridor kan etableres og anvendes og dermed udgår af udpegningsområderne.

Rønne Havn respekterer det indsatsprogram, der er under udarbejdelse og deltager gerne i den videre bearbejdning af dette således, at der kan opnås et bæredygtigt resultat, idet det efter Rønne Havns opfattelse er afgørende væsentligt, at der også lægges vægt på, at øsamfundene i det danske samfund opretholdes, herunder det bornholmske samfund.

Såfremt der er spørgsmål eller bemærkninger til ovenfor nævnte, kan Maja Felicia Bendtsen (tlf. 3085 6890 og mfb@portofroenne.com) og Thomas Bendtsen (tlf. 3061 0763 og thb@portofroenne.com) kontaktes.

Med venlig hilsen

Rønne Havn A/S

Maja Felicia Bendtsen, Chief Business Officer Bulk

RØNNE HAVN A/S
Sydhavnsvej 12
DK-3700 Rønne
Tlf. +45 5695 0678 • Fax. +45 5695 0631
www.roennehavn.dk
SE-nr. 27 93 21 50

17.6.2021

Danmarks Havplan

[← Tilbage til søgning](#)

Zone til beskyttelsesforanstaltning for luftfart (II) - II6

Havplan i høring: Høring af 31. marts 2021 over udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan

Status: I høring (høringsfrist d. 30/09-2021 23:59)

[Gå til Høring](#)

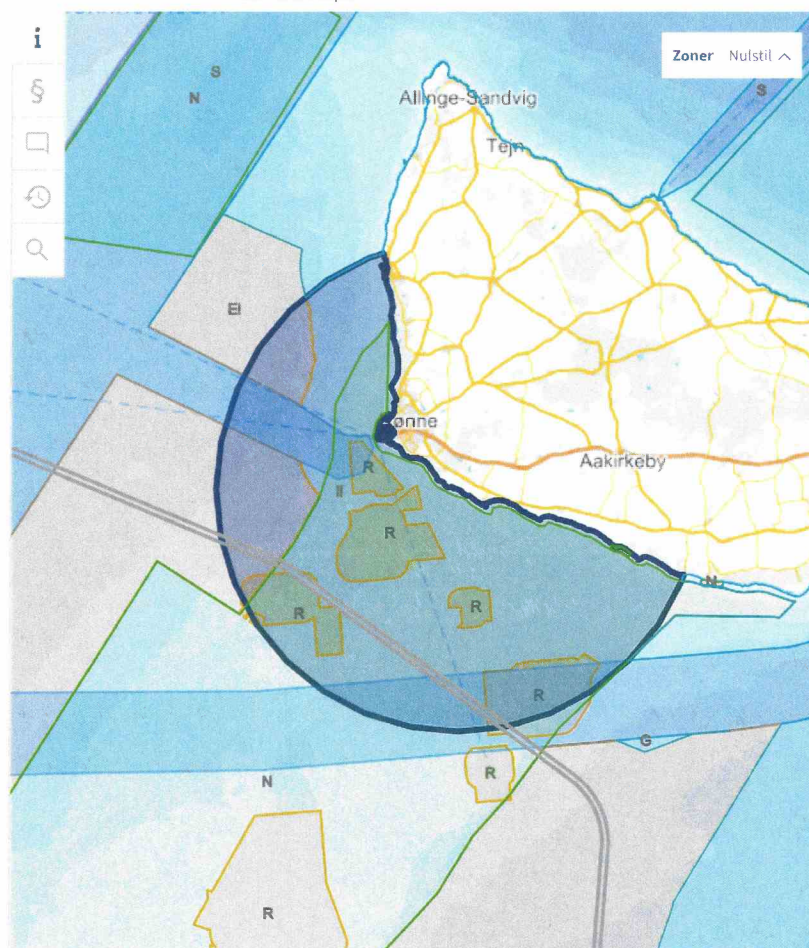
[Afgiv høringssvar](#)

II.1. Området udlægges i havplanen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart. Zonen er markeret med II. Zonerne omfatter områder omfattet af indflyvningsplaner samt respektafstande til offentlige flyvepladser. Udlægning i havplanen af området til zoner for beskyttelsesforanstaltninger for luftfart medfører i sig selv ingen begrænsning i adgangen til fiskeri eller sejlads i området, men sådanne begrænsninger kan følge af anden lovgivning. Udlægningen medfører ingen begrænsning af gældende regler om natur- og miljøbeskyttelse.

II.2. Formålet med udlægning af området til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart er at sikre, at der ikke lægges hindringer i vejen for ud- og indflyvningen til offentlige flyvepladser samt at sikre luftfartens sikkerhed.

II.3. Inden for zoner til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart må der kun meddeles tilladelse m.v. eller vedtages planer til arealanvendelser og anlæg, der ikke kan indebære risici for lufttrafikken.

II.4. Inden for området kan der kun meddeles tilladelse m.v. til eller vedtages planer for andre af de formål eller konkrete

895859 6138355 (ETRS89 / UTM zone 32N)

Sporforbindelse til Nyborg Havn

Side 16/22

Med aftalen om En moderne jernbane af 22. oktober 2009 blev der reserveret midler til et statsligt bidrag til en ny sporforbindelse til Nyborg Havn. De foreløbige undersøgelser, herunder en markedsanalyse, viser, at det ikke er muligt at gennemføre det oprindeligt skitserede projekt, og at der ikke er grundlag for en etapedeling af dette. Derfor indstilles projektet.

De reservede midler på 14,5 mio. kr. tilbageføres til Infrastrukturonden med henblik på prioritering af andre nye initiativer.

Havnepakke II

Parterne er enige om, at styrke indsatsen for havne i yderområderne. En bedre havneinfrastruktur vil skabe bedre muligheder for vækst i områderne bl.a. ved at øge tilgængeligheden til havnene fra søsiden. Da havnene er centrale infrastrukturknudepunkter og erhvervsområder, vil en udvikling af havnene også skabe grundlag for ny erhvervsudvikling og vækst i yderområderne. Der igangsættes derfor en række projekter, der skal styrke havneudviklingen og sikre et fortsat udviklingspotentiale.

Parterne er enige om, at havnepakkens midler kan anvendes til udvikling af såvel infrastruktur til havnene som havneanlæg.

Parterne er enige om, at følgende havneprojekter finansieres:

- Hanstholm Havn – ramme til udvidelse af havneanlæg (30,0 mio. kr.)
- Mere sikre moler på Thyborøn Havn (25,0 mio. kr.) samt forundersøgelse af udvidelse af sejlrenden (1,0 mio. kr.)
- Ny tørdok på Thyborøn Havn (35,0 mio. kr.)
- Forundersøgelse - forbedring af adgangen til Thyborøn Havn ved anlæg af en omfartsvej ved Klinkby (2,0 mio. kr.)
- Forbedret adgang til Thorsminde Havn – udvidelse af vanddybde (13,5 mio. kr.)
- Mere sikkert havneanlæg på Hammer Havn (12,0 mio. kr.)
- Ramme til omstilling af havnekapacitet på Hasle Havn (9,0 mio. kr.)
- Frederikshavn Havn – støjskærm på Europavej (E45) (16,9 mio. kr.)
- Istandsættelse af Løkken Læmole (12,0 mio. kr.)
- Istandsættelse af Nr. Vorupør Læmole (12,0 mio. kr.)
- Ny ydermole på Hvide Sande Havn - medfinansiering af anlæg af ny søndre ydermole (30 mio. kr.). Parterne noterer sig endvidere, at der med aftalen af 22. oktober 2009 blev afsat 10 mio. kr. til veje m.v. i Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er lokalt ønske herom kan dette beløb omdisponeres til anlæg af søndre ydre mole.

Rønne Havn er Bornholms største transportcenter og bindeledet mellem den regionale og nationale infrastruktur. Parterne er derfor enige om at understøtte adgangen til Rønne Havn under forudsætning af at, havnen forbliver en central erhvervshavn. Parterne noterer sig, at Transportministeriet, Bornholms Regi-

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Gry Schachtschabel (XGRSC@energinet.dk), bes@energinet.dk (bes@energinet.dk), jha@energinet.dk (jha@energinet.dk)
Fra: 'Jens Larsen' (JRA@energinet.dk)
Titel: Habitatbekendtgørelsen - høringssvar fra Energinet
Sendt: 18-06-2021 15:44:25
Bilag: Energiøer - Forundersøgelser - Østersøen - Plan&Miljø - Korrespondance med Styrelser - Habitatbekg. høringssvar.pdf;

Att.: Miljøministeriet

I forbindelse med høringen af ændringer til habitatbekendtgørelsen (BEK 1595 af 6. december 2018) fra 26. marts til den 7. maj, senere forlænget til d. 20. juni 2021 sendes hermed høringssvar fra Energinet.

Venlig hilsen

Jens Larsen
Seniorprojektleder
Projektledelse
+4551676384
JRA@energinet.dk

Energinet Eltransmission A/S
Tonne Kjærsvvej 65
Fredericia 7000
www.energinet.dk

Miljøministeriet / Miljøstyrelsen

Miljøministeriets Hovedpostkasse

mim@mim.dk

ENERGINET
Eltransmission

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 39 31 48 78

Dato:
3. maj 2021

Forfatter:
BES/BES

VEDR. JOURNALNR.: 2021-1935

HABITATBEKENDTGØRELSEN – ÆNDRINGER

HØRINGSSVAR

I forbindelse med høringen af ændringer til habitatbekendtgørelsen (BEK 1595 af 6. december 2018) fra 26. marts til den 7. maj, senere forlænget til d. 20. juni 2021 sendes hermed hørings-svar fra Energinet.

Regeringen og Folketinget har med *Klimaafspraken for energi og industri mv. af 22. juni 2020* (Klimaafgrebet 2020) besluttet, at der i 2030 skal etableres to energiøer: Den ene i Nordsøen bestå-ende af en ø-konstruktion tilknyttet 3 GW havvind med plads til udvidelse til 10 GW på sigt, og den anden på Bornholm tilknyttet 2 GW havvind. Energinet har fra Klima-, Energi- og Forsy-ningsministeriet modtaget *Pålæg om gennemførelse af forundersøgelser for energiøer af 29. november 2020* (Pålæg om energiøer 2020), der skal iværksætte en række marine og landbase-rede forundersøgelser i forbindelse med etablering af projektet.

I ændringen til habitatbekendtgørelsen indgår oprettelse af et nyt Fuglebeskyttelsesområde F129 Rønne Banke for beskyttelsen af havlit. Dele af den foreslåede udstrækning af et nyt EU-fuglebeskyttelsesområde for havlit ved Rønne Banke vil være i konflikt de igangværende planer for etablering af 2 GW havvind i projekt Energiø Østersøen ved Bornholm. Dette skyldes flere faktorer.

Erfaringer fra tidligere miljøkonsekvensvurderinger (bl.a. Kriegers Flak Havmøllepark 2015¹ og Bornholm Havmøllepark 2015²) viser, at havlit bortskræmmes lettere, hvis der ikke som mini-mum etableres en bufferzone på 2-3 km til havvindmølleparker. En etablering af et nyt

¹ Kriegers Flak Havmøllepark. VVM-redegørelse. Del 3: Det marine miljø. Energistyrelsen og Naturstyrelsen 2015. Udarbejdet af NIRAS A/S. ISBN nr. elektronisk version: 978-87-7175-518-3

Kriegers Flak Offshore Wind Farm. Birds and Bats. EIA – Technical Report. June 2015. NIRAS, DHI og Aarhus Universitet

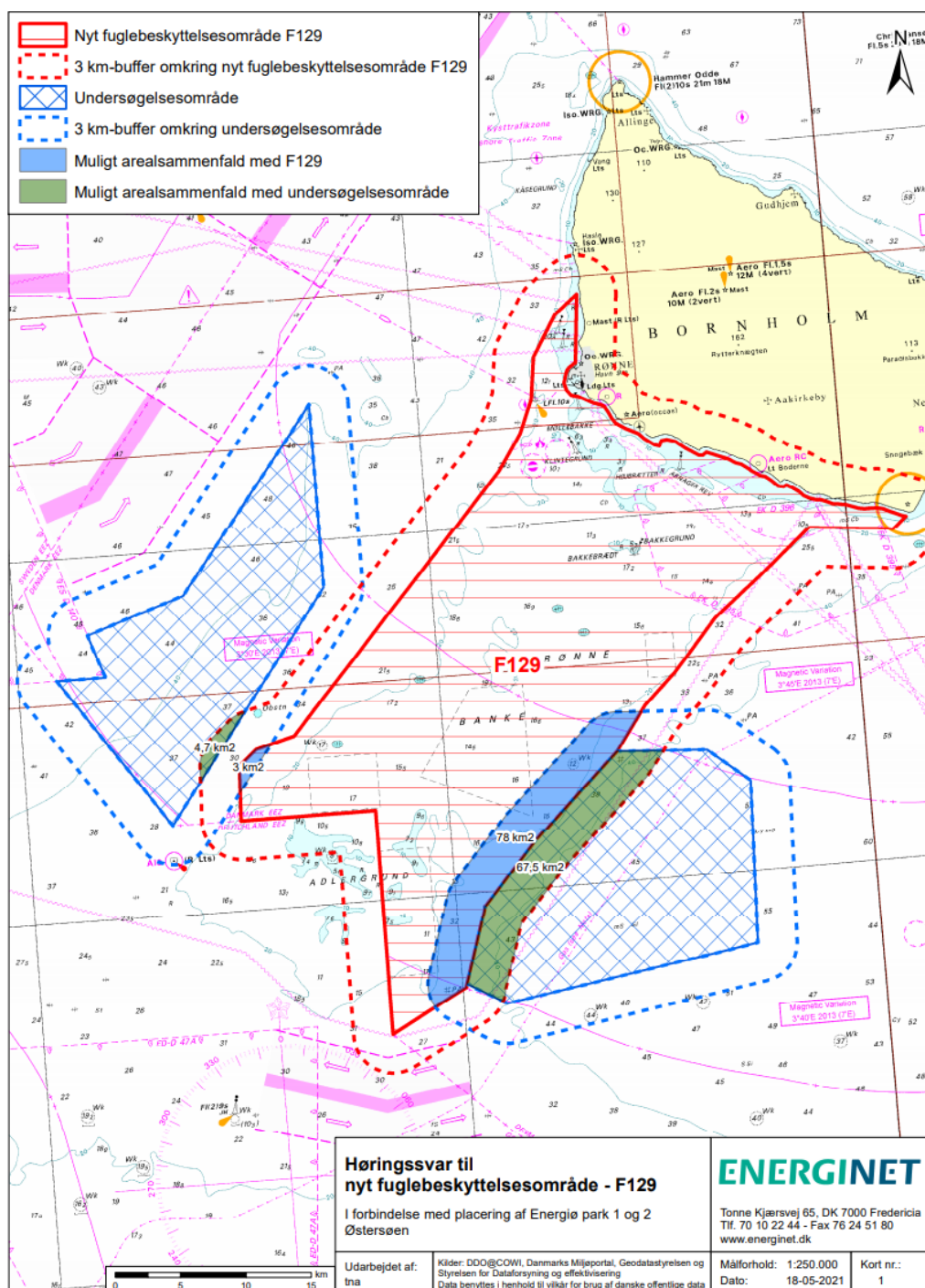
² Bornholm Havmøllepark. VVM-redegørelse. Del 2: Det marine miljø. April 2015. Udarbejdet af NIRAS A/S. ISBN nr. elektronisk version: 978-87-93180-00-0

fuglebeskyttelsesområde, der grænser direkte om til område for opstilling af havvindmøller til Energiø ved Bornholm vil således med meget stor sandsynlighed medføre at etableringen af havvindmøller i de dele af området der ligger i kortere afstand end 3 km til F129 Rønne Banke vil være i strid med udpegningsgrundlaget og den økologiske funktionalitet for havlit. Dette vil således med stor sandsynlighed medføre, at området for opstilling af havvindmøller for etablering af 2 GW havvind ved Bornholm vil blive indskrænket så betydeligt, at det sandsynligvis vil være meget vanskeligt at etablere 2 GW havvind i området.

Som det fremgår af Figur 1 er konsekvensen for arealerne til opstilling af havvindmøller, at der med udgangspunkt i tidligere anvendte hensyn til afværgelse af påvirkninger på havlit (3 km bufferzone), skal ske en reduktion på 4,7 km² af det vestlige havmølleområde (undersøgelsesområde) og 67,5 km² af det østlige havmølleområde. Særligt for det østlige havmølleområde er det så stort et areal, at det kan betyde, at projektet ikke kan gennemføres som vedtaget i Klimaaftale 2020. For det østlige havmølleområde vil der ske en reduktion fra 297 km² til ca. 230 km², hvis udpegningen af F129 Rønne Banke gennemføres uændret og som foreslået i høringen af Habitatbekendtgørelsen. Foruden denne indskrænkning af det østlige areal, forløber både Nord Stream I og Baltic Pipe gasledningerne igennem dette havmølleområde. Ifølge kabelbekendtgørelsen skal beskyttelseszonen til gasledningerne vil være 200 m (på hver side af pipen) for etablering af havmøller, og dette vil medføre, at der yderligere udtages minimum 18 km² af området, hvor der således ikke kan opstilles havmøller. Området er dermed reduceret til 212 km². Normalt vil en havvindmøllepark på 1 GW skulle anvende et areal på ca. 220 km² under hensyn til at havvindmølleparken kan opnå den forudsatte elproduktion og dermed den forventede reduktion af CO² emissionen.

Under normale omstændigheder vil et forundersøgelsesområde for opstilling af havmøller udgøre et areal, der er betydeligt større end det endelige areal havmølleparken får tilladelse til at optage. Dette sker for at give plads til en optimeret projektering af havmølleparkens layout, da store havbundsarealer kan være uegnede til etablering af fundamenter, eller der kan i VVM-processen opstå andre forhold, der begrænser arealanvendelsen til opstilling af havmøller. Det er således højst sandsynligt, at der vil være store udfordringer for at kunne etablere 1 GW havvind i det østlige område for Energiø Bornholm, hvis F129 Rønne Banke udpeges med det i høringen foreslåede areal.

For opstillingen af havmøller i det vestlige område vil det areal, der mistes, (hvis skræmmeafstanden for havlit igen vurderes til at være 3 km), være betydeligt mindre og kun 4,7 km². Men da dette område i forvejen har et begrænset areal på kun 254 km² kan selv en lille indskrænkning af arealet vise sig at være problematisk.

Figur 1. Nyt fuglebeskyttelsesområde F129 Rønne Banke og områder (undersøgelsesområde) for etablering af 2 GW havvind ved Energipark Bornholm. Bufferzoner på 3 km for fortrængning af havtiltægter hhv. F129 Rønne Banke (grøn) og opstillingsområder for havvindmøller (Undersøgelsesområder) (blå).

Energinet vil anmode om, at udstrækningen af forslaget til nyt Fuglebeskyttelsesområde F129 Rønne Banke tilpasses således, at der i så stort omfang som muligt reduceres i udstrækningen

af arealet for F129 udpegningen, hvor dette grænser op mod eller ligger tæt på havmølleområderne. Det vil således være en fordel af gennemføre en tilpasning af udstrækningen af F129, der sikrer en afstand, der udgør mindst 3 km til havmølleområderne. Baseret på de nævnte tidligere miljøkonsekvensvurderinger, bør der som minimum etableres en bufferzone på 3 km mellem F129 udpegningen og havmølleparkområderne (som vist på Figur 1). Som eksempel er der i Figur 1 beregnet, at en bufferzone omkring havmølleområderne på 3 km vil betyde, at F129 Rønne Banke indsnævres med 78 km² ved det østlige havmølleområde og med 3 km² ved det vestlige havmølleområde og altså reduceres med i alt omkring 81 km². Udstrækningen af det nuværende forslag til F129 Rønne Banke har et areal på omkring 893 km² og indskrænkningen vil således udgøre ca. 9 % af arealet.

Som det fremgår af kortlægninger for udbredelse af havlit i vinterhalvåret ved Rønne Banke³, (se også figurer fra rapporten i Appendiks 1), så er de områder, der foreslås udtaget af det nuværende areal for forslag til F129 ikke de områder, der har de tætteste forekomster af havlit. De tætteste forekomster ses centralt på Rønne Banke og altså **ikke** i de dele af området, der er foreslås udtaget af F129.

Energinet foreslår at der i stedet og på baggrund af de forundersøgelser⁴, der er foretaget i forbindelse med revisionen af Habitatbekendtgørelsen og den supplerende udpegning af EF-fuglebeskyttelsen, gennemføres udvidelser af det eksisterende *EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 83 Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand*. Dette område er identisk med udstrækningen af *IBA nr. 83 Hyllekrog-Rødsand, Fehmarn Bælt og Gedser*, og det anbefales derfor at opdatere udpegningsgrundlaget for *EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 83 Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand* med beskyttelse af havlit. Havlit har en betydelig forekomst i IBA nr. 83. En sådan supplerende udpegning i forbindelse med revisionen af Habitatbekendtgørelsen vurderes fuldt ud at kompensere for en indskrænkning af arealet ved F129 Rønne Banke med hensyn til beskyttelsen af vinterrastende havlit i de indre danske farvande.

Med venlig hilsen

Bent Sømod

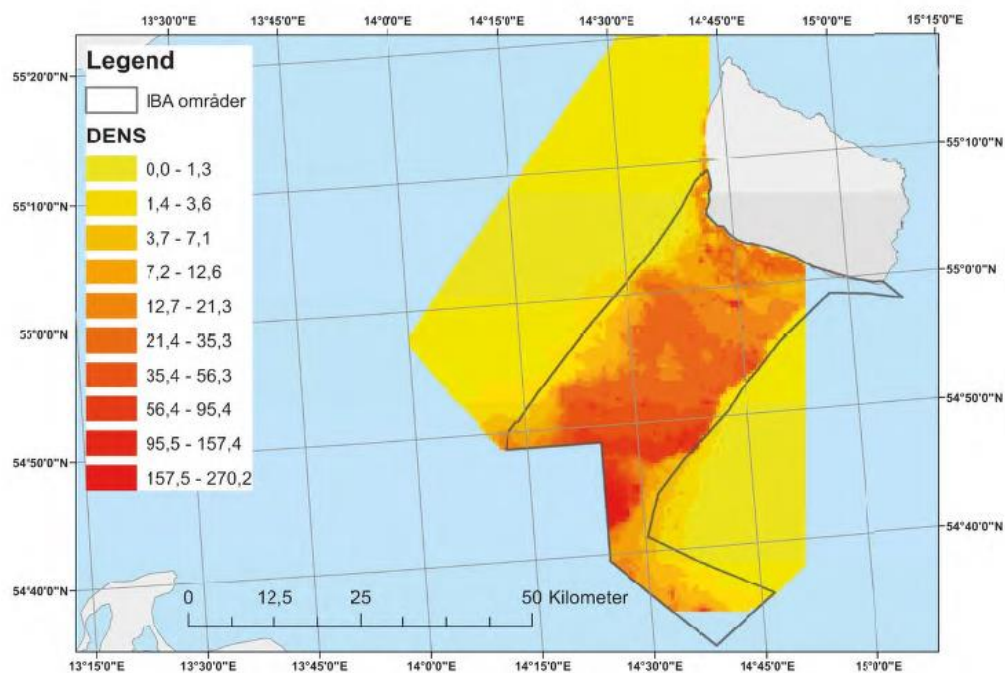
bes@energinet.dk
Energinet Eltransmission

³ Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder. Teknisk rapport fra DCE – nationalt Center for Miljø og Energi, nr. 203, 2019

⁴ Vurdering af IBA'er (Important Bird Areas) i relation til Fuglebeskyttelsesområder – med særlig henblik på marine arter og områder. Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 202, 2016. For at imødekomme Habitatbekendtgørelsens udstrækning for marine fugle arter, og særligt havlit, kunne man med fordel overveje at udvide det nuværende Natura 2000 område N152 Hyllekrog-Rødsand, Femern Bælt og Gedser til den grænse som IBA område nr. 83 lægger op til i DCEs rapport (DCE, 2016:32). Området ville i så fald blive meget større (549,3 km²) og ville derved til dels opveje de 81 km², som ville blive afgivet af F129.

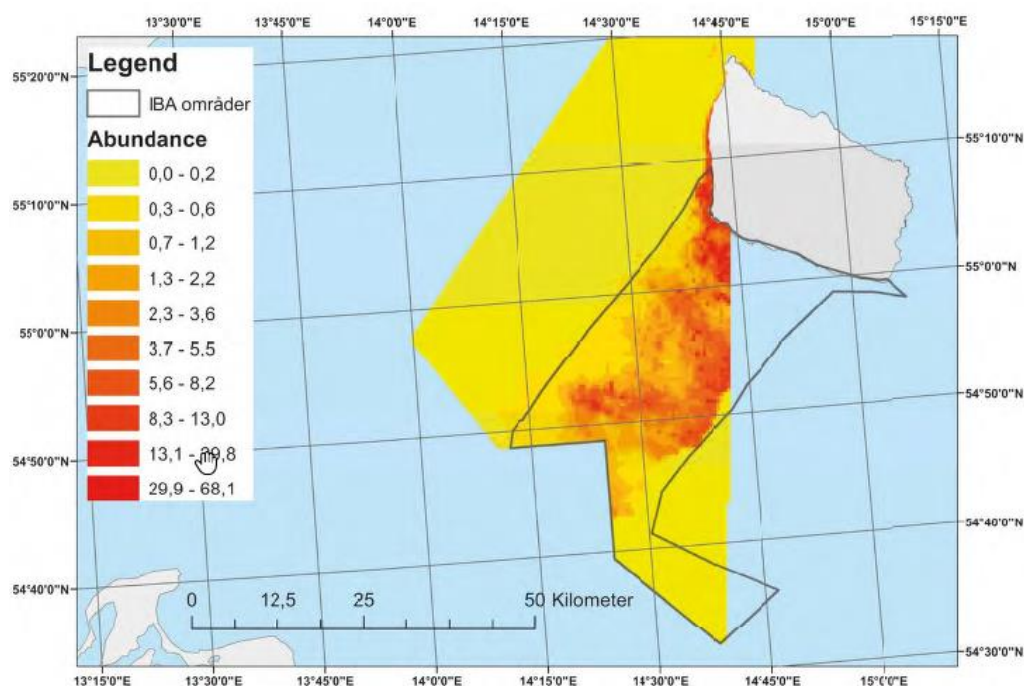
Appendiks A

Udbredelse af havlit på Rønne Banke – IBA nr. 120, Rønne Banke

Figur A-1 Figur 33 i⁵. Fordeling af 27.556 havlit i farvandet sydvest for Bornholm i vinteren 2004. Af disse befandt 26.421 havlit sig indenfor afgrænsningen af IBA nr. 120 (afgrænsning indikeret)

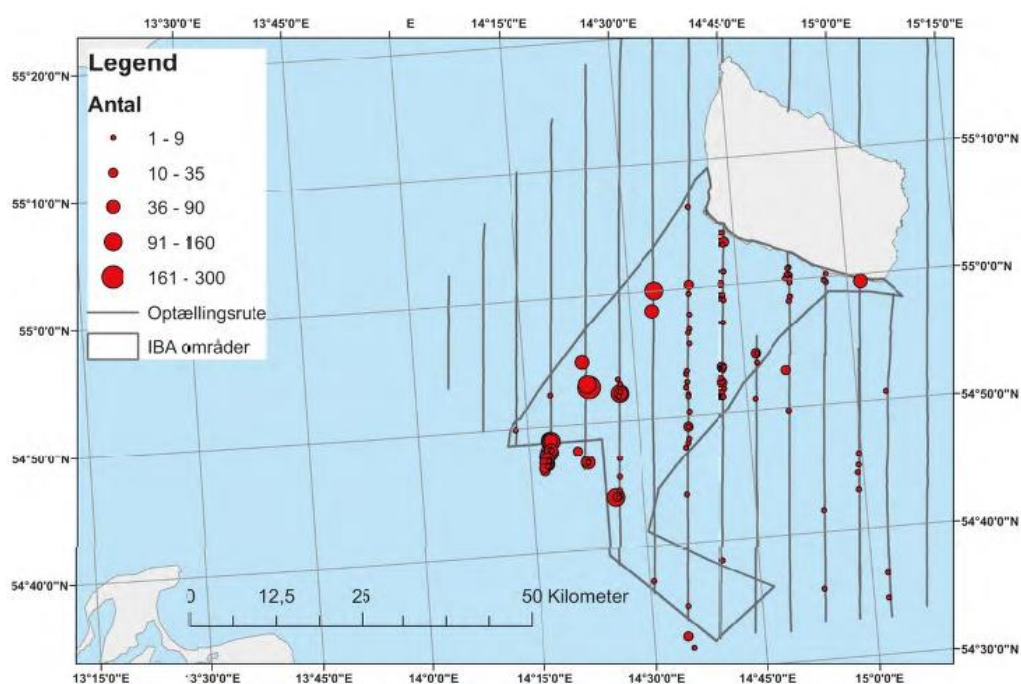
⁵ Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder. Teknisk Rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Rapport nr. 203, 2019.

Figur A-2

Figur 34 i⁶. Fordeling af 8.776 havlit i farvandet sydvest for Bornholm i vinteren 2008. Af disse befandt 8.155 havlit sig indenfor afgrænsningen af IBA nr. 120 (afgrænsning indikeret)

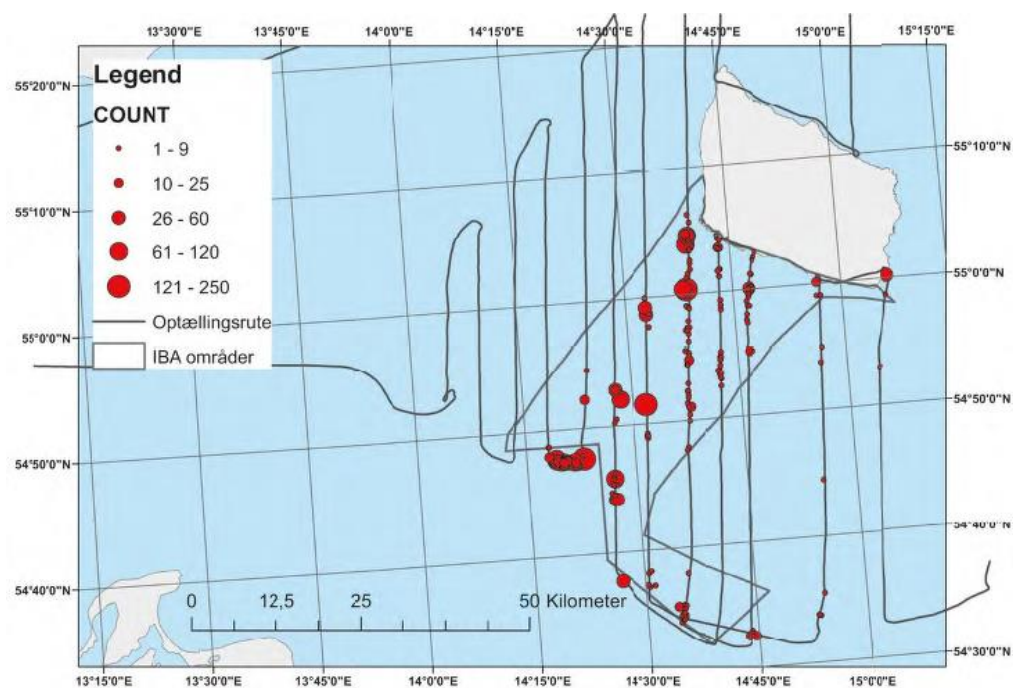
⁶ Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder. Teknisk Rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Rapport nr. 203, 2019.

Figur A-3

Figur 35 i⁷. Fordeling af 2.377 observerede havlit i farvandet sydvest for Bornholm i vinteren 2013. Af disse befandt 1.524 havlit sig indenfor afgrænsningen af IBA nr. 120 (afgrænsning indikeret)

⁷ Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder. Teknisk Rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Rapport nr. 203, 2019.

Figur A-4 Figur 36 i⁸. Fordeling af 2.724 observerede havlit i farvandet sydvest for Bornholm i vinteren 2016. Af disse befandt 1.797 havlit sig indenfor afgrænsningen af IBA nr. 120 (afgrænsning indikeret)

⁸ Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder. Teknisk Rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Rapport nr. 203, 2019.

Miljøministeriet / Miljøstyrelsen

Sendt pr. e-mail til mim@mim.dk

ENERGINET
Eltransmission

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 39 31 48 78

Dato:
6. september 2021

Forfatter:
MPK/MPK

SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER TIL HØRINGSSVAR VEDR. ÆNDRINGER TIL HABITATBEKENDTGØRELSEN (BEK 2018/1595) – FUGLEBESKYTTelsesOMRÅDE F129 RØNNE BANKE

På baggrund af den seneste tids medieomtale af Energinets høringssvar af 3. maj 2021 til Miljøministeriet/Miljøstyrelsen over ændringer i habitatbekendtgørelsen (BEK 2018/1595) finder Energinet anledning til at præcisere sit høringssvar med følgende bemærkninger:

Betydningen af bufferzoneafstanden for havlitten, der skal beskyttes ved det nye Fuglebeskyttelsesområde F 129 Rønne Banke, har vist sig afgørende for, hvorvidt der vil kunne ske indskrænkninger af de to planlagte områder for opstilling af 2 GW havvindmøller ved Bornholm.

Den af Energinet i høringssvaret anbefalede bufferzone for havlitten på minimum 2 km og op til 3 km til havmølleområderne er baseret på erfaringer fra tidligere miljøkonsekvensvurderinger (bl.a. Kriegers Flak Havmøllepark 2015 og Bornholm Havmøllepark 2015).

Energinet ønsker imidlertid at *understrege*, at fastlæggelsen af den endelige bufferzoneafstand, der skal foreligge mellem området til havvindmøller og fuglebeskyttelsesområdet for ikke at risikere, at etableringen af havvindmøller vil kunne være i strid med udpegningsgrundlaget og den økologiske funktionalitet for havlit, imidlertid afgøres ud fra en konkret vurdering. Det er således ikke muligt at definere en bestemt afstandsgrænse, som kan anvendes ved alle fremtidige projekter, hvorfor en 3 km afstandsgrænse ikke kan anses som et hverken retligt eller videnskabeligt krav.

Det fremgår af det opdaterede høringsbrev af 29. april 2021 bl.a., at "[d]er vil med ændringen af bekendtgørelsen blive udpeget eller udvidet i alt seks marine fuglebeskyttelsesområder," hvorfor Energinet i sit høringssvar af 3. maj 2021 har lagt den forståelse til grund, at

udpegningsgrundlaget for det nye Fuglebeskyttelsesområde F 129 Rønne Banke *ikke var endeligt fastlagt*, og at det derfor var muligt at ændre herpå.

Med venlig hilsen

Marian Kaagh

Vicedirektør

mpk@energinet.dk

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Kristian Jager Nykrog (kjn@friluftsradet.dk), Anker Madsen (am@friluftsradet.dk), Ida Svejgaard Smed (ids@friluftsradet.dk)
Fra: Johan Husfeldt (joh@friluftsradet.dk)
Titel: Høring vedr. udpegning af marine fuglebeskyttelsesområder
Sendt: 18-06-2021 15:39:39
Bilag: Friluftsrådets høringssvar vedr. fuglebeskyttelsesområder.pdf;

Vedlagt findes Friluftsrådets høringssvar til udkast til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Med venlig hilsen

Johan Husfeldt
Politisk konsulent

Tlf. +45 33 79 00 79
Direkte tlf.: +45 40 33 21 67

E-post: joh@friluftsradet.dk
www.friluftsradet.dk

Scandiagade 13 | 2450 København SV

Friluftsrådet udvikler friluftslivet, formidler natur og bæredygtighed og forbedrer rammerne for at opleve naturen. Visionen er: Friluftsliv for alle – i en rig natur, og på et bæredygtigt grundlag. Friluftsrådet er friluftorganisationernes paraply og administrerer desuden Udlodningsmidler til friluftsliv.

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Journalnummer 2021-1935

Sendt til mim@mim.dk

Den 18. juni 2021

Friluftsrådets høringssvar til udkast til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Friluftsrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Friluftsrådet bakker op om udpegning af nye marine fuglebeskyttelsesområder, der kan bidrage til en styrket beskyttelse af en række fuglearter. Friluftsrådet ønsker samtidig, at eventuelle begrænsninger for friluftslivet som følge af udpegning og administration af områderne i videst muligt omfang skal undgås.

Friluftsrådet konstaterer, at det af høringsbrevet fremgår, at udpegningen som fuglebeskyttelsesområde ikke udelukker erhvervsmæssig og anden anvendelse af Natura 2000-områderne, men forpligter medlemslandene til at iværksætte nødvendige bevaringsforanstaltninger, at undgå forringelser af områderne og forstyrrelser med betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget for, samt at foretage en væsentligheds- og konsekvensvurdering af planer og projekter og ikke give tilladelse til nye aktiviteter, der kan skade det, området er udpeget til at beskytte. En udpegning af et område som fuglebeskyttelsesområde er således ikke i sig selv til hinder for øvrige aktiviteter i områderne.

Friluftsrådet forventer på den baggrund, at eventuelle begrænsninger af friluftsliv, herunder sejlads, jagt og fiskeri i områderne vil være målrettede og baseret på en konkret vurdering i det enkelte område ud fra et tungt dokumenteret fagligt grundlag.

Med venlig hilsen

Johan Husfeldt
Politisk konsulent

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk), mem@mem.dk (mem@mem.dk)
Cc: Jesper C. Højenvang (jesper@flidhavne.dk)
Fra: Tom Elmer Christensen - FLID (tom@flidhavne.dk)
Titel: Høringssvar vedr. journalnummer 2021-1935 Høring om ændring af Bek om udpegning og admin. af naturbeskyttelsesområder
Sendt: 18-06-2021 16:02:42
Bilag: Høringssvar til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af naturbeskyttelsesområder 1.pdf;

Foreningen af lystbådehavne i Danmark, FLID, afgav høringssvar på denne bekendtgørelse torsdag den 17. juni 2021. Dette høringssvar tilbagekaldes og erstattes med vedlagte høringssvar af 18. juni 2021.

Venlig hilsen

Tom Elmer Christensen
Specialkonsulent
E: tom@flidhavne.dk
M: 21208889
www.flidhavne.dk

Miljøministeriet

min@mim.dk

18. juni 2021

Jesper Højenvang

E: jesper@flidhavne.dk

M: 30528738

Vedr. Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

(J.nr. 2021-1935)

Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID) har gennemgået udkast til ændring af bekendtgørelsen og kan konstatere, at de supplerende marine udpegninger i udbredelse er meget store, og desværre indrammer de områder, hvor lystbådehavne i dag "klapper" opgravet havbundssedimenter, blandt andet en række eksisterende huller fra ralgravning.

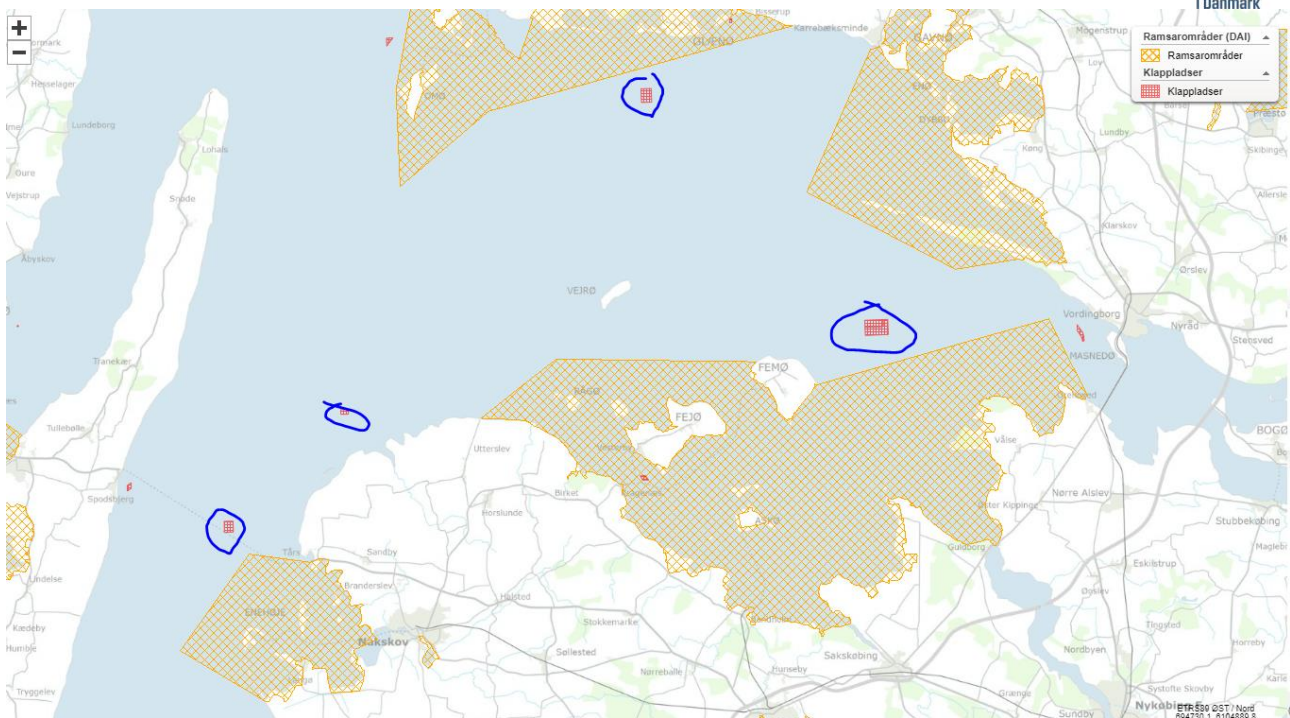
Den foreslåede afgrænsning kan i mange tilfælde ændres under hensyntagen til lystbådehavnenes klappladser. Sker det ikke, vil det få store økonomiske konsekvenser for en række lystbådehavne.

Det vil påføre havnene betydelige øgede omkostninger til dyre deponeringer på land eller øget sejlafstand til klappladser beliggende uden for områderne, når der er tale om sediment, der forureningsmæssigt ligger mellem klapvejledningens nedre og øvre aktionsniveau.

Desuden vil det medføre øgede omkostninger til miljøundersøgelser og konsekvensanalyser m.m., hvis en havn ønsker at klappe rent materiale i et naturbeskyttelsesområde.

Påvirkede klappladser i område F128

Det foreslåede fuglebeskyttelsesområde F128 i Smålandsfarvandet vil påvirke mange klappladser. De tre af klappladserne vil fremover være beliggende direkte i selve området, mens en (øst for Femø) vil ligge lige uden for, men meget tæt på. På kortet nedenfor er de berørte klappladser markeret.

Klappladserne anvendes af bl.a. Askø Havn, Dybvig Havn, Femø Havn samt Kragenæs Havn. Tilsammen har havnene en årlig fast oprensning af omkring 5.000 kubikmeter sedimenter til Kogrunden. Det er en oprensning, der er afgørende for opretholdelse af havnene, så danske og udenlandske gæstesejlere kan anløbe havnene. De medvirker i høj grad til lokalområdernes omsætning, og er dermed også væsentlige for befolkningen i disse områder.

Nakskov Havn er med sin meget lange sejlrende fuldstændig afhængig af, at kunne klappe endog meget store mængder oprensningsmaterialer fra renden ind til Nakskov på klappladsen vest for Tårs. Udpegningen kan også få betydning for den igangværende VVM behandling af et oprensningsprojekt for havnen.

Der findes ikke realistiske alternativer, og den foreslåede udpegning vil få helt enorme konsekvenser for Nakskov som havneby.

En af udfordringerne er, at det i Natura 2000 områder ikke er muligt at klappe sediment, såfremt koncentrationen af diverse indholdsstoffer overskrider klapvejledningens nedre aktionsniveau – og det er desværre tilfældet for hovedparten af sedimentet fra havnebassiner.

FLID foreslår derfor, at udbredelsen af område F128 justeres, så de viste klappladser ikke kommer til at ligge i område F128, men udenfor og helst med god afstand.

Økonomi

De uforholdsmæssigt store meromkostninger for lystbådehavnene og Nakskov erhvervshavn, som den foreslåede områdeafgrænsning vil medføre, burde være medtaget i forslagetets økonomiske konsekvenser for erhvervs-, turisme- og fritidsaktiviteter.

Skal materialet på land vil udgiften typisk være en faktor 10-20 større og dermed urealistisk. Alternativt skal materialet sejles meget længere, for at nå andre klappladser. Det vil tilsvarende øge omkostningerne betragteligt., og er uden for de rammer, som havnene i dag eksisterer under.

FLID bidrager meget gerne til en undersøgelse af, hvor de foreslåede naturbeskyttelsesområder kan justeres, så lystbådehavne fortsat kan anvende de klappladser der hidtil har været uproblematisk at anvende, også set i forhold til miljø- og naturinteresser.

Venlig Hilsen

Jesper Højenvang

Direktør

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Simon Riis Vilhelm Verland (SRV@danskenergi.dk), Kristine van het Erve Grunnet (keg@danskenergi.dk)
Fra: Benedikte Fogh Larsen (BFL@danskenergi.dk)
Titel: Dansk Energi høringssvar - ændring af habitatbekendtgørelsen - jr. nr. 2021-1935
Sendt: 18-06-2021 15:46:00
Bilag: Høringssvar Dansk Energi - habitatbekendtgørelsen.pdf;

Til Miljøministeriet.

Hermed fremsendes Dansk Energis høringssvar til ændring af habitatbekendtgørelsen (jr. nr. 2021-1935).

Dansk Energi vil benytte muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med høringen i relation til udpegningen af nye fuglebeskyttelsesområder uanset interesseorganisationen ikke figurerer på høringslisten. Når Dansk Energi alligevel afgiver høringssvar, skal det ses som et led i at majoriteten af den planlagte elproduktion i Danmark forventes at blive produceret af vindmøller placeret på søterritoriet. Vores interesse i natur- og fuglebeskyttelse er åbenbar.

Bh. Benedikte
Med venlig hilsen

Benedikte Fogh Larsen
Konsulent, Cand.polit
+45 35 30 04 28

Vodroffsvej 59 | 1900 Frederiksberg C
+45 35 300 400 | www.danskenergi.dk

[Dansk Energis privatlivspolitik](#)

Dok. ansvarlig: SRV
 Sekretær:
 Sagsnr: s2021-355
 Doknr: d2021-8019-7.0
 18. juni 2021

Høringssvar Dansk Energi

Dansk Energi vil benytte muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med høringen i relation til udpegningsen af nye fuglebeskyttelsesområder uanset interesseorganisationen ikke figurerer på høringslisten. Når Dansk Energi alligevel afgiver høringssvar, skal det ses som et led i at majoriteten af den planlagte elproduktion i Danmark forventes at blive produceret af vindmøller placeret på søterritoriet. Vores interesse i natur- og fuglebeskyttelse er åbenbar.

Først og fremmest er det vigtigt at understrege, at Dansk Energi her deler opfattelsen af vigtigheden forbundet med at gennemføre fredninger af danske arealer både på land og hav. Således støtter vi, at vi beskytter 30% af de danske arealer i henhold til biodiversitetsstrategien og at minimum 10% af arealerne beskyttes strengt.

Sideløbende med ønsket om at beskytte naturen pågår en lige så vigtig kamp for at sikre en begrænsning af de menneskeskabte klimaforandringer primært ved at reducere udledningen af CO₂ i atmosfæren. For ligesom tabet af habitater kan være skadelige for biodiversiteten, er det ændrede klima det også. Eksempelvis konkluderer DCE (2021) at højere havtemperaturer medfører en lavere fødeværdi for de muslinger, der udgør edderfuglens primære fødekilde¹.

Nye fuglebeskyttelsesområder

De foreslåede 6 fuglebeskyttelsesområder udgør et samlet areal på ca. 1.000.000 hektar (10.000 km²), svarende til ca. 10% af Danmarks søterritorie (EEZ) på 105.000 km². De foreslåede beskyttelsesområder kan i vid udstrækning gennemføres uden konsekvenser for udbygningen af den vedvarende energiproduktion, der skal understøtte danske og internationale klimamålsætninger.

Dog ser vi udfordringer i relation til følgende områder

- F128 Smålandsfarvandet
- F129 Rønne Banke

¹ Vildtbestande og jagttider i Danmark, Det biologiske grundlag for jagttidsrevisionen 2022 s. 80

Smålandsfarvandet

Udvidelsen af det eksisterende Natura-2000 område, N116, vil betyde at en planlagt havvindmøllepark under Åben-Dør ordningen vil blive omfattet af fuglebeskyttelsesområdet og realiseringen af havvindmølleparken derfor bliver mere usikker. Det udpegede område vil samlet set omfatte et areal på 1.231 km², mens den planlagte havvindmøllepark optager et areal på ca. 24 km², svarende til knap 2% af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde.

Udformningen af den planlagte havvindmøllepark er allerede korrigeret for (det oprindelige) Natura-2000-område, og i rapporten fremgår det at: *De væsentligste påvirkninger af Natura 2000-interesserne vil være forstyrrelse i form af fortrængning af ikke-ynglende vandfugle.*

På den baggrund er det besluttet at friholde den nordligste del af projektområder for møller. Det betyder, at afstanden fra Natura 2000-området til den nærmeste mølle bliver 3 km. Herved vil fortrængningen af vandfugle indenfor Natura 2000-området blive ubetydelig. Tilpasningen af projektet er så omfattende at Miljø- og Fødevareministeriet skriver at: *"Efter fremkomsten af den seneste rapport finder Miljøstyrelsen, at der er leveret forslag til de to havmølleparker, som tager omfattende hensyn til dykændernes fourageringsmuligheder og dermed mindsker fortrængningen af fugle til acceptable niveauer."*

Ved gennemgang af de gennemførte miljørapporter udarbejdet af Orbicon og NIRAS (sidst nævnte på foranledning af Energistyrelsen) lader det ikke til, at etablering af den planlagte havvindmøllepark vil have signifikant indvirkning på de relevante arter (edderfugle, gråstrubet lappedykker og fløjsand), der overstiger gængse grænseværdier på 1% af flywaybestanden selv med højt sat dødelighed. Således konkluderer NIRAS i deres rapport (februar 2020) at:

*"[T]here is no likelihood of a significant impact from either Omø Syd or Jammerland Bugt Off-shore Windfarms alone on common eider, common scoter and velvet scoter, even when accounting for a precautionary mortality rate of up to 20%."*²

Den samme konklusion finder anvendelse selv i en kumulativ sammenhæng, dvs. hvis både Omø Syd og Jammerland Bugt realiseres.

Anlægge samme tilgang til Omø Syd, som regeringen anlægger ved andre projekter

Udpegningen af Fuglebeskyttelsesområde F128 Smålandsfarvandet svarer ikke til det IBA-område 118 på trods af, at regeringen bør tage udgangspunkt i de eksisterende IBA-områder. Dansk Energi antager, at denne fravigelse fra IBA-området er udtryk for, at Miljøstyrelsen har foretaget en konkret faglig vurdering af de enkelte delområder, og at dette har ført til, at mindre dele af IBA-området i forslaget ikke er udpeget som fuglebeskyttelsesområde. Denne tilpasning er sket selvom EU-Domstolens praksis er, at hvis et medlemsland udpeger andre områder end dem, der er opført som IBA, så skal det videnskabeligt dokumenteres over for Kommissionen, hvorfor disse områder er bedre egnede som fuglebeskyttelsesområder. Dansk Energi er ikke bekendt med Miljøstyrelsens faglige vurdering og dokumentation. Det bør dog undersøges nærmere, om andre dele af IBA-område 118 ville kunne udpeges til fuglebeskyttelsesområde for samtidig at give mulighed for etablering af havvindmølleprojektet Omø syd. Såfremt Miljøstyrelsen i forbindelse med udpegningen af andre fuglebeskyttelsesområder ved Østlige Tyske Bugt og Nordvestlige Kattegat foretager en udpegnings af hensyn til klima- og energinteresser samt økonomiske hensyn til allerede gennemførte havvindmølleparker, bør samme

² Seaduck Assessment, Omø Syd and Jammerland Bugt Offshore Wind Farms, NIRAS, Januar 2020

tilgang anvendes i områder, hvor fremskredne havvindmølleprojekter forekommer herunder for så vidt angår Omø Syd i Smålandsfarvandet.

Påvirkninger af fuglelivet beregnet uden korrektion for tilvænning

Fortrængning af de relevante fuglearter skønnes at medføre tab af individer. Som det fremgår af COWI (2020) er det dog sandsynligt at tabet som følge af fortrængning af fugle overestimeres, fordi fuglene vænner sig til tilstedeværelsen af havvindmøllerne. Navnlig edderfuglen, som er længelevende skønnes at have bedre mulighed for at vænne sig til bl.a. vindmøller. Rapporten gengiver et studie om kortnæbbet gås, hvor det beskrives: *"kortnæbbet gås, der normalt regnes som ekstremt følsom overfor menneskelig aktivitet, at arten i løbet af 8-10 år gradvist har formået at vænne sig til tilstedeværelsen af vindmøller. I den periode har arten væsentligt reduceret den afstand til vindmøllerne, som de fouragerer på."*³ Et tilsvarende studie omfattende sortænder viser at der 5 år efter etableringen af en havvindmøllepark var det samme antal sortænder i havvindmølleområdet som forud for etableringen af havvindmøllen. Endeligt viste et studie af edderfugle omkring Tunø knob faldt markant efter etableringen af havvindmølleparken men allerede 2 år efter opførelsen af havvindmøllerne oversteg antallet af edderfugle i området antallet i basisåret (forud for havvindmølleparkens idriftsættelse). Senest har rapporter fra hhv. Cowi og WSP peget på, at forekomsten af edderfugle ved havvindmølleparke Rødsand 2, Nysted og Sprogø er tiltaget sammenholdt med antallet af edderfugle, inden havvindmøllerne blev etableret.

De udarbejdede rapporter for de relevante fuglearter i relation til den konkrete havvindmøllepark giver således en kraftig indikation af, at det er muligt at etablere havvindmølleparker uden at påvirke det værdifulde fugleliv i området væsentligt. Disse sammenfaldende konklusioner sker endda med en meget høj antaget dødelighed for fortrængte fugle og uden en korrektion for den sandsynlige tilvænning/habituering for bl.a. edderfugl.

Endeligt er de opgjorte tab af individer foretaget forud for en indarbejdelse af afbødningsforanstaltninger, dvs. tiltag der kan gøres i forhold til at mindske havvindmøllernes indvirkninger på populationerne af de relevante arter gennem bl.a. at se på lyssignalerne på nacellerne eller nedlukning af vindmøllerne under givne vejr- og vindforhold eller efter årstid.

Dansk Energi anbefaler

Dansk Energis anbefaler, at

- område F128 tilpasses, så det ikke omfatter den planlagte havvindmøllepark
- fuglebeskyttelsen sikres på anden vis ved at indskrænke jagt i området, hvilket er i overensstemmelse med NIRAS' anbefalinger⁴
 - Med den mest konservative vurdering, dvs. med en mortalitetsrate på 20% af de fortrængte fugle, vil etablering af Omø medføre ca. 4.000 edderfugle (og ca. 6500 edderfugle, ved realisering af begge havvindmølleparker).
 - På baggrund af nyere data samt en ændret metodeanvendelse (i tråd med DCE, hvor påvirkningen fra vindmøllerne reduceres i en mindre radius end tidligere metoder) reduceres det forventede tab primært drevet af fortrængning til 114 edderfugle

³ Analyse af dykænder mulige tilvænning til havvindmøller (COWI, 2021)

^{4,5,6} Seaduck Assessment, Omø Syd and Jammerland Bugt Offshore Wind Farms, NIRAS, Januar 2020

- Til sammenligning nedlagde jægere 43.000 edderfugle i jagtsæsonen 2014/2015⁵.
- En reduktion af garnfiskeri i området kan begrænse tabet af individer, da fuglene da disse udgør en del af bifangsten⁶.

Rønne Banke

I 2020 er der truffet politisk beslutning i en bred forligskreds om etablering af 2.000 MW havvindmølleparker i Østersøen omkring Bornholm. På opdrag fra Energistyrelsen har COWI gennemført finscreening af søterritoriet mhp. at finde egnede lokationer til etablering af havvindmølleparker, der skulle danne grundlag for en energiø. Den gennemførte screening har identificerede egnede arealer ca. 20 km fra Bornholms kyster under hensyntagen til fuglelivet sydvest for Bornholm. Der er således ingen umiddelbar konflikt mellem de foreslåede fuglebeskyttelsesområder og den planlagte udbygning med havvindmøller, men da områderne "grænser op" til hinanden er det Dansk Energis bekymring at der i tillæg til de foreslåede fuglebeskyttelsesområder skal tillægges en bufferzone på baggrund af havlit, der kan begrænse muligheden for en omkostningseffektiv udbygning af den/de aftalte havvindmøllepark(er) i syd for Bornholm.

Dansk Energi anbefaler

Dansk Energi anbefaler at

- udpegningen af fuglebeskyttelsesområdet sker under hensyntagen til allerede indgåede politiske aftalte klimaprojekter, der er egnede til omkostningseffektiv produktion af vedvarende energi.
 - Givet størrelsen af den foreslåede udbygning og den planlagte havvindmølleparks ilandføring i Østdanmark (DK2) der i fremtiden vurderes udfordret ud fra et forsyningssikkerhedsmæssigt perspektiv, mener Dansk Energi at der her er tale om et projekt af offentlighedens interesse i henhold til realisering af Klimaloven og internationale klimamålsætninger. Samlet set skønnes de 2.000 MW havvindmølleparker at kunne producere ca. 10 TWh p.a. Til sammenligning udgør det Danske elforbrug i dag ca. 35 TWh, således havvindmølleparkerne ville kunne levere 1/3 af den danske el, hvis den var opført i dag.

Såfremt en tilpasning af fuglebeskyttelsesområderne kan gennemføres, så de fremskredne og vedtagne klimaprojekter kan gennemføres mener vi at der fortsat skal sikres 30% beskyttede arealer. Det kan gøres ved at orientere sig i det materiale der er udarbejdet på baggrund af Miljøministeriets forespørgsel til DCE og DTU Aqua med henblik på at identificere 40% naturelementer, der ikke i forvejen var beskyttet og som benyttedes som grundlag for det videre arbejde med naturbeskyttelse af det danske søterritorie⁵.

Med venlig hilsen

Benedikte Fogh Larsen
Konsulent
Dansk Energi

⁵ Udkast til udpegnings af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, Miljøministeriet 2021, s. 8

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Mathias Aarup Berg (mabe@EuropeanEnergy.DK), Jette Blendstrup Sørensen (jette@mim.dk), Knud Erik Andersen (KEA@EuropeanEnergy.DK)
Fra: Jasmin Bejdic (jbd@EuropeanEnergy.DK)
Titel: Journalnummer: 2021-1935 (email 1 af 2)
Sendt: 20-06-2021 18:19:14
Bilag: European Energy høringssvar - udpegning af fuglebeskyttelsesområder - journalnr. 2021-1935.pdf; Bilag_A221604_Referat af EPC-rapport om Bird Modelling.pdf;

Kære

Hermed sendes European Energys høringssvar.

Med venlig hilsen

Jasmin Bejdic

+45 31 11 17 59

JBD@europeanenergy.dk

www.europeanenergy.dk

European Energy A/S · Gyngemose Parkvej 50 · 2860 Søborg · Denmark

This e-mail message including any attachments is for the sole use of the intended recipient(s) and may contain privileged or confidential information. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. If you are not the intended recipient, please immediately contact the sender by reply e-mail, delete the original message, and destroy all copies thereof. The present communication, including any attachment thereto, shall not be considered any contractual proposal and/or acceptance of offer, nor waiver neither recognizance of rights, debts and/or credits. The content of this email shall not be binding and no pre-contractual liability shall derive to the sender, unless a subsequent agreement is executed between the sender and the recipient through their respective authorized representatives.

20.06.2021
Journalnummer 2021-1935

Høringssvar – Udpegning af fuglebeskyttelsesområde i Smålandsfarvandet

Contents

Indledning	2
Forpligtelser til udpegning af fuglebeskyttelses-områder	2
Modellering af fugleforekomster på baggrund af nye data	4
Forslag til ændret afgrænsning	6
Argumenter for ændret afgrænsning	10

Indledning

Dette høringssvar er udarbejdet i forbindelse med Miljøministeriets høring af udkast til bekendtgørelse for udpegning af nye fuglebeskyttelsesområder på det danske havområde¹.

Miljøstyrelsen henviser i sit høringsbrev til, at de nye udpegninger af seks marine fuglebeskyttelsesområder foretages på baggrund af en dialog med EU-Kommissionen om manglende udpegning af marine fuglebeskyttelsesområder. Den foreslåede udpegning af F128 Smålandsfarvandet er ifølge høringsbrevet udpeget til beskyttelse af gråstrubet lappedykker og ederfugl.

European Energy ønsker indledningsvis at anerkende, at området i Smålandsfarvandet er egnet til udpegning som fuglebeskyttelsesområde på grund af forekomsterne af særligt ederfugl og gråstrubet lappedykker.

European Energy har imidlertid igennem de seneste 9 år gennemført undersøgelser, der har til formål at tilvejebringe oplysninger, der skal muliggøre en tilladelse til at etablere en havvindmøllepark på det areal, der kaldes Omø Syd. Omø Syd vil med den foreslåede afgrænsning af F128 blive omgrænset af et fuglebeskyttelsesområde. Det er European Energys klare forståelse, efter drøftelser med Energistyrelsen, at en udpegning af projektområdet for havvindmøller til fuglebeskyttelse vil gøre det ualmindeligt vanskeligt at etablere en havvindmøllepark, som hidtil planlagt. Det skyldes de restriktive bestemmelser i EU's fuglebeskyttelsesdirektiv, som yder en særlig streng beskyttelse af fuglearter på udpegningsgrundlaget til fuglebeskyttelsesområder. European Energy er opmærksom på, at forpligtelsen til ved nye projekter at vurdere påvirkningen på arter på udpegningsgrundlaget også vil gælde, selvom Omø Syd undtages fra fuglebeskyttelsesområdet, da også projekter, som ligger i nærheden af Natura 2000-områder, vil skulle vurderes. Efter European Energys opfattelse vil en placering indenfor fuglebeskyttelsesområdet imidlertid i praksis være ensbetydende med, at havvindmølleparken, Omø Syd, ikke kan gennemføres.

European Energy foreslår derfor – i tråd med Folketingets klimalov og fokus på udbygning af havvindenergi – at fuglebeskyttelsesområdet tilpasses, så der gøres plads til havvindmøller såvel som fuglebeskyttelsesområde i Smålandsfarvandet. European Energy vil i dette høringssvar fremlægge fagligt begrundede forslag til ændrede afgrænsninger af Miljøministeriets forslag til fuglebeskyttelsesområde F128, der dels vil sikre, at udpegningsgrundlaget for området vil være opretholdt og som for det ene af forslagene endvidere også vil sikre en højere repræsentation af ederfugle indenfor det udpegede fuglebeskyttelsesområde, mens det for gråstrubet lappedykker vurderes at give mindst samme beskyttelse som det forslag, der er sendt i høring.

Forpligtelser til udpegning af fuglebeskyttelses-områder

Forpligtelsen til udpegning af fuglebeskyttelsesområder følger af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4. Forpligtelsen er nærmere udlagt gennem EU-Domstolens praksis, som bl.a. slår fast, at medlemsstaterne er forpligtet til at udpege de områder, som efter ornitologiske kriterier vurderes bedst egnede til at beskytte fuglearter. EU-domstolen lægger i sin praksis desuden

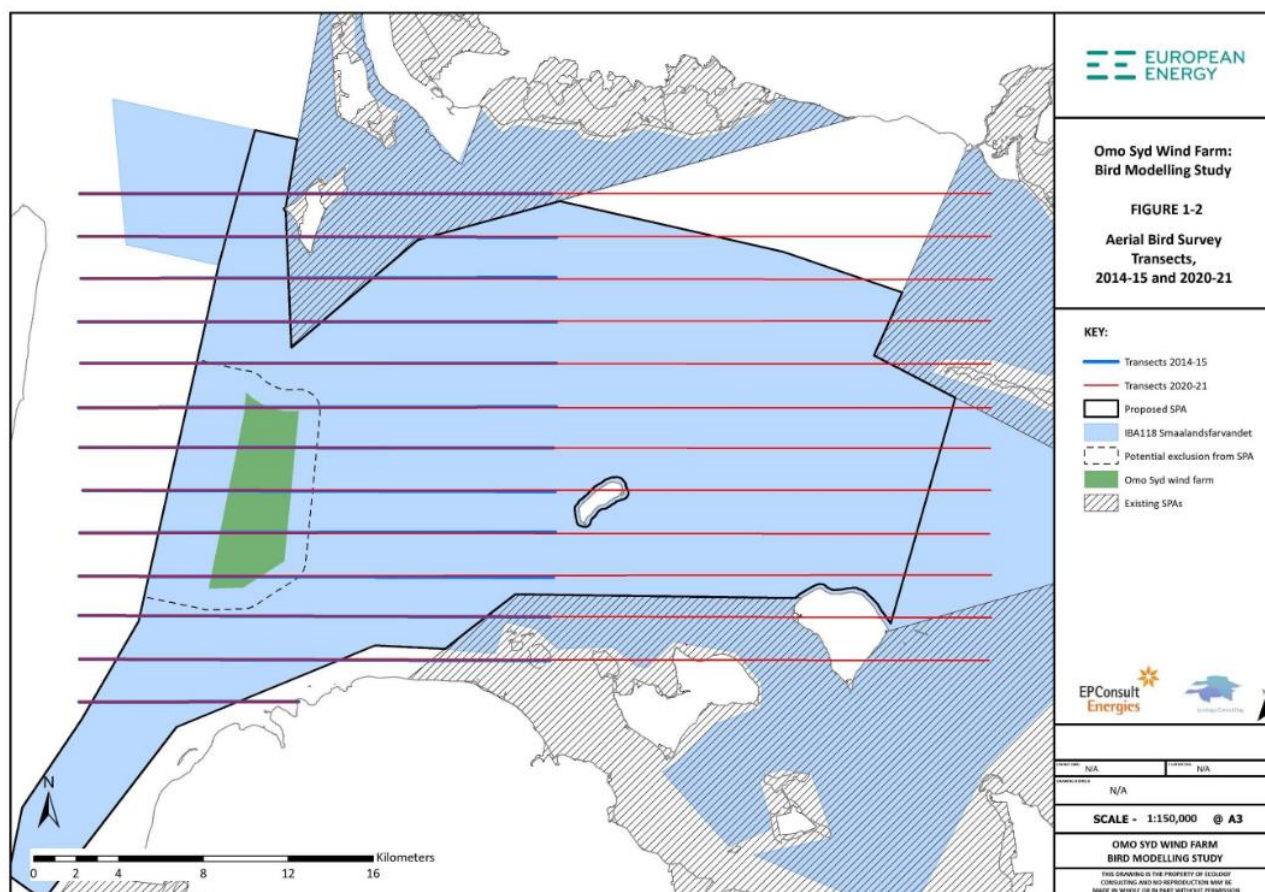
¹ Ændring af bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

vægt på udpegningen af IBA'er² ved vurdering af, hvorvidt medlemslandene har udlagt fuglebeskyttelsesområder, hvis antal og areal er tilstrækkelig i henhold til direktivbestemmelserne. Hvis et medlemsland udpeger andre områder end dem, der er opført som IBA, så skal det videnskabeligt dokumenteres over for Kommissionen, hvorfor disse områder er bedre egnede som fuglebeskyttelsesområder. Videnskabelige data om fuglearters forekomst i området er derfor afgørende for afgrænsningen af området.

² "Important Bird Areas". Betegnelsen dækker over vigtige fugle- og biodiversitetsområder, der ved hjælp af et internationalt vedtaget sæt kriterier globalt er identificeret som vigtige for bevarelsen af fuglebestande

Modellering af fugleforekomster på baggrund af nye data

Foruden de tre bådteallinger i 2014 og de fem fugletællinger i 2014/15, der ligger til grund for projektets oprindelige VVM, så har BioConsult-SH, på foranledning af European Energy, foretaget yderligere ni fugletællinger i 2020/21, der dækker det meste af Smålandsfarvandet. Disse fugletællinger er foretaget for at afdække forekomsten af havfugle i Smålandsfarvandet, herunder ederfugl og gråstrubet lappedykker, som er de to fuglearter, der er på udpegningsgrundlaget for det foreslåede fuglebeskyttelsesområde F128³.

Figur 1 Transektter for flytællinger i 2014/15 (blå streger) samt i 2020/21 (røde streger). Der blev i løbet af vinteren 2014/15 foretaget fem flytællinger i et mindre område af Smålandsfarvandet, mens der i vinteren 2020/21 blev foretaget i alt ni fugletællinger dækkende næsten hele Smålandsfarvandet.

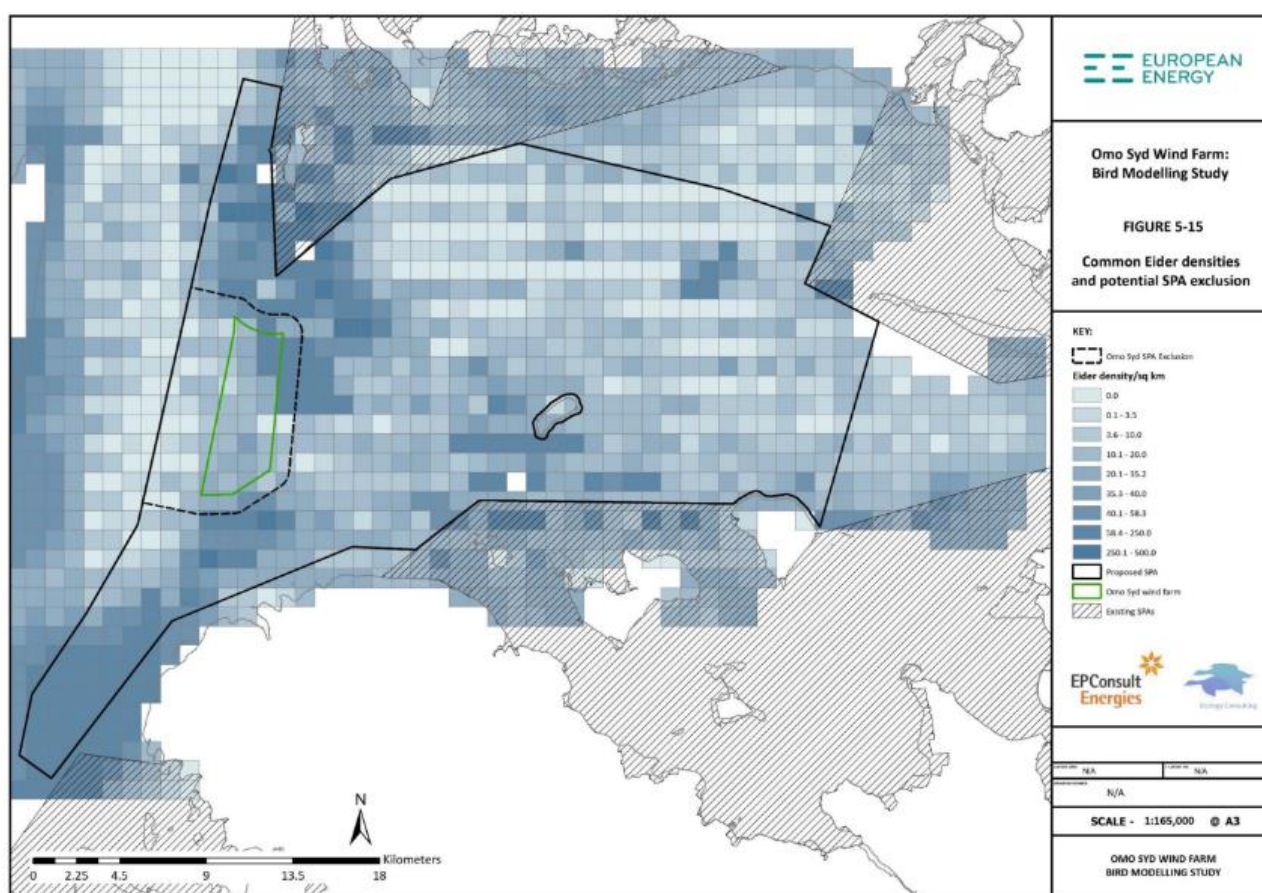
European Energy har bedt EPConsult Energies om at udarbejde en model, der er i stand til at forklare og dermed forudsige fordelingen af ederfugl og gråstrubet lappedykker i Smålandsfarvandet. EPConsult Energies har udviklet modellen på baggrund af data fra

³ For en nærmere teknisk gennemgang af, hvordan flytællingerne er foretaget, henvises til rapporten "Omø Syd Offshore Wind Farm Ornithology Impact. Bird Modelling – Final report", der er vedlagt som bilag til nærværende høringssvar.

2020/21 flytællinger samt data vedr. relevante miljøparametre for Smålandsfarvandet, herunder havdybde, strømhastigheder, egnethed for filtrerende muslinger mm.

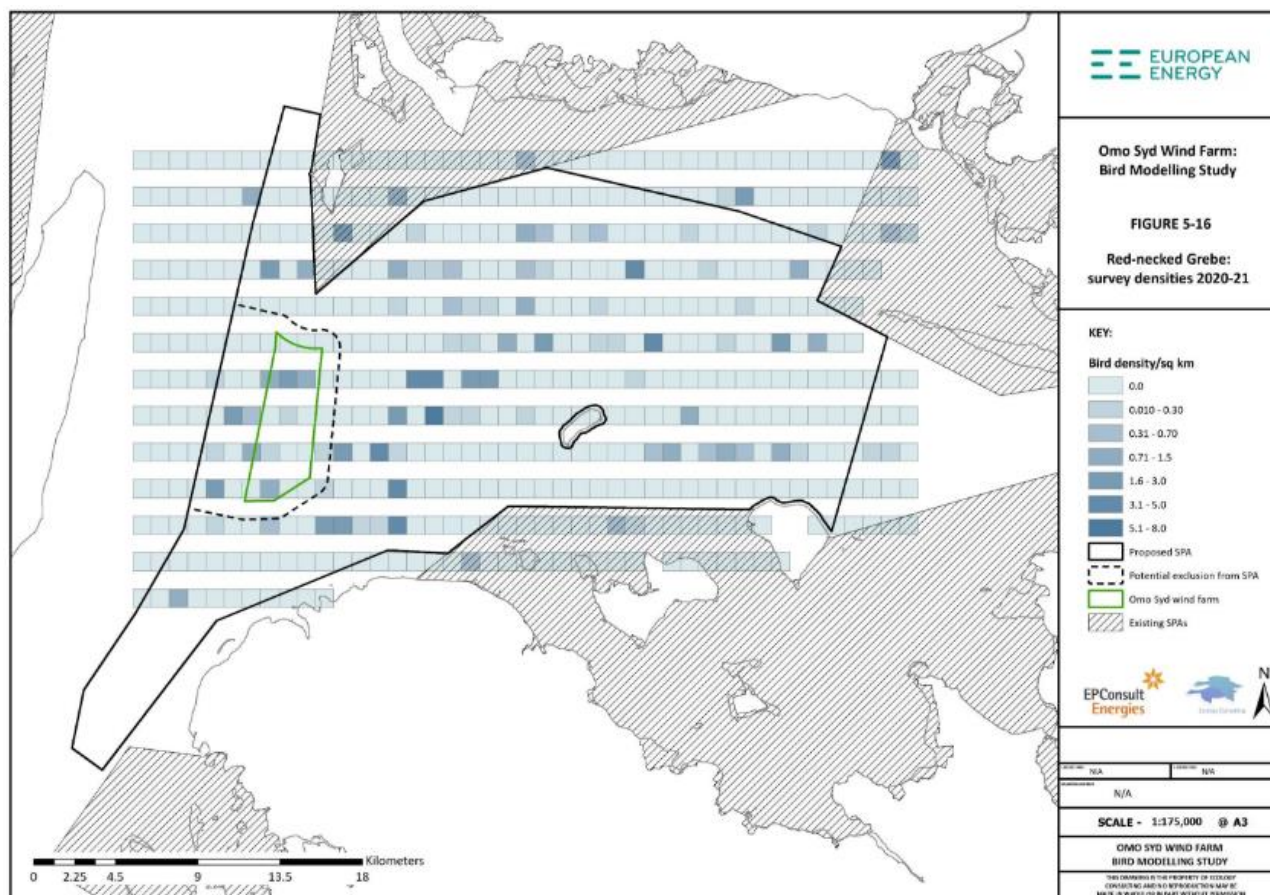
For ederfugl viser den udviklede model sig at have god forklaringskraft på tætheder af arten i Smålandsfarvandet (pseudo- $R^2 = 0,295$, $p < 0,0001$), mens modellen i mindre grad er i stand til at forklare fordelingen af gråstrubet lappedykker (pseudo $R^2 = 0,033$). Dette skyldes dels, at antallet af observationer af gråstrubet lappedykker er lille sammenlignet med ederfugl, men også at gråstrubet lappedykker – i modsætning til ederfugl – lever af fisk, hvorfor en mere sporadisk og stokastisk fordeling af arten er forventelig. For at vurdere artens fordeling i Smålandsfarvandet blev en anden metode baseret direkte på observationer af arten under flytællinger derfor i stedet anvendt.

Fordelingen af de to arter, baseret på modellens forudsigelser af ederfugl samt de direkte observationer af gråstrubet lappedykker fremgår af hhv. figur 2 og figur 3⁴.

Figur 2 Fordeling af ederfugle i Smålandsfarvandet baseret på EPConsult Energies modellering.

⁴ For en nærmere gennemgang af data og metode henvises til COWIs Notat "A221604_Referat af EPC-rapport om Bird Modelling" samt til selve hovedrapporten "Omø Syd Offshore Wind Farm Ornithology Impact. Bird modelling – Final Report", begge er vedlagt som bilag til nærværende høringssvar.

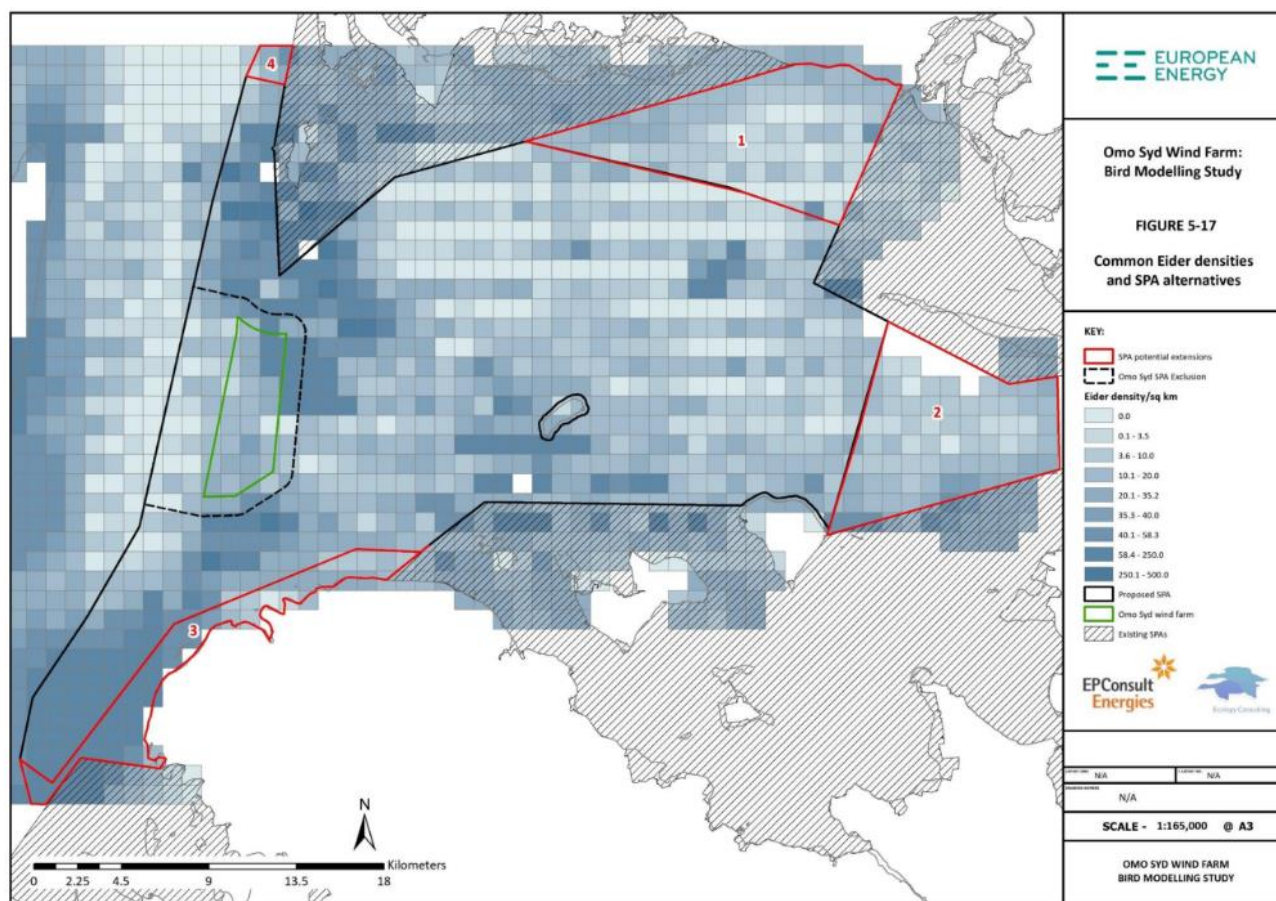
Figur 3 Fordeling af gråstrubet lappedykker baseret på fugletællinger foretaget af BioConsult SH.

Forslag til ændret afgrænsning

Da EPCConsult Energies' model med stor forklaringskraft er i stand til at forklare og dermed forudsige fordelingen af ederfugle i Smålandsfarvandet, så kan modellen bruges til at analysere konsekvenserne for beskyttelsen af denne art i forbindelse med alternative afgrænsninger af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde.

Modellen er testet op mod to alternative afgrænsninger af fuglebeskyttelsesområdet; 1) Option 2: En afgrænsning, hvor det foreslåede havmølleområde samt omkringliggende arealer (en bufferzone) er taget ud af udpegningen og 2) Option 3: En afgrænsning, hvor der er medtaget alternative udpegninger som erstatning for udtag af havmølleområdet (se figur 4).

Formålet med de to alternative afgrænsninger er at foreslå et alternativ til det nuværende forslag, som vil tilgodese fuglebeskyttelsesinteresser, og som samtidig må forventes i højere grad at give mulighed for varetagelsen af klima- og energiinteresser.

Figur 4 Forslag til alternative udformninger af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde. Den solide sorte linje angiver nuværende forslag til fuglebeskyttelsesområde, der er sendt i høring. Den stiplede sorte linje angiver det område, havmøllepark samt omkringliggende bufferareal, som European Energy foreslår taget ud af udpegningen, og de røde linjer angiver forslag til alternative udpegninger, som European Energy foreslår taget med i stedet for. Selve Omø Syd havmøllepark er markeret med grøn linje.

i. Forventede konsekvenser for forekomsten af ederfugl i de alternative modeller

For ederfugl viser modellen, at det for Option 2, hvor havmølleparken samt omkringliggende bufferarealer tages ud af udpegningen, stadig er muligt at opretholde en beskyttelse af ca. 91,9% af den samlede, estimerede bestand på 22.531 fugle i området. Det svarer til, at 20.711 ederfugle stadig vil være omfattet af fuglebeskyttelsesområdet. Til sammenligning ligger udpegningskriteriet for internationalt vigtige områder for ederfugl, svarende til 1% af den biogeografiske flywaybestand, på 9.800 fugle.

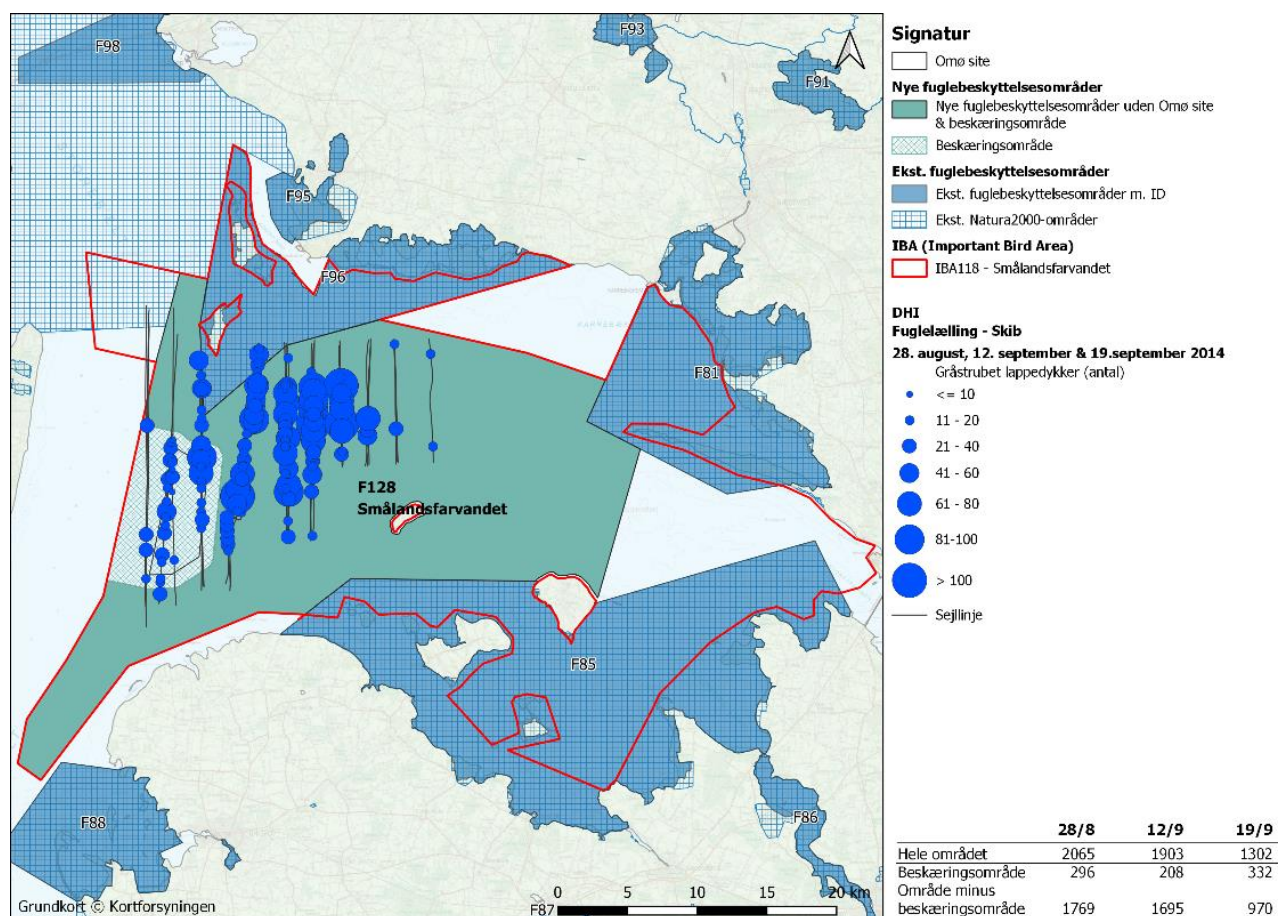
Benytter man sig i stedet af option 3, hvor der udpeges alternative områder til erstatning af det område, der tages ud, så vil det være muligt at opnå en større beskyttelse af ederfugl, svarende til 106,3 % af de fugle, der er dækket af den nuværende udpegnings.

ii. Forventede konsekvenser for forekomsten af gråstrubet lappedykker i de alternative modeller

For gråstrubet lappedykker er modellen i mindre omfang i stand til af forudsige fordeling af arten. I stedet baseres vurderingen af konsekvenserne af de alternative udformninger på fordelingen af fugle observeret under flytællingerne.

For Option 2 medfører dette, at ca. 87,9 % af de optalte gråstrubede lappedykkere stadig vil være omfattet af fuglebeskyttelsesområdet.

Denne vurdering er alene baseret på det gennemsnitlige antal af gråstrubet lappedykker (165), der blev observeret under BioConsult-SH's flytællinger i vinteren 2020/21. Benytter man sig i stedet af data fra DHI's tre båd-tællinger fra august-september 2014, så ser man, at disse tællinger resulterede i langt større estimater for antallet af gråstrubede lappedykkere i undersøgelsesområdet, fra ca. 1.300 – 2.100 individer.

Figur 5 Samlet fordeling af de estimerede 5.270 gråstrubede lappedykkere baseret på de tre skibstællinger foretaget af DHI i august-september 2014. Tællingerne viser, at kun en mindre del af de gråstrubede lappedykkere ligger indenfor beskyringsområdet (skraveret grønt), der består af havmølleområdet ved Omø Syd samt omkringliggende bufferarealer, altså det område som European Energy foreslår udtaget af udpejningen. Hovedparten af de observerede fugle ligger i det resterende fuglebeskyttelsesområde (grøn).

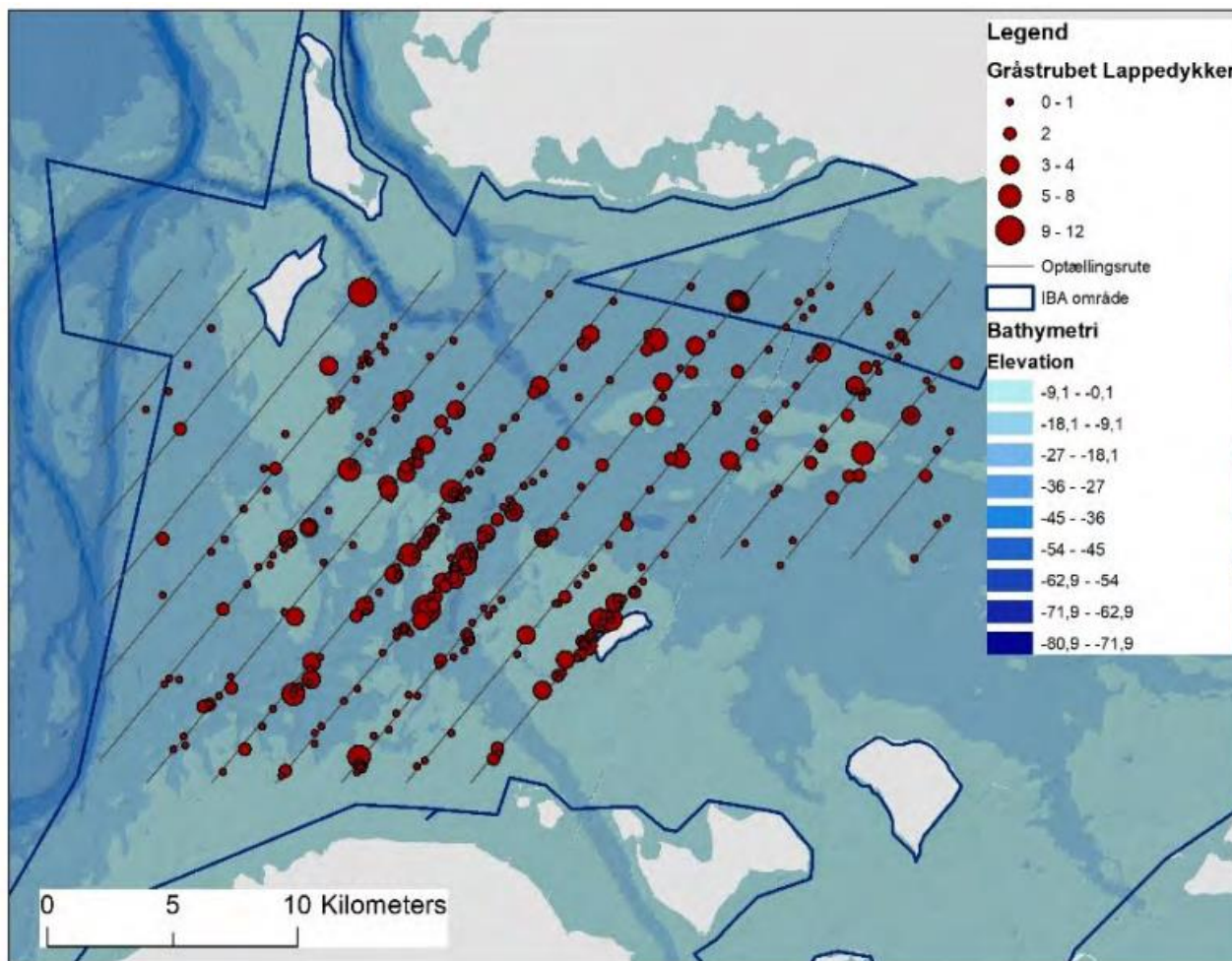
Fælles for disse tre tællinger er, at det estimerede antal gråstrubet lappedykker i fuglebeskyttelsesområdet, selv når man tager havmølleområdet samt omkringliggende bufferarealer ud af udpejningen, i alle tilfælde overgår 1 % kriteriet for arten (500 individer),

hvorved option 2 stadig vil leve op til kriteriet som væsentligt fuglebeskyttelsesområde for arten.

Da EPConsults model kun i mindre grad er i stand til at forudsige fordelingen af gråstrubet lappedykker, og da der kun i beskedent omfang er lavet tællinger i de alternative udpegningsområder, så er det ikke muligt med sikkerhed at angive, hvor mange gråstrubede lappedykkere, der vil være omfattet af udvidelserne i Option 3. Udtag af havmølleparken samt bufferområde udgør dog samlet et areal på 71,6 km², mens de fire alternative udpegningsområder tilsammen udgør et areal på 195,8 km². Dermed vil option 3 samlet medføre, at fuglebeskyttelsesområdet øges med 124,2 km². EPConsult Energies vurderer det derfor som sandsynligt, at den alternative afgrænsning vil rumme en understøttelse af gråstrubet lappedykker i et omfang, der vil opveje udtagning af havmølleområdet og dermed levere samme grad af beskyttelse som Miljøministeriets forslag til udpegning.

Dette understøttes af BioConsult-SH's flytællinger i 2020/21 (se figur 3) samt af DCE's rapport fra 2019⁵, hvoraf det fremgår, at der i forbindelse med flytællinger i 1999 og 2000 blev observeret forekomst af gråstrubet lappedykkere udenfor IBA-området i et af de delområder, som European Energy foreslår medtaget i stedet for havmølleområdet (se figur 6).

⁵ Petersen, I.K., Nielsen, R.D. & Clausen, P. 2019. Opdateret vurdering af IBA-udpegningsrelation til otte specifikke marine områder. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 80 s. – Teknisk rapport nr. 203

Figur 6 Fordelingen af i alt 619 observerede gråstrubede lappedykkere ved i alt 8 optællinger af fugle fra fly vha. transektoptællingsmetoden ved Omø Stålgrunde i 1999 og 2000. De benyttede transektlinjer for optællingerne er indikeret. Kilde: Petersen et al, 2019.

Argumenter for ændret afgrænsning

i. European Energys forslag til afgrænsning tilgodeser både fuglebeskyttelsesinteresser og klima- og energiinteresser

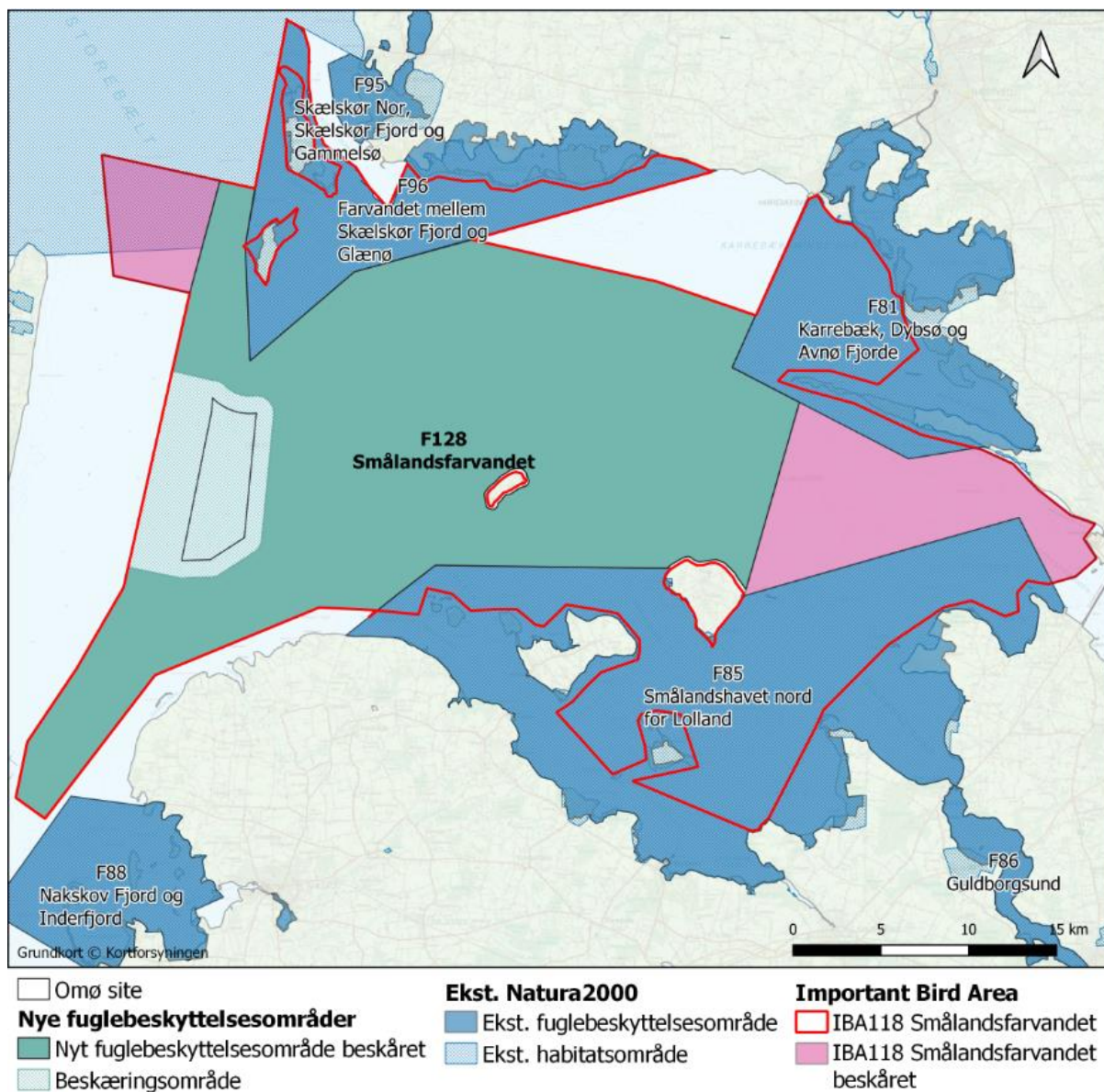
Som argumenteret for ovenfor leverer de foreslåede ændrede afgrænsninger i både option 2 og option 3 en beskyttelse, der svarer til mere end 1% af den biogeografiske flyway bestand for både ederfugl og gråstrubet lappedykker. Dermed er udpegningskriteriet for fuglebeskyttelsesområdet for begge arter opretholdt, selv om antallet af beskyttede fugle er mindre end i det forslag, der er sendt i høring.

Endvidere vurderes det, at option 3, hvor der medtages supplerende områder i udpegningen, som minimum vil levere den samme grad af beskyttelse af de to fuglearter på udpegningsgrundlaget som det forslag, der er sendt i høring.

Den ændrede afgrænsning, som udtager Omø Syd fra fuglebeskyttelsesområdet, må samtidig forventes at øge sandsynligheden for, at havvindmølleparken kan etableres og dermed sikre et væsentligt bidrag til den grønne omstilling.

ii. Udpegningen af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde F128 fraviger fra det tilsvarende IBA-område 118

På kortet nedenfor er IBA område 118 sammenholdt med det foreslåede, nye fuglebeskyttelsesområde F128.

Figur 7 Figuren viser omfanget af IBA 118 (rød streg), det i høringen foreslåede fuglebeskyttelsesområde (grøn), samt de eksisterende IBA-områder, som Miljøstyrelsen i forbindelse med deres forslag har taget ud af udpegningen (lyserød). Eksisterende fuglebeskyttelsesområder er vist med mørkeblåt.

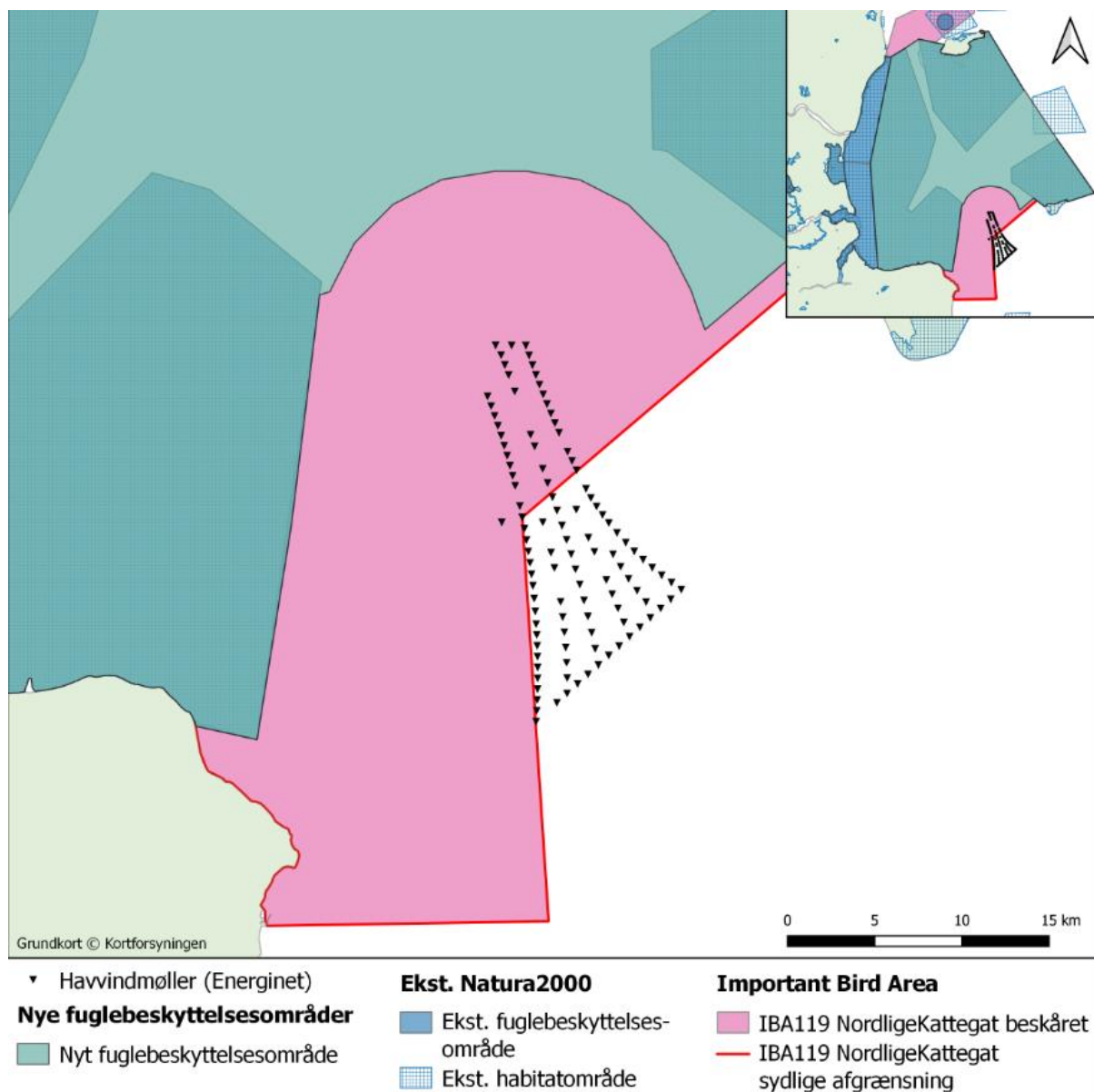
De sammenholdte kortlag viser, at udpegningen af Fuglebeskyttelsesområde F128 Smålandsfarvandet ikke svarer til IBA-område 118 i forholdet 1:1. De områder, som på kortet er farvet lyserød, indgår således i IBA område 118, men er ikke en del af udpegningen af F128 Smålandsfarvandet.

European Energy antager, at denne fravigelse fra IBA-området er udtryk for, at Miljøstyrelsen har foretaget en konkret faglig vurdering af de enkelte delområder, og at dette har ført til, at mindre dele af IBA-området i forslaget ikke er udpeget som fuglebeskyttelsesområde. Denne tilpasning er sket selvom EU-Domstolens praksis er, at hvis et medlemsland udpeger andre områder end dem, der er opført som IBA, så skal det videnskabeligt dokumenteres over for EU-Kommissionen, hvorfor disse områder er bedre egnede som fuglebeskyttelsesområder. European Energy er ikke bekendt med indholdet af Miljøstyrelsens faglige vurdering og dokumentation, men antager, at Miljøministeriet med udpegningen er rede til fagligt at argumentere overfor EU-Kommissionen for en fravigelse fra IBA-området.

Med rapporten fra EPConsult Energies har European Energy tilvejebragt et relevant, alternativt fagligt grundlag for en ændret afgrænsning, som tilsvarende vil kunne forelægges Europa-Kommissionen som dokumentation for, at betingelserne for udpegning af et fuglebeskyttelsesområde i Smålandsfarvandet er opfyldte, samtidig med at havvindmølleprojektet ved Omø Syd kan gennemføres.

iii. Miljøministeriet undtager i andet fuglebeskyttelsesområde en eksisterende havmøllepark fra udpegningen

Den foreslåede udpegning af et andet fuglebeskyttelsesområde - F127 Nordvestlige Kattegat - er afgrænset på en sådan måde, at afgrænsningen er trukket udenom havmølleparken Anholt-Grenå. Det område, som er skåret fra i fuglebeskyttelsesområdet i ft. IBA-området er markeret på kortet nedenfor med farven lyserød. Heller ikke denne udpegning følger således det tilsvarende IBA-område.

Figur 8 Figuren viser, at Miljøstyrelsen i forbindelse med det udsendte høringsforslag til udpegning af fuglebeskyttelsesområde F127 Nordvestlige Kattegat, har udtaget et område omkring den eksisterende Anholt-Grenå havmøllepark

European Energy kan konstatere, at der med udpegningen, som undtager havmølleparken og et betydeligt bufferareal rundt om havmølleparken, er truffet et klart valg om at varetage hensyn til klima- og energiinteresser samt økonomiske hensyn til allerede gennemførte og fremtidige anlægsinvesteringer i området. European Energy mener, at der tilsvarende for Omø Syd kan træffes et valg om en alternativ grænsedragning, som vil muliggøre både havvind og fuglebeskyttelse.

European Energy vil gerne understrege, at der – selvom Omø Syd endnu ikke er anlagt – er væsentlige klima- og energiinteresser på spil, som kan danne grundlag for, at der på tilsvarende vis tages hensyn til Omø Syd i udpegningen af F128 Smålandsfarvandet. Da European Energy med de nye data og forslag til alternative afgrænsninger kan tilvejebringe en udpegning, hvor 1 % kriteriet fortsat vil kunne opfyldes, er betingelserne for at træffe et valg,

som undtager Omø Syd fra udpegningen – efter European Energys vurdering – til stede. European Energy skal på den baggrund stærkt opfordre til, at grænsedragningen for F128 Smålandsfarvandet ændres efter samme principper som for F127 Nordvestlige Kattegat.

European Energy er opmærksom på, at en ændret afgrænsning skal ske i dialog med og i sidste ende godkendes af Europa-Kommissionen. European Energy bidrager meget gerne i dialogen med Europa-Kommissionen.

EUROPEAN ENERGY

Referat af rapport vedr. "Bird Modelling" fra EPConsult Energies

ARTIKEL REVIEW

ADRESSE COWI A/S
Visionsvej 53
9000 Aalborg

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

INDHOLD

1	Introduktion	1
2	Rapporten	2
2.1	Ederfugl	2
2.2	Gråstrubet lappedykker	4
2.3	Alternativ udformning af fuglebeskyttelsesområde	6
3	Referencer	9

1 Introduktion

Siden 2008 har European Energy arbejdet for opførsel af en havmøllepark ved Omø Syd i den vestlige del af Smålandsfarvandet mellem Sjælland og Lolland-Falster.

Siden er dele af Smålandsfarvandet, inkl. det område, hvor European Energy ønsker at opføre havmøllepark, af Miljøstyrelsen blevet udpeget som potentielt nyt fuglebeskyttelsesområde på baggrund af væsentlige forekomster af arterne ederfugl (*Somateria mollissima*) og gråstrubet lappedykker (*Podiceps grise-gena*).

European Energy har derfor bedt EPConsult Energies om at udarbejde en rapport, "Omø Syd Offshore Wind Farm Ornithology Impact. Bird Modelling – Final Report" (EPConsult Energies, 2021), der angiver en model, der kan bruges til at forudsige fordelingen af de to arter i Smålandsfarvandet. Modellen vil give muligheden for at foreslå alternative udformninger af fuglebeskyttelsesområdet. Alternativerne vil friholde havmølleparken for udpegning, mens beskyttelsen af de

PROJEKTNR.

DOKUMENTNR.

A221604

6

VERSION

UDGIVELSESDATO

BESKRIVELSE

UDARBEJDET

KONTROLLERET

GODKENDT

1.2

18. Juni 2021

Referat

LBRO

TOEB

UKJ/BPCH

to arter vurderes at kunne fastholdes på mindst samme niveau som det oprindelige forslag.

2 Rapporten

Rapporten har til formål at udvikle en model, der ud fra forskellige miljøparametre vil kunne bruges til at forudsige forekomst og fordeling af ederfugle og gråstrubet lappedykker indenfor Smålandsfarvandet.

Dette gøres ved at sammenholde data fra fugletællinger af ederfugle og gråstrubet lappedykker (foretaget som flytællinger af BioConsult i 2014/15 og 2020/21) med tilgængelige data for relevante miljøparametre dækkende hele undersøgelsesområdet.

Miljøparametrene dækker:

- > Havbundens sedimenttype
- > Havdybde
- > Havbundens hældning
- > Strømhastighed ved havbunden
- > Index for havbundens egnethed for filtrerende muslinger
- > Afstand fra kysten
- > Afstand fra sejlrender og skibsaktivitet
- > Afstand fra særligt udpegede jagtområder

Data fra disse miljøparametre samt fra fugletællinger foretaget i 2020/21 blev analyseret gennem Spatial Autoregressive Modelling, der samler parametrene i en fælles model og undersøger, hvordan forekomsten af ederfugle er relateret til de forskellige miljøparametre. Herefter testes modellen op mod de faktiske fordelinger af ederfugl og gråstrubet lappedykker observeret under fugletællinger foretaget af BioConsult i både 2014/15 og 2020/21. Endeligt benyttes modellen til at pege på andre mulige udformninger af fuglebeskyttelsesområdet samt de mulige konsekvenser som dette vil have for beskyttelsen af ederfugl og gråstrubet lappedykker.

2.1 Ederfugl

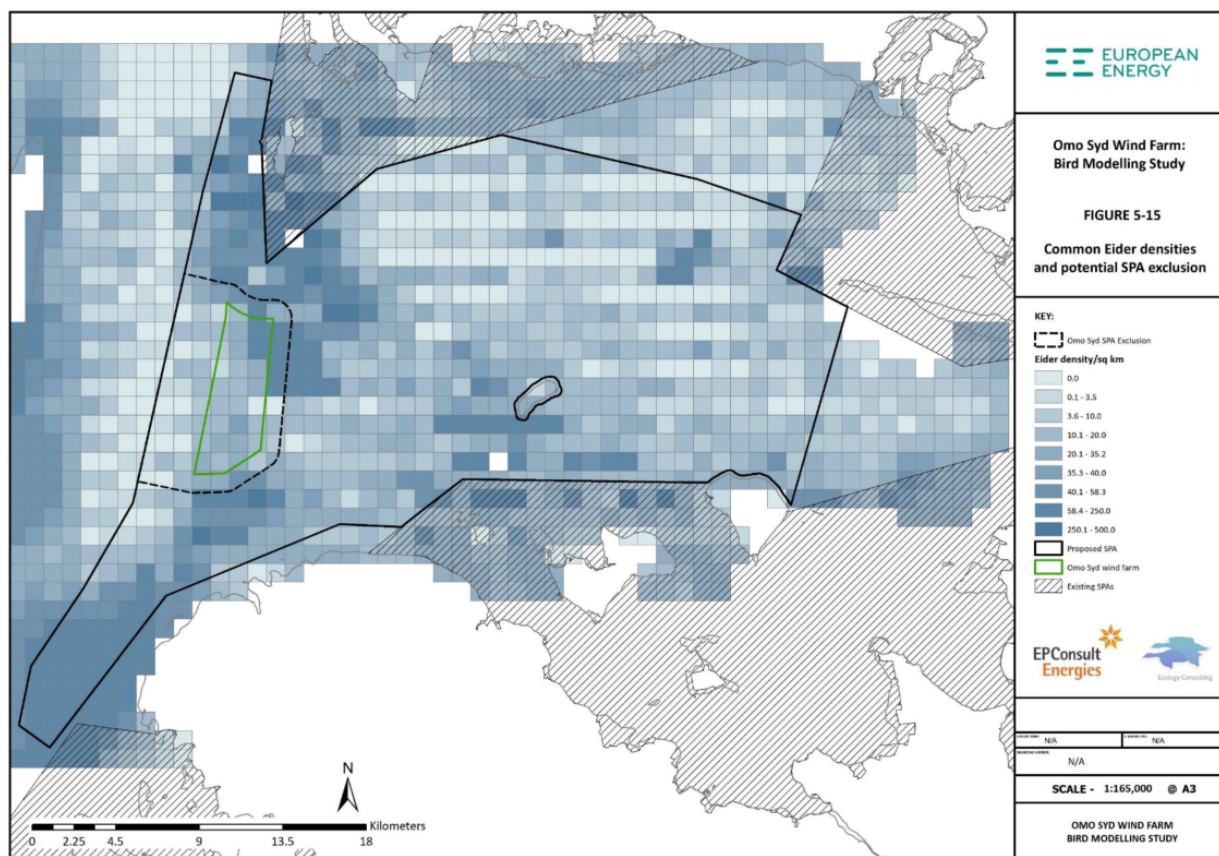
For ederfugl viser gennemgangen af de enkelte miljøparametre følgende:

- > De største koncentrationer af ederfugle findes i områder, hvor havbunden udgøres af sand eller moræneler iblandet hårdere substrattyper som sten eller klippestykker.

- > De største tætheder af ederfugl findes på lave vanddybder, under 10 m.
- > Ederfugl udviser en svag tendens til at foretrække lavere havbundshældninger, hvor tætheden af ederfugle på havbundshældninger mellem 0,25 – 0,5 grader var signifikant større end ved øvrige hældninger.
- > Densiteten af ederfugl er større i områder med høj strømhastighed ($> 0,1$ m/s), hvilket rapportens forfattere relaterer til øget fødetilgængelighed (flere filtrerende muslinger) i områderne.
- > Ederfugl blev fundet med største tætheder i områder med høj egnethed for filtrerende muslinger, hvilket er forventeligt, da muslinger er et vigtigt fødeemne for ederfugl.
- > Ederfugl blev fundet i de største koncentrationer indenfor 3 km af kysten og i mindre omfang også i områder mere end 7 km fra kysten.
- > Koncentrationen af ederfugle var størst i områder med lav skibsaktivitet.
- > Da der ikke forekommer særlige udpegede jagtområder indenfor undersøgelsesområdet, jagt er tilladt i næsten hele området, blev der ikke analyseret nærmere på indflydelsen af afstand fra jagtområder på tætheden af ederfugl.

Modellen viser sig at have en høj forklaringskraft på tætheden af ederfugle ($\text{pseudo-}R^2 = 0,295$, $p < 0,0001$) med de væsentligste miljøparametre associeret med tætheden af ederfugl værende havbundens egnethed for muslinger (stærk positiv korrelation, $p = 0,005$) samt afstand til kysten (med højere tæthed af ederfugle, jo længere væk fra kysten, $p = 0,015$).

Modellen blev testet op mod data fra fugletællinger i både 2014/15 og 2020/21 for at sammenligne modellens forudsigelser med de faktiske observationer af ederfugl. Resultatet af denne test viser, at observationerne fra fugletællingerne i 2014/15 og 2020/21 i høj grad er korreleret med modellens forudsigelser.

Figur 1 Modelleret fordeling af ederfugl indenfor undersøgelsesområdet (EPCConsult Energies, 2021).

2.2 Gråstrubet lappedykker

For gråstrubet lappedykker viser en gennemgang af de enkelte miljøparametre følgende:

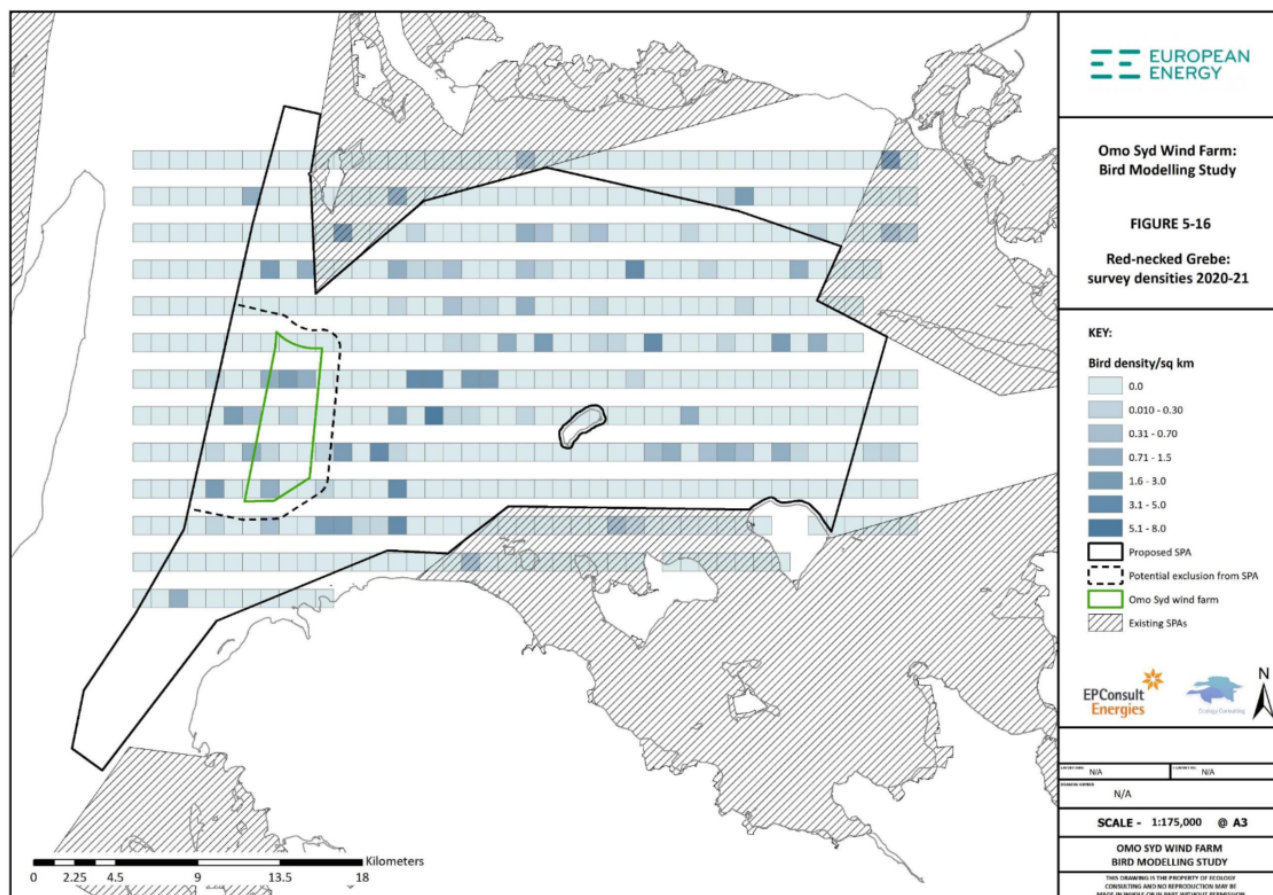
- > Tæthed af gråstrubet lappedykker er ikke relateret til havbundstype.
- > De største tætheder af gråstrubet lappedykker findes på dybder mellem 5 – 20 meter.
- > Gråstrubet lappedykker udviser en svag tendens til at foretrække lavere havbundshældninger, hvor tætheden af gråstrubet lappedykker på havbundshældninger mellem 0,25 – 0,5 grader var signifikant større end ved øvrige hældninger.
- > Gråstrubet lappedykker havde de højeste tætheder i områder med strømningshastigheder mellem 0,1 – 0,125 m/s, men udviste ikke præferencer mellem øvrige strømningshastigheder.
- > Gråstrubet lappedykker udviste ingen tydelig præference for områdernes egnethed for filtrerende muslinger, hvilket rapportens forfattere relaterer til, at arten hovedsageligt lever af fisk.

- > Tætheden af gråstrubet lappedykker var generelt størst i stor afstand (> 6 km) fra kysten.
- > De største koncentrationer af gråstrubet lappedykker blev fundet i området med medium skibsaktivitet, men dette var dog ikke statistisk signifikant i forhold til øvrige områder.
- > Da der ikke forekommer særlige udpegede jagtområder indenfor undersøgelsesområdet, jagt er tilladt i næsten hele området, blev der ikke analyseret nærmere på indflydelse af afstand fra jagtområder på tætheden af gråstrubet lappedykker.

Data fra disse miljøparametre samt fra fugletællinger foretaget i 2020/21 blev analyseret gennem Spatial Autoregressive Modelling, der kunne samle parametrene i en fælles model og undersøge, hvordan forekomsten af gråstrubet lappedykker var relateret til de forskellige miljøparametre.

Modellen viser sig at have meget lav forklaringskraft på tætheden af gråstrubet lappedykker (pseudo $R^2 = 0,033$). Den angiver dog en svag negativ, men statistisk signifikant effekt af havbundens egnethed for filtrerende muslinger for tæthed af arten ($p = 0,004$). Data for gråstrubet lappedykker var dog statistisk problematisk, da datasættet dels var meget lille, og da en stor del (82%) af gridcellerne ikke indeholdt observationer af arten.

Modellen var derfor ikke i stand til pålideligt at forudsige forekomst eller tæthed af gråstrubet lappedykker, hvorfor en anden metode baseret direkte på observationer af arten under flyoptællingerne blev anvendt. Denne tilgang gav en statistisk signifikant korrelation mellem forekomster af gråstrubet lappedykker i 2014/15 og 2020/21, hvilket antyder, at arten udviser en svag præference for de samme områder mellem årene, men denne relation er svag og vurderes i højere grad at afspejle variation i fødetilgængelighed (fisk) for arten.

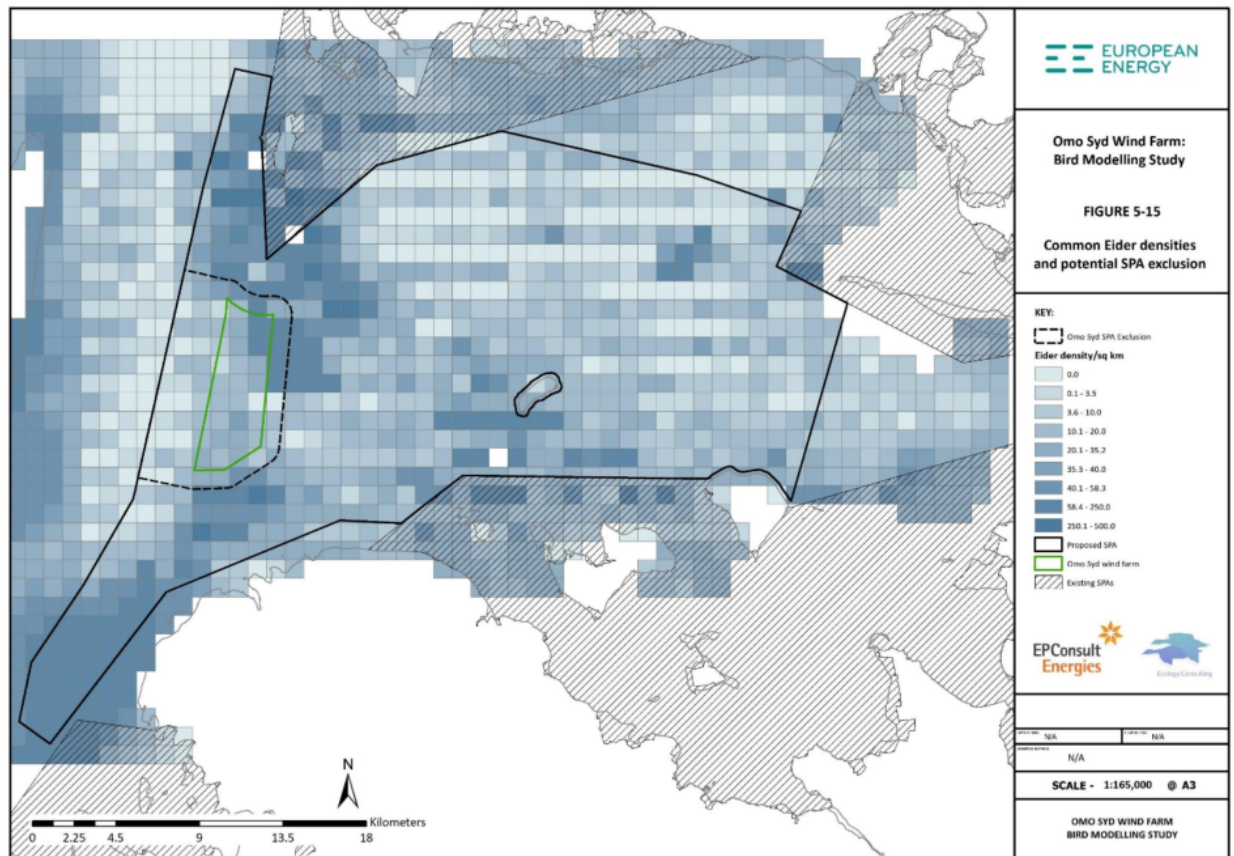

Figur 2 Tæthed af gråstrubet lappedykker i undersøgelsesområdet baseret på fugletællinger 2020/21 (EPConsult Energies, 2021).

2.3 Alternativ udformning af fuglebeskyttelsesområde

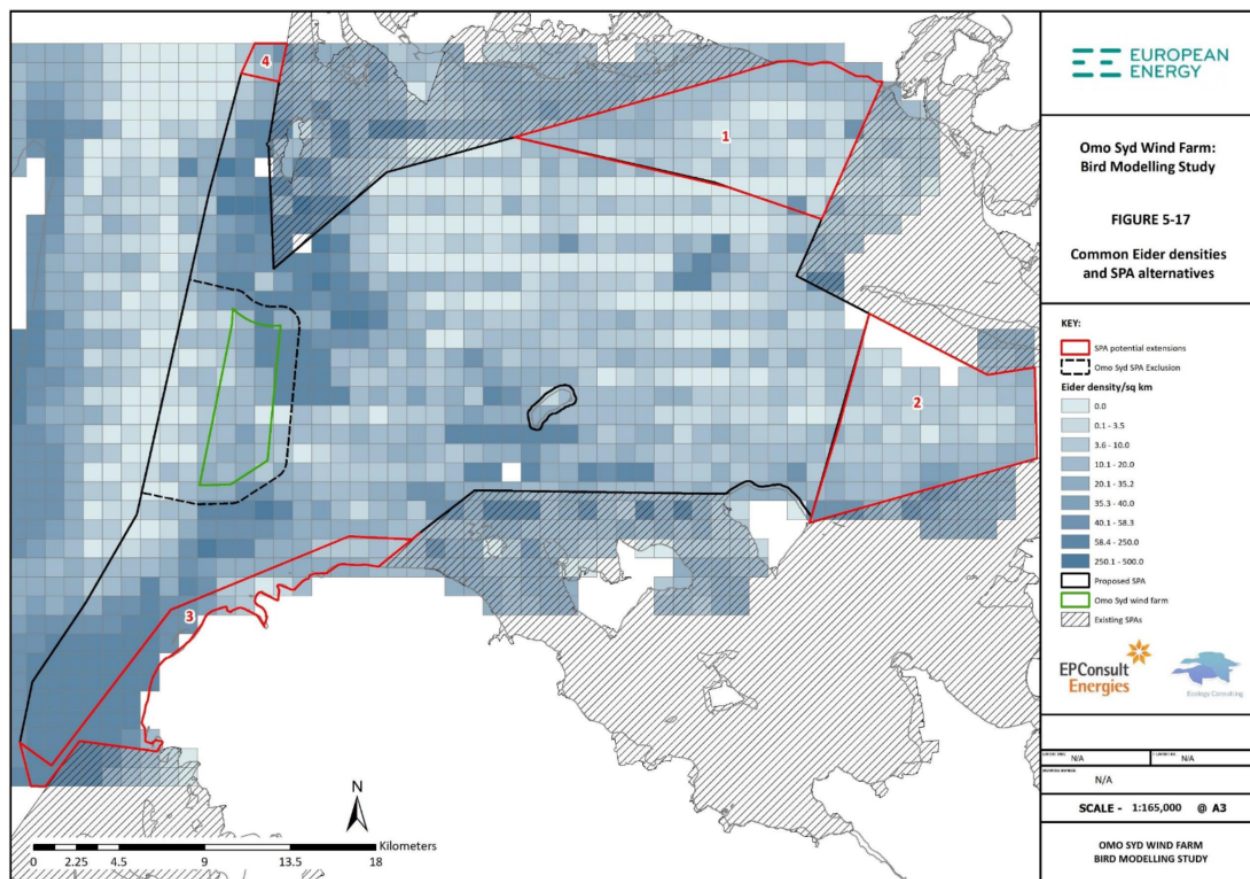
Rapporten angiver foruden det eksisterende forslag til udformning af fuglebeskyttelsesområdet to alternative udformninger heraf:

- 1) Option 2: et forslag, hvor den foreslåede havmøllepark, en 1 km bufferzone herom samt området vest for havmølleparken er taget ud af udpegningen (se Figur 3)
- 2) Option 3: et forslag, hvor samme område er taget ud, men hvor der er peget på andre områder, der kan tilføjes som erstatning for de udtagne områder (se Figur 4).

Figur 3

Placering af havmøllepark (grøn streg) i forhold til eksisterende forslag til udpegning af fuglebeskyttelsesområde i Smålandsfarvandet (solid sort streg). Den stiplede sorte linje angiver forslag til område, der kan skæres fra en evt. udpegning til fuglebeskyttelsesområde. De forskellige blå nuancer angiver modellerede tætheder af edderfugl i området.

Figur 4

Placering af havmøllepark (grøn streg) i forhold til eksisterende forslag til udpegnings af fuglebeskyttelsesområde i Smålandsfarvandet (solid sort streg). Den stiplede sorte linje angiver forslag til område, der kan skæres fra, mens de røde linjer angiver forslag til områder, der i stedet kan føjes til en evt. udpegnings til fuglebeskyttelsesområdet. De forskellige blå nuancer angiver modellerede tætheder af edderfugl i området.

Rapporten benytter den foreslåede model for estimering af edderfugletæthed til at angive konsekvenserne af de alternative udformninger for beskyttelsen af edderfugl. Da modellen ikke giver en god forklaring på tætheden af gråstrubet lappedykker benyttes i stedet data for tætheder baseret på fugletællinger i 2020/21 for at angive konsekvenser for ændring af fuglebeskyttelsesområdet for gråstrubet lappedykker.

For option 2 vil den foreslåede ændring af fuglebeskyttelsesområdets udformning medføre, at ca. 91,9% af den samlede, estimerede bestand på 22.531 edderfugle, svarende til 20.711 edderfugle, stadig vil være omfattet af fuglebeskyttelsesområdet. Til sammenligning er grænseværdien for områder af international væsentlighed for arten 9.800 fugle svarende til 1% af flyway bestanden på 976.000 individer.

Antallet af gråstrubet lappedykker (165) opgjort via flytællinger i 2020/21 vurderes at være lavere end det faktiske antal, da optællinger fra båd i 2014 tidligere har givet større estimater for bestandsstørrelser (mellem 1.110 – 1.900 individer). Såfremt det kan antages, at densiteten af gråstrubet lappedykker

følger den fordeling, som optællingen af de 165 fugle i 2020/21 angiver, så vil den foreslåede ændring af fuglebeskyttelsesområdets udformning medføre, at ca. 87,9% stadig vil være omfattet af fuglebeskyttelsesområdet.

For option 3 vil den foreslåede ændring af fuglebeskyttelsesområdets udformning medføre en øget beskyttelse af ederfugl, hvor beskyttelsen – i forhold til den nuværende udpegning – vil ligge på 106,3% svarende til 23.960 ederfugle.

For gråstrubet lappedykker vurderes modellen, pga. begrænset baseline data, ikke at være pålidelig nok til med sikkerhed at forudsige de mulige effekter af de tilføjede områder for beskyttelse af arten. Det vurderes dog som sandsynligt, at da de tilføjede områder er større end det areal, der tages ud (samlet medfører option 3 at fuglebeskyttelsesområdets areal øges med 6 %), så vil en evt. udpegning af disse områder være tilstrækkelig til at opveje den reduktion, som udtag af havmølleområdet vil resultere i.

Det er således muligt at pege på alternative udformninger af fuglebeskyttelsesområdet, der vil kunne opretholde samme beskyttelsesgrad, som den nuværende, selv hvis havmølleområdet samt omkringliggende arealer udelukkes fra den kommende udpegning.

3 Referencer

EPConsult Energies. (2021). *Omø Syd Offshore Wind Farm Ornithology Impact. Bird Modelling - Final Report*. European Energy.

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Mathias Aarup Berg (mabe@EuropeanEnergy.DK), Jette Blendstrup Sørensen (jette@mim.dk), Knud Erik Andersen (KEA@EuropeanEnergy.DK)
Fra: Jasmin Bejdic (jbd@EuropeanEnergy.DK)
Titel: Journalnummer: 2021-1935 (email 2 af 2)
Sendt: 20-06-2021 18:21:02
Bilag: Bilag_EEN-01-01-TRP-001-1 Bird Modelling - Final Report.pdf;

Kære

Hermed sendes European Energys høringssvar med tilhørende bilag.

Med venlig hilsen

Jasmin Bejdic

+45 31 11 17 59
JBD@europeanenergy.dk
www.europeanenergy.dk

European Energy A/S · Gyngemose Parkvej 50 · 2860 Søborg · Denmark

This e-mail message including any attachments is for the sole use of the intended recipient(s) and may contain privileged or confidential information. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. If you are not the intended recipient, please immediately contact the sender by reply e-mail, delete the original message, and destroy all copies thereof. The present communication, including any attachment thereto, shall not be considered any contractual proposal and/or acceptance of offer, nor waiver neither recognizance of rights, debts and/or credits. The content of this email shall not be binding and no pre-contractual liability shall derive to the sender, unless a subsequent agreement is executed between the sender and the recipient through their respective authorized representatives.

From: Jasmin Bejdic
Sent: Sunday, 20 June 2021 18.19
To: 'mim@mim.dk' <mim@mim.dk>
Cc: 'jette@mim.dk' <jette@mim.dk>; Mathias Aarup Berg <mabe@europeanenergy.dk>; Knud Erik Andersen <KEA@EuropeanEnergy.DK>
Subject: Journalnummer: 2021-1935 (email 1 af 2)

Kære

Hermed sendes European Energys høringssvar.

Med venlig hilsen

Jasmin Bejdic

+45 31 11 17 59
JBD@europeanenergy.dk
www.europeanenergy.dk

European Energy A/S · Gyngemose Parkvej 50 · 2860 Søborg · Denmark

This e-mail message including any attachments is for the sole use of the intended recipient(s) and may contain privileged or confidential information. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. If you are not the intended recipient, please immediately contact the sender by reply e-mail, delete the original message, and destroy all copies thereof. The present communication, including any attachment thereto, shall not be considered any contractual proposal and/or acceptance of offer, nor waiver neither recognizance of rights, debts and/or credits. The content of this email shall not be binding and no pre-contractual liability shall derive to the sender, unless a subsequent agreement is executed between the sender and the recipient through their respective authorized representatives.

Technical Report Prepared for:
European Energy

Document Number:
EEN-01-01-TRP-001-1

Omø Syd Offshore Wind Farm Ornithology Impact
Bird Modelling - Final Report

INTELLIGENT
ENGINEERING

Revision History

1	17-Jun-21	Update following additional client comments	SP	MN	MHL
0	10-Jun-21	Update following additional client comments	SP	MN	MHL
C	08-Jun-21	Update following client review	SP	MN	MHL
B	31-May-21	Client Issue	SP	MN	MHL
A	28-May-21	Internal review	SP	MN	
Rev.	Date	Description	By	Checked	Approved

© 2021 EPConsult Energies Ltd and European Energy. All rights reserved

EPConsult Energies
Østerbrogade 212
2100 Copenhagen Ø
Denmark

T: +45 5359 3555
T: +44 20 7582 5555
www.ep-consult.dk
info@ep-consult.co.uk

Table of Contents

1	Introduction	7
2	Phase 1 Baseline Data: Birds	10
3	Phase 1 Baseline Data: Environment.....	12
4	Baseline Data Description	13
4.1	Seabed Sediment Type	13
4.2	Water Depth	13
4.3	Seabed slope.....	14
4.4	Seabed current speed.....	14
4.5	Seabed suitability index for filter-feeding bivalves (DHI) ..	15
4.6	Distance from shore.....	15
4.7	Shipping activity (AIS 2016 all-vessel shipping data).....	16
5	Phase 2 Developing the Spatial Model.....	23
5.1	Water depth.....	24
5.2	Seabed slope.....	25
5.3	Seabed current speed.....	26
5.4	Seabed suitability index for filter-feeding bivalves (DHI model, Skov <i>et al.</i> 2012)	27
5.5	Distance from shore.....	28
5.6	Shipping activity (AIS 2016 all-vessel shipping data).....	29
5.7	Spatial Autoregressive (SAR) Modelling	30
5.8	Model Validation	31
6	Phase 3: Application of the spatial model to test the SPA alternatives.....	36
7	Summary and Conclusions.....	38
8	References.....	39

Table of Tables

Table Number and Title	Page
Table 3-1: Summary of environmental data included in the spatial modelling analysis	12
Table 4-1: Seabed sediment type within the study area and within the proposed SPA.	13
Table 5-1: Summary of the results of the Spatial Autoregressive Modelling for Common Eider	30
Table 5-2: Summary of the results of the Spatial Autoregressive Modelling for Red-necked Grebe	31
Table 6-1: Common Eider population estimates and densities for each of the SPA options	36
Table 6-2: Red-necked Grebe population estimates and densities for each of the SPA options	37

Table of Figures

Figure Number and Title	Page
Figure 1-1: Bird Protected Areas	8
Figure 1-2: Aerial Bird Survey Transects, 2014-15 and 2020-21	9
Figure 4-1: Water Depths within the study area	13
Figure 4-2: Seabed slope within the study area	14
Figure 4-3: Seabed current speed within the study area	14
Figure 4-4: Filter-feeding bivalve suitability index (source: DHI) within the study area	15
Figure 4-5: Distance from the shore within the study area.	15
Figure 4-6: Shipping activity levels (source: AIS 2016) within the study area	16
Figure 4-7: Seabed Sediment Type	17
Figure 4-8: Bathymetry	18
Figure 4-9: Seabed Slope (degrees)	19
Figure 4-10: Seabed Current Speed (m/s)	20
Figure 4-11: Filter Feeding Bivalve Suitability Index	21
Figure 4-12: Shipping Activity (All Vessels AIS 2016)	22
Figure 5-1: Common Eider density across seabed sediment types	23
Figure 5-2: Red-necked Grebe density across seabed sediment types	23
Figure 5-3: Common Eider density and water depth.	24
Figure 5-4: Red-necked Grebe density and water depth	24
Figure 5-5: Common Eider density and seabed slope	25
Figure 5-6: Red-necked Grebe density and seabed slope	25
Figure 5-7: Common Eider density and mean bottom current speed	26
Figure 5-8: Red-necked Grebe density and mean bottom current speed	26
Figure 5-9: Common Eider density and DHI filter-feeding bivalve habitat suitability index	27
Figure 5-10: Red-necked Grebe density and DHI filter-feeding bivalve habitat suitability index	27
Figure 5-11: Common Eider density and distance from the shore	28
Figure 5-12: Red-necked Grebe density and distance from the shore.	28
Figure 5-13: Common Eider density and shipping activity index (AIS 2016)	29
Figure 5-14: Red-necked Grebe density and shipping activity index (AIS 2016)	29
Figure 5-15: Common Eider: density surface model	33
Figure 5-16: Red-necked Grebe: survey densities 2020-2021	34
Figure 5-17: Wind farm options and possible SPA exclusion zones	35

1 Introduction

The proposed Omø Syd wind farm lies within an area proposed as a Special Protection Area/Bird Protection Area (SPA) for birds under the EU Birds Directive. This report investigates the possible exclusion of the wind farm site from the SPA and whether that exclusion could be offset through alternative extensions to the SPA, to provide quantitative evidence to assist in the overall assessment process. Common Eider and Red-necked Grebe both occur in the area in internationally important numbers (>1% of the flyway population), and hence meet the qualifying thresholds for designation.

The aim of this study is to compare the numbers of the two qualifying species (Common Eider *Somateria mollissima* and Red-necked Grebe *Podiceps grisegena*) within three Special Protection Area (SPA) option areas: (a) designation as currently proposed, (b) an alternative designation with the wind farm and a 1km buffer excluded from SPA; and (3) the exclusion proposed in (b) plus additional extension options. The study area for this work was defined to include all of the proposed SPA and its surrounds (see Figure 1-1), where baseline bird and environmental data were available.

The work had three specific phases:

- Phase 1 - Integration of all relevant bird survey data to estimate bird densities in grid squares within the area surveyed.
- Phase 2 - Spatial modelling with environmental factors (including seabed habitat type, water depth, seabed topography, distance from shore and distance from potential sources of disturbance (e.g. main shipping channels, designated hunting areas) - to understand the factors affecting bird distribution and predict bird densities in unsurveyed areas.
- Phase 3 - Application of the model to test the SPA alternatives.

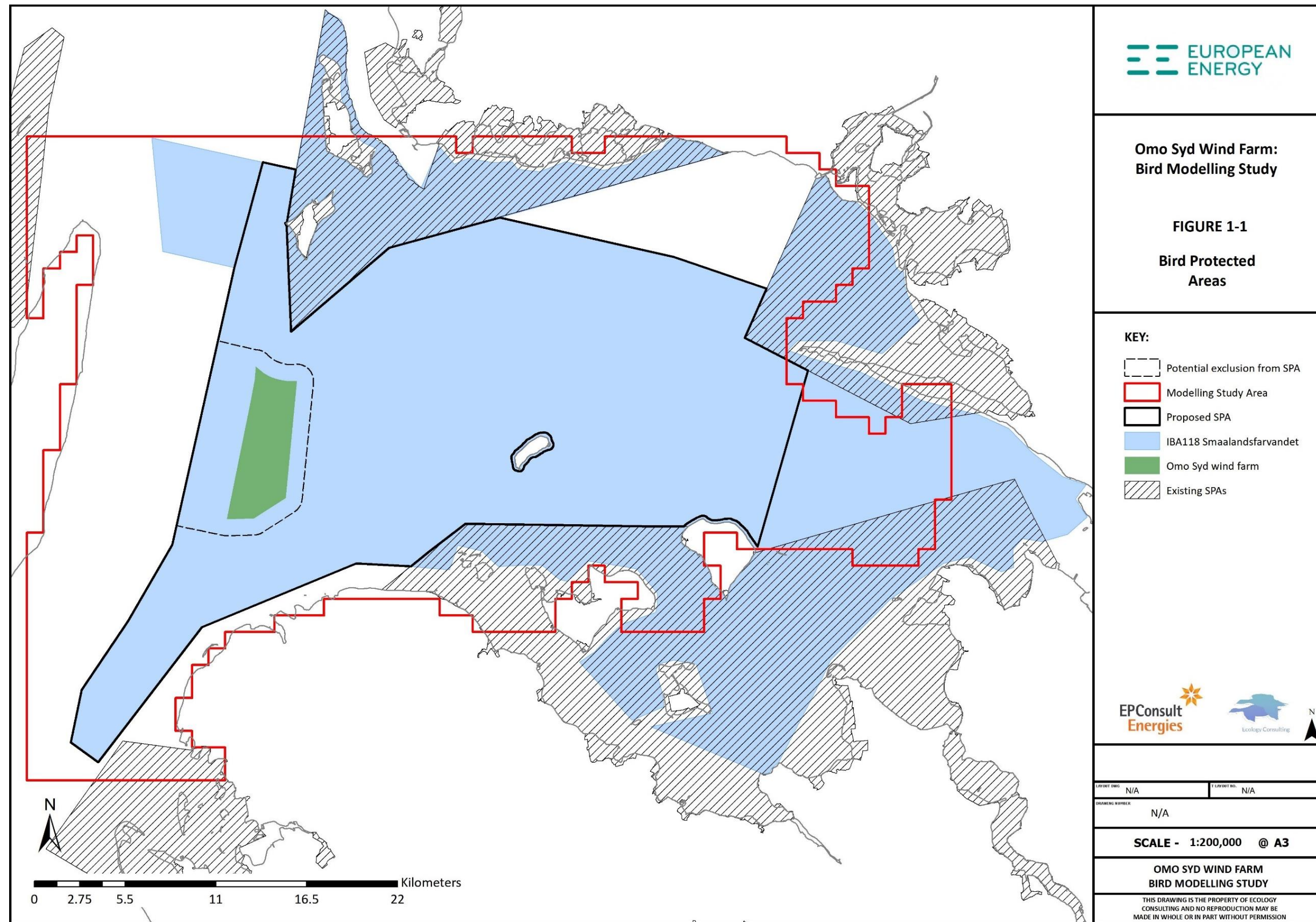

Figure 1-1: Bird Protected Areas

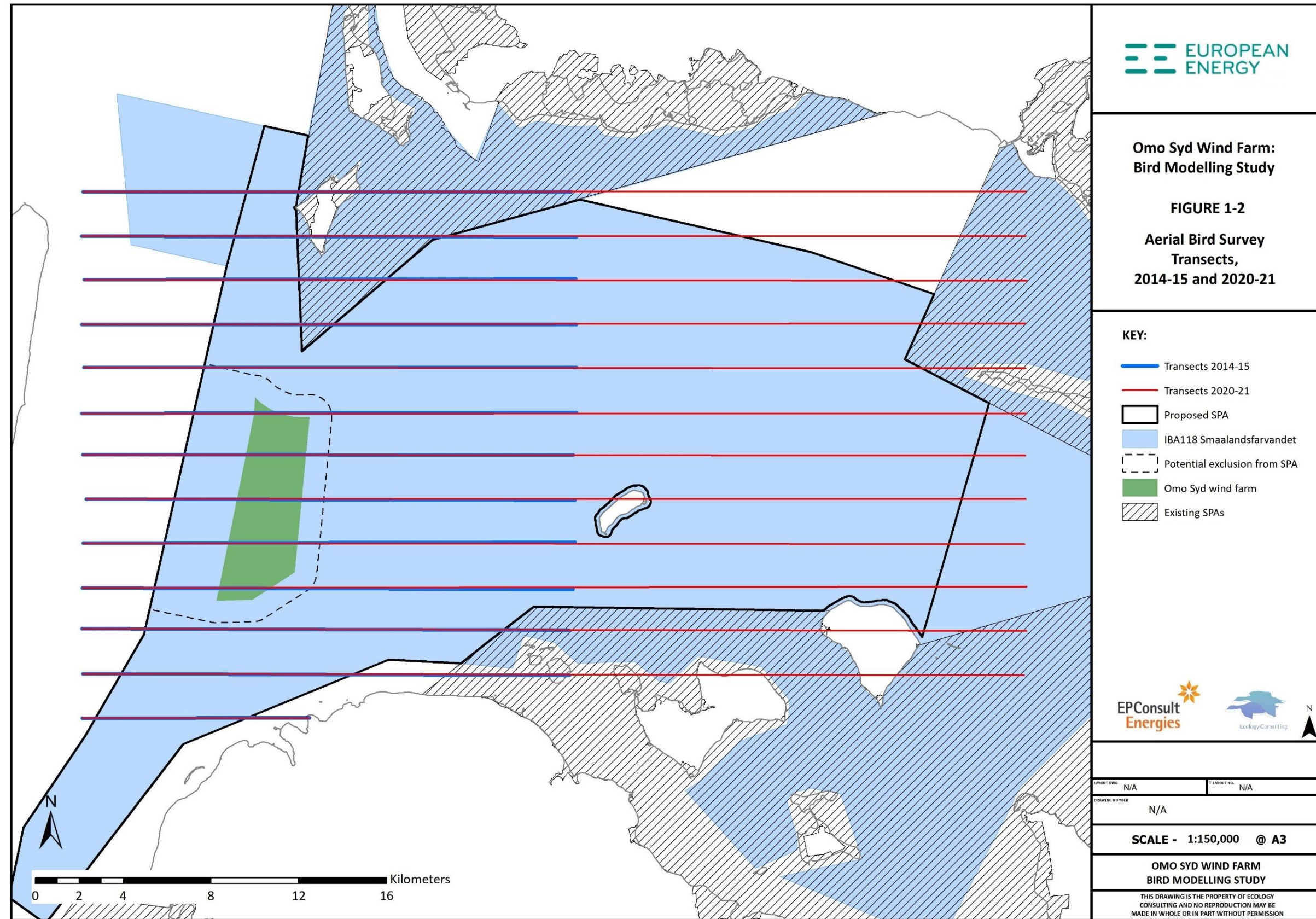

Figure 1-2: Aerial Bird Survey Transects, 2014-15 and 2020-21

2 Phase 1 Baseline Data: Birds

The first phase of the work was to collate and process the available bird survey data to be used in the spatial modelling exercise. This included:

- Assessing the coverage of the baseline bird surveys in relation to the maximum extent of the proposed SPA, to identify the gaps (in space and time).
- Determining an appropriate size for a grid square overlay of the SPA, optimised for the scale of data available on birds and habitats/environmental data. A grid square of 1x1km was chosen for the modelling in line with the spatial scale of the study and the bird surveys. Grid squares were centred on the survey transects.
- Collation of the raw bird survey data and survey effort (transect routes, dates of surveys).
- Standardising the data for survey effort.
- Taking into account the seasonality of use of the area.
- Calculation of an overall value of bird density for grid squares covered by the baseline surveys – expressed as mean count per unit area (with confidence intervals).

Two survey programmes have been undertaken by the developer of the Omø Syd wind farm. Both were carried out by BioConsult, an international leader in seabird aerial survey techniques. The survey transects are shown in Figure 1-2. Surveys comprised:

- 2020-21 - survey area included wind farm site plus buffer and most of the pSPA (a total area of about 1,050km²). Nine surveys were carried out over the whole of this area, at approximately 3-4 weeks intervals between October 2020 and April 2021.
- 2014-15 - carried out to inform the original project EIA. These covered a reduced survey area of 550km² but the same survey methodology and transects as the 2020-21 surveys (within the reduced area). Figure 1-2 shows the transect routes followed in each year. Five surveys were carried out in total, between October and December 2014, and in March and April 2015.

All surveys were carried out as visual aerial surveys to maintain consistency over time and allow comparison with the Danish national monitoring scheme (NOVANA), using a standard survey protocol. Two observers were used, each covering one side of the aircraft. Flight altitude during surveys was standardised at 78m (250 feet) at a cruising speed approximately 185 km (100 knots, Kahlert *et al.* 2000), to enable rapid approach to birds sitting on the sea, causing minimal disturbance but still allowing time for identification. Birds were recorded to three standardised distance intervals out from the track-line taken by the aircraft: 49-174m (band A), 175-459m (band B) and 460m-1km (band C). Observers could not observe a band of width 49 m on either side of the flight track since this was obscured by the body of the plane. The limits of each band were determined using a clinometer which enabled the measurement of predetermined angles below the horizontal measured abeam (at 78m altitude, the 49m cut-off is an angle of 60° from the horizontal, 174m is 25° and 459m represents 10° declination). Position along the transect was recorded by noting the precise time (to the nearest second) at which the bird or flock of birds is perpendicular to the observer using watches synchronised with GPS. The time at which each observation along the transect was made can be converted into a position by interpolating the GPS data and placing observations into a predetermined distance from the track-line according to the band in which the bird was recorded.

No correction was made for diving/submerged birds, so the values should be treated as minimum estimates, but this would not be expected to affect the proportionate distributions (and hence the key conclusions of the report).

The visual aerial surveys raised two specific data issues:

- Declining detectability from the survey platform - birds were recorded to distance bands from the survey aircraft, but this was effectively only two bands for these surveys and so few birds were recorded in band C - only 3% of Common Eider records and zero Red-necked Grebe were recorded in band C during 2020-21, and 6.5% of Common Eider in 2014-15. No Grebes were again recorded in band C in 2014-15.

- Whilst it would be possible to adopt a simple approach and use only the Band A data to calculate bird densities (Diederichs *et al* 2002), this would mean discarding large amounts of data that were recorded in Band B. Options were therefore explored to maximise the use of the data, use the principles of distance sampling to estimate correction factors to incorporate the Band B data as well as that from Band A (though with effectively only two bands DISTANCE software itself could not be used). Distance correction factors were calculated for Band B for each survey, standardising to the same overall density as Band A. Data from Band C was not used in the density estimates (as this comprised only a very small proportion of the data set and was insufficient to generate reliable estimates).
- Identification to species level - whilst Common Eiders were readily recognisable from a survey plane, it is difficult to separate Red-necked Grebe from another grebe species that occurs frequently in this area, Great Crested Grebe. Whilst some observers were able to do this confidently, others recorded only to 'grebe species'.
 - Further examination of the survey data showed that there was a marked seasonal pattern of occurrence of confirmed identifications of these species, that could be used to classify the unidentified records. Overall, from the 2020-21 data, 91% of confirmed Great Crested Grebe records occurred before 15 November, whilst 94% of Red-necked Grebe were seen after this date, so this was used as a cut-off to classify the unidentified records to species.

Older data from the NOVANA monitoring and from the Smålandsfarvandet Offshore Wind Farm proposal (which did not go ahead) were also collated for this study but time constraints (and issues with data temporal and spatial coverage) meant that they could not be included explicitly in the modelling work. There may, however, be an opportunity for further model testing and refinement using those data during the EIA updating exercise. For this current exercise, the 2020-21 data have been used for the initial model building as the most up-to-date baseline and with widest coverage, then that model has been tested with the 2014-15 data over the reduced area that those earlier surveys covered.

3 Phase 1 Baseline Data: Environment

Data on the environmental factors that could affect Common Eider and Red-necked Grebe distribution across the study area were collated and are summarised in Table 3-1. They included:

- seabed sediment type;
- water depth;
- seabed slope;
- seabed current speed;
- seabed suitability index for filter-feeding bivalves (DHI model - Skov *et al.* 2012)
- distance from shore;
- shipping activity (AIS 2016 all-vessel shipping data);
- hunting and hunting-free areas.

All were available across the whole of the study area.

Table 3-1: Summary of environmental data included in the spatial modelling analysis

Environmental Data	Source	Comments
Seabed sediment type	GEUS download	
Index of seabed suitability for filter-feeding bivalves	DHI model (Skov <i>et al.</i> 2012)	Derived from a DHI hydrodynamic/nutrient flow/ecological productivity model that incorporates data on tide, salinity, temperature and nutrient run-off and loadings (Skov <i>et al.</i> 2012)
Water Depth	COWI	Bathymetry by 50m grid
Seabed slope;	COWI	Calculated from bathymetry data to 50m grid
Seabed current speeds	DHI	
Shipping activity	AIS data 2016 (all vessels)	https://www.soefartsstyrelsen.dk/sikkerhed-til-soes/sejladsinformation/download-data/dataset
Distance from shore		Calculated from coastline
Designated hunting areas and shooting-free refuges in the region;		https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=miljoegis-skovdrift

It had been intended to investigate the effect of hunting disturbance as an additional variable in the modelling, but as no quantitative data were available on hunting levels or locations within the proposed SPA, this was not investigated further.

4 Baseline Data Description

4.1 Seabed Sediment Type

The seabed sediment types across the study area are shown in Figure 4-7. The total areas of each habitat within the proposed SPA are given in Table 4-1.

Table 4-1: Seabed sediment type within the study area and within the proposed SPA.

Seabed sediment type	Area (study area) km ²	% of study area
Mud and muddy sand	72	11%
Muddy sand	140	21%
Sand	127	19%
Till/diamicton	338	50%

4.2 Water Depth

The study area bathymetry is shown in Figure 4-8, with deeper areas shown in blue and shallower in red. The range of water depths across the survey area is shown in the histogram in Figure 4-1. Most of the study area was relatively shallow, with only a small area of deeper water, predominantly in the western part of the area (Figure 4-1).

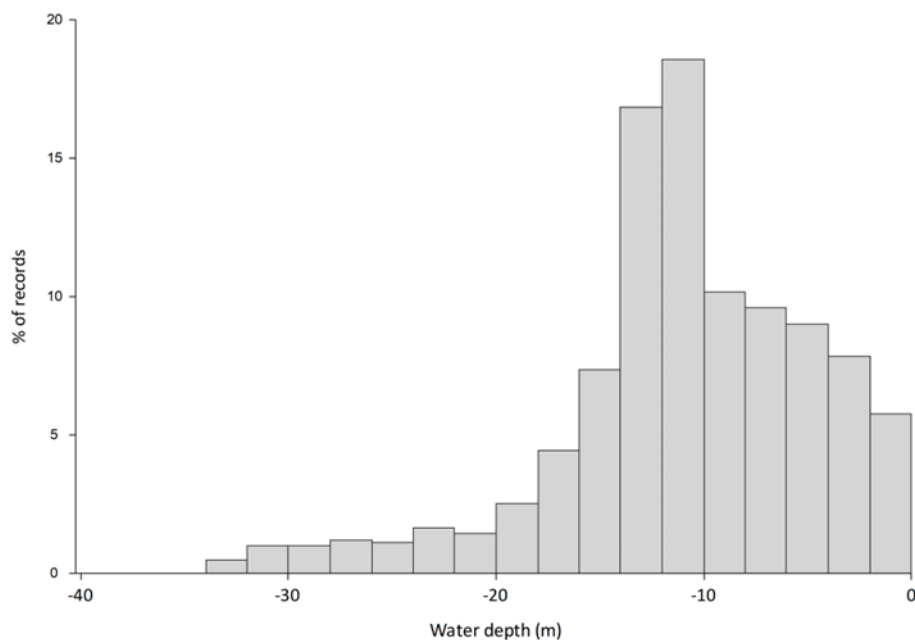

Figure 4-1: Water Depths within the study area

4.3 Seabed slope

Seabed slope was calculated on a 50m grid basis by COWI for input into the modelling. Slopes across the study area are mapped in Figure 4-9. The large majority of the seabed across the study area was flat, with only a small area of areas of higher slope (Figure 4-2).

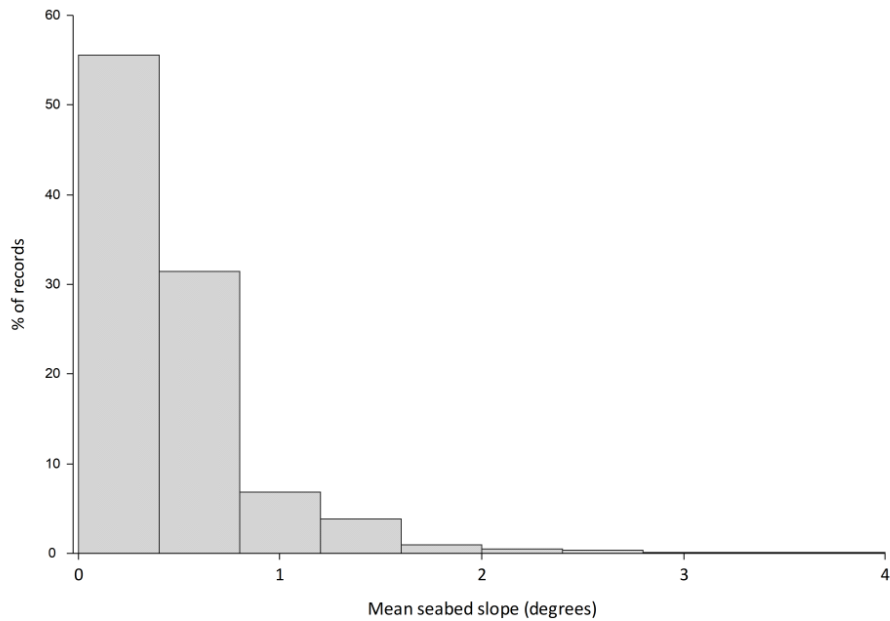

Figure 4-2: Seabed slope within the study area

4.4 Seabed current speed

Figure 4-10 shows the distribution of seabed current speeds within the study area, and these are summarised in Figure 4-3. Most areas had low current speeds, with areas of higher speed largely restricted to the western part of the survey area.

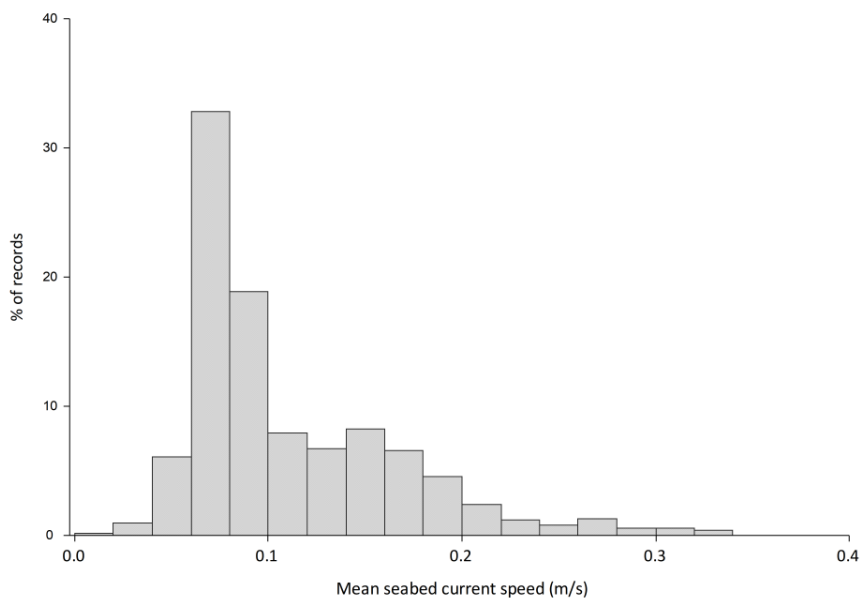

Figure 4-3: Seabed current speed within the study area

4.5 Seabed suitability index for filter-feeding bivalves (DHI)

The seabed suitability index for filter-feeding bivalves from the DHI model (Skov *et al.* 2012) is mapped across the study area in Figure 4-11 and summarised in Figure 4-4. Large parts of the study were classed as very low suitability, with two separate zones of higher suitability (shown in Figure 4-11 as red/orange areas).

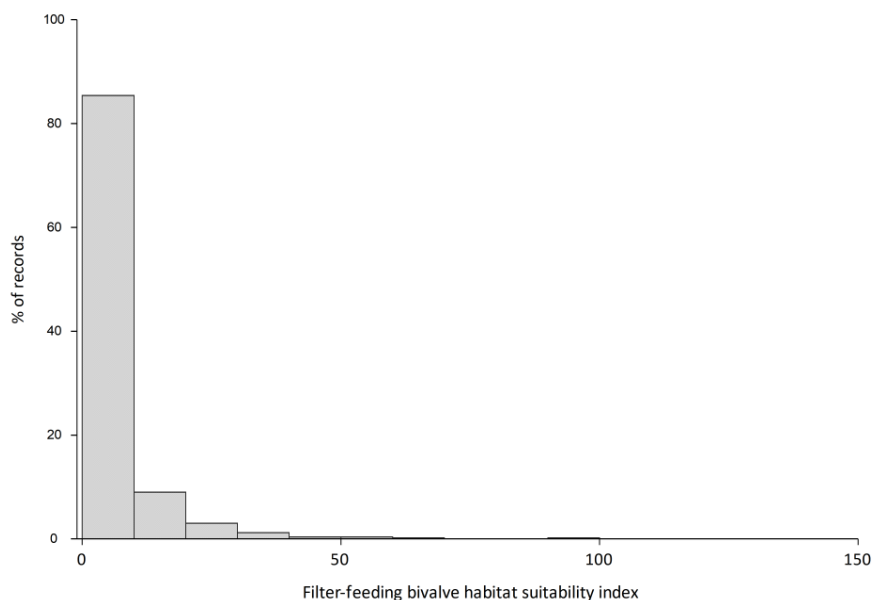

Figure 4-4: Filter-feeding bivalve suitability index (source: DHI) within the study area

4.6 Distance from shore

Figure 4-5 summarises the distribution of distances from the shore across the study area. The most frequent category was within 1km of the shore, and the majority within 5km, up to a maximum of 10km.

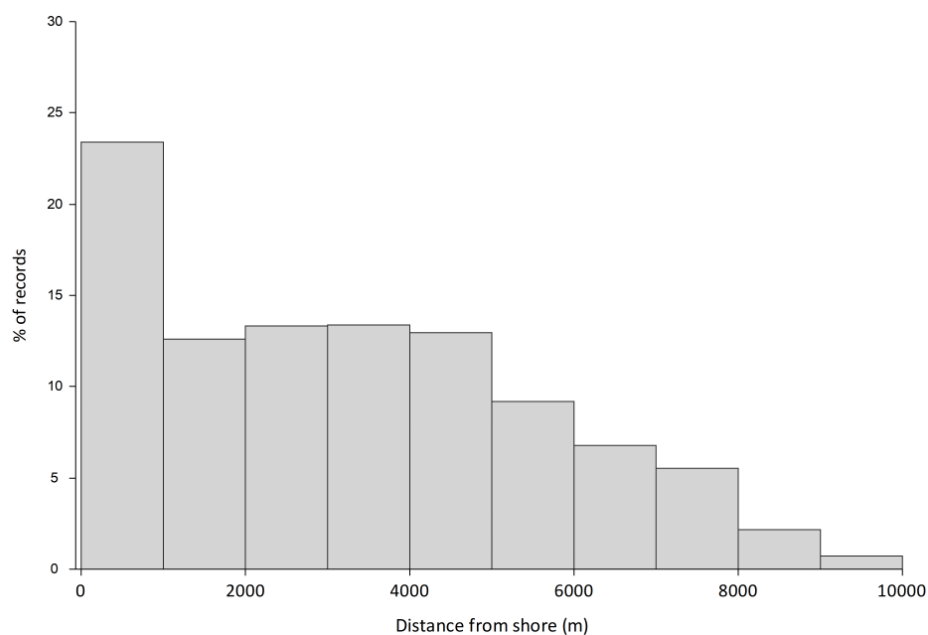

Figure 4-5: Distance from the shore within the study area.

4.7 Shipping activity (AIS 2016 all-vessel shipping data)

Shipping activity within the study area (as determined from the 2016 AIS data) was concentrated within the main shipping channel on the western edge (Figure 5-15 and Figure 4-6), with much less within the proposed SPA.

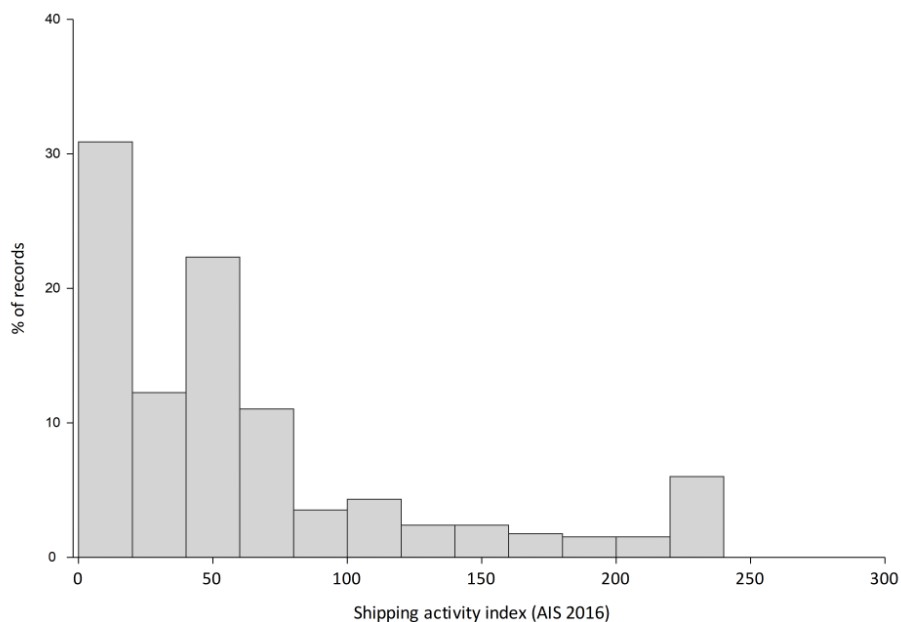

Figure 4-6: Shipping activity levels (source: AIS 2016) within the study area

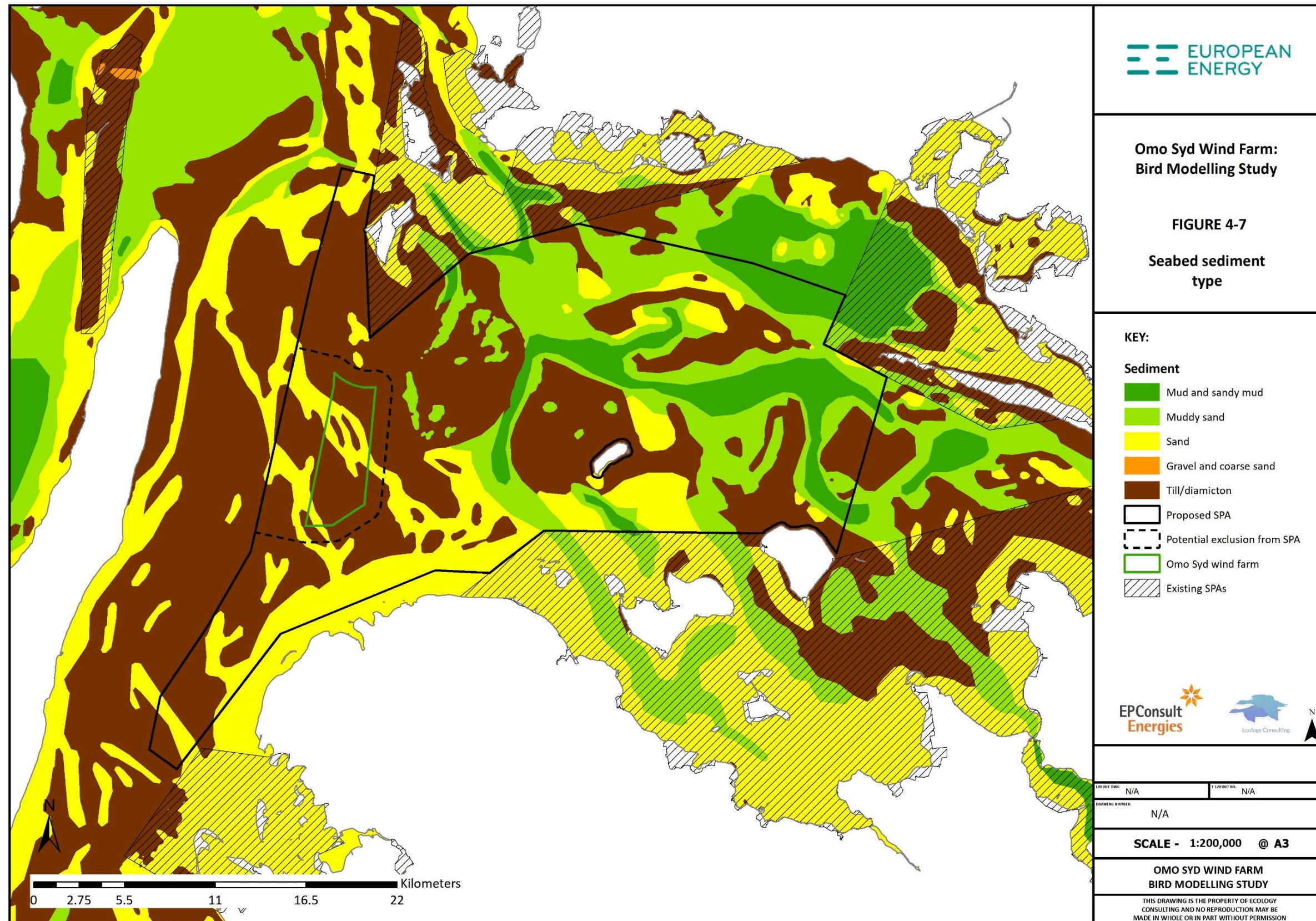

Figure 4-7: Seabed Sediment Type

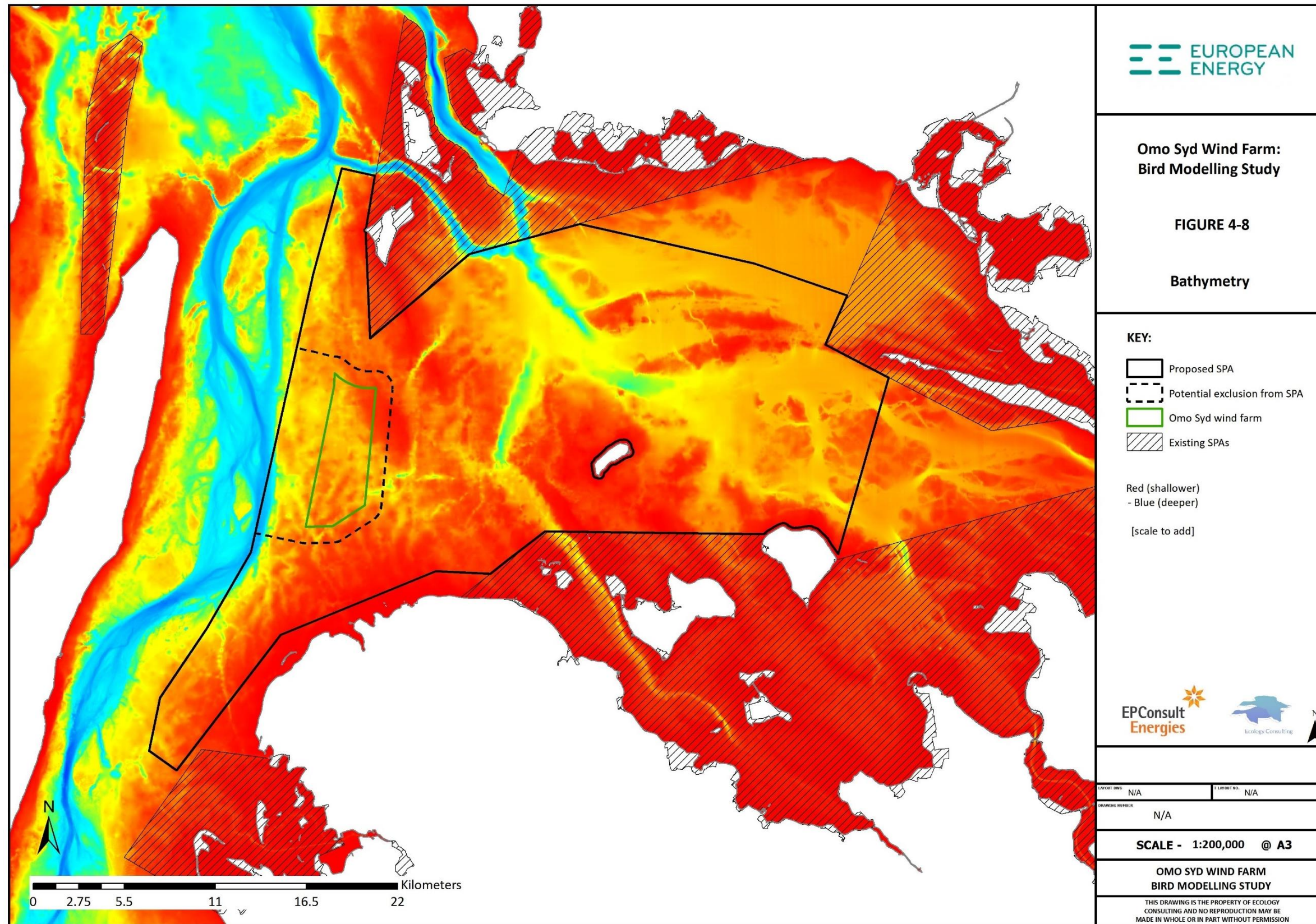

Figure 4-8: Bathymetry

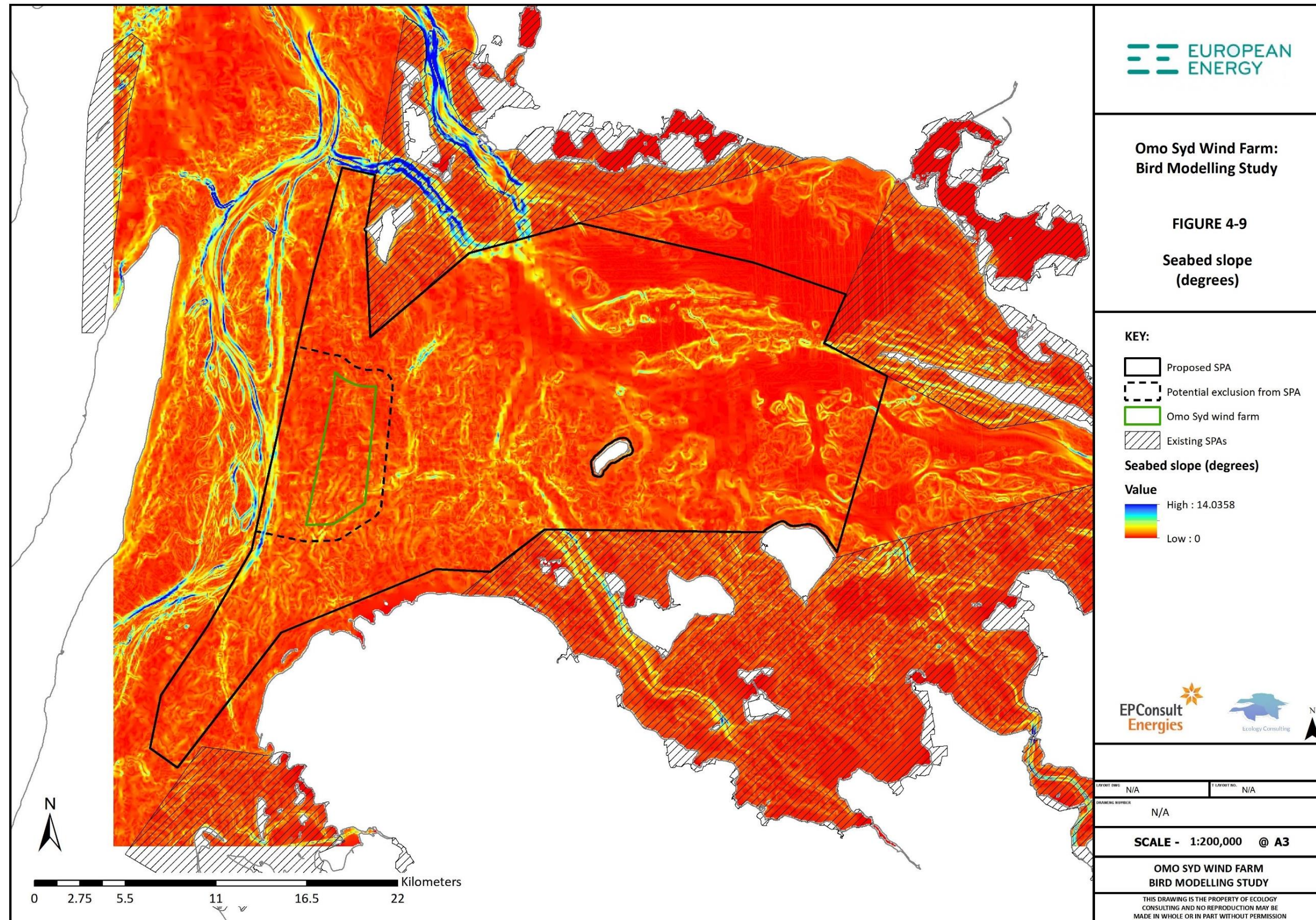

Figure 4-9: Seabed Slope (degrees)

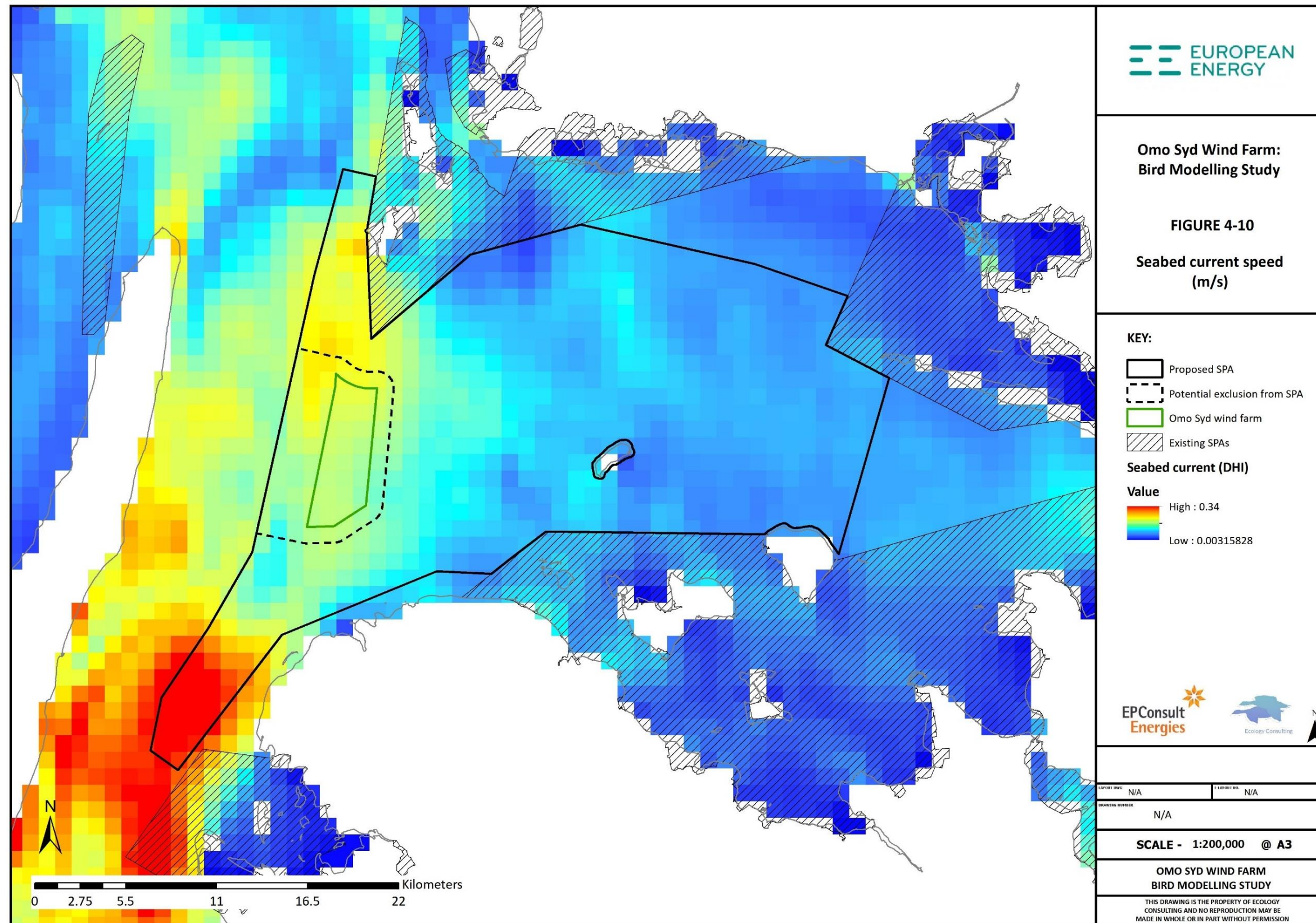

Figure 4-10: Seabed Current Speed (m/s)

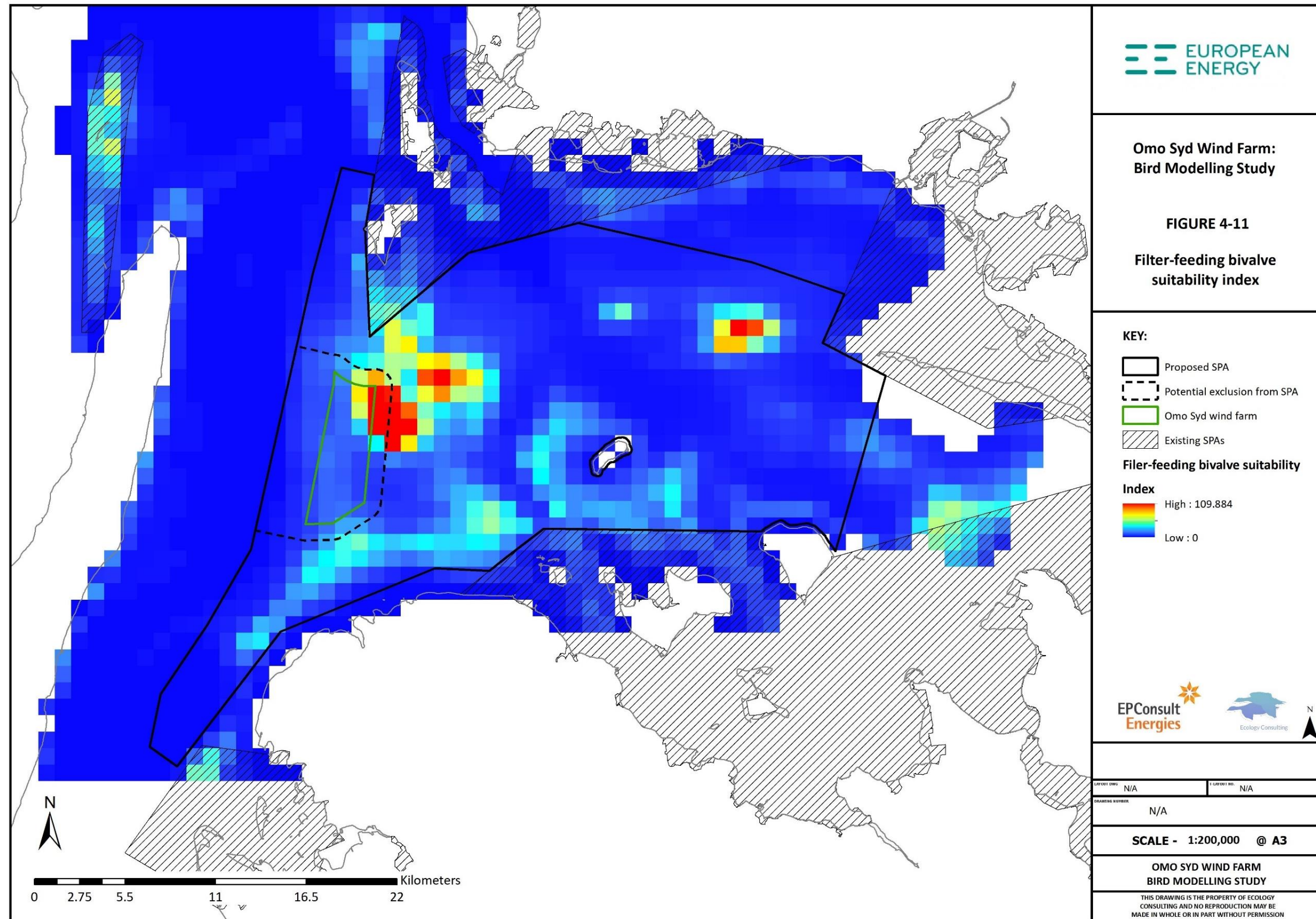

Figure 4-11: Filter Feeding Bivalve Suitability Index

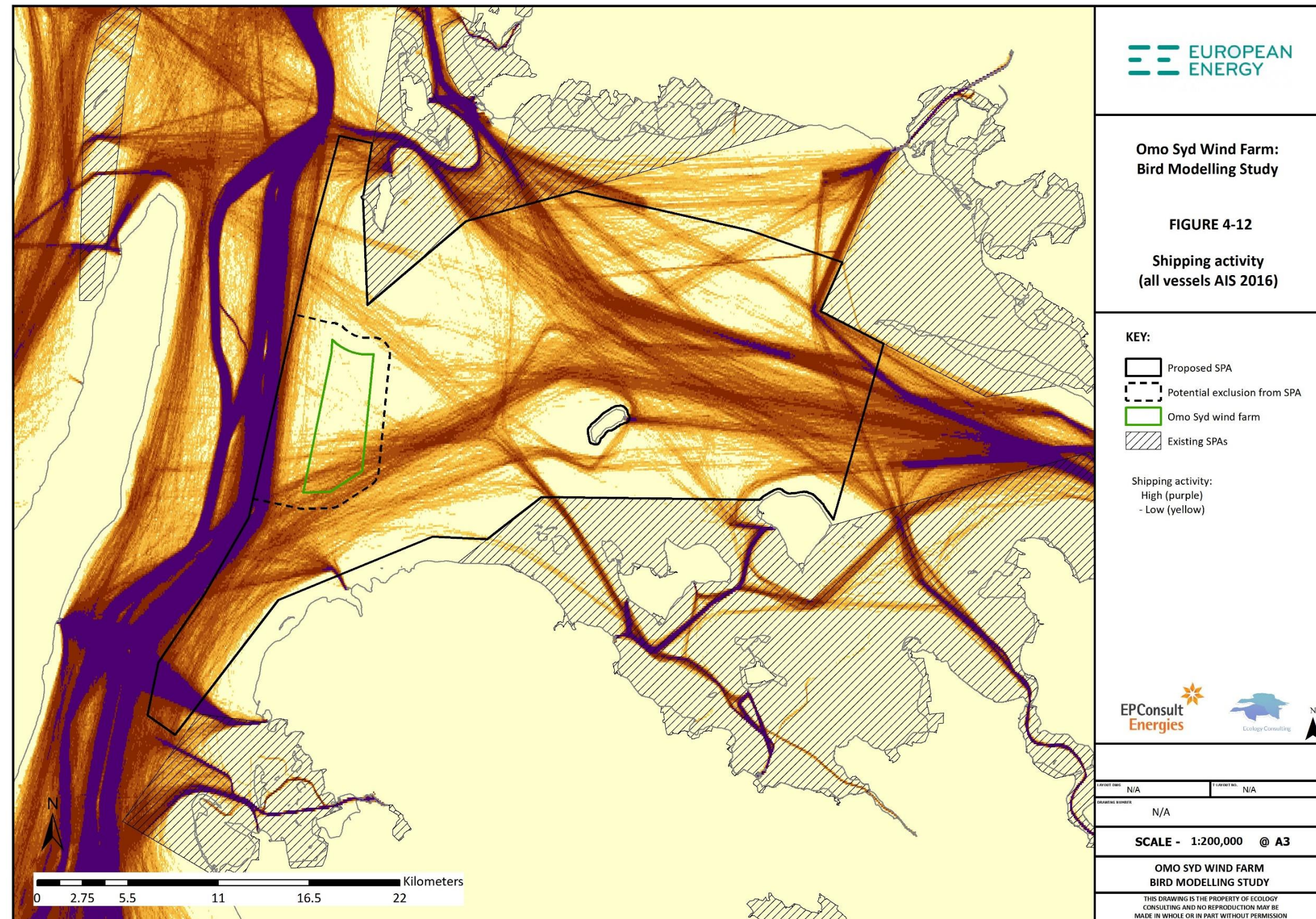

Figure 4-12: Shipping Activity (All Vessels AIS 2016)

5 Phase 2 Developing the Spatial Model

The first stage of the modelling was an initial exploration of the bird densities of each of the two key species (Common Eider and Red-necked Grebe) and each environmental variable.

Figure 5-1 shows the mean (+ standard error) Common Eider density in each of the four main seabed sediment types. The till/diamicton areas held the highest Eider densities, and the mud/sandy mud the lowest, i.e., there were more Eiders on hard substrates. Common Eider densities were statistically significantly different between sediment types (Kruskal Wallis test: $H=15.6$, $p=0.0014$, $n=509$).

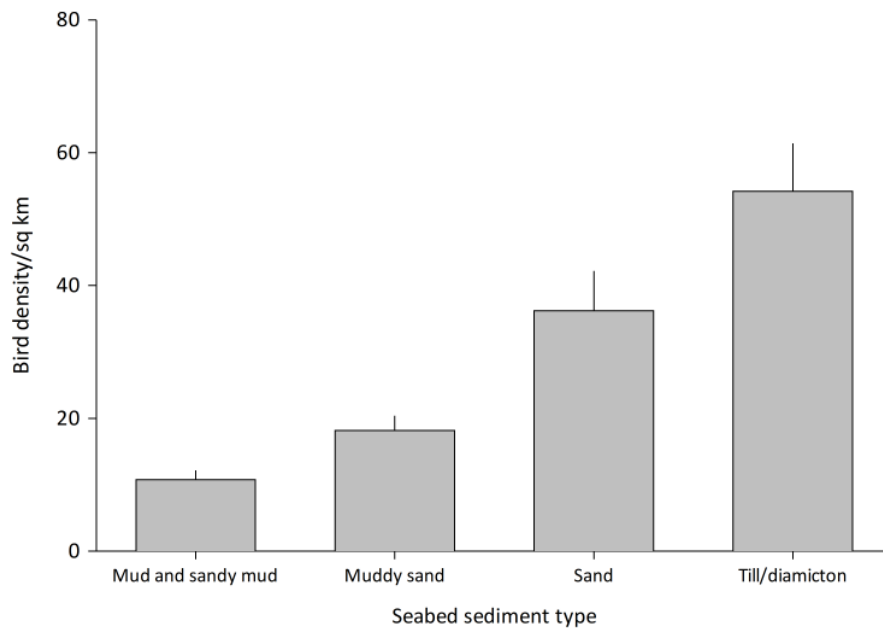

Figure 5-1: Common Eider density across seabed sediment types

There was no clear relationship between Red-necked Grebes density and seabed sediment type (Figure 5-2), with no statistically significant difference (Kruskal Wallis test: $H=6.7$, $p=0.08$, $n=509$).

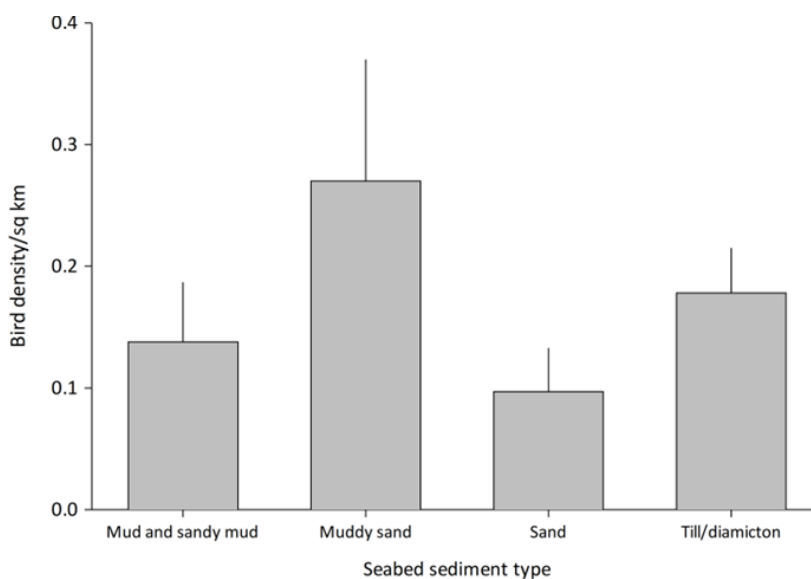

Figure 5-2: Red-necked Grebe density across seabed sediment types

5.1 Water depth

Common Eider densities were higher in shallower water (<10m depth) and lowest below 20m (Figure 5-3). This difference was statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 140.4$, $p < 0.0001$, $n = 509$).

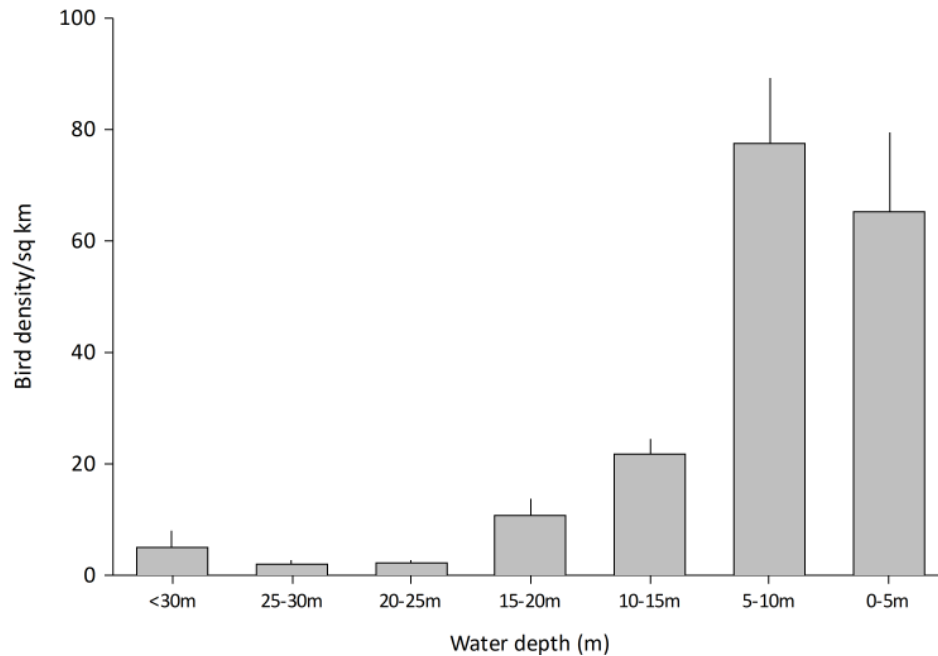

Figure 5-3: Common Eider density and water depth.

Red-necked Grebes were found at reduced density in the shallowest waters (0-5m), and there were no records at all from deeper waters (more than 20m) (Figure 5-4). This difference was statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 27.5$, $p = 0.0001$, $n = 509$).

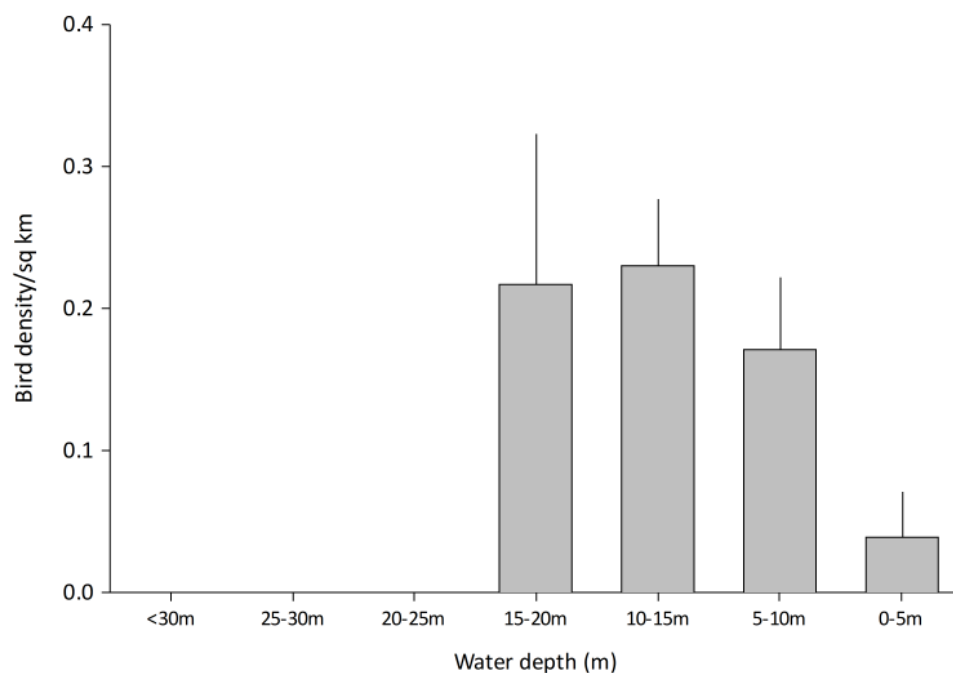

Figure 5-4: Red-necked Grebe density and water depth

5.2 Seabed slope

There was a trend for higher Common Eider densities where seabed slopes were shallower, but this was only a weak relationship. Densities in the 0.25-0.5 degree mean slope zone were significantly higher than those in both flatter and more sloping areas (Kruskal Wallis test: $H = 49.6$, $p < 0.0001$, $n = 509$).

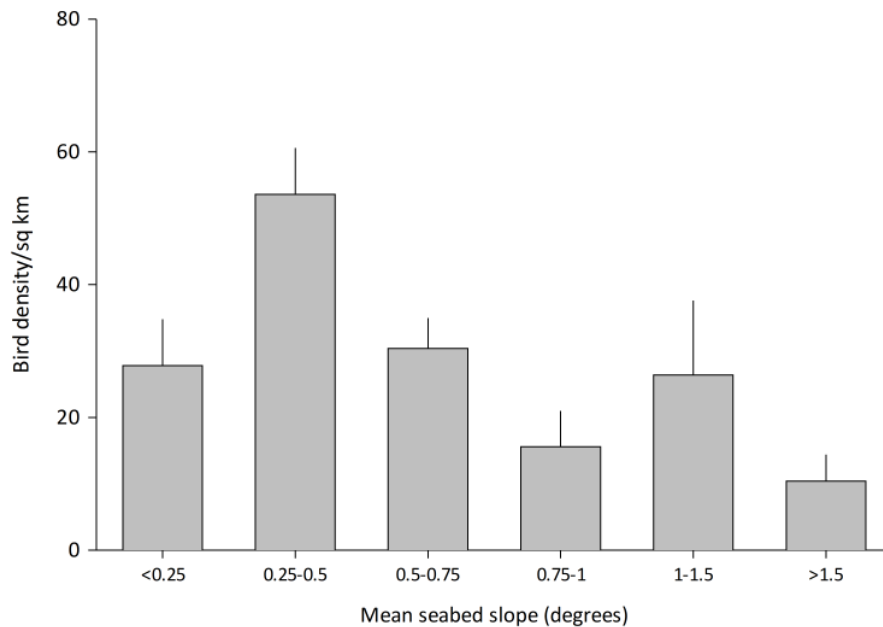

Figure 5-5: Common Eider density and seabed slope

Red-necked Grebe density was also highest in the 0.25 - 0.5 degree class (Figure 5-6), and this was statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 12.5$, $p = 0.028$, $n = 509$).

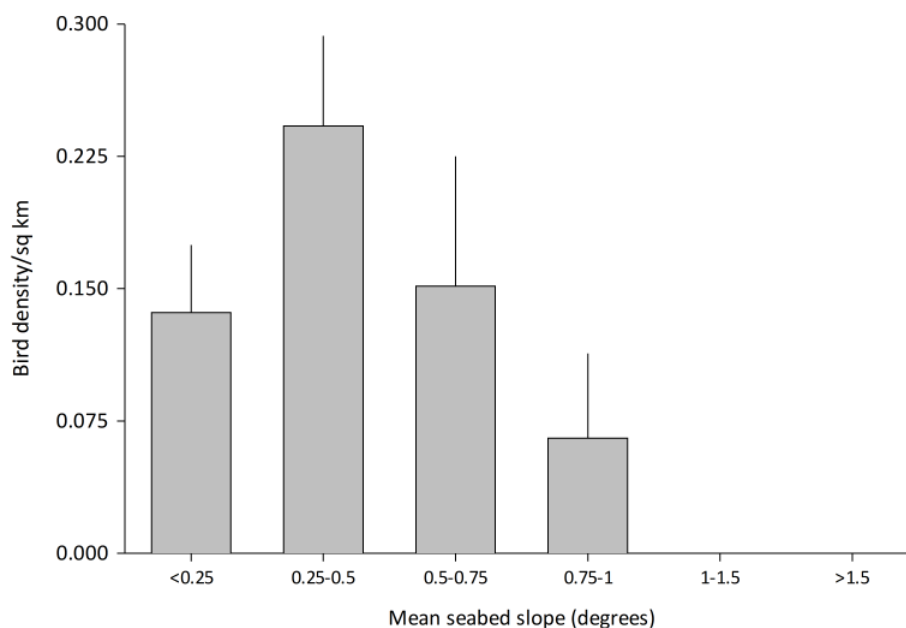

Figure 5-6: Red-necked Grebe density and seabed slope

5.3 Seabed current speed

Common Eider density was generally higher in areas of higher seabed current speed (possibly as a result of the effect of current on food availability/feeding conditions (Kruskal Wallis test: $H = 12.5$, $p=0.028$, $n = 509$), Figure 5-7.

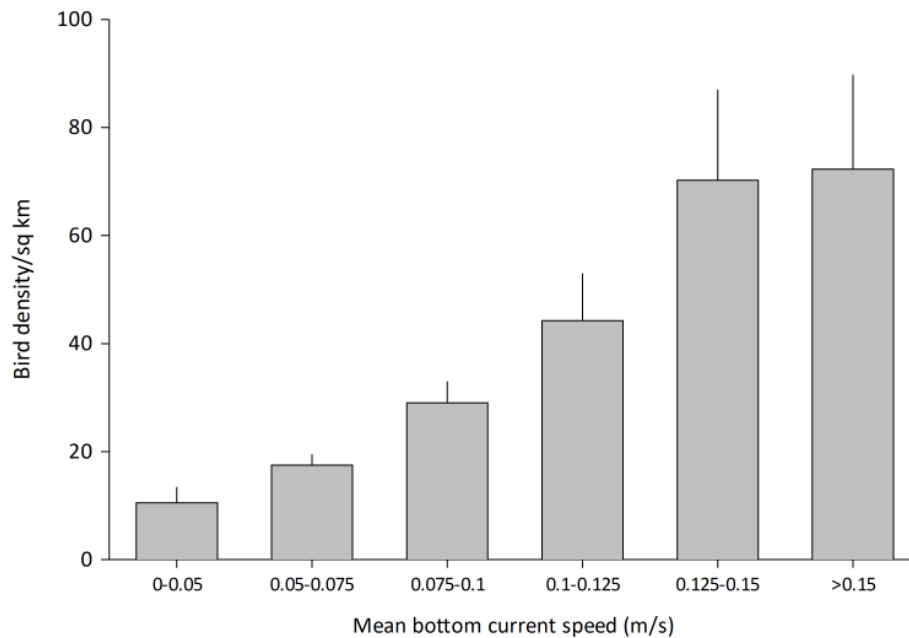

Figure 5-7: Common Eider density and mean bottom current speed

Red-necked Grebe density was generally similar across the range of seabed current speed, though with the notable exception of the mid-range speed class which was significantly higher (Kruskal Wallis test: $H = 14.2$, $p=0.015$, $n = 509$), Figure 5-8.

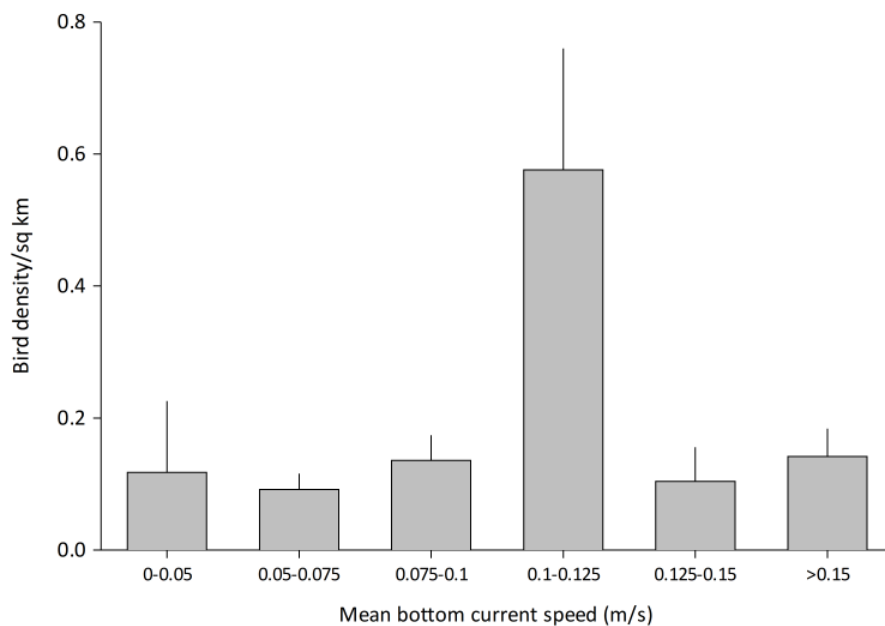

Figure 5-8: Red-necked Grebe density and mean bottom current speed

5.4 Seabed suitability index for filter-feeding bivalves (DHI model, Skov et al. 2012)

Common Eider density was higher in areas with higher DHI filter-feeding bivalve habitat suitability index values (Figure 5-9), a result that was highly statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 161.9$, $p < 0.0001$, $n = 509$), and one that would be expected given that filter-feeding bivalves such as mussels would be likely to form an important part of the Common Eider diet.

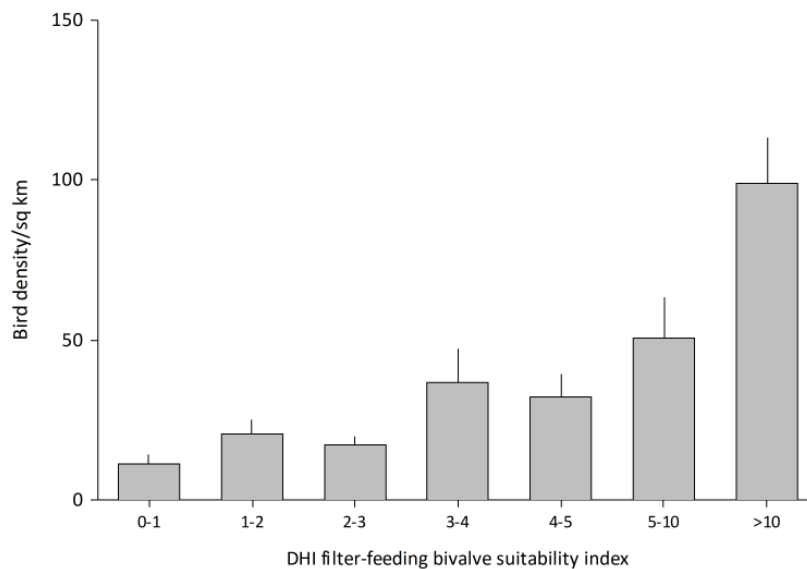

Figure 5-9: Common Eider density and DHI filter-feeding bivalve habitat suitability index

Red-necked Grebe density did not show any clear trends with the DHI filter-feeding bivalve habitat suitability index at lower values (Figure 5-10), with no significant difference between classes (Kruskal Wallis test: $H = 8.4$, $p = 0.21$, $n = 509$) (though this would be expected given that this species feeds predominantly on fish).

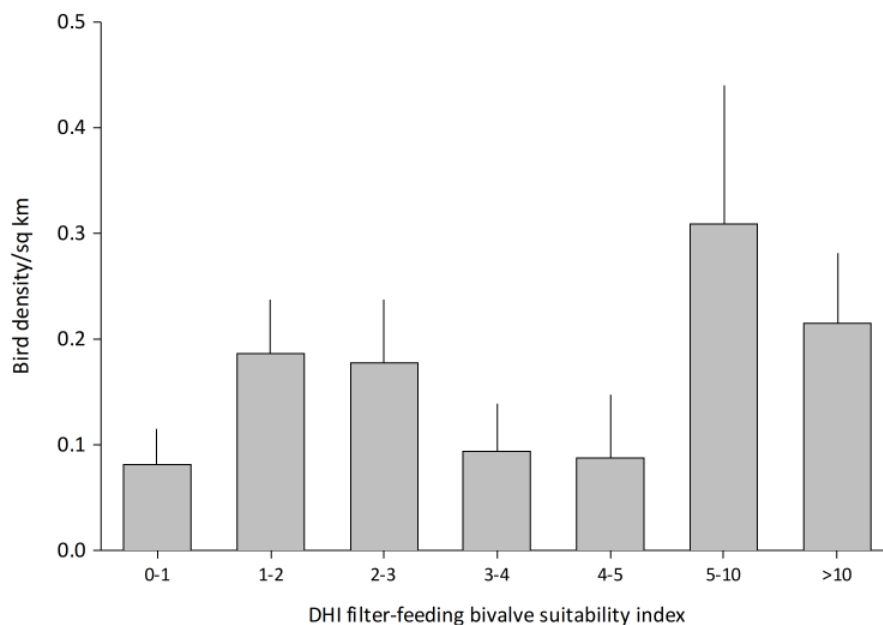

Figure 5-10: Red-necked Grebe density and DHI filter-feeding bivalve habitat suitability index

5.5 Distance from shore

Common Eider densities were higher within 3km of the shore, and also, to a lesser extent in the further (>7km from shore) zone (Figure 5-11). Differences were statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 48.0$, $p < 0.0001$, $n = 509$).

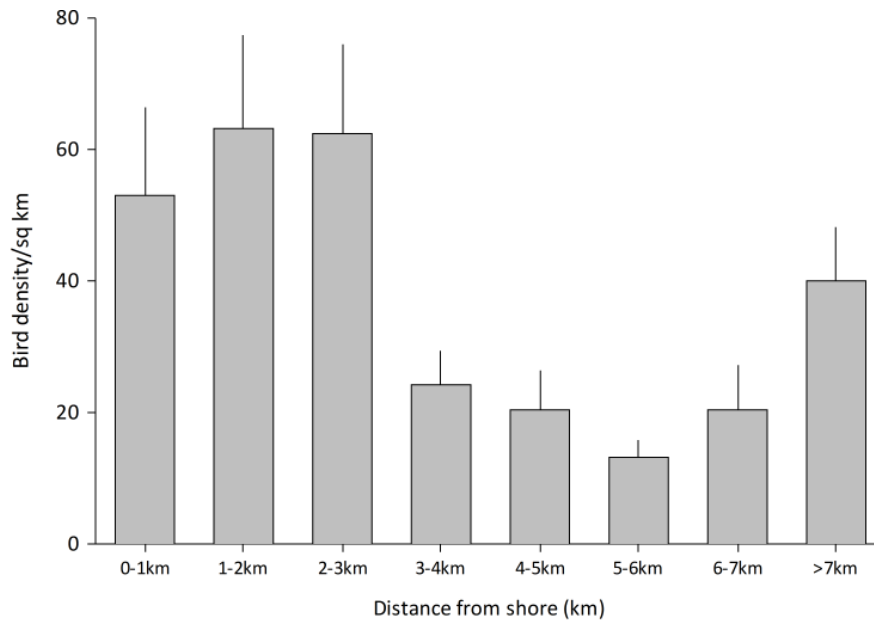

Figure 5-11: Common Eider density and distance from the shore

Red-necked Grebe densities were generally higher further from the shore (Figure 5-12). Differences were statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 25.1$, $p = 0.0007$, $n = 509$).

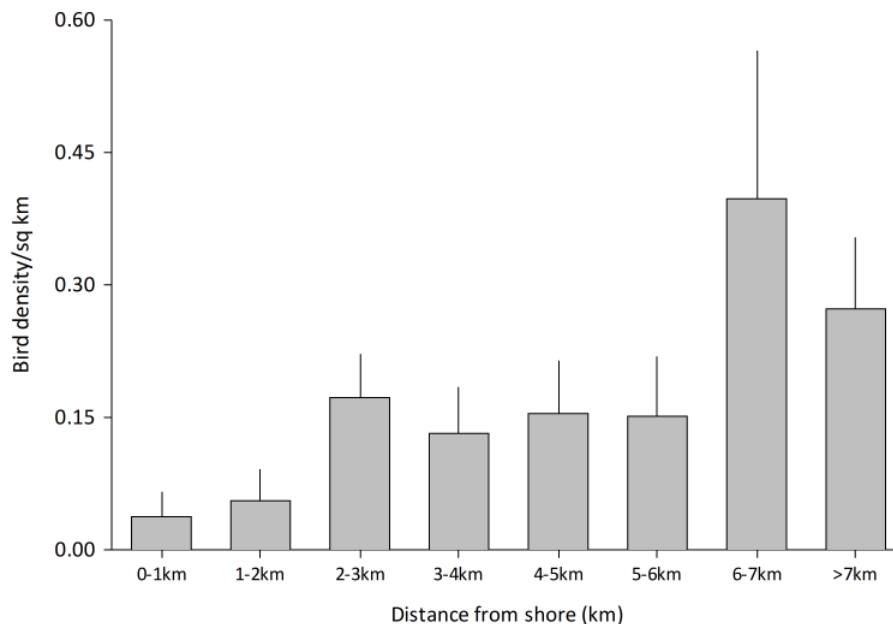

Figure 5-12: Red-necked Grebe density and distance from the shore.

5.6 Shipping activity (AIS 2016 all-vessel shipping data)

Common Eider densities were generally higher in areas of lower shipping activity, particularly in comparison with the highest shipping level (Figure 5-13). Differences were statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 61.9$, $p < 0.0001$, $n = 509$).

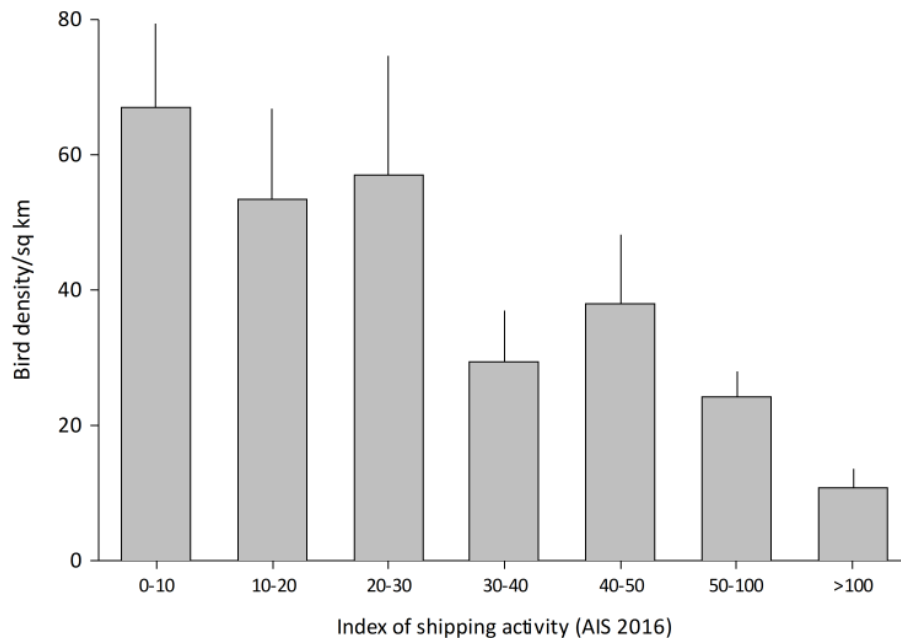

Figure 5-13: Common Eider density and shipping activity index (AIS 2016)

Higher Red-necked Grebe densities were generally found in the mid-range of shipping activity, with fewer at both lower and higher shipping levels (Figure 5-14), but these differences were not statistically significant (Kruskal Wallis test: $H = 7.1$, $p = 0.31$, $n = 509$).

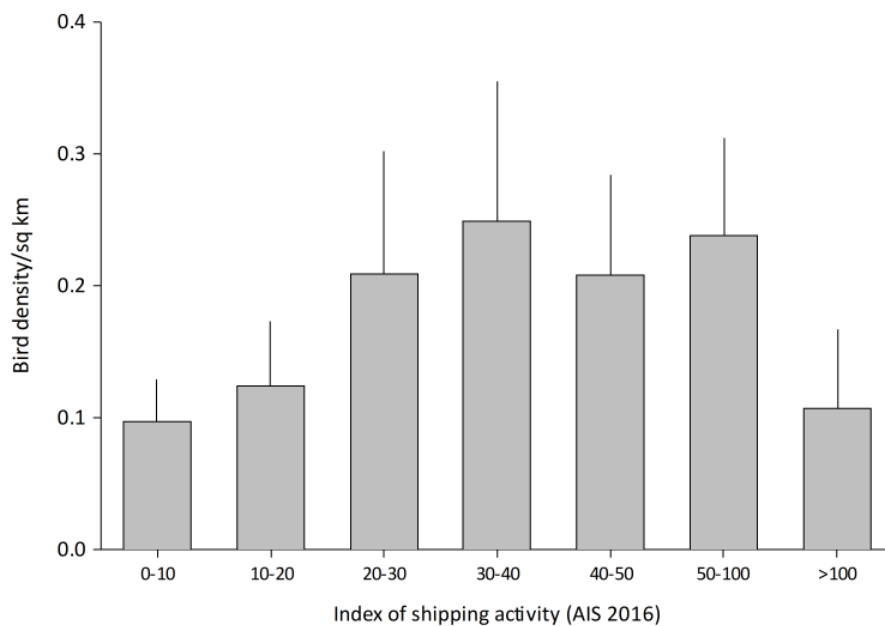

Figure 5-14: Red-necked Grebe density and shipping activity index (AIS 2016)

5.7 Spatial Autoregressive (SAR) Modelling

Spatial Autoregressive Modelling (StataCorp 2021) was used to analyse the bird and environmental data to investigate how Common Eider and Red-necked Grebe abundance was related to these explanatory environmental variables. It enabled the location of each grid square to be included in the modelling to take into account any spatial autocorrelation in the data.

Table 5-1 summarises the results of the SAR for Eider. The model was highly statistically significant overall (with a pseudo-r² of 0.295, and $p < 0.0001$), with the main environmental variables associated with Common Eider density being the DHI filter-feeding bivalve suitability index (strong positive association; coefficient = 1.32, $p = 0.005$), and distance from the shore (with higher Common Eider densities further from the shore; coefficient = -0.0047, $p = 0.015$).

Table 5-1: Summary of the results of the Spatial Autoregressive Modelling for Common Eider

Spatial autoregressive model		Number of obs = 509				
GS2SLS estimates		Wald chi2(10) = 150.96				
		Prob > chi2 = 0.0000				
		Pseudo R2 = 0.2954				
EI_mean_2021	Coefficient	Std. err.	z	P> z	[95% conf. interval]	
EI_mean_2021						
Depth_mean	.7369312	.7817558	0.94	0.346	-.795282	2.269144
Slope_mean	2.554448	8.091822	0.32	0.752	-13.30523	18.41413
DHIFilterFeed_mean	1.322938	.4742779	2.79	0.005	.3933707	2.252506
Current_mean	345.9383	225.5702	1.53	0.125	-96.17116	788.0477
ShoreDistance	-.0046661	.0019229	-2.43	0.015	-.0084348	-.0008973
AIS2016_mean	-.0284401	.047201	-0.60	0.547	-.1209523	.0640721
SedimentClass						
Muddy sand	-2.935428	3.362433	-0.87	0.383	-9.525675	3.654819
Sand	-16.95449	12.11959	-1.40	0.162	-40.70846	6.799479
Till/diamicton	-10.1745	8.404718	-1.21	0.226	-26.64744	6.298449
_cons	7.409122	5.804013	1.28	0.202	-3.966533	18.78478
W_contig						
EI_mean_2021	.6254558	.1658303	3.77	0.000	.3004343	.9504773
e.EI_mean_2021	-.415968	.1706669	-2.44	0.015	-.750469	-.0814669

Wald test of spatial terms: chi2(2) = 14.23 Prob > chi2 = 0.0008

Note: 'EI_mean2021' = mean Common Eider density derived from the 2020-21 survey data; 'Depth_mean' = Mean sea depth; 'Slope_mean' = Mean seabed slope; 'DHIFilterFeed_mean' = mean filter-feeding bivalve suitability index (DHI); 'Current_mean' = mean bottom current speed; 'ShoreDistance' = distance of central point of grid square to shore; 'AIS2016_mean' = mean shipping activity (AIS 2016 data, all vessels), 'SedimentNo' = seabed habitat type, with classes given and tested against 'Mud and sandy mud' baseline; W_contig details the spatial correlation matrix.

The SAR results for Red-necked Grebe are shown in Table 5-2. There was a much weaker relationship between grebe density and the environmental data than there was for Common Eider (with a pseudo-r² value of only 0.033), though the analysis did still identify a statistically significant relationship between grebe density and the DHI filter-feeding bivalve suitability index (a weak negative association; coefficient = -0.00704, $p = 0.004$). The data for Red-necked Grebes were statistically problematic as well, as they contained a high proportion of zero values (82% of surveyed grid squares held zero or Red-necked Grebes).

Table 5-2: Summary of the results of the Spatial Autoregressive Modelling for Red-necked Grebe

Spatial autoregressive model				Number of obs = 509		
GS2SLS estimates				Wald chi2(10) = 63.60		
				Prob > chi2 = 0.0000		
				Pseudo R2 = 0.0332		
RNG_mean_2021	Coefficient	Std. err.	z	P> z	[95% conf. interval]	
RNG_mean_2021						
Depth_mean	.0100775	.0098401	1.02	0.306	-.0092088	.0293638
Slope_mean	-.0195533	.0774475	-0.25	0.801	-.1713476	.132241
DHIFilterFeed_mean	-.0070359	.002432	-2.89	0.004	-.0118026	-.0022692
Current_mean	.7270698	.6814129	1.07	0.286	-.6084749	2.062614
ShoreDistance	9.14e-06	.0000123	0.74	0.459	-.000015	.0000333
AIS2016_mean	.0007597	.0007378	1.03	0.303	-.0006864	.0022058
SedimentClass						
Muddy sand	.0530355	.0892147	0.59	0.552	-.1218222	.2278932
Sand	-.1312287	.0951864	-1.38	0.168	-.3177906	.0553332
Till/diamicton	-.0702287	.0897957	-0.78	0.434	-.246225	.1057675
_cons	-.3485771	.1064883	-3.27	0.001	-.5572903	-.1398639
W_inv						
RNG_mean_2021	3.233291	.7353747	4.40	0.000	1.791983	4.674599
e.RNG_mean_2021	-1.557351	1.34616	-1.16	0.247	-4.195777	1.081074

Wald test of spatial terms: chi2(2) = 19.67 Prob > chi2 = 0.0001

5.8 Model Validation

The outputs from these models were tested initially against the 2020-21 data, to compare the model predictions with the observed densities of each species. A further independent test of the predictions was carried out with the 2014-15 data, to see how the model predictions compared with the observed densities in that winter (only the 2020-21 data were used in the model development), though this could only be carried out for the reduced survey area that was covered in that year.

Both the 2014-15 and the 2020-21 survey data were strongly correlated with the predicted densities for Common Eider ($r_s = 0.44$ and $r_s = 0.49$ respectively, $p < 0.0001$ and $n = 509$ in both years). The predicted values from the model matched well to the observed survey data, validating the model predictions.

For Red-necked Grebe the SAR model predictions were a poor fit for both the 2014-15 ($r_s = -0.089$, $p = 0.05$, $n = 509$) and the 2020-21 data ($r_s = 0.082$, $p = 0.07$, $n = 509$), showing no statistically significant correlation. The predicted values did not match well to the observed survey data, indicating that the model predictions were not reliable for this species. This means that the model cannot be used to produce reliable predictions of Red-necked Grebe densities outside the areas surveyed.

As a reliable model has been produced for Common Eider, this has been used to construct a density surface model, using a combination of the observed data from the 2020-21 surveys (that covered a wider survey area) and filling the gaps with the model-predicted densities. The results are shown in Figure 5-15.

The lack of a statistically reliable model for Red-necked Grebe using the environmental variables to predict grebe density meant that an alternative approach had to be adopted. This was based on the assumption that the surveyed grid squares within each zone were representative of Red-necked Grebe densities across the whole of each zone. Population estimates and bird densities were calculated directly from the survey

data (including correction for distance sampling where data had been collected across more than a single distance band, as in the main analysis above). The Red-necked Grebe densities (derived directly from the 2020-21 aerial surveys, hence the gaps in coverage) are mapped in Figure 5-16.

Further analysis of the Red-necked Grebe data was undertaken to test if their numbers were consistent in areas between years. If that were the case, then the grid square densities from the two years (2014-15 and 2020-21) would be expected to be correlated. There was statistically significant correlation between Red-necked Grebe densities in 2014-15 and 2020-21 ($r_s = 0.16$, $p = 0.002$, $n = 507$), suggesting that they were showing some preference for similar areas between years, but this relationship was weak, probably reflecting variability in their primary food resource (fish).

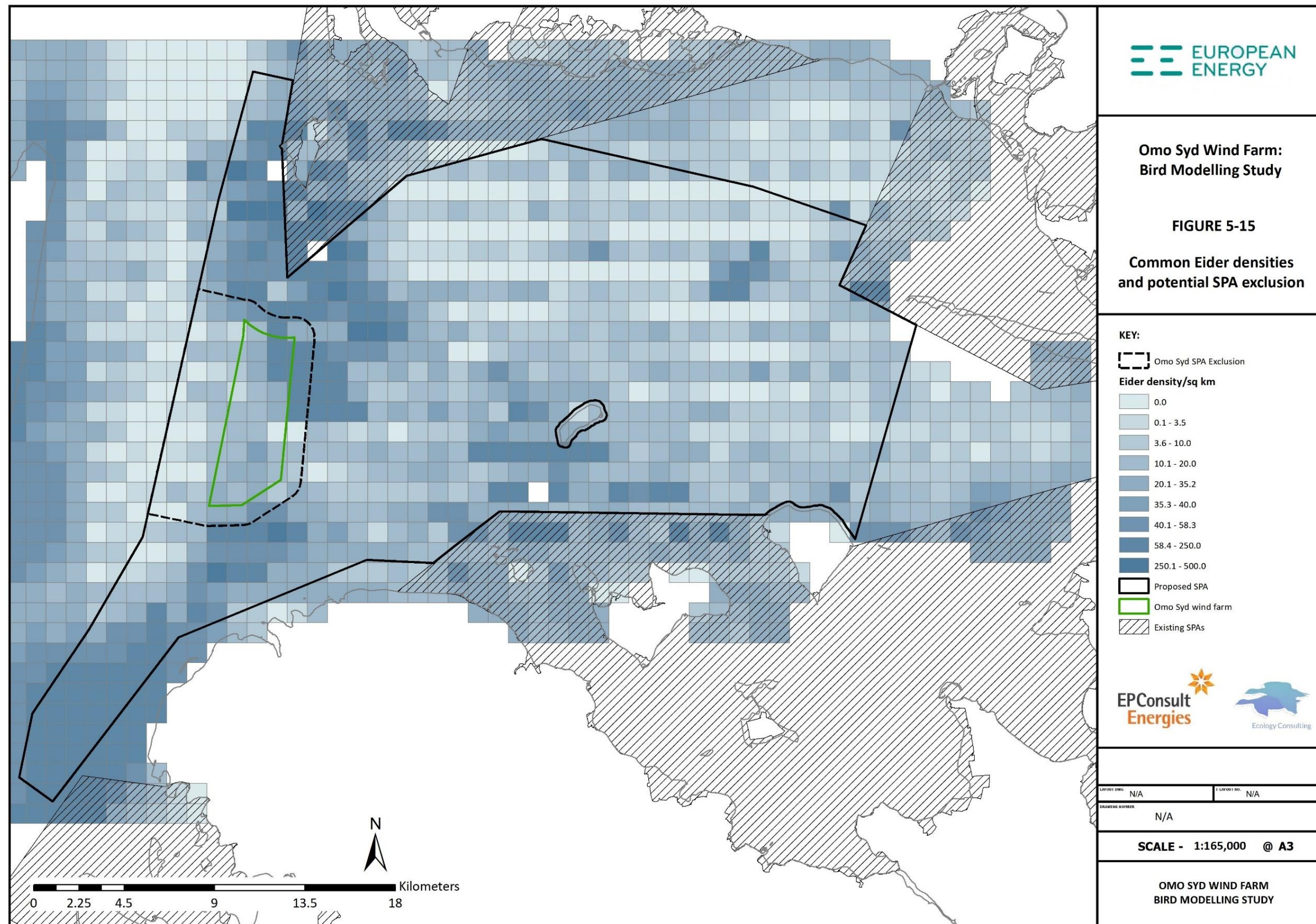

Figure 5-15: Common Eider: density surface model

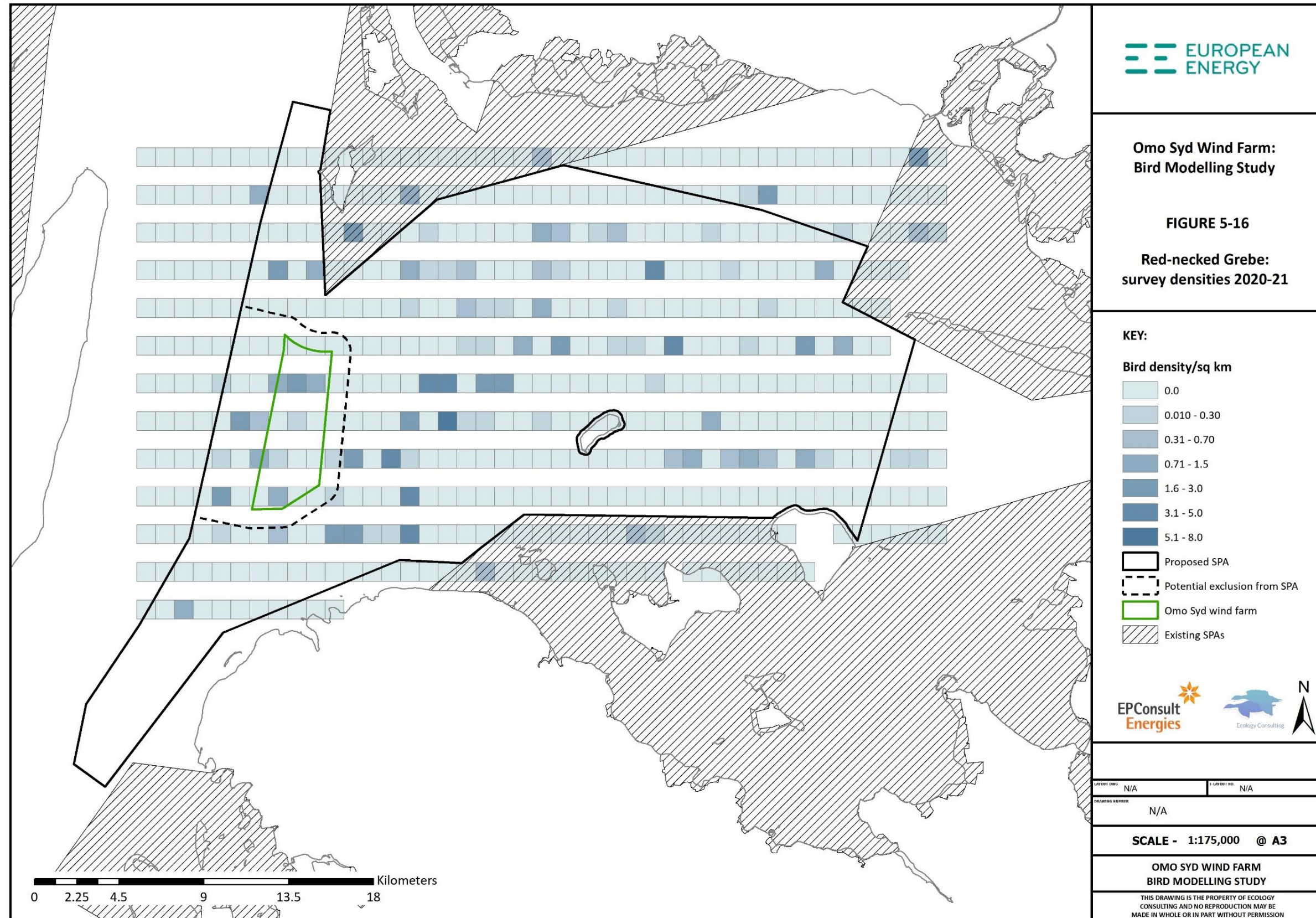

Figure 5-16: Red-necked Grebe: survey densities 2020-2021

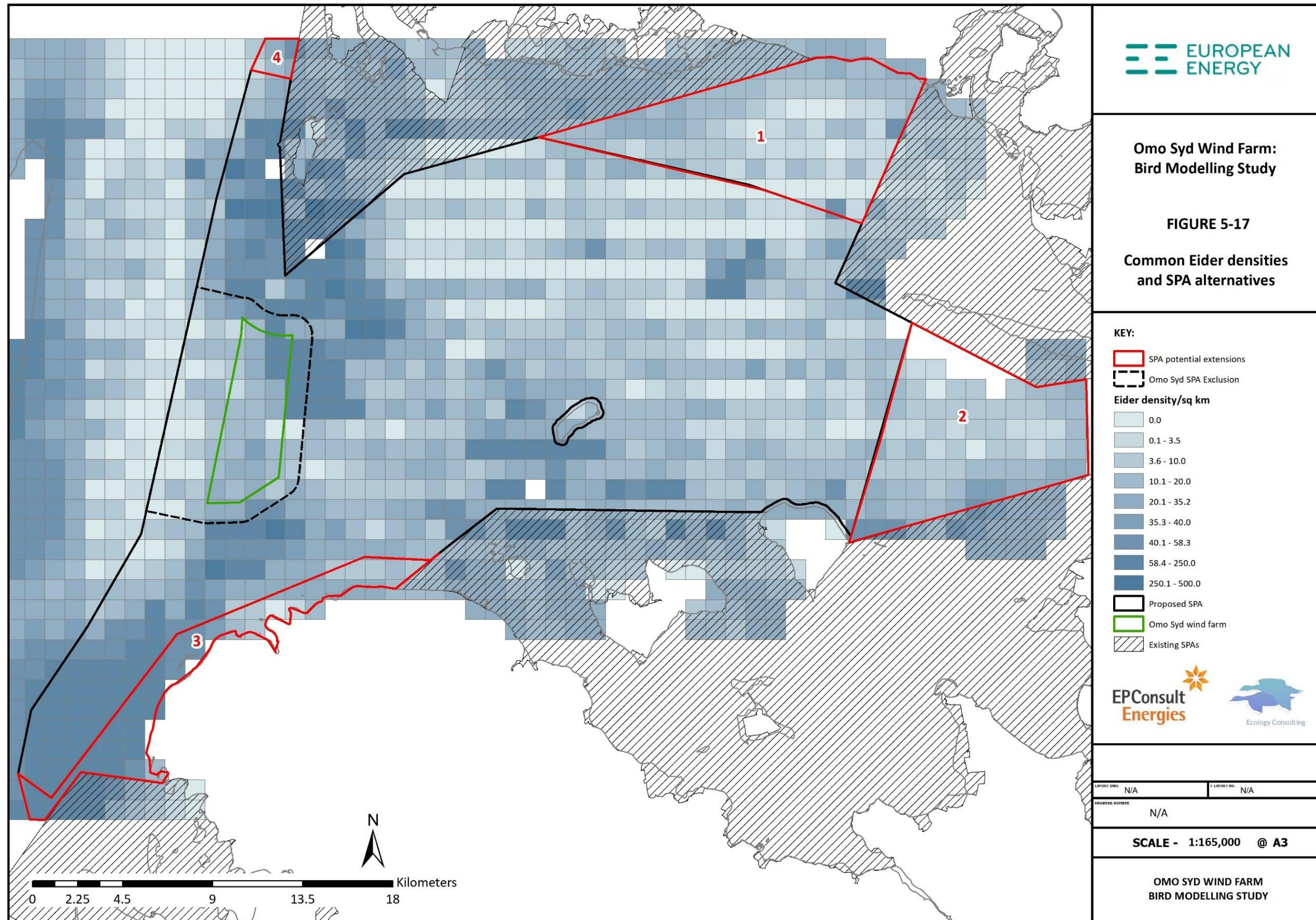

Figure 5-17: Wind farm options and possible SPA exclusion zones

6 Phase 3: Application of the spatial model to test the SPA alternatives

The spatial model was used to derive robust population estimates and measures of overall bird use for the proposed Special Protection Area (pSPA), and for an alternative area with the Omø Syd wind farm excluded from the pSPA. The excluded area also included a 1km buffer around the wind farm, incorporated to avoid the possibility of disturbance effects into the SPA. Additional potential SPA extensions were also investigated to see if they might offset the negative effect of the exclusion area on the SPA.

Three SPA options were therefore considered:

- Option 1 - SPA as current proposed boundary
- Option 2 - SPA with exclusion area around current wind farm location;
- Option 3 - SPA with exclusion area and alternative potential SPA extension areas..

These options are mapped in Figure 5-17.

The aim of this phase of the work was to determine how many Common Eider and Red-necked Grebe each of the SPA alternatives would support, and hence what the proportionate reduction would be in the SPA Eider and Red-necked Grebe populations for the Option 2 and Option 3 alternatives.

The modelling data were also used to determine whether removing the wind farm area from the SPA makes a material difference to the overall quality of the SPA, in terms of its ability to achieve its threshold population and to deliver and maintain its conservation objectives (for each of the two alternative options).

The contribution from each of the four possible extension areas is shown in the Table.

Table 6-1 summarises the modelled Common Eider population sizes and densities within the pSPA options. The key comparisons are the Common Eider populations for each of the options, and the proportionate change that this represents from the current pSPA. Option 2, with the wind farm and a 1km buffer excluded from the SPA would result in a reduced total SPA mean population (20,711 compared with 22,531), but this would still represent about 91.9% of the current pSPA.

The alternative Option 3 with the wind farm exclusion but also with four potential extensions to the SPA gave a predicted net gain to the Common Eider SPA population, with the updated SPA predicted to hold a mean population of 23,960 (106.3% of the current pSPA). The contribution from each of the four possible extension areas is shown in the Table.

Table 6-1: Common Eider population estimates and densities for each of the SPA options

Option	Mean population	Mean density	Sample size	% current pSPA
Option 1: current pSPA	22,531	33.3	677	100%
Option 2: pSPA with Omø Syd Wind Farm exclusion	20,711	34.2	605	91.9%
Effective loss	1,820		72	-8.1%
Extension 1 gain	766	9	81	+3.4%
Extension 2 gain	908	19	77	+4.0%
Extension 3 gain	1,500	43	35	+6.7%
Extension 4 gain	75	22	3.4	+0.3%
Total potential gain (1-4)	3,249			+14.4%
Option 3: All extensions combined + Option 2	23,960	33.6	712	106.3%

Table 6-2 summarises the estimated Red-necked Grebe population sizes and densities within the three pSPA options. As for Common Eider, the key comparisons are the Red-necked Grebe populations for each

of the three options, and the proportionate change that this represents from the current pSPA. Option 2, with the wind farm and a 1km buffer excluded from the SPA would result in a reduced total SPA population (145 compared with 165), which would represent about 87.9% of the current pSPA.

For reference, the threshold of international importance given in the pSPA documentation (Petersen *et al.* 2016 and 2019) for Red-necked Grebe is 500 (though with the flyway population estimated at 30,000-45,000). The Red-necked Grebe populations derived from the recent aerial surveys fall well below this threshold. Option 2 reduced the grebe numbers to 87.9% of the current pSPA levels. From the information provided in Petersen *et al.* 2016, 2019 and 2020, it appears to be being suggested that ship-based surveys produce rather higher populations estimates for this species (with about 1,110-1,900 individuals reported from surveys in 2014). With problems of species identification and this apparent under-recording of this species from aerial surveys, it is difficult to draw any firm conclusions for Red-necked Grebe, though the available evidence would suggest that the additional exclusion areas would reduce the grebe numbers supported within the SPA by 12.1%.

Table 6-2: Red-necked Grebe population estimates and densities for each of the SPA options

Option	Mean count	Mean density	Standard error	Sample size	% current pSPA
Option 1: current pSPA	165	0.244	0.042	677	100.0%
Option 2: pSPA w/o current Omo Syd WF	145	0.240	0.046	280	87.9%

The possible SPA extensions have the potential to support small numbers of Red-necked Grebe, and probably sufficient to offset the reduction from excluding the wind farm from the SPA (given the large overall total area in comparison with the area lost to the exclusion), but it was not possible to quantify this using spatial modelling, as the model was not sufficiently reliable (primarily due to the limitations of the baseline data).

7 Summary and Conclusions

This study has provided a quantitative comparison of the numbers of the two qualifying species (Common Eider and Red-necked Grebe) within the two SPA option areas that were being investigated: (a) the current proposed designation, and (b) an alternative designation with the wind farm and a buffer excluded from SPA. A third option was also identified during the study, with the wind farm exclusion and four possible SPA extensions also considered to offset the effect of the exclusion area.

Analysis of the aerial bird survey data has enabled bird densities to be estimated across the survey area, and, for Common Eider, this has been developed with a spatial autoregression model to predict bird densities in areas of the SPA that have not been surveyed (on the basis of a range of environmental variables including the suitability of the seabed conditions to support filter-feeding bivalves, distance from shore, water depth, current speed, seabed sediment type and shipping activity).

Removing the wind farm area from the SPA (Option 2) made no material difference to the overall quality of the SPA, in terms of its ability to achieve its threshold population and to deliver and maintain its conservation objectives. The SPA would considerably exceed the threshold population of 9,800 individuals for all three options. Comparing the proportionate change in Common Eider populations, the wind farm in its current position (plus a 1km buffer) excluded from the SPA (Option 2) would result in a reduced total SPA population to about 91.9% of the current pSPA. The alternative option with the wind farm exclusion but also the SPA extensions (Option 3) would result in a net gain for the Common Eider SPA population to 106% of the current pSPA. For Red-necked Grebe, Option 2, would result in a reduction to 87.9% of the current pSPA population. Quantification of the benefits of the possible SPA extensions was not possible given the limitations of the baseline survey data, but it is very likely that this combination of exclusion and extension areas would allow the SPA Red-necked Grebe population to achieve its required conservation status (exceeding the threshold for designation and meeting its conservation objectives).

The initial recommendation would be to exclude the current proposed wind farm site and a 1km buffer from the pSPA, as shown in Figure 5-17. This would result in an 8.1% reduction in the SPA Common Eider population, and a 12.1% reduction in its Red-necked Grebe population.

An alternative option was identified, to extend the SPA to include additional areas and offset the reduction from the wind farm exclusion. Four possible SPA extensions were identified, which together could deliver a 6% increase in the SPA population of Common Eider in combination with the proposed wind farm exclusion. Such an approach would also likely offset the reduction in the Red-necked Grebe population within the SPA as a result of the proposed wind farm exclusion.

8 References

Diederichs, A., Nehls, G. & Petersen, I. K. 2002. Flugzeugzählungen zur großflächigen Erfassung von Seevögeln und marinen Säugern als Grundlage für Umweltverträglichkeitsstudien im Offshorebereich. *Seevögel*, 23: 38-46.

Kahlert, J., Desholm, M., Clausager, I. & Petersen, I.K. 2000. Environmental impact assessment of an offshore wind park at Rodsand: Technical report on birds. NERI Report: 86pp.

Petersen, I.K., Nielsen, R.D. & Clausen, P. 2016. Assessment of IBA (Important Bird Areas) in relation to bird protection areas - with particular reference to marine species and areas. Aarhus University, DCE - National Centre for Environment and Energy, 98 pp. - Technical report from DCE - National Centre for Environment and Energy No. 202 <http://dce2.au.dk/pub/TR202.pdf>

Petersen, I.K., Nielsen, R.D. & Clausen, P. 2019. Updated assessment of IBA designations in relation to eight specific marine areas. Aarhus University, DCE - National Centre for Environment and Energy, 80 pp. - Technical Report No. 203 <http://dce2.au.dk/pub/TR203.pdf>

Petersen, IK 2020. Academic contribution regarding. designation of marine bird protection areas. Aarhus University, DCE - National Centre for Environment and Energy, 25 pp. - Note No 2020 | 19 https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2021/N2020_19.pdf

Skov, H. *et al.* 2012. MOPODECO. Modelling of the Potential coverage of habitat forming species and Development of tools to evaluate the Conservation status of the marine Annex I habitats. TemaNord 2012:532. ISBN 978-92-893-2368-0. <http://dx.doi.org/10.6027/TN2012-532>. Nordic Council of Ministers 2012.

StataCorp. 2021. Stata: Release 17. Statistical Software. College Station, TX: StataCorp LLC.

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Jesper Maack (jma@molslinjen.dk), Jette Blendstrup Sørensen (jette@mim.dk)
Fra: Hans-Henrik Simonsen (hhs@molslinjen.dk)
Titel: Høringssvar journalnummer: 2021-1935.
Sendt: 19-06-2021 16:18:00
Bilag: Miljøstyrelsen _høring vedr habitat område vedr Rønne Banke juni 2021.pdf;

Kære Jette Sørensen,
Vedhæftet fremsendes hermed høringssvar fra Molslinjen A/S vedr:

Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) – dateret 29 april 2021.

Med venlig hilsen / Best regards
Hans-Henrik Simonsen
Operationel Chef

Færgevej 7A, 8000 Aarhus C

T. +45 70101418
D. +45 70101418
M. +45 21650787

This message (including any attachments) contains confidential information intended for a specific individual and purpose, and is protected by law. If you are not the intended recipient, you should delete this message and are hereby notified that any disclosure, copying or distribution of this message, or the taking of any action based on it, is strictly prohibited.

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att. chefkonsulent Jette Sørensen
(sendt til: min@min.dk)

Vedrørende Miljøministeriets Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Beskrivelse: Forslaget til ændring af bekendtgørelsen vedrører udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder.

Miljøministeriets Journalnummer: 2021-1935.

Molslinjen skal hermed fremkomme med høringssvar ift ovenstående forslag.

Efter et statsligt udbud overtog Molslinjen med Bornholmslinjen besejlingen af de samfundsbegrundede ruter til Bornholm. I første omgang med en kontrakt frem til 2028. Regeringens beslutning om at give en ny udbyder opgaven og dermed sænke prisen på ture til Bornholm drastisk, havde øjeblikkelig effekt på øen. De første år med Bornholmslinjen oplevede Bornholm to cifrede vækstrater i antal besøgende på øen. Det skabte fornyet aktivitet, økonomi og arbejdspladser på Bornholm.

Succesen var så stor, at det allerede i 2019 blev nødvendigt for Bornholmslinjen at sætte bygningen af verdens største hurtigfærge, Express 5, i produktion for at sikre den fremtidige færges kapacitet til Bornholm. Express 5 er en investering på 620 millioner kroner. Denne investering er gjort for at forbedre den kommercielle færgedrift på parametre som, miljø herunder omstilling til grønne brændstoffer, kapacitet og komfort.

Investeringen gav Molslinjen/Bornholmslinjen en kontraktforlængelse frem til og med 2030.

Molslinjen deler ikke opfattelsen, som det er anført i høringsbrevet side 5, at bekendtgørelsen ikke er erhvervsrettet. Molslinjen mener tvært imod bekendtgørelsen kan have ikke uvæsentlige økonomiske konsekvenser for investeringer og drift, samt påvirke den generelle betjening af øen, med længere overfartstider, større brændstofforbrug og dalende passagerkomfort til følge.

Det stillede forslag til ændring af Habitatbekendtgørelsen kan blive meget problematisk for Molslinjens fremtidige hurtigfærgedrift til Bornholm. I forslaget er der oprettet et nyt fuglebeskyttelsesområde (F129) som dækker hele området omkring Rønne havn. Udpegningsgrundlaget er Havlit anden, men er ikke begrænset til flere andre fuglearter. Naturbeskyttelsesområdet omkring Rønne havn foreslås ligeledes udvidet.

I henhold til Bekendtgørelse om miljøgodkendelse af Hurtigfærger §4 og §5, skal Rederiet påvise at de omkringliggende Natura områder ikke påvirkes af driften, når en ny miljøgodkendelse skal udstedes.

Historisk har Molslinjen oplevet dette ved Sjællands Odde, hvor fuglebeskyttelsesområdet (F94) fra 2012, medførte restriktioner ved nye ansøgninger. I dette tilfælde med krav om stor hastighedsnedsættelse i en distance op til 3000 meter fra Fuglebeskyttelsesområdet. Såfremt det samme forhold bliver tilfældet ved ind- og udsejling fra Rønne havn, hvor ruten går ind i det foreslåede fuglebeskyttelsesområde, så kan det altså betyde at farten skal reduceres i en radius på 3500 meter fra Rønne Havn.

Der indføres derfor et stort incitament for at beholde den eksisterende og allerede godkendte tonnage. Bornholm er i god gænge. Turisterhvervet udvikler sig på øen i samspil med udviklingen på Rønne Havn.

Den udvikling skal understøttes og næres – ikke begrænses og afvikles på grund af begrænset tilgængelighed omkring Rønne Havn. Udviklingen skal også understøttes af den daglige færgedrift, der som øens hovedfærdselsåre og livline skal udvikles sammen med øen

Aarhus den 18 juni 2021

Med venlig hilsen

Molslinjen A/S
Færgevej 7A
8000 Aarhus C

Kontaktperson:
PR- og kommunikationschef
Jesper Maack
jma@molslinjen.dk

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Marc Eskelund (marc@fskpo.dk)
Fra: Hanne Winter (hanne@fskpo.dk)
Titel: Vedr. 2021-1935 høring af fuglebeskyttelsesområder
Sendt: 19-06-2021 18:43:05
Bilag: Fuglebeskyttelsesområder_høringsvar fra FSK-PO.pdf;

Til Miljøministeriet

Se venligst vedhæftede høringssvar.

Hanne Lyng Winter
Biolog & Politisk Rådgiver

FORENINGEN FOR
SKÅNSOMT KYSTFISKERI
PRODUCENTORGANISATION

+45 28109059 | hanne@fskpo.dk | skaansomtkystfiskeri.dk
[Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

TIL MILJØMINISTERIET

19. juni 2021

Vedr. Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

FSK-PO repræsenterer fiskere der fisker med garn, kroge, tejner og snurrevod. Redskaber der betegnes som skånsomme af både DTU Aqua¹ og i reguleringsbekendtgørelsen for fiskeret.

I områder hvor der udelukkende fiskes med skånsomme redskaber ser man at havbunden i højere grad er sund og fiskebestandene større, med en mere naturlig størrelsessammensætninger.

'En grundpille i at sikre et mere bæredygtigt fiskeri og et mere sundt marint økosystem fremadrettet er således ifølge eksperter at: reservere produktive havarealer til fiskeri alene med naturskånsomme redskaber².

I FSK-PO ser vi bekymret på at regeringen mener at man med udpegningen af fuglebeskyttelsesområderne er "i mål" med de 30 % beskyttelse. Vi bakker op om at vi skal værne om de sårbare fuglebestande, men vi mener ikke, at fuglebeskyttelsesområderne er med til at fremtidssikre naturen i havet, hvorfor vi er kritiske overfor at de 30 % nu skulle være opnået med de foreslåede områder.

FSK-PO har derfor af flere omgange foreslået at der oprettes områder til det skånsomme kystfiskeri, som led i at sikre både biodiversitet og fiskeri. Altså flere "Øresundsmodeller". Vi håber at Regeringen vil arbejde videre med denne vision.

Vi er glade for at se at udkastet ikke er erhvervsrettet og at udpegning som fuglebeskyttelsesområde ikke udelukker erhvervsmæssig og anden anvendelse af Natura 2000-områderne. I FSK-PO anerkender vi at garnfiskeriet har risiko for at bifange visse fuglearter.

¹ Gislason, H., Dalskov, J., Dinesen, G. E., Egekvist, J., Eigaard, O., Jepsen, N., Larsen, F., Poulsen, L. K., Sørensen, T. K. & Hoffmann, E. Miljøskånsomhed og økologisk bæredygtighed i dansk fiskeri. DTU Aqua-rapport nr. 279-2014. Institut for Akvatiske Ressourcer, Danmarks Tekniske Universitet. 83 pp + bilag.

² Dinesen L, Bendtsen J, Canal-Verges P, Hansen JLS, Holmer M, Kaiser B, Lisbjerg D, MacKenzie BR, Markager S, Nissen T, Petersen IK, Petersen JK, Richardson K, Roth E, Støttrup JG, Stæhr PAU, Svendsen JC, Sørensen TK, Wisz MS. 2021. Genopretning af marin biodiversitet og bæredygtig anvendelse af havets resurser. Det danske IPBES samarbejde. Grafisk Værksted, Silkeborg

Hvordan garnfiskeriet påvirker fuglebestande er dog ikke i vid nok udstrækning kortlagt. Der er dog lavet undersøgelser af DTU Aqua³ med deltagelse fra FSK-POs medlemmer, og vi henleder til at sådanne undersøgelser udvides, og at man sideløbende arbejder med praktiske løsninger for fiskeriet så de ikke risikere at bifange fugle. Både indenfor og udenfor fuglebeskyttelsesområder.

Der er et politiske ønske om at udbrede det skånsomme fiskeri betydeligt, hvorfor vi mener at tekniske løsninger på evt. bifangster af fugle i garnfiskeriet, frem for udelukkelse er den løsning vi bør arbejde henimod.

I FSK-PO vil vi meget gerne være med til at finde praktiske løsninger sådan at garnfiskeriet kan trives og udvikles.

Vi henviser desuden til vores indsendte høringssvar på havstrategiområderne.

Med venlig hilsen

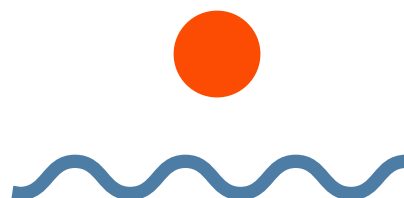
Hanne Lyng Winter, biolog

E-mail: hanne@fskpo.dk

Telefon.: 2810 9059

FSK-PO Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri

www.skaansomtkystfiskeri.dk

³ Gildas Glemarec, Lotte Kindt-Larsen, Louise Scherffenberg Lundgaard, Finn Larsen, Assessing seabird bycatch in gillnet fisheries using electronic monitoring, Biological Conservation, Volume 243, 2020,

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Lisbeth Bjørndal Andersen (lba@mim.dk)
Fra: boh@dn.dk (boh@dn.dk)
Titel: j.nr. 2021-1935 Høring af habitat bekendtgørelsen - ny fuglebeskyttelsesområder
Sendt: 20-06-2021 12:54:30
Bilag: Høringssvar fuglebeskyttelsesområder endelig.pdf;

Miljøministeriet

Danmarks Naturfredningsforening fremsender her høringssvar på habitatbekendtgørelsen.

Venlig hilsen

Bo

Bo Håkansson, Biolog og naturmedarbejder
EU naturbeskyttelse – Jagt og vildtforvaltning, artsbeskyttelse
Medlem af IUCN Danmark
Sekretær for Det Grønne Kontaktudvalg
.....

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Tlf.: 39 17 40 00
Dir.tlf.: 22 27 51 57
mail: boh@dn.dk

.....
Vi ta'r naturens parti.
Støt og meld dig ind på [her](#)

Dato: 20. juni 2021

Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

(MIM j.nr. 2021-1935)

Miljøministeriet har den 26. marts udsendt et udkast til revideret bekendtgørelse i høring frem til 20. juni, som omfatter udpegning af 6 ny eller udvidede marine EF fuglebeskyttelsesområder.

Baggrunden for den foreslåede udpegning er, at ministeriet har bedt Aarhus Universitet om specifikt at forholde sig til relevansen af udpegning af 8 marine områder.

Vi takker for muligheden for at kommentere på udkastet til ny bekendtgørelse og har neden for nogle kommentarer.

Vurdering af kun 8 marine områder er utilstrækkelig

DCE har udarbejdet en [rapport](#) "Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder" (udarbejdet i 2019 men først offentliggjort i 2021).

I Rapportens "Sammenfatning" hedder det

"I maj 2016 rekvirerede Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) en evaluering af baggrunden for forskelle imellem Dansk Ornitologisk Forenings (DOF's) udpegninger af "Important Bird Areas" (IBA'er) i danske farvande og de af Danmark udpegede Fuglebeskyttelsesområder. Rapporten blev leveret til SVANA i juli 2016 i en foreløbig udgave (Petersen m.fl. in prep.). Miljøstyrelsen rekvirerede i juni 2019 en opdatering af ovennævnte rapport for otte specifikke marine områders vedkommende, nemlig følgende: IBA nr. 64 (Flensborg Fjord), IBA nr. 94 (Sejerøbugten og Nekselø), IBA 118 (Smålandsfarvandet), IBA nr. 119 (Nordvestlige Kattegat), IBA nr. 120 (Rønne Banke), IBA nr. 121 (Skagerrak og sydvestlige Norske Rende), IBA nr. 123 (Østlige Tyske Bugt) og IBA nr. 168 (Lille Middelfart grund). Styrelsen beder specifikt om opdatering af det ornitologiske grundlag for disse områder, for så vidt nye data er fremkommet siden sommeren 2016. Styrelsen beder desuden om kortmateriale, der kan understøtte dens videre overvejelser om eventuelle nye udpegninger af Fuglebeskyttelsesområder i de omfattede områder.

Det fremgår således at ministeriet specifikt har bedt om DCEs opdaterede vurdering af 8 specifikke områder. Der foreligger dermed ikke en opdateret vurdering (ifht omtalte DCE [rapport fra 2016](#)) af de mange øvrige IBA'er.

Vi ønsker i den forbindelse at udtrykke både forundring og kritik af, at en rent faglig rapport, der forelå i 2016, ikke er offentliggjort før 2021. At det faglige grundlag er udgangspunktet for en dialog mellem Regeringen og EU Kommissionen kan ikke berettige til hemmeligholdelse af strengt faglige og objektive vurderinger, udarbejdet af en uafhængig forskningsinstitution.

Vi er således opmærksomme på at de 8 områder er udvalgt på baggrund af Regeringens dialog med EU Kommissionen men vurderer, at der kan være fagligt belæg og dermed juridisk behov for at vurdere om yderligere områder må udpeges. Den i 5 år udsatte offentliggørelse afstedkommer derfor blot en forsinket faglig diskussion.

Kvalificeret område udpeges ikke

Udkastet lægger op til at udpege 6 af de 8 fagligt vurderede områder som fuglebeskyttelsesområder.

Vi er uforstående over at konstatere at ministeriet ikke følger de faglige anbefalinger i den rapport DCE har udarbejdet på ministeriets foranledning, ved at undlade at udpege et område, som ud fra DCEs faglige vurdering kvalificerer til udpegning:

IBA 123 Østlige Tyskebugt

I DCEs rapport angives det ([rapportens](#) side 70) om området bl.a. at:

”Sortand forekommer i meget store antal i IBA nr. 123, og området rummer de største koncentrationer af arten i Danmark. Antallene er så høje at området er af international betydning for arten, med regelmæssige forekomster af omkring 20 % af flyway-bestanden for sortand. Udnyttelsen af selve Horns Rev har ændret sig fra 1999 til nu, idet antallet af sortænder på selve revet er steget markant, og revet er nu et vigtigt levested for arten”.

Og

”Tilstedeværelsen af havvindmølleparkerne på Horns Rev påvirker fuglenes fordeling, og det er tidligere estimeret, at vindmøllepark Horns Rev 2 resulterede i en fortrængning af over 10.000 sortænder fra området (Petersen m.fl. 2014). Sortændernes fordeling i området er således betinget af en kombination af levestedets kvalitet og niveauet af menneskelige aktiviteter. **En udpegning af yderligere et Fuglebeskyttelsesområde eller udvidelse af de eksisterende to områder indenfor IBA nr. 123 vil således være relevant og vil i betydelig grad forøge den andel af lommer og sortænder, der registreres indenfor Danmarks Fuglebeskyttelsesområder**”.

Vi anbefaler derfor at man følger DCEs faglige anbefalinger ved at udpege området som fuglebeskyttelsesområde.

IBA 168 Lille Middelgrund

DCE vurderer om området ”IBA 168 Lille Middelgrund” at

”Indenfor selve IBA nr. 168 vurderes der derimod ikke af være regelmæssige forekomster af alk i antal, der kan begrunde udpegning af dette område som fuglebeskyttelsesområde”.

Vi tager denne faglige vurdering til efterretning.

Udpegningsgrundlaget for de 6 områder afspejler ikke DCEs anbefalinger fyldestgørende

Udpegningsgrundlaget for områderne er fuldstændig afgørende, idet alle påtænkte planer og projekter, herunder f.eks. havvindmølleparker, skal konsekvensvurderes i forhold til områdernes specifikke udpegningsgrundlag.

Derfor er det helt centralt, at udpegningsgrundlaget omfatter de arter, som ud fra faglige vurderinger er relevante.

Sammenholdes det påtænkte udpegningsgrundlag med DCEs [rapport](#) "Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder" (udarbejdet i 2019 men først offentliggjort i 2021) fremgår det imidlertid, at ministeriet ikke har fulgt DCEs anbefalinger om, hvilke arter der er faglig begrundelse for at tilføje de respektive områders udpegningsgrundlag. Der er arter, der er "globalt rødlistede" og "europæisk rødlistede", som DCE angiver en faglig begrundelse for at føje til udpegningsgrundlaget, som ikke i udkastet er føjet til udpegningsgrundlaget (havlit og fløjlsand).

Der er ikke efter DNs forståelse i de senere supplerende og opdaterende notater udarbejdet af DCE ([februar 2020](#) eller [marts 2020](#)) ny faglige vurderinger, som måtte kunne begrunde ikke at medtage disse arter på områdernes udpegningsgrundlag.

Der er ikke i udkastet angivet begrundelser for ikke at følge DCEs anbefalinger.

Der er intet til hinder for at sætte forekommende globalt og europæisk rødlistede arter på udpegningsgrundlaget. Og det vil indebære at disse arter omfattes af målsætninger. Derfor er vi grundlæggende uforstående over for, at disse arter ikke i alle tilfælde er tænkt som udpegningsgrundlag for de relevante områder:

Flensborg fjord

Området udvides og udkastet til bekendtgørelse sætter ederfugl på udpegningsgrundlaget.

I [DCEs rapport](#) angives det (rapportens side 15)

"Selv om antallet af sortand, fløjlsand og havlit næppe vil kunne kvalificere til et beskyttelsesområde, så ville en udvidelse øge den procentvise andel af disse arter, der findes indenfor grænserne af Fuglebeskyttelsesområder i de danske farvande".

Fløjlsand og havlit er både globalt og europæisk rødlistede, indstiller DN derfor at sortand, fløjlsand og havlit tilføjes områdets udpegningsgrundlag.

Sejrøbugten

Området udvides og sortand sættes på udpegningsgrundlaget.

I [DCEs rapport](#) angives det (rapportens side 22)

"Det vurderes på ovennævnte baggrund, at der er grundlag for at tilføje gråstrubet lappedykker til udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 94. Udpegningen vil da kunne ske efter kriterium F4 med en internationalt betydende forekomst mellem 2 og 5 % af flyway-bestanden"

Smålandsfarvandet

Gråstrubet lappedykker og ederfugl tænkes at udgøre områdets udpegningsgrundlag

I [DCEs rapport](#) angives det imidlertid (rapportens side 34)

"(...) Desuden forekommer både ederfugl, sortand og fløjlsand i området i disses fældningsperiode, og kunne derfor udpeges under kriterium F4b (jf. Miljøstyrelsen 2019). Beskyttelse af områder med forekomster af fældende havdykænder er af særlig betydning for disse arter, idet de er ekstraordinært følsomme over for menneskelige forstyrrelser, fordi de er ude af stand til at flyve igennem denne periode (jf. vurderingen under IBA nr. 94)".

Sortand og fløjlsand bør derfor tilføjes udpegningsgrundlaget.

Nordvestlige Kattegat

Ingen kommentarer.

Rønne Banke

Området udpeges med det foreslåede udpegningsgrundlag havlit.

I [DCEs rapport](#) angives det imidlertid (rapportens side 54)

"Det skønnes, at rødstrubet lom og sortstrubet lom temporært kan forekomme i området for IBA nr. 120 i større antal. Det drejer sig i særdeleshed om perioden omkring arternes forårs- og efterårsgennemtræk. Det vil derfor være relevant at vurdere, om disse arter kan tilføjes udpegningsgrundlaget for et eventuelt kommende Fuglebeskyttelsesområde".

Der er ikke angivet begrundelser (heller ikke i DCEs supplerende opdaterede notater jf ovenfor) for at hverken rødstrubet lom eller sortstrubet lom ikke skulle medtages på områdets udpegningsgrundlag.

Vi anbefaler derfor at man medtager arterne på udpegningsgrundlaget eller alternativt tilvejebringer den anbefalede vurdering.

Skagerrak

Der lægges op til at området udpeges med mallemuk og storkjove som udpegningsgrundlag.

I [DCEs rapport](#) angives det imidlertid (rapportens side 62)

"Det vil kræve yderligere analyser at vurdere, om der ligeledes er grundlag for udpegning af områder for lomvie og alk. Endelig kan det overvejes, om der er grundlag for udpegning af et område for sortand".

Der er ikke angivet hvilke vurderinger der måtte være gjort i forhold til at afklare det faglige grundlag for at medtage lomvie, alk og sortand på udpegningsgrundlaget.

Vi anbefaler derfor at man medtager arterne på udpegningsgrundlaget eller alternativt tilvejebringer den anbefalede vurdering.

Afgrænsningerne af de ny marine fuglebeskyttelsesområder i relation til havstrategi og havplan

Afslutningsvis vil vi henlede opmærksomheden på, at selvom udpegning af de nye fugleområderne er en separat proces i forhold til den første danske Havplan og Miljøministeriets forslag til nye beskyttede marine Havstrategiområder, ser vi en relation til denne høring: De tre processer er tæt sammenkoblede og derfor ministeriet også forholde sig til potentielle synergier og mangler i forhold til hinanden.

I den sammenhæng kvitterer vi for at flere af Miljøministeriets forslag til nye beskyttede Havstrategiområder overlapper med flere af fugleområderne. Det giver god mening, Men vi vurderer at flere af de udpegede fugleområder med fordel kunne udpeges som strengt beskyttede havstrategiområder, end hvad tilfældet nu er.

Særligt de lavvandede områder, som er vigtige for mange fuglearter, men også for havets økosystem, mangler de forslag til havstrategiområder som nu er i høring. Feks bør de lavvandede dele af fugleområdet *Rønne Banke* og i Kattegat udpeges som strengt beskyttede.

Vi er også bekymrede over at det pt. er uklart hvilke aktiviteter som hhv. tillades, reguleres eller forbydes indenfor de nye fuglebeskyttelsesområder. Udkastet til revideret bekendtgørelse lægger op til at igangværende problematiske aktiviteter ikke vil blive regulerede. Det kan gøre det meget vanskeligt at nå bevaringsmålene.

Vi vil også påpege at ifølge EU kommissionens nye biodiversitetsstrategi skal alle marine beskyttede områder omfattes af fiskeriregulering. Vi anbefaler derfor kraftigt at denne vurdering af også pågående aktiviteter, herunder fiskeri, udføres for fugleområderne når der udarbejdet planer for områderne.

Med venlige hilsener

Aimi Hamberg & Bo Håkansson
aimi@dn.dk boh@dn.dk

Kopi:
Folketingets Miljø- og fødevareudvalg

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: hoeringssager@danskerhverv.dk (hoeringssager@danskerhverv.dk), Kristian Lund Kofoed (krk@danskerhverv.dk), Ulrich Bang (uba@danskerhverv.dk)
Fra: Malou Sophie Celander (msce@danskerhverv.dk)
Titel: Journalnummer: 2021-1935
Sendt: 20-06-2021 08:43:14
Bilag: Journalnummer 2021-1935.pdf;

Kære Miljøministeriet

Vedlagt er Dansk Erhvervs høringssvar vedrørende høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Vh Malou

Med venlig hilsen

Malou Sophie Celander
Studentermedhjælper

M. +4522650928
T. +4533746015
MSCE@DANSKERHVERV.DK

**DANSK
ERHVERV**

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for et af verdens mest handlekraftige erhvervsliv. Vi handler på vegne af 18.000 medlemsvirksomheder og 100 brancheforeninger. Vi arbejder for, at Danmark bliver verdens bedste land at drive virksomhed i. For kun på den måde kan vi fremtidssikre velstanden og velfærden i Danmark.

DANSK ERHVERV
Børsen
DK-1217 København K

CVR nr. 43232010
info@danskerhverv.dk
T. +45 3374 6000

www.danskerhverv.dk

[Læs vores persondatapolitik online](#)

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Journalnummer: 2021-1935

Den 20. juni 2021

Dansk Erhvervs høringssvar vedrørende bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Dansk Erhverv takker for muligheden for at give høringssvar til bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er enige i, at fuglebeskyttelse er et vigtigt element i arbejdet for at styrke biodiversiteten. Ligeledes er udbygning af vedvarende energi et vigtigt element i arbejdet for at realisere klimamålene. Det samme er hensynet til dansk eksport og danske arbejdspladser af at understøtte udviklingen af havvind i Danmark og til det globale marked.

Specifikke bemærkninger

Det er Dansk Erhvervs opfattelse, at ændringerne i habitatbekendtgørelsen vil have uheldige konsekvenser for European Energys havvindmølleprojekt ved Omø Syd, da Smålandsfarvandet, hvori Omø Syd ligger, vil blive udpeget som fuglebeskyttelsesområde. Dette projekt vil producere grøn strøm til 350.000 danske husstande og reducere CO₂-udledningen med 400.000 tons CO₂ årligt.

Ifølge klimaminister Dan Jørgensen skal Danmark fordoble mængden af ny vedvarende energi frem mod 2030.¹ En annullering af et markant havvindprojekt som Omø Syd, som oven i købet er støttfri og dermed gratis for skatteyderne, vil dermed gøre det sværere at nå de danske og globale klimamål.

Omø Syd dækker kun 2% af det område i Smålandsfarvet, som det overvejes at udpege til fuglebeskyttelsesområde. Dansk Erhverv mener, at regeringen bør finde et kompromis, så både hensynet til fuglebeskyttelse og hensynet til den grønne omstilling imødekommes. Konkret bør fuglebeskyttelsesområdet holde projektområdet fri, så fuglebeskyttelsesområdet ikke umuliggøre havvindprojektet.

¹ <https://www.ft.dk/samling/20201/almindel/kef/spm/184/svar/1754755/2347294/index.htm>

Erhvervsministeriet har skabt præcedens på dette område med udvidelse af vindtestcentret Høvsøre. Der var udelukkende mulighed for at placere centret i et Natura-2000 område, hvorfor EM skar naturbeskyttelsesområdet til, så der var plads til både vindmøller og fuglebeskyttelse. Det skyldes hensyntagen til vindenergiens rolle for danske arbejdspladser i Danmarks yderområder. Dansk Erhverv foreslår, at Omø Syd-projektet sidestilles med Høvsøre-vindmølleprojektet, så Erhvervsministeriets præcedens anvendes.

Regeringen bør tillægge såvel klima- som erhvervs- og samfundsøkonomiske hensyn markant vægt i denne sag. Projektet vil skabe cirka 4.000 arbejdspladser i anlægsfasen og 50-100 varige jobs i driftsfasen med 3-4 milliarder kroner i anlægsinvesteringer. Der er opbakning fra Slagelses borgmester og byråd, da projektet skaber vækst i en kommune, som er præget af markant højere arbejdsløshed end landsgennemsnittet. Området fungerer ideelt som Power-to-X hub, da kommunen har billig grøn strøm og distributionsinfrastruktur til verdensmarkedet. Omø Syd vil dermed kunne bidrage til at revitalisere lokalområdet og bidrage til grønnere dansk vejtransport.

Projektudvikleren European Energy har brugt ni år og 20 mio. kr. på forarbejdet til projektet. Ved at nedlægge projektet i ellefte time, bidrager beslutningen til at underminere investorernes interesse for at investere i den grønne omstilling i Danmark med deraf følgende potentielt negative konsekvenser for danske arbejdspladser og for klimaet. Stabile, troværdige og langsigtede rammevilkår er afgørende for at tiltrække den private kapital, som er essentiel for at nå klimamålene.

En mere effektiv løsning til beskyttelse af fuglelivet ved Omø Syd kan eksempelvis ske ved at indskrænke eller forbyde jagt af visse fuglearter. Det årlige tal for jagtudbytter for edderfuglen er markant højere end den beregnede dødelighed i forbindelse med havvindmølleparken ved Omø Syd. At indskrænke jagtperioden med to uger svarer til samme påvirkning som hele vindmølleprojektet ved Omø Syd (med en konservativ vurdering).

Hvis Danmark skal nå 70%-målet, skal klima og natur ikke gøres til hinandens modsætninger. Tværtimod kan og skal hensyn til natur, vedvarende energi og grønne arbejdspladser gå hånd i hånd. Derfor opfordrer Dansk Erhverv på det kraftigste regeringen til at finde et kompromis, så Omø Syd-havvindmølleprojektet kan realiseres samtidig med, at edderfugle og andre truede dyrearter beskyttes.

Med venlig hilsen,

Ulrich Bang

Klima- og energichef

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: iba@mim.dk (iba@mim.dk), Jette Blendstrup Sørensen (jette@mim.dk)
Fra: Pernille Birch (pebi@danskmetal.dk)
Titel: journalnummer: 2021-1935
Sendt: 20-06-2021 13:37:02
Bilag: Høring_habitatsbekendtgørelse.docx;

Med venlig hilsen
Pernille Birch
Erhvervspolitisk konsulent
Formandssekretariatet

Mobil 22 11 25 61
E-mail pebi@danskmetal.dk

Dansk Metal
Molestien 7
2450 København SV

Telefon 3363 2000
E-mail metal@danskmetal.dk
Web danskmetal.dk
Facebook facebook.com/danskmetal

Miljøministeriet
Att: Jette Blendstrup Sørensen

Sendt på e-mail til jette@mim.dk, lba@mim.dk og
mim@mim.dk

Formandssekretariatet
Molestien 7
2450 København SV
Telefon 3363 2000

metal@danskmetal.dk
danskmetal.dk

Høringssvar til ændring af habitatbekendtgørelsen (j.nr. 2021-1935)

I Dansk Metal takker vi for muligheden for at afgive høringssvar til ændring af habitatsbekendtgørelsen.

Habitatsbekendtgørelsen udvider eller udpeger nye fuglebeskyttelsesområder. Det gælder Flensborg Fjord, Nordvestlige Kattegat, Rønne Banke, Sejrobugten, Skagerrak og Smålandsfarvandet.

Desværre har man ikke haft en tilfredsstillende vurdering af konsekvenserne ved de nye fuglebeskyttelsesområder. Samtidig har man også manglet åbenhed over for virksomheder og andre aktører i fuglebeskyttelsesområderne. European Energys havvindmølleprojekt Omø Syd have sparet både energi og ressourcer. Med ændringen af habitatsbekendtgørelsen kan deres planlagte havvindmølleprojekt nemlig ikke opføres.

Det antyder, at processen hos de relevante myndigheder ikke har været optimal. Energistyrelsen har været bekendt med havvindmølleprojektet siden 2012, Miljøstyrelsen godkendte at potentielle vindmøllers effekt på fuglene i området var acceptabel i 2018. Efterfølgende har Energistyrelsen godkendt en forundersøgelserapport i 2020 på baggrund af blandt andet Miljøstyrelsens vurdering.

I forvejen er Danmark udfordret på, at CO₂ udledningen skal reduceres med 70% i 2030 sammenlignet med 1990. Det er også et selvstændigt mål at 100% af elproduktionen skal være grøn i 2030. Derfor er det nødvendigt med flere vedvarende energiprojekter. Derfor er det naturligvis også virkelig ærgerligt, hvis et stort og endda støttefrit projekt som Omø Syd ikke kan realiseres.

Men projektet kan stadigvæk blive til noget, hvis man gør fuglereservatet en smule mindre end hidtil planlagt. I Dansk Metal ønsker vi derfor, at regeringen starter en dialog om tilpasning af fuglereservatet med Europa-Kommissionen.

Samtidig ligger det Dansk Metal på sinde, at de relevante myndigheder i fremtiden har et bedre samarbejde i forbindelse med fx store energiprojekter som Omø syd. Både selvfølgelig de offentlige myndigheder i mellem, men man bør også inddrage relevante private aktører. Helt aktuelt bør de offentlige myndigheder gå i dialog med European Energy om, hvordan

man kan omlægge fuglereservatet eller havvindmølleparken. På den måde kan man stadig realisere et projekt, der er meget vigtigt for den grønne omstilling.

Med venlig hilsen

Pernille Birch, erhvervspolitisk konsulent i Dansk Metal

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Thomas Young Hwan Westring Jensen (tyj@winddenmark.dk)
Titel: Journalnummer: 2021-1935
Sendt: 20-06-2021 15:49:51
Bilag: Wind Denmarks høringssvar til ændring af habitatsbekendtgørelsen.pdf;

Til rette vedkommende,

Vedhæftet finder du/I Wind Denmarks høringssvar til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål, står Wind Denmark til rådighed for evt. uddybning og dialog om de afgivne kommentarer.

Med venlig hilsen

Thomas Young Hwan Westring Jensen
Chefkonsulent

+45 33730349
tyj@winddenmark.dk

wind
denmark

København - Aarhus - Silkeborg - Esbjerg
www.winddenmark.dk

20.06.2021
Journal nr. 2021-1935

Høringssvar til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Wind Denmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til Miljøministeriets ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Wind Denmark støtter op om, at Danmark lever op til sine fuglebeskyttelsesforpligtigelser. Wind Denmark opfordrer dog til, at Danmark følger EU-kommissions linje og *"anlægger en mere helhedsorienteret tilgang til flerstrengt anvendelsesformål"*¹ for de områder, hvor der samtidig enten udvikles projekter eller er reserveret til havvind².

1.0 Hvis EU's klimamål skal indfris, fremhæver Kommissionen nødvendigheden af sameksistens

I november 2020 blev EU's længeventede "offshorestrategi" offentliggjort³. Med et højt ambitionsniveau på hhv. 60GW i 2030 og 300GW havvind i 2050 var sameksistens et centralt og nødvendigt element i strategien og understreger vigtigheden i, at tilgangen herfor i højere grad beror sig på en både/og- fremfor en enten/eller tilgang.

I den forbindelse er det først og fremmest væsentligt at understrege, at i den konkrete vurdering af havvindmøllers påvirkning af områdets integritet og arters bevaringsstatus, er der dels behov for mere og kontinuerlig dataindsamling, da det vil give en bedre indsigt i de årlige variationer af arters udbredelse og tilpasning til havvindmøller. Dels at man i højere grad inddrager ny viden på området, som f.eks. edderfuglens mulige tilpasning til havvindmøller, jf. 2.0 for uddybning.

Som en del af offshore-strategien udgav Kommissionen også det *"Vejledende dokument om vindenergianlæg og EU's naturlovgivning"*⁴. Her anerkendes det, at klimaforandringer er en af de væsentligste drivkræfter for tab af biodiversitet⁵, og vindenergi derfor må anses som et vigtigt indsatsområde. Formålet med dokumentet er at vejlede om, hvordan udvikling af vindenergi kan ske i overensstemmelse med miljø og naturhensyn.

¹ Jf. "EU-strategi for udnyttelse af potentialet i offshore vedvarende energi med en klimaneutral fremtid for øje, COM(2020) 741

² Jf. "EU-strategi for udnyttelse af potentialet i offshore vedvarende energi med en klimaneutral fremtid for øje, COM(2020) 741

³ Ibid.

⁴ Jf. C(2020) 7730

⁵ Hvilket også fremhæves af International Bird Association som én af de største trusler.

I dokumentet beskrives muligheden for at fravige beskyttelsesforpligtigelsen jf. artikel 6, stk. 4 i Habitatsdirektivet, hvis følgende tre centrale kriterier kan opfyldes og dokumenteres⁶:

- den alternative løsning, der forelægges, er den mindst skadelige for naturtyper, arter og Natura 2000-lokalitetens integritet, uanset økonomiske hensyn, og at der ikke er noget andet gennemførligt alternativ, som ikke ville have en skadelig virkning på lokalitetens integritet
- der er bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder "af social eller økonomisk art"
- der træffes alle nødvendige kompensationsforanstaltninger for at beskytte den globale sammenhæng i Natura 2000-nettet.

I Danmark er ovenstående fravigelsesmulighed allerede blevet anvendt ifb. med udvidelsen af Høvsøre vindmølletestcenter⁷ og viser med al tydelighed, at regeringen har et betydeligt råderum, og at aktiveringen af fravigelsesmuligheden først og fremmest er en dansk politisk beslutning.

Konkret ved Høvsøre fraviges der for de såkaldte strengt beskyttede bilag 1 fugle, hvor der skal træffes særlige beskyttelsesforanstaltninger. Selvom der er tale om strengt beskyttede fuglearter, er fravigelsen i Høvsøre godkendt af EU. Fravigelsesansøgningen herfor kan derfor ansues som værende en god rettesnor for lignende fravigelsesansøgninger for de havvindmølleparker, som pt. står til at blive berørt af de nye foreslåede fuglebeskyttelsesområder, særligt da de fleste fugle i disse områder ikke er opført på bilag 1 listen.

Med udgangspunkt i ovenstående er det Wind Denmarks opfattelse, at Kommissionen vil have en mere imødekommende tilgang over for medlemsstater, som vil benytte sig af den beskrevne fravigelsesmulighed. Dette koblet med at Danmark har verdens mest ambitiøse klimamålsætninger, og risikoen for at Danmark i 2030 kan mangle vedvarende energi, opfordrer Wind Denmark på det kraftigste til en større politisk velvilje til at undersøge muligheden for fravigelse som f.eks. ved Treå Møllebugt eller hvis den store statslige reservation Kattegat II, som ligger velplaceret til PtX-produktion i f.eks. Aalborg, i fremtiden viser sig at skulle blive relevant.

2.0 F128 Smålandsfarvandet

Et nyt fuglebeskyttelsesområde for gråstrubet lappedykker og edderfugl er udpeget i Smålandsfarvandet. Selvom et fuglebeskyttelsesområde ikke de facto udelukker anden aktivitet, vil det med stor sandsynlighed betyde, at Omø Syd Havvindmøllepark ikke vil kunne realiseres.

Med udgangspunkt i den ikke kun store erhvervsmæssige-, men også den potentielt klimamæssige konsekvens⁸, det vil have, hvis Omø Syd havvindmøllepark ikke realiseres, opfordrer Wind Denmark på det stærkeste til, at det videre arbejde med

⁶ Den nærmere fortolkning heraf, skal findes i en anden vejledning udgivet i 2018

⁷ ERU, Alm.del - 2017-18 - Bilag 274: Orientering af EU Kommissionen om kompenserende foranstaltninger i medfør af habitatsdirektivets artikel 6, stk. 4, fra erhvervsministeren (ft.dk)

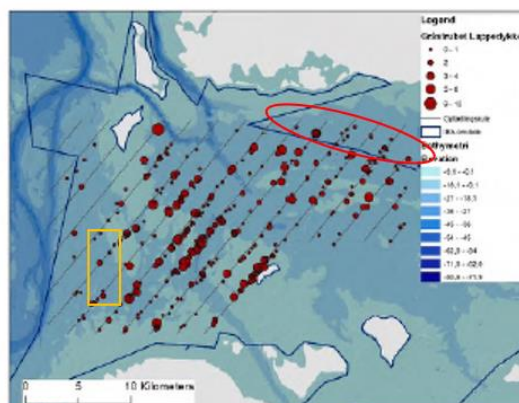
⁸ Udskydelsen af energi-øerne, kan potentielt føre til at Danmark i 2030 enten vil have for lidt VE eller en øget afbrænding af biomasse jf. Analyseforudsætninger 2020 & Klimafremskrivning 2021.

udpegningen sker med udgangspunkt i at sikre, at både hensynet til klima og fugle kan sameksistere gennem iværksættelse af én eller flere af nedenstående punkter:

2.1 Fuglebeskyttelsesområdet for den gråstrubede lappedykker ændres

Det foreslåede fuglebeskyttelsesområde i Smålandsfarvandet har til formål at beskytte to fuglearter, hvoraf den ene er den gråstrubede lappedykker.

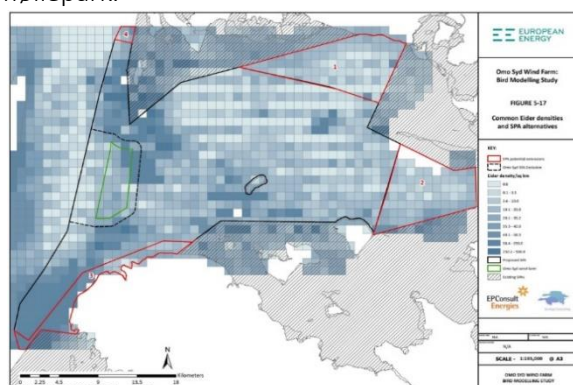
Med udgangspunkt i de syv registreringer i årene 1999-2000 for hele Smålandsfarvandet kan det konstateres, at forekomster af den gråstrubede lappedykker forefindes i et område, som ikke er en del af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde, til trods for at antallet umiddelbart ser ud til at være højere her end i området, hvor Omø Syd havvindmølleparken skal etableres.

Registrerede gråstrubede lappedykker

På foranledning af European Energy har Bio-Consult foretaget yderligere 9 fugletællinger i 2020/21 med henblik på at afdække og forudsige forekomsterne og fordelingen af den gråstrubede lappedykker og edderfuglen i Smålandsfarvandet⁹.

Med udgangspunkt i at den gråstrubede lappedykker holder en afstand på 2km fra vindmøllerne, også kendt som bufferzonen¹⁰, vurderes en indskrænkning af fuglebeskyttelsesområdet, hvor arealet for Omø Syd havvindmøllepark friholdes, at ville medføre, at ca. 87,9% af de optalte gråstrubede lappedykkere stadig vil være omfattet af fuglebeskyttelsesområdet. Med udgangspunkt i registreringerne fra 1999/2000 vurderer Wind Denmark, at en udvidelse af fuglebeskyttelsesområde med ca. 124 km², som vist nedenfor, vil levere samme grad af beskyttelse som Miljøministeriets forslag til udpegning og dermed opveje udtagning af området for Omø Syd havvindmøllepark.

Forslag til alternativ udformning af F128.

⁹ For en nærmere teknisk gennemgang af metoden herfor henvises der til "Omø Syd Offshore Wind Farm Ornithology Impact. Bird Modelling – Final report", som findes som bilag i European Energys høringsvar.

¹⁰ WSP Danmark (Orbicon) 2016: Omø Syd kystnær havmøllepark: Teknisk baggrundsrapport.

I forlængelse af ovenstående er det også væsentligt at fremhæve, at der kan stilles spørgsmålstegn ved validiteten af den data, som ligger til grund for udpegningsgrundlaget for den gråstrubede lappedykker. Grunden herfor skal ses ud fra, at størstedelen af den data er indsamlet for ca. 20 år siden og derudover tilvejebragt via flytællinger, som forfatterne til baggrundsrapporterne selv fremfører som vanskelig ifh. til at opnå valide registreringer¹¹.

Foruden det problematiske i at basere størstedelen af udpegningsgrundlaget på en tvivlsom registreringsmetode, finder Wind Denmark alderen på størstedelen af datagrundlaget som særligt kritisk. Grunden herfor er, at i en biologisk sammenhæng er 20 år i de fleste tilfælde lang tid, og over en så lang tidshorisont vil ændringer ofte forekomme, og data som er mere end 5 år gamle vil, såfremt præsenteret i forbindelse med en miljøvurdering umiddelbart blive anset for at være forældet.

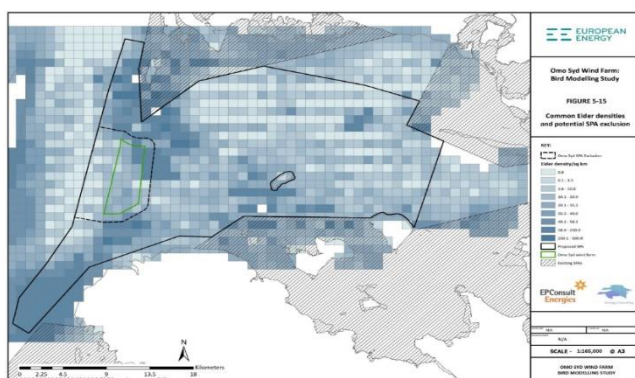
Med udgangspunkt i en formodning om at der ikke forefindes nogen godkendte VVM'er, hvor størstedelen af de anvendte data er 20 år gamle og tilvejebragt via tvivlsom metode, stiller Wind Denmark sig undrende overfor, hvorfor Miljøministeriet i denne henseende finder datagrundlaget som fyldestgørende.

Såfremt den foreslåede alternative udformning ikke efterleves, bør der stilles krav til at de nye fugletællinger fra Bio-Consult inkluderes i udpegningsgrundlag og om nødvendigt suppleres med yderligere registreringer af den gråstrubede lappedykkers udbredelse i hele Smålandsfarvandet.

Som følge heraf, vil det være naturligt, at udpegningsprocessen sættes i bero, indtil de nye data fra Bio-Consult er behandlet.

2.2 Fuglebeskyttelsesområdet for edderfuglen ændres

Som beskrevet ovenfor har Bio-Consult foretaget nye fugletællinger af den gråstrubede lappedykker og edderfuglen. Med udgangspunkt i deres modellering, vil indskrænkning af området som vist nedenfor medføre en beskyttelse af ca. 91,5% af den samlede, estimerede bestand på 22.531 fugle i området.

Forslag til indskrænkning af F128.

¹¹ DCE 2016 teknisk rapport nr. xx, DCE 2019 nr. 203 & DCE 2021 nr. notat 19.

Med udgangspunkt i at 1% udpegningskriteriet for internationalt vigtige områder for edderfugl er på 9.800 fugle, vil antallet af edderfugle stadig være mere end dobbelt så højt (20.711 edderfugle) trods indskrænkningen.

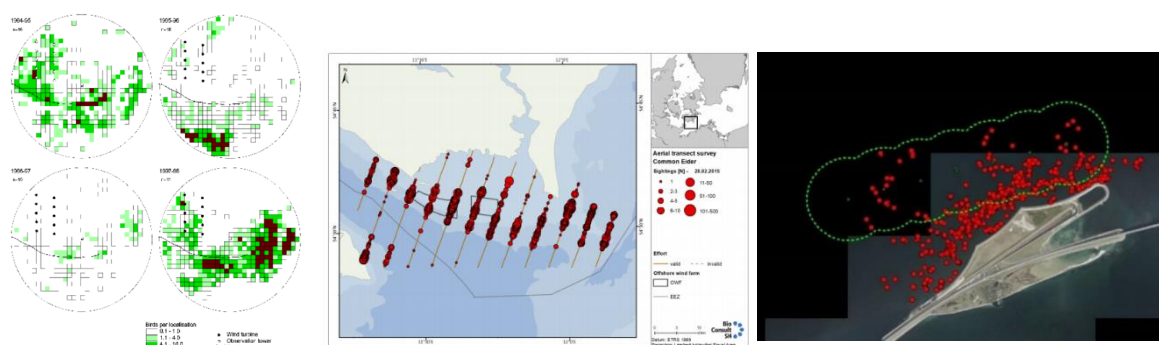
Hvis man i stedet benytter sig af den tidligere foreslåede udformning af fuglebeskyttelsesområdet, vil det rent faktisk være muligt at opnå en større beskyttelse af edderfuglen svarende til 106,3%.

Med udgangspunkt i ovenstående er det svært at forstå rationale i, at Miljøministeriet fastholder det foreslåede areal, da det vil betyde et mindre beskyttelsesareal og dertil en lavere beskyttelsesgrad af edderfuglen og højst sandsynligt også den gråstrubede lappedykker.

2.2.1 Edderfuglen er ikke en sky fugl og der er evidens for at de tilpasser sig havvindmøller

I forbindelse med edderfuglen er det vigtigt at påpege, at flere studier indikerer, at den ikke er en sky fugl, og at den tilpasser sig ændringer i de habitater, hvor de lever. F.eks. viser en uvildig rapport foranlediget af Vejdirektoratet ifb. med anlæggelse af Kronprinsesse Marys bro, at edderfuglen trives, og at artens relative fordeling i opstillingszonerne stort set var den samme før, under og efter anlægsperioden¹².

Foruden overstående generelle observation er der ligeledes stigende evidens for, at edderfuglen ikke lader sig påvirke af havvindmøller. F.eks. viser to nye rapporter fra hhv. COWI¹³ og WSP¹⁴, at edderfuglen umiddelbart ikke lader sig genere af havvindmøller, hvilket understøttes af nedenstående registreringer.

Viser at edderfuglene umiddelbart befinder sig i og imellem havvindmøllerne ved hhv. Tunø Knob-, Rødsand- og Sprogø havvindmøllepark

Som det kan ses ovenfor, viser NOVANA-data fra området omkring Rødsand havvindmøllepark, at edderfuglen ikke undgår parken, og at optællingerne af antallet af fugle i området er steget, ifh. til før havvindparken blev bygget. Samme billede gør sig gældende ved Sprogø, hvor edderfuglen trives mellem havvindmøllerne og motorvejen.

En mulig forklaring herpå kan findes i en af konklusionerne fra en undersøgelse af Havvindmølleparken Tunø Knobs effekt på fuglelivet, som er, at edderfuglens

¹² [Fuglelivet i Roskilde Fjord trives upåvirket af den nye bro | Vejdirektoratet](#)

¹³ COWI 2021: Analyse af dykænders mulige tilvænning til havvindmøller

¹⁴ WSP 2021: Ederfugl ved Sprogø – Kortlægning ved vindmøller i Storebælt

tilstedeværelse er betinget af fødeudbuddet afvejet ifh. til, hvad fuglen anser som fare. Givet edderfuglen lever af muslinger, og havvindmølleparker fungerer som kunstige rev, som kan øge forekomster af muslinger¹⁵, indikerer ovenstående, at de større forekomster af muslinger opvejer den mulige fare, som edderfuglen opfatter havvindmøller for at være og dermed kan forklare, hvorfor edderfuglen blot to år efter opførslen af Tunø Knob blev registreret i antal, der oversteg antallet af fugle i basisåret¹⁶.

Med udgangspunkt i ministersvar på den lange række af politiske spørgsmål, som denne proces har medført, står det klart, at ovenstående viden ikke er indgået i overvejelserne. Med henvisning til at 20 år gammelt data umiddelbart af Miljøministeriet accepteres som fyldestgørende, kan det undre, at data af langt nyere dato i denne henseende afvises.

Ligesom med den gråstrubede lappedykker er det derfor Wind Denmarks opfattelse, at hvis den foreslåede indskrænkning/alternative udformning ikke efterleves, at de nye data fra Bio-Consult inkluderes i udpegningsgrundlag, og om nødvendigt suppleres med yderligere registreringer, om edderfuglen.

2.3 Det kan dokumenteres, at alle tre kriterier, som muliggør, at man kan fravige beskyttelsesforpligtigheden, er til stede ved Omø Syd Havvindmøllepark.

I det tilfælde hvor det foreslåede fuglebeskyttelsesområde vedtages uden oven for foreslåede ændringer, er det med udgangspunkt i begrundelserne i den tidligere omtalte Høvsøre-undtagelse, EU-kommissions vejledning fra 2018, og den store vægt der lægges på sameksistens i EU's egen strategi for havvind, Wind Denmarks klare opfattelse, at man ved Omø Syd havvindmøllepark kan fravige beskyttelsesforpligtigheden:

- i. **Alternative løsninger:** I Høvsøre-undtagelsen blev der kun undersøgt én alternativ løsning, hvilket var en placering ved det andet danske testcenter Østerild. Dvs. at der ikke var tale om en generel tilgang til placering, men en mere afgrænset form. Heraf må det udledes, at Kommissionen accepterer, at definitionen af alternative løsninger kan afgrænses ud fra forskellige kriterier.

Som det fremgår af www.Havplan.dk, er langt størstedelen af det danske havareal udlagt til andre formål og med vetoretten som implementeres ifb. med den nye reform for åben dør-ordningen, betyder det de facto, at Omø Syd ikke vil kunne placeres et andet sted, og at det uagtet vil være en meget bekostelig affære, da det må forventes at medføre yderligere cirka 9 års ansøgningsproces¹⁷.

- ii. **Bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser:** I Høvsøre blev dette begrundet ud fra, (1) at udviklingen af nye vindmøller ville lede til reduktion af udledninger og øge andelen af VE, ikke kun i Danmark, men også i verden,

¹⁵ Glarou, Zrust & Svendsen 2020: Using Artificial-Reef Knowledge to Enhance the Ecological Function of Offshore Wind Turbine Foundations: Implications for Fish Abundance and Diversity.

¹⁶ Guillemette, Larsen & Clausager 1999: Assessing the impact of the Tunø Knob wind park on sea ducks: the influence of food resources.

¹⁷ Selvom økonomiske hensyn ikke må være det bærende element, indgår det stadig som et validt argument som også er anvendt ved Høvsøre.

(2) at forskningen for vindenergi ville flytte til udlandet og dermed få konsekvens for den danske vindmøllebranche og dermed også den danske beskæftigelse og økonomi.

Som tidligere nævnt er der en risiko for, at Danmark vil mangle vedvarende energi i 2030, og at klimaloven om 70%-reduktion ikke kan indfris. Omø Syd Havvindmøllepark kan derfor anføres at være af væsentlig samfundsmæssig interesse, da opførelsen heraf vil skabe større sikkerhed for, at det øgede elforbrug modsvares af tilstrækkelig VE-produktion, og at Danmark ambitiøse 70% reduktionsmål indfris.

Det kan ligeledes anføres, at givet projekteringen er sket over en lang årrække, der er godkendt en række tilladelser, og indtil videre kostet et to-cifret mio. beløb, vil en så sen annullering af projektet risikere at skade tilliden til Danmark som et sikkert land at investere i, hvilket naturligt vil skade den danske beskæftigelse og økonomi. En så sen ændring af forudsætningerne for Omø Syd vil samtidig udgøre et retroaktivt indgreb for et havvindmølleprojekt, hvilket går direkte imod ånden af direktiv for vedvarende energi.

- iii. **Kompensationsforanstaltninger:** I Høvsøre var løsningen at udvide Natura 2000-området med arealer, som svarer til de arealer, der påvirkes.

For Smålandsfarvandet henvises der her til den tidligere foreslåede alternative udformning af fuglebeskyttelsesområdet. Hertil kunne en begrænsning af jagtsæsonen ligeledes tages i brug som kompenserende foranstaltning ift. edderfuglen, idet den årlige jagt på edderfugle langt overstiger antallet af selvsamme fugle, som forsvinder som følge af Omø Syd havvindmølleparken.

3.0 F129 Rønne banke

Det foreslåede nye fuglebeskyttelsesområde F129 er udpeget til havlit og grænser op til bruttoområdet for den ene af de to vindmøllelayouts til de 2 GW ved Bornholm.

Umiddelbart er der kun sparsom viden om, hvordan havlitten reagerer overfor havvindmøller. Ift. de 2GW havvind som planlægges opført ud for Bornholm, er særligt bufferzonen såvel som kumulative effekter vigtige at få klarlagt. Det skal ses ud fra, at det vil have stor betydning på det bruttoareal, som der kan etableres havvindmøller på, hvorvidt en bufferzone på hhv. 1, 2 eller 3 km anvendes,

Wind Denmark opfordrer derfor til, at der hurtigst muligt iværksættes aktiviteter, der kan tilvejebringe et bedre vidensgrundlag både ifh. til bufferzone og kumulative effekter, da det vil afgøre layout- og designfleksibiliteten og muligheden for evt. "overplanting"¹⁸.

¹⁸ Overplanting referer til hvor havvindudvikleren får lov til at opstille flere havvindmøller ind det der er udbudt af staten.

For Bornholm kan sidstnævnte være af stor betydning, da et konsortium bestående af bl.a. Rønne Havn & Ørsted m.fl. fornyeligt lancerede Bornholm Bunker Hub med en vision om at etablere produktion af grønne brændstoffer, som kan tankes af bl.a. skibe på vej ind i Østersøen. Givet der er tale om de energitunge PtX-brændstoffer som f.eks. brint, ammoniak og måske metanol, vil der være behov for så meget VE-strøm som muligt.

I den forbindelse bemærker Wind Denmark, at det er uklart, hvilken direkte effekt F129 kan få for realiseringen af den kommende havvindpark og Bornholm Bunker. Med det skal forstås, at hvis en streng administration af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde anlægges, kan det dels risikere at forsinke og fordyre ovenstående projekter, da der skal udføres væsentlighedsvurderinger for stor set al aktivitet. Dels helt umuliggøre dem da arealet pt. omfatter anløbet til Rønne Havn¹⁹ og den øgede skibstrafik ifb. med etablering og drift af havvindmøllerne, såvel som mulig kommende grøn bunkerstation kan risikere at have en negativ påvirkning på havlitten.

Wind Denmark opfordrer derfor til, at ovenstående i den endelige udpegning nøje overvejes, og hvis der rent faktisk foreligger en risiko for, at den øgede skibstrafik vil påvirke havlitten i sådan en grad, at det ikke vil være konformt med beskyttelsesforpligtigelsen, at arealet ændres f.eks. som foreslået af Rønne Havn i deres hørings-svar.

Slutteligt noterer Wind Denmark sig også, at det nye fuglebeskyttelsesområde beklageligvis også vil overlappe med det borgerdrevne projekt Bornholms Havvind, og at ændringen som foreslået af Rønne Havn vil løse den problemstilling.

4.0 Østlige tyske bugt

Slutteligt vil Wind Denmark gerne kvittere for, at regeringen har taget ad notam, at fugletællingerne umiddelbart understøtter, at sortanden og den rødstrubede lom er i stand til at sameksistere med Horns Rev havvindmølleparkerne i store forekomster, og derfor er gået i dialog med Kommissionen herom.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, står Wind Denmark til rådighed for evt. uddybning og dialog om de afgivne kommentarer.

Med venlig hilsen

Thomas Young Hwan Westring Jensen
Chefkonsulent
Tlf: 3373 0349
Email: Tyj@winddenmark.dk

¹⁹ Det er selvfølgelig ikke givet at Rønne Havn vil blive udskibning- og servicehavn for havvindmøllerne – det er dog meget nærliggende at antage at det vil blive udfaldet.

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Morten Larsen (morten.larsen@fjordline.com)
Titel: Høringssvar - journalnummer 2021 - 1935
Sendt: 20-06-2021 18:16:50
Bilag: Høringssvar 20.06.2021.pdf;

Venligst se vedlagte høringssvar

Mvh Morten Larsen

Att. Chefkonsulent Jette Blendstrup Sørensen
Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
(Sendt per e-mail til: mim@mim.dk)

Hirtshals 20 juni 2021

Vedr.: Høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen.

Rederiet Fjord Line afgiver herved høringssvar til ændring af "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelse)", ref. høringsbrev af 26. marts 2021, og opdateret den 29. april 2021, med journalnummer 2021-1935.

Med ændringsforslaget til habitatbekendtgørelsen sker der en betydelig udvidelse af det samlede areal for Natura 2000 fuglebeskyttelsesområder generelt og specielt for udvidelsen af det samlede Natura 2000 fuglebeskyttelsesområde (F126) i Skagerrak som dækker omkring 12.500 kvadratkilometer.

Rederiet er bekymret for udvidelsernes betydning for hurtigfærger, da hurtigfærgerederier i henhold til "Bekendtgørelse om miljøgodkendelse af hurtigfærger", BEK nr. 1735 af 21. december 2015, ref. §4 og §5, skal påvise at de omkringliggende Natura 2000-områder ikke påvirkes af driften, når en ny miljøgodkendelse skal udstedes.

Umiddelbart er det vores forståelse, at der med udvidelsen ikke sker en indskrænkning i den generelle kommercielle skibstrafiks brug og frie gennemsejlingsret i de pågældende farvandsområder, men at udvidelsen kun vil have en konsekvens for hurtigfærger der dermed udsættes for en yderligere konkurrenceforvridning i forhold til traditionelle færger på samme ruter og øvrig skibstrafik som passerer områderne. Som eksempel kan nævnes at det pågældende (F126) farvandsområde i Skagerrak passeres af ca. 60.000 skibe årligt hvorved Rederiets hurtigfærge, der besejler området årligt i perioden primo marts til primo november, således er det eneste fartøj hvor udvidelsen vil have konsekvens overfor.

På lige fod med Danske Rederier og andre Færgerederier er vi ikke enige i vurderingen fra Erhvervsstyrelsen Område for Bedre Regulering, som anført i høringsbrevet side 5: "... , at udkastet ikke er erhvervsrettet". Efter vores vurderinger vil de udvidede fuglebeskyttelsesområder dels få en umiddelbar økonomisk konsekvens, når hurtigfærger skal ansøge om miljøgodkendelse, da det vil betyde krav om øget miljøredegørelse jf. BEK nr. 1735 af 21. december 2015 og skabe stor usikkerhed om investeringerne i hurtigfærge tonnage kan berettiges på grund af evt. restriktioner for driften af hurtigfærger og som beskrevet nedenfor har det allerede fået den konsekvens, at Rederiet Fjord Line på nuværende tidspunkt skal forholde sig til det nye fuglebeskyttelsesområde F126.

Fjord Line har i februar 2021 fået leveret en ny hurtigfærge "Fjord FSTR" til erstatning og afløsning for den gamle hurtigfærge HSC "Fjord Cat" der har besejlet ruten Hirtshals – Kristiansand fra 2010 til og med 2020. Forhandlingerne om den nye hurtigfærge blev indledt tilbage i 2016 og kontrakten på den ny hurtigfærge underskrevet tilbage i 2017. Investeringen i den nye tonnage beløber sig til DKK 550 millioner og i tillæg er der investeret i ny infrastruktur i Hirtshals og Kristiansand Havne til et beløb på over DKK 100 millioner samt afholdt et tocifret millionbeløb til andre projektkomkostninger, alt i alt en totalsum på omkring DKK 700 millioner.

Investeringen er gjort på baggrund af et markedsbehov og et ønske om at udskifte den gamle hurtigfærge som var leveret tilbage i 1998 og dermed for at forbedre ikke bare den kommercielle del som kapacitet, komfort og oplevelsen, men også miljøaftrykket. Indsættelsen af den nye tonnage skal derfor også ses i lyset af en øget aktivitet, økonomi og arbejdspladser i det nordjyske og som et boost for turistnæringen i hele Jylland og sammenknytningen mellem Danmark og Norge.

Ændringsbekendtgørelsens forslag om oprettelse af et nyt fuglebeskyttelsesområde (F126) som dækker et stort område af Skagerrak er derfor blevet problematisk for Fjord Lines drift af hurtigfærgeruten mellem Hirtshals og Kristiansand og kan i yderste konsekvens føre til at ruten ikke kan opretholdes kommercielt forsvarligt længere. I skrivende stund afventer Rederiet om man vil kunne opretholde den nu gennem 11 år besejlede hurtigfærgerute på de samme vilkår som tidligere, en afgørelse på rederiets ansøgning til miljøgodkendelse inklusive en fuldstændig konsekvensvurdering i forhold til det nye område (F126) fremlægges for og skal afgøres af Miljøstyrelsen inden for de næste par uger. Det var ikke lige det man havde forventet når man kontraherede den nye hurtigfærge til DKK 550 millioner tilbage i 2017 og efter at det sidste 1½ års tid hvor færgerederierne generelt som den øvrige oplevelsesindustri har ligget økonomisk underdrejet på grund af alle Covid19 rejserestriktioner.

Samtidigt afskæres stort set alle nordjyske havne fra Hanstholm i Vest til Frederikshavn i Øst for mulighederne for drift af hurtigfærgetrafik mellem Danmark og Norge da (F126) området vil passeres i alle tilfælde.

Ved fremtidige offentlige udbuds licitationer af færgeruter inklusive hurtigfærgeruter vil risikoen være, at det er så godt som umuligt for en ny operatør at byde ind i forhold til en eksisterende operatør da en ny operatør er afskåret fra at få godkendt sin hurtigfærgetonnage på forhånd.

Det er derfor vigtigt, at der med ændringerne til Natura 2000 fuglebeskyttelsesområderne ikke sker en begrænsning eller ligefrem afvikling af hurtigfærgeruter på grund af manglende tilgængelighed; hurtigfærgeruter som er med til at understøtte sammenhængskraften mellem lande og landsdele.

Man bør som minimum åbne op for etablering af "åbne" korridorer for hurtigfærger gennem de udpeget beskyttelsesområder som det ses ved for eksempel trafiksepareringssystemer til søs. Sådanne korridorer ville kunne tænkes gælde for havne og ruter hvor der er etablerede hurtigfærgeruter og hvor grundlag for hurtigfærger er til stede. Korridorer, om muligt, anses kun at dække et ubetydeligt og mindre areal i forhold til et givet beskyttelsesområdes fulde areal og derved kun have en minimal og uvæsentlig påvirkning om nogen?

Med venlig hilsen

Morten Larsen

Projekt manager

Fjord Line Danmark A/S

morten.larsen@fjordline.com

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Morten Glamsø (mgl@danishshipping.dk)
Titel: Høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen - journalnummer: 2021-1935
Sendt: 20-06-2021 19:10:30
Bilag: Høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen.pdf;

Venligst se Danske Rederier og Færgerederiernes vedhæftede høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen, ref. journalnummer: 2021-1935.

Med venlig hilsen

Morten Glamsø
Sikringschef

M: +45 22 67 07 05
D: +45 33 48 92 16
mgl@danishshipping.dk
Twitter: @glamsoe

Amaliegade 33
DK 1256 København K

DanskeRederier

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Danske Rederier

FærgeRederierne

Miljøministeriet
Att. chefkonsulent Jette Blendstrup Sørensen
Slotsholmsgade 12
1216 København K
(Sendt elektronisk til: mim@mim.dk)

Høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen

Danske Rederier og Færgerederierne ønsker at kommentere på høringen om ændring af "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelses af visse arter (habitatbekendtgørelse)", ref. høringsbrev af 26. marts 2021, og opdateret den 29. april 2021, med journalnummer 2021-1935.

19. juni 2021

Sagsnummer:
EMN-2021-00264

Indledningsvis finder Danske Rederier og Færgerederierne det beklageligt, at vi ikke er inkluderet i den ellers omfangsrige høringsliste, når høringen udelukkende vedrører ændringer af marine fuglebeskyttelsesområder. Dette har betydet, at vi først meget sent i processen er blevet opmærksomme på den igangværende høring.

Vi noterer os, at med ændringsforslaget til habitatbekendtgørelsen sker der en betydelig udvidelse af det samlede areal for Natura 2000 fuglebeskyttelsesområder. Umiddelbart er det vores forståelse, at der med udvidelsen ikke sker en indskrænkning i den generelle kommercielle skibstrafiks brug af og aktiviteter i de pågældende farvandsafsnit.

Vi er dog stærkt bekymret for udvidelsernes betydning for special skibsfart som hurtigfærger, da hurtigfærgerederier i henhold til "Bekendtgørelse om miljøgodkendelse af hurtigfærger", BEK nr. 1735 af 21. december 2015, ref. §4 og §5, skal påvise at de omkringliggende Natura 2000-områder ikke påvirkes af driften, når en ny miljøgodkendelse skal udstedes.

Danske Rederier og Færgerederierne er derfor ikke enige i vurderingen fra Erhvervsstyrelsen Område for Bedre Regulering, som anført i høringsbrevet side 5: "..., at udkastet ikke er erhvervsrettet". Efter vores vurdering vil de udvidede fuglebeskyttelsesområder få en umiddelbar økonomisk konsekvens, når nye hurtigfærger skal ansøge om miljøgodkendelse, da det vil betyde krav om øget miljøredegørelse jf. BEK nr. 1735 af 21. december 2015.

I tillæg til ovenstående, så vil evt. restriktioner for driften af hurtigfærger have ikke uvæsentlige negative økonomiske konsekvenser for investeringer i og drift af hurtigfærgeruter. Som eksempel kan nævnes, at Molslinjen/Bornholmslinjen, efter at have overtaget koncessionen på besejlingen af de samfundsbegrundede ruter til Bornholm, oplevede tocifrede vækstrater i antal besøgende på øen. Det skabte fornyet aktivitet, økonomi og arbejdspladser på Bornholm. Succesen har været så stor, at rederiet i 2019 besluttede at investere i nybygning af verdens største hurtigfærge, Express 5, for at sikre den fremtidige færgekapacitet til Bornholm. Express 5 er en investering på 620 millioner kroner. Denne investering er gjort for at forbedre den kommercielle færgedrift på parametre som, miljø herunder overgang til grønne brændstoffer, kapacitet og komfort.

Ændringsbekendtgørelsens forslag om oprettelse af et nyt fuglebeskyttelsesområde (F129) som dækker hele området omkring Rønne Havn kan blive meget problematisk for Molslinjens fremtidige hurtigfærgedrift til Bornholm, hvis rederiet risikerer restriktioner som underminerer deres investering i Express 5, hvilket vil resultere i længere overfartstider, større brændstofforbrug og dalende passagerkomfort til følge. Konsekvensen kan blive, at der bliver et stort incitament til at beholde den eksisterende og allerede godkendte tonnage.

Desuden skal der også peges at problemstillingen vil være den samme i det stærkt udvidede fuglebeskyttelsesområde (F126), hvor der også eksisterer en hurtigfærgerute mellem Norge og Danmark, med store udfordringer til følge for færgerederiet Fjord Line.

Det er vigtigt, at der med ændringerne til Natura 2000 fuglebeskyttelsesområderne ikke sker en begrænsning eller ligefrem afvikling af hurtigfærgeruter på grund af manglende tilgængelighed; hurtigfærgeruter som er med til at understøtte sammenhængskraften mellem lande og landsdele.

Med venlig hilsen

Morten Glamsø
Sikringschef

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Taina Kuhna (Taina.Kuhna@sibelco.com)
Fra: Niels Christensen (Niels.Christensen@sibelco.com)
Titel: Høringssvar Rønne Banke 20/6 - journalnummer 2021-1935: Ændring af habitatbekendtgørelsen – udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder
Sendt: 21-06-2021 10:37:54
Bilag: Høringssvar Rønne Banke Natura 2000 Sibelco Nordic_signed.pdf;

Hej,

Vedhæftet høringssvar fra Sibelco Nordic A/S i forbindelse med Rønne Banke 20/6 - journalnummer 2021-1935: Ændring af habitatbekendtgørelsen – udpegning af seks nye marine fuglebeskyttelsesområder.

Vi imødeser venligst bekræftelse på modtagelse.

Venlig hilsen/Best regards/Cordialement/Cordiali saluti/Terveisin/Hälsningar/Mit freundlichen Grüßen

Niels Raarup Christensen

Country Manager Denmark/Site Manager, DK-Ronne

Sibelco Nordic A/S
Norgesvej 2, DK-3700 Rønne, Denmark

Tel +45 56 95 38 98

Mob +45 24 60 06 80

Email niels.christensen@sibelco.com

www.sibelco.com

This e-mail (including any attachments) is confidential and may contain proprietary, commercially sensitive or legally privileged information. You must not use, disclose, or act on the email unless you are the intended direct recipient. If you receive this email in error, please immediately notify the sender and delete it from your system. No confidentiality or privilege is waived or lost by any error in transmission. Any views expressed in this email are those of the individual sender, except where the sender has authority to expressly state them to be the views of SCR-Sibelco NV and/or any of the affiliates of Sibelco (together "the Sibelco Group").

Miljøministeriet
 Departementet
 Slotsholmsgade 12
 1216 København K
 Mail: mim@mim.dk

2021-06-18

Angående journalnummer 2021-1935: Ændring af habitatbekendtgørelsen – udpegning af seks nye fuglebeskyttelsesområder

Sibelco Nordic A / S har modtaget en henvisning fra habitatbekendtgørelsen. Sibelco arbejder aktivt for at øge biodiversiteten som et prioriteret arbejdsområde, vi arbejder på at forbedre egnede levesteder og træffer foranstaltninger til at øge biodiversiteten under og især ved afslutningen af råvareindvinding i alle lande, vi opererer i. Sibelco er positiv til at øge beskyttede områder i EU og til foranstaltninger til beskyttelse af truede arter, såsom Havlitten.

Sibelco leder efter samarbejde med International Birdlife Association og Birdlife's nationale organisationer for at finde projekter i områder, hvor Havlitten ruger, for optimal indsats for at forbedre levevilkårene for den truede fugl. Sibelco har aktiviteter i alle avlslande Rusland, Finland, Sverige og Norge.

Udpegningen af fuglebeskyttelsesområde 252 af Rønne Banke og Adler Grund vil give Sibelco store problemer i fremtiden. Sibelco udvinder kvalitetssand fra udpegede råmaterialer på Rønne banke. Sibelco's kunder stiller høje krav ikke kun til fraktionsfordeling, dvs. kornstørrelse i sandet, men også den kemiske sammensætning, SiO_2 -indholdet og også at sandet ikke indeholder urenheder som kulstof. Dybden bestemmer også, hvor sandsugning er mulig. Derfor er muligheden for at suge sand uden for Rønne Bank med det nuværende tekniske udstyr ikke mulig. Udstyr til at muliggøre sandudvinding uden for Rønne-banken vil være så høj, at det ikke er kommercielt muligt at gennemføre det.

Sibelco udvinder årligt mængder på 300.000 ton sand fra flere forskellige områder inden for Rønne Banke. Materialer er taget fra flere forskellige områder for at kunne matche kundernes krav til kemisk indhold, fraktionsfordeling og renhedsgrad. Der udvindes ca. 500 ton per bådlast, og påvirkningen finder kun sted i små områder. I dag skal mange virksomheder tage hensyn til de besøgende på Bornholm i turistsæsonen og træffe foranstaltninger for at mindske eventuelle forstyrrelser, for Sibelco's andel reduceres lagervolumen for at reducere sandflugt osv. Hvis der indføres restriktioner om vinteren, såsom et forbud mod sandudvinding i vintermånederne, vil det være vanskeligt fortsat at drive en økonomisk bæredygtig virksomhed. De høje omkostninger til lagerplads og havneplads på Rønne Hanv betyder, at kontinuerlig drift skal være mulig hele året.

Som råstofforeningen også har udtalt, indebærer udpegningen af fuglebeskyttelsesområdet en stor risiko for at forringe branchens muligheder og dermed en stor risiko for, at antallet af arbejdspladser på Bornholm falder bort.

Sibelco's sandudvinding fra Rønne Banke forsyner Bornholm med kvalitetssand til de lokale kunder inden for byggebranchen, betonproduktion, fremstilling af betonelementer og den øvrige byggeindustri. En stor del af sandet eksporteres til nabolandene, til byggebranchen som betonproduktion,

spartelmasse, vandfiltre osv. Uden denne eksport ville virksomheden ikke være økonomisk rentabel og som følge af dette skulle lukke. De landbaserede råvareforekomster på øen er limiterede og, ved en lukning af Sibelco, ville de lokale kunder derfor være tvunget til at "importere" sand til øen, med meget længere transportafstand, forringet konkurrencekraft (specielt for virksomhed der producerer og "eksporterer" betonelementer) grundet betydelig højere priser og med en samtidig kraftigt forøget CO2-udledning grundet den lange fragt.

Rønne havn står til at miste en stor kunde, vi lejer både den jord, hvor vores virksomhed ligger på, og betaler for sandsugerens anløb af havnen. Afledt indtjening Rønne Havn modtager ved de skibe der anløber for at laste sandet og som betaler både havnepenge og vareafgift er samtidig en betragtelig indtægt for havnen.

For havnens kunder er det vigtigt, at det beskyttede område også gør det muligt for bådtrafik at rejse sydpå, hvilket ikke er taget i betragtning i det nuværende forslag til havplan. Med en sydgående sejlroute vil man undgå at tage vejen vestpå og rundt om hele Natura 2000-området, da omvejen mod vest vil øge sejladsafstand, brændstofforbrug og kulstofaftryk markant.

For at kunne udvikle samfundet i den retning, det er ønskeligt, er samfundet afhængig af råstofudvinding til nybygning, renovering af eksisterende huse, vandbehandling, fundamenter til vindmøller osv.

Sibelco vil gerne se et fuglebeskyttelsesområdet påpeget inden for dele af Rønne Banke der samtidig muliggør fortsat råstofudvinding.

Sibelco forstår, at et område er udpeget til at beskytte Havlitten, og dette er fuldt forståeligt, men ønsker samtidig at gøre det klart, at det er nødvendigt med sameksistens der muliggør en langsigtet bæredygtig industri og samfundsudvikling på Bornholm.

Med venlig hilsen

Niels Raarup
Country Manager Denmark, DK-Ronne

*f. Taina Kuhna
Sustainability Manager Sweden & Denmark

*Underskrevet for Taina Kuhna i henhold til telefonisk aftale.
Kopi fremsendt cc: ved indsendelse til MST.

Til: MFVM MYN_Havstrategi (hav@mim.dk)
Fra: Kasper Ullum (ku@danskehavne.dk)
Titel: Høringssvar til udkast til udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm
Sendt: 18-06-2021 14:38:16
Bilag: Høringssvar Habitatbekendtgørelsen jr.nr. 2021-1935 og Beskyttede havstrategiområder jr. nr. 2021-5494.pdf; bilag til høringssvar.pdf;

Til Miljøministeriet.

Danske Havne er tilsvarende Rønne Havn bekymret for de nye fuglebeskyttelsesområde omkring Bornholm kan have negativ indvirkning på havnens udvikling, jf vedhæftede høringssvar fra Rønne Havn.

Med venlig hilsen

Kasper Ullum
Miljøkonsulent/Environmental Consultant

Danske Havne
Bredgade 23, 2.tv.
DK-1260 København K
Tlf. +45 42449161
ku@danskehavne.dk
<http://danskehavne.dk>

Denne e-mail fra Danske Havne kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger, herunder personoplysninger.
Hvis du ved en fejl skulle modtage en e-mail, som ikke er tilsigtet dig, bedes du rette henvendelse til danskehavne@danskehavne.dk og derefter slette e-mailen.
This e-mail from Danish Ports may contain confidential and/or privileged information.
If you receive this e-mail by mistake, please contact danskehavne@danskehavne.dk and delete this e-mail from your system.
Danske Havne behandler, herunder indsamler og opbevarer, personoplysninger som naturligt led i det daglige arbejde.
Vi henviser til **vores datapolitikker**, hvor vi stiller oplysninger om behandlingen til rådighed for dig som registreret.

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Høringssvar om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) (jr. nr. 2021-1935) og udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm (jr. nr. 2021-5494)

Rønne Havn A/S skal hermed fremkomme med bemærkninger til ændringen af bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) og udpegningen af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, idet begge udkast, såfremt de realiseres i den foreliggende form, vil have afgørende negative konsekvenser for Rønne Havn A/S og dermed det bornholmske samfund.

Nedenfor under punkt 1 er der korte bemærkninger omkring Rønne Havn A/S, mens bemærkninger til de enkelte for Rønne Havn A/S og Bornholm væsentlige forhold er anført i punkt 2 og vores afsluttende bemærkninger er anført i punkt 3.

1. Rønne Havn A/S

Rønne Havn A/S er et aktieselskab og hovedsageligt ejet af Bornholms Regionskommune og beliggende på Bornholms sydvestlige side midt i Østersøen.

Rønne Havn er med Folketingets ord "Bornholms største transportcenter og bindeleddet mellem den regionale og nationale infrastruktur", jf. Havnepakke II af 26. november 2010 side 16 (vedlagt).

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Rønne Havn drives på kommercielle vilkår og er i dag udviklet til en væsentlig færgenhavn, væsentlig Bulk mod- og aftager havn, væsentlig krydstogthavn og sidst, men ikke mindst, væsentlig installations- og servicehavn for både den allerede etablerede og den planlagte vindmølleindustri i Østersøen, ligesom Rønne Havn og Bornholm er udpeget til at huse Danmarks anden energipark.

2. Bemærkninger til de to udkast, der er i høring

I dette afsnit er indeholdt dels overordnede bemærkninger til udkastene i afsnit 2.1 og dels konkrete bemærkninger til det på høringsportalen liggende materiale i afsnit 2.2, både for så vidt angår habitatbekendtgørelsen og udpegningen af havstrategiområderne.

2.1 Det foreslåede habitatsområdes udstrækning mv.

Af side 4 i høringsskrivelsen opdateret 29. april 2021 fremgår følgende om F129 Rønne Banke:

"Der udpeges et nyt fuglebeskyttelsesområde F129 på Rønne Banke mellem den bornholmske kyst og den eksklusive økonomiske zone (EEZ) til Tyskland ved Adler Grund. Området er udpeget til beskyttelse af havlit. Ændringen resulterer i, at det eksisterende Natura 2000-område N211 Hvideodde Rev og N212 Bakkebrædt og Bakkegrund nedlægges som følge af denne udvidelse og habitatområderne H211 Hvideodde Rev og H212 Bakkebrædt og Bakkegrund, der tidligere var knyttet til hhv. N211 og N212, knyttes fremover til N252."

Området findes grafisk på side 6 og 14 i dokumentet "Ændrede kortbilag til habitatbekendtgørelsen", der findes på høringsportalen for habitatbekendtgørelsen.

Det nye beskyttelsesområde kaldet "nye fuglebeskyttelsesområde", må, på baggrund af det ovenfor nævnte citat, antages at være et nyt Natura 2000-område og udvider de hidtidige Natura 2000-områder ganske betydeligt. Området er placeret således, at det omfatter en del af kyststrækningen nord for Rønne og hele kyststrækningen fra Rønne til Dueodde, hvorved beskyttelsesområdet fanger ikke alene Rønne Havn, men også bl.a. Bornholms lufthavn.

Begrundelsen for at foretage denne udpegning er, at området ønskes udpeget til beskyttelse af havlitten. Denne fugleart lever imidlertid langt fra land på havet, som også navnet lyder, jf. vedlagte rapport fra Niras og nedenfor nævnte kommentarer til dokumentations- og undersøgelsesgrundlaget.

Rønne Havn tilslutter sig, at naturen beskyttes og prioriteres, men er af den opfattelse, at det skal ske i en balance overfor samfundet og samfundsudviklingen. Allerede fordi Rønne Havn er en infrastruktur af helt essentiel betydning for Bornholm, foreslår Rønne Havn, at fuglebeskyttelsesområdet F129 og derved Natura 2000 N252 trækkes tilbage fra øen i overensstemmelse med den hidtidige cirkulære Zone til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6, blandt andet vist på havplan.dk, der er lagt af hensyn til indflyvning til Bornholms lufthavn, jf. vedlagte kortbilag, hvor cirklen er indtegnet. En sådan tilbagetrækning af fuglebeskyttelsesområdet vil medføre, at den eksisterende aktivitet med besejling af havnen, herunder

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

betydelig daglig færgetrafik og offshore trafik mv. vil kunne opretholdes uden at der stilles supplerende krav end de nugældende og uden at der opstår risiko for, at der kunne fremsættes krav om, at den nuværende aktivitet i fremtiden kunne blive mødt med krav om VVM-pligt med godtgørelse af, at aktiviteten ikke har negativ indflydelse på Natura 2000-området. Ligeledes vil en sådan ændring medføre, at besejlingen af Rønne Havn kan fremtidssikres og herunder udvides, eksempelvis ved etablering af nye færgeruter til andre destinationer end de nuværende destinationer uden pålæggelse af VVM-pligt for så vidt angår en sådan aktivitets etablering og opretholdelse. Ligeledes vil de allerede planlagte udvidelser af Rønne Havn i den offentliggjorte Masterplan 2050, som allerede pt. er ved realisering af fase 2, kunne opretholdes som en helt nødvendig forudsætning for opretholdelsen og videreudviklingen af det bornholmske samfund.

Bornholm er en kendt krydstogtsdestination og ønskes både på national og regional plan opretholdt som sådan. Hovedparten af krydstogtsskibene anløber i havnen, men enkelte vælger at ankre op udenfor denne og sejle deres passagerer ind i Rønne Havn med chaloup. Denne aktivitet ønskes opretholdt, ligesom muligheden for at kunne udvide den ønskes opretholdt uden, at der stilles krav om VVM-pligt, hverken generelt eller for de enkelte opankringer. En sådan mulighed vil være afgørende for at opretholde denne for Bornholm væsentlige aktivitet.

Rønne Havn har allerede gennemført en succesfuld periode som installationshavn for Siemens Gamesa i forbindelse med opbygningen af vindmølleparken Danske Kriegers Flak og har indgået flere store kontrakter med de fremtidige vindmølleparkproducenter, som installationshavn. Rønne Havn arbejder desuden på at blive servicehavn for havvind i Østersøen omkring Bornholm, hvor Rønne Havn har endog gode forudsætninger til at være servicehavn, både qua havnens moderne infrastruktur og qua kompetencerne hos virksomheder, der i dag er til stede på Rønne Havn. Endeligt er Rønne Havn med i etableringen af Bornholm Bunker Hub med konservativt anslået 800-1000 årlige optankninger til havs, hvor et stort skib ankres op og tankes af et mindre tankskib med base i Rønne Havn. Brændstoffet, som overføres, vil primært være grønne brændstoffer, eksempelvis ammoniak og metanol, og projektet er et vigtigt element i den fremtidige omstilling af skibstrafikken til grønne brændstoffer. Det er væsentligt for realiseringen af dette projekt, som er en af tre anbefalinger givet af det regeringsudpegede Vækstteam Bornholm den 31. maj 2021, at aktiviteten kan tillades, uanset om denne måtte være lige udenfor eller lige indenfor et Natura 2000-område og at der ikke stilles yderligere betingelser end dem, der kendes i dag i forbindelse med optankning mv.

Det er Rønne Havns opfattelse, at en respekt af Zonen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6 vil muliggøre opretholdelsen og udbygning af en infrastruktur, der er vital for samfundet på Bornholm og som er forudsætningen for, at samfundet ikke alene består, men også i fremtiden kan gennemgå den nødvendige udvikling.

Det foreslåede Natura 2000-område vil derimod i den foreslåede form lukke for muligheden for udvikling og dermed være direkte skadelig for det bornholmske samfund.

Forslaget til udbredelse af henholdsvis N252 og F129 synes baseret på faglige eksperters udsagn omkring havlittens færden kortlagt ved forskellige optællinger over en årrække, se Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder, udgivet af DCE, Århus Universitet, Teknisk Rapport 203, 2019. Mængden af forekomster af havlit i området har været stærkt varierende med henholdsvis 55 %

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

(2004), 20 % (2008), 28 % (2013) og 26 % (2016) af det nationale antal af havlitter for hvert af de angivne årstal. Ydermere kan det ses af antal observationer, foretaget henholdsvis fra land og ved at overflyve en del af området, at forekomsten af havlit er langt større længere fra land (tabel 21).

Da havlitten således primært forekommer i stort antal langt fra land, så vil en indskrænkning af det udpegede område svarende til cirkelzonen omkring Bornholms Lufthavn ikke have en væsentlig negativ indflydelse på havlittens muligheder for at raste og fouragere ved Rønne Banke og man vil samtidig fortsat have mulighed for fortsat udvikling af Rønne Havn, der som Bornholms største transportcenter, udgør nøgleinfrastruktur, nødvendig for Bornholms fortsatte positive udvikling.

Havlitten har jf. optællinger, primært sin udbredelse i det foreslåede område F129. Det er dog vist, at havlitten også forekommer i andre områder af Østersøen omkring Bornholm. Det foreslås derfor, at der placeres andre fuglebeskyttelsesområder for havlitten øst for øen, sydøst for område M og/eller et område mellem område M og område I nord/nordvest for øen. Områderne I og M er angivet på Figur 3.2 side 10 i publikationen "Nye beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm marts 2021".

Dertil kommer, at den af DCE afgivne rapport, der påberåbes af 10. marts 2021 er et bestillingsarbejde og specifikt begrænset til vurdering af sameksistensen mellem råstofindvinding og havlitterne på Rønne Banke, jf. dennes side 4. Der er intet sted redegjort for, hvorfor der alene ses på farvandet, hvor der foretages råstofindvinding. Af rapportens side 19 fremgår direkte i andet sidste afsnit, at der ikke er videnskabeligt grundlag for udpegningen og den deraf følgende begrænsning af råstofindvindingen.

Konservativt estimeret er den fremtidige besejling af havnen cirka 7.500 anløb pr. år, hvor minimum igen konservativt fastsat 25 % vil udgøres af sydgående trafik blandt andet til energiøens to havmølleområder, nye færge- og krydstogtsruter samt aktivitet i forbindelse med Bornholm Bunker Hub

Fremtidens Energiø i Østersøen med to vindmøllefelter på hver 1 GW, - er pt. placeret langs det foreslåede nye fuglebeskyttelsesområde. Hvis en streng administration af det foreslåede fuglebeskyttelsesområde gennemføres, er der en væsentlig risiko for, at det ikke er muligt at finde plads til opsætning af 2x1 GW havvind. Det vil medføre, at der samfundsmæssigt, herunder samfundsøkonomisk, må stilles spørgsmålstejn ved energiøens berettigelse, men området vil muligvis også medføre problemstillinger i forhold til kabling mv., jf. de nedenstående bemærkninger. Det kunne derfor overvejes, at energiøen blev flyttet/udvidet mod sydøst, såfremt at ovennævnte forslag om reduktion af fuglebeskyttelsesområdet ikke tages til følge.

Der sker i dag råstofudvinding på Rønne Banke i det foreslåede Fuglebeskyttelsesområde, og jf. publikationen "Vurdering af sameksistens mellem råstofindvinding og havlit på Rønne Banke" udgivet af DCE, Århus Universitet 10. marts 2021 er der sket råstofudvinding i området gennem hele observationsperioden. Der er ikke sporet nogen tilbagegang i antallet af Havlitter, der som tidligere beskrevet har varieret meget i antal gennem årene. Derfor konstateres det også i dokumentet, at havlitten kan sameksistere med råstofudvindingen, hvilket bør indgå i myndighedernes overvejelse i forbindelse med ovennævnte anmodning og således tale for, at denne imødekommes.

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Dertil kommer, at det stærkt varierende antal observationer af havlit over årene, kan berettige til et spørgsmål om, hvorvidt optællingerne er rigtige og/eller repræsentative. Dette giver anledning til, at der opstår bekymring om, hvorvidt dokumentationen og dermed beslutningsgrundlaget er korrekt og berettiger til den foreslåede udpegning af F129 og N252 i deres nuværende form, når udpegningen samtidig har så signifikant indflydelse på muligheden for den fortsatte udvikling af vital samfundsinfrastruktur som Rønne Havn.

2.2 Konkrete bemærkninger

Det reviderede udkast til bekendtgørelse strammer mulighederne for dispensation i betydelig grad og indfører blandt andet et nyt stk. 13 i § 7. Dette screenings- og godkendelsessystem, der udvides og omfatter en plan eller et program og et konkret projekt, vil medføre overordentlige store omkostninger, såfremt bestemmelsen fortolkes restriktivt. Udover de økonomiske ganske betydelige ekstraomkostninger, som i sig selv er konkurrenceforvridende, vil et screeningsforløb, som det i bestemmelsen forudsatte, medføre en forsinkelse på opnåelse af fornødne myndighedsgodkendelser og -tilladelser, der er meget tidskrævende og derfor er omvendt proportionale med den konkurrenceevne, som der pt. er til Bornholm og Rønne Havns fordel.

Det er i § 9 om afvigelser angivet, at der kun, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, fordi der ikke findes noget alternativ, kan tænkes en fravigelse af § 6, stk. 2 punkt 2 og i § 10 er det anført, at det klare og overordnede udgangspunkt ved administrationer af de i § 7 og § 8 nævnte bestemmelser er således, at der ikke gives tilladelse til dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan (i) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatsdirektivets bilag IV, litra a) eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatsdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier. Myndigheden kan dog fravige § 10, hvis der ikke kan findes et tilfredsstillende alternativ og hvis fravigelsen ikke hindrer, at den pågældende bestands bevaringsstatus opretholdes i dens naturlige udbredelsesområde, idet fravigelsen dog er præciseret til ganske få situationer, men dog her medtager hensynet til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art og af hensyn til særlige gavnlige virkninger på miljøet. Her er det efter Rønne Havns opfattelse afgørende, at det anerkendes, at det vil være af væsentlig samfundsøkonomisk betydning, såfremt at Rønne Havn ikke fik mulighed for at følge med fremtidsudviklingen og dermed etablere Energiøer, Bunker Hub mv., ligesom det er afgørende, at der sikres en besejlingskorridor syd mod Tyskland, Polen mv. og besejlingsmulighed ind og ud af Rønne Havn.

Af Miljøministeriets publikation "Nye beskyttede havstrategier i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, marts 2021" fremgår blandt andet på side 6, 2. afsnit i rapporten, at der inden for de foreslåede områder ikke i dag (er), "eksisterende tilladelser til olie og gas indvinding, havvind og energiøer, råstofindvinding, klapning, CO₂-lagring eller akvakultur. Udpegningen forventes ikke at have væsentlige negative konsekvenser for udbygning af hav og vind og energiøer, råstofforsyningen eller muligheden for klapning, CO₂-lagring og akvakultur. Der er dog samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med udpegningen ift. olie og gas efterforskning- og indvinding, idet områderne vil sætte begrænsninger på mulighederne for olie og gas tilladelser."

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Det er ikke Rønne Havns opfattelse, at udpegningen ikke får væsentlige negative konsekvenser for udbygningen af havvind og energigør, medmindre det af Zonen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6 omfattede område og en sydgående besejlingskorridor udtages.

Nederst på siden er det anført, at det dog må forventes, at placeringerne af områderne i et vist omfang kan gøre fiskeriet mere besværligt og omkostningskrævende, da der kan være situationer, hvor det ikke længere er muligt at fiske i sammenhængende trawltræk i samme omfang som tidligere, ligesom der kan blive længere transporttid ud til fiskeripladser og dermed større udgifter forbundet dermed. Samme gælder også for al anden trafik ind og ud af Rønne Havn, hvor sidstnævntes trafikandel er betydelig større end fiskerandelen.

I rapporten side 11 er det anført, at der også i område J på 321 km², at der er en række forhold, der er decideret forbud mod at iværksætte, herunder eksempelvis havvind og energigør, herunder konstruktion og seismiske undersøgelser mv. Det anføres dog nederst side 11, at anlæg og vedligehold af kabler, rør, ledninger mv. fortsat vil være muligt i begge typer af beskyttede områder, men det pålægges godkendelsesmyndigheden, at det sker under størst mulig hensyntagen til de beskyttede havstrategiområder. Der vil også ved denne vurdering kunne tages sociale og økonomiske hensyn.

Det er Rønne Havns opfattelse, at der bør gives tilladelse til, at sådanne aktiviteter udøves, jf. ovenfor.

På side 12 er anført, at der eventuelt kan blive behov for at forbyde eller begrænse nye typer aktiviteter, som ikke kendes i dag, men som kan vise sig at påvirke havbunden tilsvarende ovennævnte aktiviteter.

Det kan således påregnes, at der etableres yderligere begrænsninger for udøvelse af en sædvanlig og naturlig aktivitet, hvilket er i strid med grundlæggende samfundsøkonomiske værdier.

På side 36 beskrives område J som allerede udpeget Natura 2000 område N252. Dette er kun delvist korrekt, idet område J udgøres af det tidligere område N252, der dog foreslås gjort betydeligt større jf. Habitatbekendtgørelsen.

Rønne Havn tilslutter sig naturligvis en relevant udpegning og foreslår derfor også det ovenfor nævnte, idet bemærkes, at der ikke er aktivitet, hverken af dyre-, fiske- eller fugleliv så tæt på havnen, som kan indikere, at udpegningsområdet for strengt beskyttede havstrategiområder bør udstrækkes helt til havnen.

På side 43 er det omkring havvind og energigør anført, at etablering af havvind kan medføre et lokalt tab af havbund, hvor møllerne etableres. Derudover kan aktiviteten være forbundet med væsentlige forstyrrelse, som både kan påvirke havpattedyr og fisk. Konstruktionen ændrer endvidere hydrografen, herunder særligt strømforhold i området. Møllefundamenterne vil ofte blive støttet af sten og dermed kan etableringen af møller medføre revdannelse til fordel for revtilknyttede arter, eksempelvis fisk. Det anføres i sidste afsnit på siden, at *"med en politisk aftale for energigør i Nordsøen er der opnået enighed om, at energigør bliver en kunstig anlagt inddæmning med tilknytning af fx havvindmøller. Ud over effekterne af havvindmølleparken forventes etableringen af en energigør at medføre tab af havbund og forstyrrelser inkl. støj. Endvidere medfører en kunstig ø en påvirkning af områdets hydrografiske forhold."*

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Rønne Havn konstaterer, at der intet er anført om den planlagte energi på Bornholm, hvilket Rønne Havn naturligvis er uforstående overfor.

Under punkt 6 om udpegningens forventede indvirkning på havmiljøet og på maritime aktiviteter anføres dog side 52 under 6.3.2 af havvind og energi, at Miljøministeriet er klar over, at der en planlagt energi på Bornholm med tilknyttede 2 GW. Der anføres tillige i 1. afsnit i punktet afslutningsvis *"Det fremgår af Energistyrelsens screening af bruttoområder til energi i Nordsøen, at der er væsentlige egnede arealer til havvind uden for de beskyttede områder"*. Der er ingen oplysning omkring Østersøen, men det anføres dog i næste afsnit, at *"udpegningen af beskyttede havstrategiområder overlapper ikke med eksisterende havvind i hverken Nordsøen eller Østersøen omkring Bornholm. Der forventes ikke at være overlap med arealindmeldinger til vedvarende energi og energi i forslag til havplan."*

Det areal, der er foreslået udpeget til Natura 2000-område sydvest for havnen medfører imidlertid, at området til brug for havvind og energi kan blive reduceret, idet en streng administration af området kan påvirke de planlagte vindenergifelter, hvorved det ikke bliver muligt at opsætte de forudsatte 2 GW havvind. Det er derfor ikke Rønne Havns opfattelse, at udpegningen kan vurderes til ikke at have væsentlige negative konsekvenser for de udpegede planlagte energi. Dertil kommer, at konstruktionen af sådanne besværliggøres ved det udpegede både for så vidt angår selve etableringen og driften, herunder for så vidt angår transport og service.

Under afsnit 6.3.9 på side 55 er der afslutningsvis omkring udvidelser af erhvervshavne anført bemærkninger omkring udvidelse af havne og øverst side 56 er anført, at de udpegede områder ikke overlapper med planlagte havneudvidelser, men at udpegningen vil medføre, at der fremover ikke kan gives tilladelse til nye havneudvidelser i de beskyttede områder. Natura 2000-området placeret lige sydvest for Rønne Havn er imidlertid i direkte konflikt med den planlagte havneudvidelse, der følger af Masterplanen for Rønne Havn, jf. det under punkt 1 indledningsvist nævnte. Dele af de udpegede områder er således i direkte konflikt med allerede planlagte og påkrævede havneudvidelser.

Rønne Havn er derfor ingenlunde enig i, at udpegningen kan vurderes til ikke at have væsentlige negative konsekvenser i forhold til muligheden for transport- og infrastruktur, herunder eksempelvis havneudvidelser og det præciseres i den forbindelse, at Rønne Havns fortsatte udvikling er nøglen til opretholdelsen af det bornholmske samfund.

I punkt 6.3.10 lige nedenfor på side 56 er anført, at udkastet til beskyttede havstrategiområder ikke forventes at overlapse med arealindmeldinger til kabelkorridorer for vedvarende energi, Baltic Pipe og Nord Stream 2 og at det er en vurdering, at udpegningen ikke vil have væsentlige negative konsekvenser i forhold til anlæg og vedligehold af kabler, rør og ledninger. Dette udsagn er Rønne Havn ikke enig i og finder, at udpegningen risikerer at blokere for kabelforbindelser, samtidig med, at udpegningen vil medføre store økonomiske implikationer.

På side 57 er det under punkt 6.3.14 om sejlads og søtransport anført, at der ikke iværksættes regulering i forhold til sejlads, flydende sejladsafmærkninger og søtransport og at udpegningen derfor ikke har negative konsekvenser for muligheden for sejlads. Heri kan indlægges en forudsætning om, at den eksisterende og fremtidige sejlads uændret og uforstyrret kan foregå henover de udpegede områder. Imidlertid fremgår det af

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

punkt 6.4.4 på samme side i andet afsnit, at der kan være en *"lille negativ virkning på klimatiske faktorer eller luftkvaliteten på grund af øget brændstofforbrug, hvis fiskerne er nødsaget til at sejle en lidt længere sejlroute end normalt. Det vurderes dog, som en lille virkning og er derfor ikke kvantificeret."*

Udsagnet tager ikke på nogen måde højde for den betydelige kommercielle sejlads, der er ind og ud af Rønne Havn og er i øvrigt i konflikt med punkt 6.3.14 lige ovenfor, hvorefter det må antages, at der ikke er nogen påvirkning af sejladsen. Er dette udsagn korrekt, strider det mod, hvorfor der så skulle være længere sejlads, som anført i punkt 6.4.4.

På side 63 anføres bemærkninger om datagrundlaget og manglende viden, hvilket også er præciseret de flere følgende sider. Rønne Havn tilslutter sig, at der er en betydende manglende viden om det egentlige grundlag og appellerer derfor til, at der ikke sker udpegning af områder, som ikke er fagligt berettigede dertil.

I udkastet til udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm, marts 2021, fra Miljøministeriet, er det på side 6 øverst i boks 1 anført, at havstrategierne skal udarbejdes og gennemføres for at beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og hvor det er muligt genoprette maritime økomiljøer i områder, hvor disse er blevet negativt påvirket. Dette medfører efter Rønne Havns opfattelse i sig selv, at så burde de såkaldte "døde områder" i Østersøens omkring Bornholm kunne anvendes til genopretning og dermed til udpegning. Havstrategierne skal tillige forebygge og reducere tilførsler i havmiljøet, blandt andet for at sikre de marine økosystemer, menneskesundhed og legitime anvendelser af havet. Rønne Havn understreger, at havnens anvendelse i nutiden og også i fremtiden vil være en legitim anvendelse. Den samfundsbegrundede færgebetjening af Bornholm må anses for at være legitim, ligesom etablering af havvind via store offshore vindmøller, energier mv. må tilsvarende anses for at være legitime og beskyttelsesværdige formål.

På side 7 i rapporten er det afslutningsvist anført, at ved udpegningen af de nye havstrategiområder er eksisterende og planlagte aktiviteter taget i betragtning for at skabe en beskyttelse, der også tager erhvervs- og samfundsøkonomiske hensyn. Det er Rønne Havns opfattelse, at det ikke er en varetagelse af erhvervsmæssige og samfundsøkonomiske hensyn, at kun nu planlagte aktiviteter er medtaget, særligt ikke når end ikke Rønne Havns masterplan for 2050 er omfattet.

Sammenholdes de nugældende internationale naturbeskyttelsesområder med det påtænkte – særligt for så vidt angår N252 er der tale om ganske betydelig udvidelse uden, at den nærmere er begrundet i dens form og udstrækning.

3. Afsluttende bemærkninger

Generelt kan det forventes, at der skal påregnes tid til at få foretaget en konkret vurdering for hvert enkelt projekt i forhold til habitatbestemmelserne og eventuelt miljøvurderingsloven (VVM). Hertil kan det forventes, at tilladelser til aktiviteterne kan medføre begrænsninger for kommende aktiviteter udførelse.

Journalnr.: D-06-21-1572
Dato: 18. juni 2021

Af DCEs rapport af 10. marts 2021 fremgår tillige, at havlittens reaktioner på menneskelige aktiviteter er relativt ringe kendt, hvilket kan betyde, at bygherre pålægges krav om yderligere undersøgelser for at få belyst forskellige forhold.

Rønne Havn ønsker afklaret, hvor store konsekvenser de tids- og ressourcekrævende godkendelsesprocedurer og de begrænsninger og aktivitetsudøvelsen både pt. og fremadrettet. Rønne Havn beder tillige om en bekræftelse på, at forslagene ikke får konsekvenser for eksisterende aktiviteter, ligesom Rønne Havn anmoder om, at områdefrænsningen flyttes således, at Zonen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart IL6 og en sydgående besejlingskorridor kan etableres og anvendes og dermed udgår af udpegningsområderne.

Rønne Havn respekterer det indsatsprogram, der er under udarbejdelse og deltager gerne i den videre bearbejdning af dette således, at der kan opnås et bæredygtigt resultat, idet det efter Rønne Havns opfattelse er afgørende væsentligt, at der også lægges vægt på, at øsamfundene i det danske samfund opretholdes, herunder det bornholmske samfund.

Såfremt der er spørgsmål eller bemærkninger til ovenfor nævnte, kan Maja Felicia Bendtsen (tlf. 3085 6890 og mfb@portofroenne.com) og Thomas Bendtsen (tlf. 3061 0763 og thb@portofroenne.com) kontaktes.

Med venlig hilsen

Rønne Havn A/S

Maja Felicia Bendtsen, Chief Business Officer Bulk

RØNNE HAVN A/S
Sydhavnsvej 12
DK-3700 Rønne
Tlf. +45 5695 0678 • Fax. +45 5695 0631
www.roennehavn.dk
SE-nr. 27 93 21 50

17.6.2021

Danmarks Havplan

[← Tilbage til søgning](#)

Zone til beskyttelsesforanstaltning for luftfart (II) - II6

Havplan i høring: Høring af 31. marts 2021 over udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan

Status: I høring (høringsfrist d. 30/09-2021 23:59)

[Gå til Høring](#)

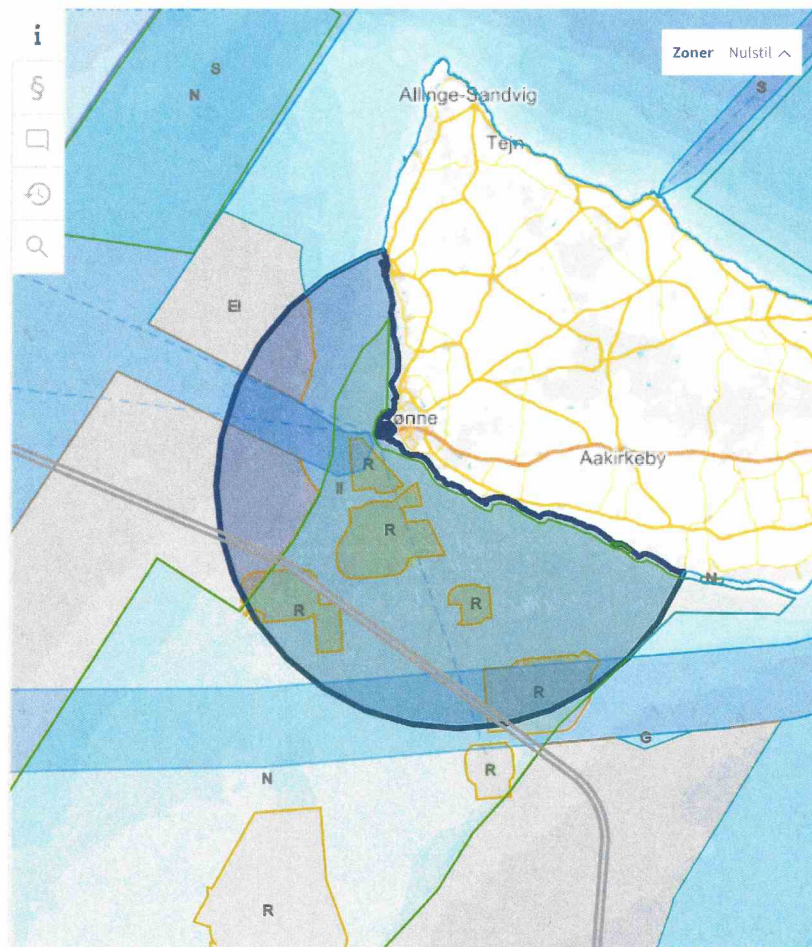
[Afgiv høringssvar](#)

II.1. Området udlægges i havplanen til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart. Zonen er markeret med II. Zonerne omfatter områder omfattet af indflyvningsplaner samt respektafstande til offentlige flyvepladser. Udlægning i havplanen af området til zoner for beskyttelsesforanstaltninger for luftfart medfører i sig selv ingen begrænsning i adgangen til fiskeri eller sejlads i området, men sådanne begrænsninger kan følge af anden lovgivning. Udlægningen medfører ingen begrænsning af gældende regler om natur- og miljøbeskyttelse.

II.2. Formålet med udlægning af området til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart er at sikre, at der ikke lægges hindringer i vejen for ud- og indflyvningen til offentlige flyvepladser samt at sikre luftfartens sikkerhed.

II.3. Inden for zoner til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart må der kun meddeles tilladelse m.v. eller vedtages planer til arealanvendelser og anlæg, der ikke kan indebære risici for lufttrafikken.

II.4. Inden for området kan der kun meddeles tilladelse m.v. til eller vedtages planer for andre af de formål eller konkrete

895859 6138355 (ETRS89 / UTM zone 32N)

Sporforbindelse til Nyborg Havn

Side 16/22

Med aftalen om En moderne jernbane af 22. oktober 2009 blev der reserveret midler til et statsligt bidrag til en ny sporforbindelse til Nyborg Havn. De foreløbige undersøgelser, herunder en markedsanalyse, viser, at det ikke er muligt at gennemføre det oprindeligt skitserede projekt, og at der ikke er grundlag for en etapedeling af dette. Derfor indstilles projektet.

De reservede midler på 14,5 mio. kr. tilbageføres til Infrastrukturonden med henblik på prioritering af andre nye initiativer.

Havnepakke II

Parterne er enige om, at styrke indsatsen for havne i yderområderne. En bedre havneinfrastruktur vil skabe bedre muligheder for vækst i områderne bl.a. ved at øge tilgængeligheden til havnene fra søsiden. Da havnene er centrale infrastrukturknudepunkter og erhvervsområder, vil en udvikling af havnene også skabe grundlag for ny erhvervsudvikling og vækst i yderområderne. Der igangsættes derfor en række projekter, der skal styrke havneudviklingen og sikre et fortsat udviklingspotentiale.

Parterne er enige om, at havnepakkens midler kan anvendes til udvikling af såvel infrastruktur til havnene som havneanlæg.

Parterne er enige om, at følgende havneprojekter finansieres:

- Hanstholm Havn – ramme til udvidelse af havneanlæg (30,0 mio. kr.)
- Mere sikre moler på Thyborøn Havn (25,0 mio. kr.) samt forundersøgelse af udvidelse af sejlrenden (1,0 mio. kr.)
- Ny tørdok på Thyborøn Havn (35,0 mio. kr.)
- Forundersøgelse - forbedring af adgangen til Thyborøn Havn ved anlæg af en omfartsvej ved Klinkby (2,0 mio. kr.)
- Forbedret adgang til Thorsminde Havn – udvidelse af vanddybde (13,5 mio. kr.)
- Mere sikkert havneanlæg på Hammer Havn (12,0 mio. kr.)
- Ramme til omstilling af havnekapacitet på Hasle Havn (9,0 mio. kr.)
- Frederikshavn Havn – støjskærm på Europavej (E45) (16,9 mio. kr.)
- Istandsættelse af Løkken Læmole (12,0 mio. kr.)
- Istandsættelse af Nr. Vorupør Læmole (12,0 mio. kr.)
- Ny ydermole på Hvide Sande Havn - medfinansiering af anlæg af ny søndre ydermole (30 mio. kr.). Parterne noterer sig endvidere, at der med aftalen af 22. oktober 2009 blev afsat 10 mio. kr. til veje m.v. i Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er lokalt ønske herom kan dette beløb omdisponeres til anlæg af søndre ydre mole.

Rønne Havn er Bornholms største transportcenter og bindeledet mellem den regionale og nationale infrastruktur. Parterne er derfor enige om at understøtte adgangen til Rønne Havn under forudsætning af at, havnen forbliver en central erhvervshavn. Parterne noterer sig, at Transportministeriet, Bornholms Regi-

Til: MFVM MYN_Havstrategi (hav@mim.dk)
Fra: Kasper Ullum (ku@danskehavne.dk)
Titel: Høringssvar til udkast til udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm
Sendt: 21-06-2021 11:44:44
Bilag: Danske Rederier - Høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen.pdf;

Til Miljøministeriet.

Danske Havne er tilsvarende Danske Rederier bekymret for de beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm kan have negativ indvirkning på færgefarten, jf. vedhæftede høringssvar fra Danske Rederier.

Det skal påpeges at problemstillingen allerede har haft effekt i det stærkt udvidede fuglebeskyttelsesområde (F126), hvor der også eksisterer en hurtigfærgerute mellem Norge og Danmark, med store udfordringer til følge for færgerederiet Fjord Line. Her er der allerede stillet krav i miljøgodkendelsen i forhold til de udpegede fuglebeskyttelsesområder med store udgifter til følge.

Med venlig hilsen

Kasper Ullum
Miljøkonsulent/Environmental Consultant

Danske Havne
Bredgade 23, 2.tv.
DK-1260 København K
Tlf. +45 42449161
ku@danskehavne.dk
<http://danskehavne.dk>

Denne e-mail fra Danske Havne kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger, herunder personoplysninger.
Hvis du ved en fejl skulle modtage en e-mail, som ikke er tilsigtet dig, bedes du rette henvendelse til danskehavne@danskehavne.dk og derefter slette e-mailen.
This e-mail from Danish Ports may contain confidential and/or privileged information.
If you receive this e-mail by mistake, please contact danskehavne@danskehavne.dk and delete this e-mail from your system.
Danske Havne behandler, herunder indsamler og opbevarer, personoplysninger som naturligt led i det daglige arbejde.
Vi henviser til **vores datapolitikker**, hvor vi stiller oplysninger om behandlingen til rådighed for dig som registreret.

Danske Rederier

FærgeRederierne

Miljøministeriet
Att. chefkonsulent Jette Blendstrup Sørensen
Slotsholmsgade 12
1216 København K
(Sendt elektronisk til: mim@mim.dk)

Høringssvar om ændringer til habitatbekendtgørelsen

Danske Rederier og Færgerederierne ønsker at kommentere på høringen om ændring af "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelse)", ref. høringsbrev af 26. marts 2021, og opdateret den 29. april 2021, med journalnummer 2021-1935.

19. juni 2021

Sagsnummer:
EMN-2021-00264

Indledningsvis finder Danske Rederier og Færgerederierne det beklageligt, at vi ikke er inkluderet i den ellers omfangsrige høringsliste, når høringen udelukkende vedrører ændringer af marine fuglebeskyttelsesområder. Dette har betydet, at vi først meget sent i processen er blevet opmærksomme på den igangværende høring.

Vi noterer os, at med ændringsforslaget til habitatbekendtgørelsen sker der en betydelig udvidelse af det samlede areal for Natura 2000 fuglebeskyttelsesområder. Umiddelbart er det vores forståelse, at der med udvidelsen ikke sker en indskrænkning i den generelle kommercielle skibstrafiks brug af og aktiviteter i de pågældende farvandsafsnit.

Vi er dog stærkt bekymret for udvidelsernes betydning for special skibsfart som hurtigfærger, da hurtigfærgerederier i henhold til "Bekendtgørelse om miljøgodkendelse af hurtigfærger", BEK nr. 1735 af 21. december 2015, ref. §4 og §5, skal påvise at de omkringliggende Natura 2000-områder ikke påvirkes af driften, når en ny miljøgodkendelse skal udstedes.

Danske Rederier og Færgerederierne er derfor ikke enige i vurderingen fra Erhvervsstyrelsen Område for Bedre Regulering, som anført i høringsbrevet side 5: "... , at udkastet ikke er erhvervsrettet". Efter vores vurdering vil de udvidede fuglebeskyttelsesområder få en umiddelbar økonomisk konsekvens, når nye hurtigfærger skal ansøge om miljøgodkendelse, da det vil betyde krav om øget miljøredegørelse jf. BEK nr. 1735 af 21. december 2015.

I tillæg til ovenstående, så vil evt. restriktioner for driften af hurtigfærger have ikke uvæsentlige negative økonomiske konsekvenser for investeringer i og drift af hurtigfærgeruter. Som eksempel kan nævnes, at Molslinjen/Bornholmslinjen, efter at have overtaget koncessionen på besejlingen af de samfundsbegrundede ruter til Bornholm, oplevede tocifrede vækstrater i antal besøgende på øen. Det skabte fornyet aktivitet, økonomi og arbejdspladser på Bornholm. Succesen har været så stor, at rederiet i 2019 besluttede at investere i nybygning af verdens største hurtigfærge, Express 5, for at sikre den fremtidige færgekapacitet til Bornholm. Express 5 er en investering på 620 millioner kroner. Denne investering er gjort for at forbedre den kommercielle færgedrift på parametre som, miljø herunder overgang til grønne brændstoffer, kapacitet og komfort.

Ændringsbekendtgørelsens forslag om oprettelse af et nyt fuglebeskyttelsesområde (F129) som dækker hele området omkring Rønne Havn kan blive meget problematisk for Molslinjens fremtidige hurtigfærgedrift til Bornholm, hvis rederiet risikerer restriktioner som underminerer deres investering i Express 5, hvilket vil resultere i længere overfartstider, større brændstofforbrug og dalende passagerkomfort til følge. Konsekvensen kan blive, at der bliver et stort incitament til at beholde den eksisterende og allerede godkendte tonnage.

Desuden skal der også peges at problemstillingen vil være den samme i det stærkt udvidede fuglebeskyttelsesområde (F126), hvor der også eksisterer en hurtigfærgerute mellem Norge og Danmark, med store udfordringer til følge for færgerederiet Fjord Line.

Det er vigtigt, at der med ændringerne til Natura 2000 fuglebeskyttelsesområderne ikke sker en begrænsning eller ligefrem afvikling af hurtigfærgeruter på grund af manglende tilgængelighed; hurtigfærgeruter som er med til at understøtte sammenhængskraften mellem lande og landsdele.

Med venlig hilsen

Morten Glamsø
Sikringschef

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Henrik Lund (hl@dkfisk.dk)
Titel: Danmarks Fiskeriforening PO's svar på Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)
Sendt: 21-06-2021 22:11:56
Bilag: 210621 DFPO høringssvar Fuglebeskyttelsesområder.docx;

Hermed fremsendes Danmarks Fiskeriforening PO's svar på Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Med venlig hilsen

Henrik S. Lund

Biolog

Direkte +45 76 10 96 52
Mobil +45 29 24 55 65
Mail hl@dkfisk.dk

Nordensvej 3, Taulov www.fiskeriforening.dk
DK - 7000 Fredericia cvr.nr. 45 81 25 10

Denne e-mail og eventuelt vedhæftede filer kan indeholde fortrolig information. E-mailen er kun beregnet for den tilsigtede modtager anført ovenfor og hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du returnere e-mailen til afsenderen og slette den permanent uden at læse, kopiere, videregende eller gemme e-mailen.

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Journalnummer 2021-1935

Mail.: mim@mim.dk

Nordensvej 3, Taulov
DK - 7000 Fredericia

Axeltorv 3, Axelborg
DK - 1609 København V

Tlf. +45 70 10 40 40
Fax. +45 75 45 19 28

cvr.nr. 45 81 25 10
mail@dkfisk.dk
www.dkfisk.dk

21. juni 2021

Danmarks Fiskeriforening PO's svar på Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)

Det er afgørende at EU's miljødirektiver implementeres på en måde der varetager både miljøet, men også de aktiviteter der i dag foregår i områderne og som i forskellig grad påvirker miljøet. Når der f.eks. høstes fødevarer fra vores natur, påvirkes miljøet i forskellig grad og graden af påvirkning er især vigtig i forhold til beskyttelsesniveauet for de forskellige områder og arter. Efterspørgslen efter fødevarer fra havet betyder, at vi accepterer en vis påvirkning af havmiljøet, når disse fornybare ressourcer efterstræbes. Mulige reguleringer af de aktiviteter der foregår i de selv samme områder bør prioriteres at blive gennemført på en sådan måde, at de nødvendige hensyn til specifikke arter sikres, samtidig med at der i høj grad tages hensyn til de erhverv der har aktiviteter i områderne. Sameksistensen skal sikres, så vores havområder kan levere de produkter der efterspørges, samtidig med at der passes godt på havmiljøet og de arter der her findes.

Fiskerne har i mange hundrede år levet i sameksistens med havfuglene og netop fuglene har positivt udnyttet, den ekstra fødemulighed der opstår når fiskeren udsnyder indvolde og bifangst. Ved trawlfiskeri hvor redskabet slæbes hen over havbunden ved en fart omkring 2,5 knob i timen er påvirkningen af fuglene minimal. Det fiskes primært med trawl på dybder over 20 meter i danske farvande. Når der stimes til fangstpladsen og hjem igen er farten oppe omkring 8-10 knob, hvilket stadig er en relativ lav fart der heller ikke burde påvirke fuglene.

Fiskeri med Snurrevod er sammenligneligt med trawlfiskeri, dog ligger fartøjet for anker når redskabet trækkes hjem til fartøjet. Fiskerimetoden påvirker ikke fuglene.

Fiskeri med passive redskaber, især fiskeri med garn på vanddybder under 15 meter kan i perioder af året resultere i bifangst af fugle. Danmarks Fiskeriforening PO vil gerne henvise til de konkrete danske undersøgelser der er blevet gennemført og opfordre til at beskyttelseshensyn til fuglene, altid bygger på et solidt fagligt grundlag der dokumenteres ved videnskabelige undersøgelser. Det handler om at sikre sameksistens mellem fiskerierhvervet og de forskellige fuglearter der anvender de danske farvande.

Vh,
Henrik S. Lund
Biolog
Danmarks Fiskeriforening PO

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Knud Flensted (knud.flensted@dof.dk)
Titel: Fuglebeskyttelsesområder nye marine høring DOF BirdLife 20210621
Sendt: 22-06-2021 10:21:48
Bilag: Fuglebeskyttelsesområder nye marine høring DOF BirdLife 20210621.pdf;

Til Miljøministeriet

Hermed fremsendes DOF BirdLifes høringssvar angående j.nr. 2021-1935.
Vi har desværre haft fejlmelding på en tidligere fremsendelse.

Mh.
Knud Flensted

BirdLife
D A N M A R K

KNUD N. FLENSTED

Biolog, naturpolitisk rådgiver
Nature Conservation Advisor, MSc

D: (+45) 33 28 38 33 M: (+45) 21 24 22 75

Skype: knud.flensted

knud.flensted@dof.dk

Vesterbrogade 138-140 | 1620 København V | www.dof.dk | CVR 54 75 24 15

Miljøministeriet

mim@mfvm.dk

21. juni 2021

J.nr.: 2021-1935

Høringssvar fra DOF BirdLife vedrørende ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

DOF BirdLife fremsender hermed bemærkninger til Miljøministeriets forslag om udpegning af seks nye EU-fuglebeskyttelsesområder.

DOF BirdLife hilser udpegningen af de nye fuglebeskyttelsesområder meget velkommen, idet baggrunden bl.a. er en længere klagesag fra BirdLife omkring manglende udpegning af vigtige danske fugleområder (IBA'er) som Natura 2000-områder. Det har medført en pilotsag mod Danmark, der hermed søges løst af den danske regering.

Europa-Kommissionen har angiveligt fremhævet og stillet spørgsmål til otte specifikke IBA-områder, hvoraf der nu foreslås udpeget seks fuglebeskyttelsesområder. Dette finder DOF BirdLife ikke tilstrækkeligt fyldestgørende, hvilket uddybes nedenfor.

For det første må det pointeres og noteres som utilfredsstillende, at der alene er tale om en ufuldstændig gennemgang af behovet for supplerung af de danske EU-fuglebeskyttelsesområder, idet der slet ikke er tages stilling til behovet for udpegning af fx yderligere terrestriske områder. Her mangler Danmark at foretage udpegning af tilstrækkelige og egnede områder for bilag 1-arter som fx Rød Glente, Hvepsevåge, Sortspætte og Markpiber. Dette er påpeget mange gange af DOF BirdLife, men er desværre blevet udskudt og udskudt af skiftende regeringer. For det andet er der angiveligt alene foretaget en vurdering af de otte specifikke marine områder, som Europa-Kommissionen har spurgt til, og af disse er der kun foreslået beskyttelse af seks områder.

Vurdering af kun 8 marine områder er utilstrækkeligt

DCE har udarbejdet en [rapport](#) "Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder".

I Rapportens "Sammenfatning" hedder det

Dansk Ornitologisk Forening

Vesterbrogade 138-140 • DK-1620 København V • Telefon 3328 3800 • E-mail: dof@dof.dk • www.dof.dk
Danske Bank, reg. nr. 4180 konto 4180 634932 • CVR nr. 33 97 26 28

BirdLife
INTERNATIONAL

"I maj 2016 rekvirerede Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) en evaluering af baggrunden for forskelle imellem Dansk Ornitologisk Forenings (DOF's) udpegninger af "Important Bird Areas" (IBA'er) i danske farvande og de af Danmark udpegede Fuglebeskyttelsesområder. Rapporten blev leveret til SVANA i juli 2016 i en foreløbig udgave (Petersen m.fl. in prep.). Miljøstyrelsen rekvirerede i juni 2019 en opdatering af ovennævnte rapport for otte specifikke marine områders vedkommende, nemlig følgende: IBA nr. 64 (Flensborg Fjord), IBA nr. 94 (Sejerøbugten og Nekselø), IBA 118 (Smålandsfarvandet), IBA nr. 119 (Nordvestlige Kattegat), IBA nr. 120 (Rønne Banke), IBA nr. 121 (Skagerrak og sydvestlige Norske Rende), IBA nr. 123 (Østlige Tyske Bugt) og IBA nr. 168 (Lille Middelhavet). Styrelsen beder specifikt om opdatering af det ornitologiske grundlag for disse områder, for så vidt nye data er fremkommet siden sommeren 2016. Styrelsen beder desuden om kortmateriale, der kan understøtte dens videre overvejelser om eventuelle nye udpegninger af Fuglebeskyttelsesområder i de omfattede områder.

Det fremgår således, at ministeriet specifikt har bedt om DCE's opdaterede vurdering af 8 specifikke områder. Der foreligger dermed ikke en opdateret vurdering i forhold til de mange øvrige IBA'er, som DCE tidligere har vurderet.

Udkastet lægger op til at udpege seks af de otte fagligt vurderede områder som fuglebeskyttelsesområder.

Det er ganske ubegrundet og uforståeligt, at Miljøministeriet ikke følger de faglige anbefalinger i den rapport DCE har udarbejdet på ministeriets foranledning, ved at undlade at udpege Østlige Tyskebugt, som ud fra DCE's faglige vurdering kvalificerer til udpegning. Vi har fået forståelsen af, at der alene er tale om en politisk afvejning, hvor man ikke ønsker at udpege dette meget vigtige fugleområde (faktisk et af de vigtigste for bl.a. Sortand og Rødstrubet Lom), fordi området allerede er under pres fra etablerede havvindanlæg.

IBA 123 Østlige Tyskebugt

I DCE's rapport angives det ([rapportens](#) side 70) om området bl.a. at:

"Sortand forekommer i meget store antal i IBA nr. 123, og området rummer de største koncentrationer af arten i Danmark. Antallene er så høje at området er af international betydning for arten, med regelmæssige forekomster af omkring 20 % af flyway-bestanden for sortand. Udnyttelsen af selve Horns Rev har ændret sig fra 1999 til nu, idet antallet af sorttænder på selve revet er steget markant, og revet er nu et vigtigt levested for arten"

og

"Tilstedeværelsen af havvindmølleparkerne på Horns Rev påvirker fuglenes fordeling, og det er tidligere estimeret, at vindmøllepark Horns Rev 2 resulterede i en fortrængning af over 10.000 sorttænder fra området (Petersen m.fl. 2014). Sorttændernes fordeling i området er således betinget af

en kombination af levestedets kvalitet og niveauet af menneskelige aktiviteter. *En udpegning af yderligere et Fuglebeskyttelsesområde eller udvidelse af de eksisterende to områder indenfor IBA nr. 123 vil således være relevant og vil i betydelig grad forøge den andel af lommer og sortænder, der registreres indenfor Danmarks Fuglebeskyttelsesområder*”.

DOF BirdLife anbefaler derfor kraftigt, at man følger DCE’s faglige anbefalinger ved at udpege området som fuglebeskyttelsesområde.

IBA 168 Lille Middelgrund

DCE vurderer om området ”IBA 168 Lille Middelgrund” at

”Indenfor selve IBA nr. 168 vurderes der derimod ikke af være regelmæssige forekomster af alk i antal, der kan begrunde udpegning af dette område som fuglebeskyttelsesområde”.

Denne vurdering tager vi til efterretning, idet vi dog skal bemærke, at utilstrækkelig overvågning af området sandsynligvis kan være årsagen til, at de tidligere forekomster ikke har kunnet påvises i de senere år.

Udpegningsgrundlaget for de 6 områder afspejler ikke DCE’s anbefalinger fyldestgørende

DOF BirdLife finder det påfaldende og beklageligt, at en række relevante arter ikke er foreslået anført som udpegningsgrundlag. Udpegningsgrundlaget for områderne er fuldstændig afgørende, idet alle påtænkte planer og projekter, herunder f.eks. havvindmølleparker, skal konsekvensvurderes i forhold til områdernes specifikke udpegningsgrundlag. Derfor er det helt centralt, at udpegningsgrundlaget omfatter de arter, som ud fra faglige vurderinger er relevante.

Sammenholdes det påtænkte udpegningsgrundlag med DCE’s [rapport](#) ”Opdateret vurdering af IBA-udpegninger i relation til otte specifikke marine områder” fremgår det imidlertid, at ministeriet ikke har fulgt DCE’s anbefalinger om, hvilke arter der er faglig begrundelse for at tilføje de respektive områders udpegningsgrundlag. Der er arter, der er ”globalt rødlistede” og ”europæisk rødlistede”, som DCE angiver en faglig begrundelse for at føje til udpegningsgrundlaget, som ikke i udkastet er føjet til udpegningsgrundlaget (Havlit og Fløjlsand). Der er ikke i udkastet angivet begrundelser for ikke at følge DCE’s anbefalinger.

Der er intet til hinder for at sætte forekommende globalt og europæisk rødlistede arter på udpegningsgrundlaget. Og det vil indebære at disse arter omfattes af målsætningerne for områderne. DOF BirdLife er derfor uforstående over for, at disse arter ikke i alle tilfælde er foreslået som udpegningsgrundlag for de relevante områder:

Flensborg fjord

Af udkastet fremgår, at et nyt område foreslås udpeget og at kun Ederfugl skal udgøre udpegningsgrundlaget.

I [DCE's rapport](#) angives imidlertid (rapportens side 15), at

”Selv om antallet af sortand, fløjlsand og havlit næppe vil kunne kvalificere til et beskyttelsesområde, så ville en udvidelse øge den procentvis andel af disse arter, der findes indenfor grænserne af Fuglebeskyttelsesområder i de danske farvande”.

Fløjlsand og Havlit er både globalt og europæisk rødlistede, og det foreslås derfor, at Sortand, Fløjlsand og Havlit tilføjes områdets udpegningsgrundlag.

Sejrøbugten

Af udkastet fremgår, at et nyt område foreslås udpeget og at kun Sortand skal udgøre udpegningsgrundlaget.

I [DCE's rapport](#) angives imidlertid (rapportens side 22), at

”Det vurderes på ovennævnte baggrund, at der er grundlag for at tilføje gråstrubet lappedykker til udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 94. Udpegningen vil da kunne ske efter kriterium F4 med en internationalt betydende forekomst mellem 2 og 5 % af flyway-bestanden”

Yderligere anbefaler DOF BirdLife, at området afgrænses, så det strækker sig ud til og med nordvestrevet ved Sejerø, hvor der ofte forekommer fx Fløjlsand i betydelige antal.

Smålandsfarvandet

Af udkastet fremgår, at et nyt område foreslås udpeget og at kun Gråstrubet Lappedykker og Ederfugl skal udgøre udpegningsgrundlaget.

I [DCEs rapport](#) angives det imidlertid (rapportens side 34), at

” (...) Desuden forekommer både ederfugl, sortand og fløjlsand i området i disses fældningsperiode, og kunne derfor udpeges under kriterium F4b (jf. Miljøstyrelsen 2019). Beskyttelse af områder med forekomster af fældende havdykænder er af særlig betydning for disse arter, idet de er ekstraordinært følsomme over for menneskelige forstyrrelser, fordi de er ude af stand til at flyve igennem denne periode (jf. vurderingen under IBA nr. 94)”.

Sortand og Fløjlsand bør derfor klart tilføjes udpegningsgrundlaget. Yderligere undersøgelser må afgøre om fx arter af lommer og andre arter bør tilføjes.

Nordvestlige Kattegat

Af udkastet fremgår, at nyt område foreslås udpeget.

Hvidnæbbet Lom og Islom bør tilføjes som udpegningsgrundlag, idet der er meget væsentlige forekomster i området.

DOF BirdLife anbefaler kraftigt, at det beskyttede område over en længere strækning udvides, så det støder op til den dansk-svenske landegrænse, hvor der er tilsvarende beskyttede områder på den svenske side.

Rønne Banke

Af udkastet fremgår, at et nyt område foreslås udpeget og at kun Havlit skal udgøre udpegningsgrundlaget.

I [DCE's rapport](#) angives det imidlertid (rapportens side 54), at

”Det skønnes, at rødstrubet lom og sortstrubet lom temporært kan forekomme i området for IBA nr. 120 i større antal. Det drejer sig i særdeleshed om perioden omkring arternes forårs- og efterårsgennemtræk. Det vil derfor være relevant at vurdere, om disse arter kan tilføjes udpegningsgrundlaget for et eventuelt kommende Fuglebeskyttelsesområde”.

Der er ikke angivet begrundelser (heller ikke i DCE's supplerende opdaterede notater jf. ovenfor) for at hverken Rødstrubet Lom eller Sortstrubet Lom ikke skulle medtages på områdets udpegningsgrundlag.

DOF BirdLife anbefaler derfor at man medtager de to arter af lommer på udpegningsgrundlaget.

Skagerrak

Af udkastet fremgår, at et nyt område foreslås udpeget og at kun Mallemuk og Storkjove skal udgøre udpegningsgrundlaget.

I [DCE's rapport](#) angives det imidlertid (rapportens side 62), at

”Det vil kræve yderligere analyser at vurdere, om der ligeledes er grundlag for udpegning af områder for lomvie og alk. Endelig kan det overvejes, om der er grundlag for udpegning af et område for sortand”.

Det kan tilføjes, at der tidligere er dokumenteret væsentlige forekomster bilag 1-arten Stor Stormsvaler i Skagerrak.

DOF BirdLife anbefaler derfor at alle disse arter medtages på udpegningsgrundlaget for området.

Afgrænsningerne af de ny marine fuglebeskyttelsesområder i relation til havstrategi og havplan

Afslutningsvis skal opmærksomheden henledes på at selvom udpegning af de nye fugleområderne er en separat proces i forhold til den første danske Havplan og Miljøministeriets forslag til nye beskyttede marine Havstrategiområder, ser vi en vigtig relation til denne høring: De tre processer er tæt sammenkoblede og derfor bør Miljøministeriet også forholde sig til potentielle synergier og mangler i forhold hertil.

I den sammenhæng kvitterer vi for, at flere af Miljøministeriets forslag til nye beskyttede havstrategiområder overlapper med flere af fuglebeskyttelsesområderne. Det giver god mening, men DOF BirdLife vurderer at en væsentlig større andel af de udpegede fugleområder med fordel kunne udpeges som strengt beskyttede havstrategiområder, end hvad tilfældet ser ud til at blive.

Særligt de lavvandede og ofte kystnære områder, som er vigtige for mange fuglearter, men også for havets økosystem, mangler i de forslag til havstrategiområder som nu er i høring. For eksempel bør de lavvandede dele af fugleområdet Rønne Banke samt væsentlige områder i Kattegat, Vadehavet og Limfjorden udpeges som strengt beskyttede.

Det skal påpeges, at ifølge Europa-Kommissionens nye biodiversitetsstrategi skal alle marine beskyttede områder have en fiskeriregulering. Det anbefales derfor kraftigt, at der snarest foretages en vurdering af igangværende aktiviteter, herunder fiskeri, fx i forbindelse med, at natur- og forvaltningsplanerne udarbejdes.

Med venlig hilsen

Dansk Ornitologisk Forening BirdLife

Knud N. Flensted

Biolog

Til: MFVM MYN_Havstrategi (hav@mim.dk), Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Michael Brandt-Bernbom (Michael.Brandt-Bernbom@brk.dk)
Fra: Louise Groth-Michelsen (Louise.Groth-Michelsen@brk.dk)
Titel: Høringssvar journal nr. 2021-1935 og journal nr. 2021-5494 fra Bornholms Regionskommune
Sendt: 22-06-2021 10:58:14
Bilag: Høringssvar fra Bornholms Regionkommune vedr habitatbekendtgørelse og havstrategiplan juni2021.docx.pdf;

Att: Miljøstyrelsen

Hermed Høringssvar vedr. habitatbekendtgørelsen journal nr. 2021-1935 og udpegning af beskyttede havstrategiområder journal nr. 2021-5494.

Efter telefonisk aftale med Jette Sørensen og Helle Knudsen-Leerbeck fremsendes dette høringssvar i dag og altså efter den udmeldte frist 20. juni. Tak for den mulighed.

Venlig hilsen

	Louise Groth-Michelsen Udviklingskonsulent, Koordinator Energiø Bornholm	
	Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat Udvikling og Plan Udvikling Ullasvej 23 3700 Rønne www.brk.dk	Telefon: 5692 1023 Mobil: 3018 2190 Louise.Groth-Michelsen@brk.dk

Bornholms Regionskommune

Kommunalbestyrelsen
Ullasvej 23 3700 Rønne

Miljøstyrelsen
mim@mim.dk samt hav@mim.dk

Bornholms Regionskommune
Kommunalbestyrelsen
Thomas.Thors@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

22. juni 2021

Høringssvar vedr. habitatbekendtgørelsen journal nr. 2021-1935 og udpegning af beskyttede havstrategiområder journal nr. 2021-5494.

Efter telefonisk aftale med Jette Sørensen og Helle Knudsen-Leerbeck fremsendes dette høringssvar efter den udmeldte frist 20. juni.

Udpegningen af de beskyttede havstrategiområder udgør en alvorlig begrænsning for Bornholms videre udvikling, da de udpegede havstrategiområder i sig selv vil begrænse Bornholms handlemuligheder.

Rønne Havn er Bornholms forsyningshavn. Den alt overvejende del af transporten af gods, biler og passagerer til og fra Bornholm foregår via Rønne Havn.

Rønne Havn har indenfor de seneste 10 år arbejdet målrettet på at fremtidssikre havnen. Havnen kunne i sommeren 2019 indvie en udvidelse af havnen til godt 600 mio. kr. Havnen skal det næste år investere yderligere 300 mio. kr. til forlængelsen af den nyligt anlagte robuste ydre mole, hvis formål er at sikre, at havnen vil kunne modstå det hårdere og hårdere vejrlig, klimaforandringerne ventes at fremkalde - og ikke mindst sikre, at havnen vil kunne modtage fremtidens større og større skibe - døgnet rundt.

Der er blevet etableret en installationskaj med meget høj bæreevne - og snart vil der være et sammenlagt 35 hektar stort oplagsområde til vindmølledele. Havnen har med stor succes det sidste halve år fuldført sin første installationsopgave i forbindelse med anlæggelsen af 600 MW vindmøllepark - Kriegers Flak.

Bornholm ligger centralt for off-shore virksomhed i Østersøen. Der forventes, at der de næste 10-20 år skal rejses i vindmølleparker med en samlet kapacitet på 93 GW rundt om Bornholm. Rønne Havn har allerede nu aftale om to yderligere installationsopgaver i 2022 og 2023 - ligesom der er adskillige nye installationsopgaver i pipelinen indenfor de kommende år. Det vil være samfundsøkonomisk uhensigtsmæssigt og modvirke det nationale og europæiske arbejde med grøn omstilling af energiområdet, hvis der for hver installation muligvis skal foretages en VVM-redegørelse - og at der for hver ny færgerute også skal foretages miljøvurderinger. Det vil lægge hindringer i vejen for off-shore-virksomhed på Bornholm og begrænse Bornholms mulighed for at blive en central spiller i Østersøen.

Etablering af Energiø Østersøens to 1GW vindmøllefelter

Bornholm er af Regeringen og Folketinget blevet udpeget til at blive verdens første energiø. Bornholms Regionkommune ser frem til etableringen af to 1-GW-store havvindmølleparker 20 km sydøst for Bornholm, som skal udgøre kernen af Energiø-projektet og hertil skal der på øen anlægges en transformatorstation inden 2030, som kan forsyne strøm til vores nabolande og det øvrige Danmark.

Perspektiverne for Bornholm er fantastiske. Vi kan med strømmen fra de to vindmølleparker og fra de omkringliggende lande dels øge forsyningssikkerheden, dels understøtte den grønne omstilling af det bornholmske samfund og dels blive et centralt knudepunkt for distribution på det europæiske elnet.

I den sammenhæng vil vi gøre opmærksom på, at det i Habitatbekendtgørelsen foreslåede nye fuglebeskyttelsesområde F129 på Rønne Banke til beskyttelse af havlitten, vil grænse op til bruttoområdet for det ene af de to 1 GW vindmøllefelter. Vi er bekendt med, at der pt. kun er sparsom viden om, hvor stor den nødvendige bufferzone for havlitter skal være - og at der desuden kun er begrænset viden ang. de kumulative effekter for havlitbestanden. Vi opfordrer derfor til, at der tilvejebringes et bedre videns-grundlag både i forhold til størrelsen af bufferzonerne og i forhold til de kumulative effekter, da disse data vil få stor betydning for VVM-redegørelsen, og dermed for hvor og hvordan de to 1 GW-vindmøllefelter kan etableres.

Etablering af Bunkerhub

Bornholms Regionskommune støtter et [konsortium](#), der arbejder for, at Rønne Havn i fremtiden kan blive grøn bunkerhub, der vil kunne levere bæredygtigt brændstof fra et lokalt placeret Power-to-x-anlæg til nogle af de 60.000 skibe, der hvert år passerer i farvandet mellem Bornholm og Sverige. Tanken er, at bunkringen skal foregå i farvandet lige ud for Rønne Havn.

For at kunne realisere denne understøttelse af den grønne omstilling af skibstrafikken både lokalt og globalt er det nødvendigt, at trafik og opankring kan foregå uhindret omkring Rønne Havn i en radius af 3 – 5 sømil.

Krydstogtskibe der ligger for anker

Rønne havn vil, efter corona-restriktionerne bliver ophævet, igen modtage mange krydstogtskibe. En del af krydstogtskibene vil ikke lægge til i havnen, men ligge på reden udenfor havnen. Gæsterne bliver i de tilfælde bragt i land i havnen på mindre fartøjer.

Vi forudsætter, at denne aktivitet kan fortsætte også efter vedtagelse af ny habitatbekendtgørelse.

Etablering af Bornholms Havvind 100MW

En del af den vedtagne bornholmske Energistrategi hviler på, at der i løbet af de kommende år skal kunne etableres en kystnær havvindmøllepark på Rønne Bakke nogle få kilometer ud for den bornholmske sydkyst. Vi er i dialog med energi- og klimaministeren om at tillade, at der på lige fod med andre interessenter vil kunne søges om reservation af området via en såkaldt åben dør-ansøgning - trods det faktum, at området vil ligge i et fuglebeskyttelsesområde. Parken er central for at kunne sikre Bornholms mål om at have en fuldstændig CO₂-fri el-produktionen allerede fra 2025 vil kunne lykkes.

Vi har derfor et ønske om, at der tilvejebringes det tilstrækkelige videns-grundlag ift. havlits tilvænning til vindmøllerne over tid, og også for hvilken betydning havvindmølleparkeres størrelse og konfiguration har for fuglene. Der kan eksempelvis høstes erfaringer fra allerede etablerede havvindmølleparker som fx parkerne ved Rødsand og Nysted.

Fortsat råstofindvinding (ift. høring af havstrategiplanen)

En betydelig del af Bornholms behov for sand dækkes af op-pumpet sand fra havbunden fra den geologiske formation ud for Bornholm, der kaldes Rønne Banke.

Det er vigtigt for Bornholm, at der stadig vil kunne foregå råstofindvinding i området. Dette skal ske efter reglerne i råstofloven og være baseret på en miljøvurdering, inden der kan gives tilladelse til yderligere indvinding. Bornholms Regionskommune vil opfordre til, at der fra myndighedernes side sørges for en smidig og hurtig sagsbehandling ved ansøgning om yderligere indvinding.

Fra Rønne Banke suges høj kvalitets sandprodukter som bl.a. eksporteres til de baltiske lande. Desuden leveres der kvalitetssand til den bornholmske betonproduktion. Uden muligheder for fortsat indvinding vil de berørte virksomheder stoppe deres aktivitet på Bornholm - med tab af arbejdspladser til følge.

Det vil også være af afgørende betydning for Rønne Havn at kunne få tilført sand fra Østersøens bund, da sandopfyldning i de planlagte oplagsområder, der skal etableres med den allerede påbegyndte yderligere udbygning af havnen, er baseret på tilførsel af sand. Dette sikrer den tilstrækkeligt store bæreevne til de mange tonstunge vindmølletårne og naceller.

På side 54 i Miljøvurderingen af havstrategiområderne står der, at råstofressourcerne i område J (side 36) på Rønne Banke alligevel ikke kan tilgås, da området i forvejen er udpeget som Natura-2000 område. Bornholms Regionskommune savner at få belyst, hvorfor det ikke som hidtil er muligt at opnå tilladelse til råstofindvinding indenfor det eksisterende Natura 2000-område.

Venlig hilsen

Thomas Thors
Borgmester